

VIÊN GIÁC

SỐ NR TẠP CHÍ CỦA KIỀU BÀO VÀ PHẬT TỬ VIỆT NAM TỰ NẠN TẠI CỘNG HÒA LIÊN BANG ĐỨC
243 Zeitschrift der Vietnamesen und Buddhistischen Vietnamflüchtlinge in der Bundesrepublik Deutschland
PL. 2.565 NĂM THỨ 42 - THÁNG 6 NĂM 2021 - JAHRGANG 42. JUNI 2021 - AUSGABE IN VIETNAMEISCH

Kính Mừng Phật Đản

Đã gần 2 năm trôi qua vì nạn Covid 19, thế giới chìm trong bóng tối không lối thoát. Nhiều triệu người chết; hơn mấy chục triệu người bị lây nhiễm. Nhiều người đã được chích ngừa lần thứ nhất, rồi lần thứ hai; nhưng rất nhiều người vẫn tiếp tục bị lây nhiễm và chết chóc khiến cho thế giới y học rất lo toan. Những chính khách vẫn đang thảo luận trên diễn đàn của các chính phủ sở tại về các biện pháp phòng chống bệnh dịch này. Có nước đề nghị cứ mỗi năm phải tái chích chủng ngừa Covid lại một lần và cũng có những nơi chưa đưa ra biện pháp nào khác. Biện pháp duy nhất mà các nhà chức trách khuyên chúng ta là phải rửa tay thường xuyên, tránh tiếp xúc nhiều và đeo khẩu trang để phòng ngừa v.v...

Trong khi đó các Tôn Giáo lớn như: Ấn Độ giáo, Thiên Chúa Giáo, Do Thái Giáo, Phật Giáo và Hồi Giáo mỗi lần tụ tập trong những lễ lớn như: Giáng Sinh, Phật Đản,... quy tụ cả hằng trăm, hằng ngàn, hằng vạn người và bây giờ các tín đồ phải tuân thủ luật định của chính phủ nên cũng phải bị cách ly giữa người lãnh đạo tinh thần và tín đồ của họ. Nhà thờ, Chùa viện, Thánh thất không được viếng thăm, lễ bái, nguyện cầu; nên họ phải ở tại tư gia để thực hiện những lễ nghi hằng ngày này. Thế nhưng khoảng trống tâm linh giữa tín đồ và Giáo Sĩ, Tăng Sĩ rất lớn, vì họ không trực tiếp được gặp gỡ để trình bày những khó khăn trong cuộc sống tâm linh của họ; nên nhiều người cũng đã phát sinh ra bệnh trầm cảm, lòng tin của họ bị xao động. Những nhà tâm lý học phải vào cuộc; nhưng cũng chẳng giải quyết được gì nhiều khi đời sống vật chất không thể thay thế cho đời sống tâm linh được.

Những lễ lớn của Phật Giáo như Tết, Rằm tháng giêng, Phật Đản, Vu Lan v.v... cũng đều bị hạn chế số người đi chùa tham dự. Ngày trước đi lễ chùa gặp nhau tay bắt, mặt mừng và cùng hàn huyên sôi nổi với những người bạn đạo. Còn ngày nay thì ngược lại hoàn toàn, gặp nhau chỉ vái chào, không được thân thiện bắt tay nhau nữa. Ngày nay gặp giữa chùa viện hay ngay cả nơi công cộng, cha con, vợ chồng cùng người thân phải thận trọng về khoảng cách với nhau, vì sợ lây lan, dẫu cho đó là những người gần gũi, thân thiết với mình đi nữa. Thế giới này đã ngập chìm trong đau khổ và chưa có lối thoát. Trong khi các nước Âu Mỹ đã khống chế được phần nào con virus này, thì Ấn Độ - một đất nước có dân số đông đứng hàng thứ 2 trên thế giới, phải vật lộn với chết chóc, tang thương, không đủ Oxygen để thở, không đủ giường bệnh để nằm. Người chết la liệt khắp nơi, không đủ củi để thiêu xác chết. Nhìn thấy những cảnh tượng này, thế giới quá xót thương; nên đã cứu trợ khẩn cấp thuốc men và những vật liệu khác, nhằm giúp người dân Ấn Độ có thể chống chọi lại với Covid 19 này một cách hữu hiệu hơn.

Chiến sự giữa Israel với Hamas, giữa Trung Quốc với các cường quốc Anh, Pháp, Mỹ, Nga về biển Đông v.v... khiến cho thế giới phải quan tâm nhiều hơn về những sân chơi chiến tranh và chính trị này của những người lãnh đạo thế giới ngày nay. Họ là những chính trị gia, chỉ biết bảo vệ quyền lợi của nước mình, dân tộc mình. Còn những nước thấp cổ bé họng đành phải tuân thủ theo những gì quốc tế quyết định trên những bàn hội nghị ở một nơi xa xôi nào đó bên ngoài những lãnh thổ bị tranh chấp này. Người chết đói vì chiến tranh, bom rơi, đạn lạc. Người chết đói vì khan hiếm thực phẩm, nước uống v.v... đã làm cho thế giới phải quần áo và tìm phương cứu cấp; nhưng cũng chỉ giống như muối bỏ vào biển mà thôi. Phần cung thì ít, mà phần cầu thì quá nhiều; nên lối hổng không lối thoát của những người chủ trương chiến tranh đang bị thế giới lên án nặng nề.

Hòa Thượng Thích Quảng Độ viên tịch đã hơn một năm trôi qua và Ngài đã trao lại ấn tín của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất cho Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ. Trong thời gian qua Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ cũng vì bệnh duyên nên đã phải đi xa để chữa bệnh. Nay thì bệnh tình của Hòa Thượng tương đối đã ổn; nên trong mấy tháng qua, Hòa Thượng đã liên lạc với chư Tăng Ni lãnh đạo của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Liên Châu để thành lập nên hai Hội Đồng. Đó là Hội Đồng Chứng Minh Tăng Già Hoằng Pháp và Hội Đồng Hoằng Pháp. Bên dưới Hội Đồng Hoằng Pháp có bốn phân ban như: Ban truyền bá (gồm Giáo Thọ và Giảng sư), Ban trước tác, dịch thuật, Ban truyền thông, báo chí và Ban Bảo trợ. Ý nguyện của Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ là cố gắng tiếp tục con

đường phiên dịch Đại Chánh Tân Tu Đại Tạng Kinh ra Việt ngữ như chương trình của Quý Ngài tiền bối đã thành lập từ năm 1973 tại Viện Đại Học Vạn Hạnh Sài Gòn. Công trình này đòi hỏi nhiều nhân lực, vật lực cũng như tài lực và thời gian. Do vậy chư tôn đức có thiện chí trong 4 Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Liên Châu đã hợp mặt với Hòa Thượng Thích Tuệ Sỹ qua hệ thống Online để hình thành tổ chức này. Đây là một cố gắng vượt thời gian và không gian; nhưng vẫn còn non trẻ. Tuy nhân sự khắp 4 châu lục rất nhiều; nhưng số người tham gia trong các Ban -nhất là ban trước tác, dịch thuật vẫn còn giới hạn, nên cánh cửa các Ban vẫn còn đang mở rộng. Cầu mong chư Tôn Đức Tăng Ni cũng như quý Đạo hữu Phật tử có tâm đối với công việc Phật sự trọng đại này xin kề vai gánh vác chung với các thành viên của Giáo Hội, thì mới mong đại nguyện này được thành tựu. Nếu mọi người chỉ đứng bên ngoài để nhìn hay phê phán thế này thế nọ, thì tảng đá nặng ngàn cân kia không thể xô dịch được. Việc này là việc chung của tất cả chúng ta Tăng Sĩ cũng như Cư Sĩ, không giới hạn địa phương, trình độ cũng như khả năng đóng góp của từng người.

Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu vừa rồi cũng đã có một phiên họp Online trên diễn đàn Zoom gồm các vị lãnh đạo của Giáo Hội cũng như các Tổng Vụ, nhằm kiểm điểm lại những Phật sự của Giáo Hội trong mùa dịch Covid 19 trong hơn một năm qua và đi đến quyết định cho những Phật sự trọng đại của Giáo Hội trong thời gian tới. Nhìn chung, Giáo Hội cũng như các tự viện đã vượt qua được nhiều chặng đường gian nan trong thời gian qua. Giáo Hội cũng quan tâm đến những chùa viện nào trong Giáo Hội Âu Châu nếu gặp khó khăn trong vấn đề tài chánh thì Giáo Hội cũng sẽ hỗ trợ ít nhiều, để nói lên tinh thần tương thân tương ái trong lúc này. Đồng thời Giáo Hội cũng nhận thấy Khóa tu học Phật Pháp Âu Châu kỳ thứ 32 năm rồi không tổ chức được vì không được phép tập trung đông người, thì năm nay cũng như thế. Tuy nhiên chúng ta sẽ tổ chức Khóa học Online trên mạng điện tử. Giáo Hội quyết định sẽ tổ chức hai cuối tuần từ ngày 9 đến ngày 11.7 và ngày 16 đến ngày 18.7.2021. Quý Thầy trong Tổng Vụ Hoằng Pháp sẽ có chương trình chi tiết gửi đến quý Đạo hữu Phật tử nay mai tại Âu Châu và khắp nơi trên thế giới. Khóa Tu Học kỳ này chỉ có 3 lớp 1,2 và 3; gồm tất cả mỗi cuối tuần là 6 thời giảng pháp. Tất cả Phật tử khắp năm châu đều có thể tham gia khóa tu học Phật Pháp kỳ thứ 32 này của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu tổ chức.

An Cư Kiết Hạ là một trong những quy củ thiển môn rất là quan trọng kể từ thời Đức Phật còn tại thế. Do vậy năm nay, đầu cho dịch bệnh có hoành hành khắp nơi đi chẳng nữa, thì chúng ta những người xuất gia cứ ở mỗi trụ xứ có từ 4 vị Tỳ Kheo hay Tỳ Kheo Ni trở lên đều có quyền tác pháp an cư để thúc liễm thân tâm tu hành nghiêm mật, nhằm trang nghiêm Giáo Hội. Điều này cũng đã được cố Hòa Thượng Đệ Tứ Tăng Thống Thích Huyền Quang nhắc nhở chúng xuất gia về việc An Cư Kiết Hạ vào năm Phật Lịch 2548 vừa qua. Có như vậy chúng ta mới có thể giữ gìn giếng mỗi của Đạo Pháp một cách nghiêm mật và Phật sự mới được hanh thông. Người xuất gia với bảy pháp bất thối như trong luật tạng có trình bày và Đức Đệ Tứ Tăng Thống Thích Huyền Quang đã trùng tuyên lại. Đây là kim chỉ nam cho tất cả người xuất gia của chúng ta trong tất cả các mùa An Cư Kiết Hạ và ngay cả trong đời sống thường nhật của người Tăng Sĩ cũng phải luôn ghi nhớ để hành trì.

Lời cuối, chúng tôi luôn mong mỗi cơn đại dịch lần này chóng qua nhanh để mọi sinh hoạt có thể trở lại bình thường như xưa; nhất là mùa Vu Lan sắp đến, hy vọng là người Phật tử có thể về chùa để tham gia những buổi lễ cầu nguyện, nghe thuyết giảng, nhằm củng cố đạo tâm của mỗi người con Phật, để chúng ta luôn đứng tiến trên đường đạo.

Năm nay Ban Biên Tập Viên Giác Tùng Thư cũng đã thực hiện xong Đặc San Văn Hóa Phật Giáo tập 3 rất đặc biệt, dày gần 700 trang, hình ảnh, bài vở rất phong phú. Ngoài chư Tôn Đức Tăng Ni đóng góp bài vở của mình vào Đặc San này, còn có khoảng 40 nam nữ Cư Sĩ đã góp phần mình vào công trình biên khảo giá trị này. Đây là một sự đóng góp không điều kiện nào cả của những Văn, Thi Sĩ cho tiền đồ Phật Giáo của nước nhà. Năm 2021 này, Hòa Thượng Phương Trượng Thích Như Điển cũng đã hoàn thành tác phẩm thứ 68 nhan đề là: Tư Tưởng Phật Giáo trong thi ca Nguyễn Du. Quý vị nào muốn có hai tác phẩm này, có thể đặt thẳng qua Amazon hoặc liên lạc về chùa Viên Giác để được hướng dẫn tiếp.

Kính chúc Quý Ngài và Quý vị luôn được an lạc

• Ban Biên Tập Báo Viên Giác

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT HỘI ĐỒNG HOẰNG PHÁP

VP CTK-HĐHP: Chùa Viên Giác, Karlsruher Str. 6, 30519 Hannover, Germany
Email: hdhp.ctk@gmail.com | Điện thoại: 49 511 879 630

TÂM THƯ

Đã nhiều năm rồi, Phật Tử Việt Nam cử hành đại lễ trong niềm hân hoan tự hào về một ngày lễ Vesak trọng đại được xưng danh một cách trang trọng là "Đại Lễ Phật Đản Liên Hiệp Quốc."

Phật giáo là một trong bốn tôn giáo lớn của nhân loại. Con số Phật Tử dù vậy cũng chỉ khoảng 400-600 triệu. Với con số khiêm nhường đó, tiếng nói của Phật giáo không có ảnh hưởng gì đáng kể trong các quyết định của Liên Hiệp Quốc về vận mạng của các dân tộc trên thế giới. Phật Tử Việt Nam chính thức đón nhận "Đại Lễ Phật Đản Liên Hiệp Quốc" từ năm 2008. Từ đó đến nay, những phát biểu bởi các đại biểu từ nhiều nước tán dương Đức Phật quả là quá nhiều, nhưng chưa có bất cứ đóng góp thiết thực đáng kể nào cho khát vọng hòa bình của nhiều dân tộc bị áp bức, bóc lột bởi chính quyền của nước mình; bị đe dọa bởi tham vọng bá quyền của nước lớn.

Thực tế đang diễn ra như vậy không phải là minh chứng hiển nhiên cho giáo thuyết của Phật viên vông, không giải quyết được những vấn đề nóng bỏng của thời đại, sự thoái hóa của địa cầu. Chính vì những người tự nhận là Phật Tử, tự xưng là Như Lai Sư Giả, đã không đánh giá đúng mức các giá trị thế tục vốn đã và đang cống hiến cho nhân loại nhiều phương tiện cần thiết để giảm thiểu những đau khổ hành hạ thân xác, và trong một số trường hợp, giảm thiểu những ưu tư bức bách dẫn đến rối loạn tinh thần, bất an, sợ hãi. Mặc dù Kinh điển, Luận thư nói không ít về nguyên lý khế lý và khế cơ. Thế nhưng, trong sự rao truyền giáo pháp hiện tại, khế lý và khế cơ bị che khuất bởi các hiện tượng ma quỷ chập chờn, bởi những khuyến cáo làm sao để được âm hồn phò trợ, bởi khoa xem tướng để biết người này còn phước nhiều, hay người kia sắp hết phước; những điều mà chính Đức Thế Tôn đã cảnh giác Tôn giả Đại Mục-kiền-liên dù có năng lực thần thông cũng không được nói những điều chính mình thấy cho những người không thể thấy. Nói những điều mà người khác không thể thấy không thể biết, không thể chứng minh nó đúng hay sai; và điều này dẫn đến khả năng lừa gạt những kẻ nhẹ dạ, mù quáng dễ tin, và tất yếu diễn trò yếu ngôn hoặc chúng, nói những chuyện yêu ma quỷ quái để mê hoặc quần chúng.

Đó là hiện tượng thực tế đang diễn ra, nó xuyên tạc giáo nghĩa mà Đức Thích Tôn đã truyền dạy. Đó là điều mà Đức Thích Tôn đã ví dụ như chiếc thuyền tải đầy vàng đang lướt sóng ngoài khơi không bị chìm bởi sóng gió giông bão mà chìm vì chính trọng tải quá mức của nó.

Và thêm một thực tế lịch sử. Thừa xưa, khi vua tôi binh tướng nhà Trần, từ triều đình cho đến thôn dã, từ lão ông cho đến thiếu niên, đã hy sinh thân mạng vì sự sống còn của dân tộc, thì một số khác, trong đó có rất nhiều hoàng thân quốc thích, phản bội đất nước, chạy theo giặc. Khi hòa bình tái lập, hồ sơ những kẻ phản bội được dâng lên triều đình để trừng trị đích đáng. Vua Trần Nhân Tông tức thì truyền lệnh đốt đi tất cả, để cho dù kẻ thắng hay người bại, dù cho những kẻ phản bội hay những người trung thành, thấy đều là con dân cùng một tổ quốc, hãy quên đi những sai lầm quá khứ, hãy xóa đi dấu vết nghi kỵ, cơ hiềm, cùng nhìn nhau, cùng đối xử với nhau trong tình tự dân tộc. Đây là ngọn cờ nhân ái, bao dung, không chỉ giương cao trên một đất nước nhỏ bé, mà còn trên đỉnh cao của lịch sử nhân loại tiên bộ trong một nền văn minh nhân ái.

Tinh hoa ấy của dân tộc đã không được kế thừa. Gần nửa thế kỷ trôi qua từ khi hòa bình thống nhất được lập lại, hận thù dân tộc giữa các anh em cùng chung dòng máu tổ tiên lại không thể bao dung nhau. Và ngay chính trong giới Phật Tử, kế thừa Phật giáo truyền thống Trúc Lâm của Đức Điều Ngự Giác Hoàng cũng không thể quên đi những mâu thuẫn tị hiềm quá khứ, quyết loại trừ nhau. Ta không giải thoát được hận thù trong ta làm sao giải thoát hận thù nơi người. Không thể hòa hiệp vì không thể giải thoát hận thù, hoặc không thể quân phân quyền lợi; đây là quy luật tâm lý học, không thể chối cãi, lại càng không thể biện minh với bất cứ biện luận nào y trên Thánh giáo.

Thế nhưng, khó khăn cho Phật Tử Việt Nam hiện không có đầy đủ Kinh điển để có thể phán đoán điều gì có hay điều gì không thấy có trong Kinh.

Chính vì ý thức được điều này, Viện Tăng Thống GHPGVNTN, năm 1973, đã tổ chức hội nghị thành lập Hội đồng Phiên Dịch Tam tạng. Chư Tôn thuộc hàng Giáo Phẩm Trung ương, dưới sự chỉ đạo của Viện Tăng Thống, cùng với sự hỗ trợ của Chư Thượng Tọa Đại Đức đang phụ trách giáo dục tại các trường Cao Đẳng Phật Học và Đại Học, đồng vận tập về Viện Đại Học Vạn Hạnh để thảo luận cơ cấu tổ chức, chương trình phiên dịch, quy định các quy tắc phiên dịch, phương thức duyệt sách, v.v... cho đến đề án xây dựng cơ sở Pháp Bảo Viện làm trụ sở của Hội Đồng Phiên Dịch.

Dự án vĩ đại này không tồn tại lâu, do tình hình chiến sự căng thẳng dẫn đến ngày 30 tháng Tư. Cho đến nay, trong số 18 thành viên của Hội Đồng Phiên Dịch lần lượt viên tịch, chỉ còn duy nhất HT. Thích Thanh Từ trong trạng thái bất hoạt. Tâm nguyện của Thầy Tổ có cơ dứt đoạn.

Những gian nan khổ nhọc trong chiến tranh khói lửa, những ức chế bởi thế lực cường quyền, một thời, Chư Tôn Già ấy đã viết lên trang sử dày những công trình văn hóa giáo dục, không dày với những đấu tranh bạo lực. Hàng hậu bối, thế hệ tiếp nối, bằng ý chí, bằng tâm đức, bằng trí tuệ, như thế nào để kế thừa di sản cao quý ấy, để phát huy tinh hoa dân tộc ấy?

Nửa thế kỷ đất nước hòa bình, nhưng dân tộc thì không hòa bình. Nửa thế kỷ Đạo Pháp trùng hưng, nhưng Tổ ấn không trùng quang. Làm sao để thực hiện ý chỉ thi thiết

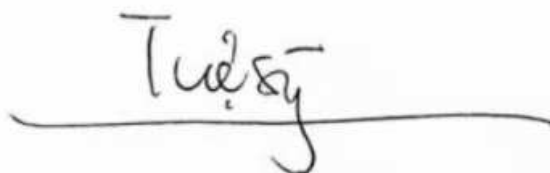
giáo luật của Đức Thế Tôn, hóa giải những xung đột trong Tăng bằng biện pháp cuối cùng là "như thảo phú địa"?

Hy vọng mong manh là một số ít các Thầy Cô trẻ, những vị chưa bị mê hoặc bởi các giá trị thế tục, chưa bị ô nhiễm bởi địa vị vinh quang được thế quyền phong tặng; những vị mà sơ tâm xuất gia chưa biến thành đồng ruộng hoang hóa, tạm đủ để gọi là ruộng phước cho nhiều người; những vị ấy sẽ bằng nghị lực tinh tấn, tự ý thức sứ mệnh của người xuất gia, cùng một thầy học, cùng hòa hiệp như nước với sữa, kế thừa những gì Thầy Tổ tâm nguyện mà chưa hoàn thành, giữ sáng ngọn đuốc Chánh Pháp trong đêm trường sinh tử tối tăm; giữ sáng và thấp sáng ngọn đuốc bao dung, nhân ái, để trao truyền cho các thế hệ tiếp nối, vì sự thanh bình phúc lạc của dân tộc, vì sự hạnh phúc an lạc của nhiều người, của muôn sinh.

Đề cho Đại Lễ Phật Đản được cung kính cử hành trong tâm của mỗi người con Phật, bốn chúng đệ tử hãy cùng dũng mãnh phát khởi Bồ-đề nguyện, quyết định Bồ-đề hành, thẳng tiến không thoái chuyển trên Thánh đạo, vì pháp vị tịnh lạc và giải thoát tự tâm, vì sự tăng ích lợi lạc của cộng đồng dân tộc và nhân loại.

Cầu nguyện Chánh Pháp trụ thế lâu dài, Dân tộc hòa hiệp tương thân tương ái. Cầu nguyện thế giới hòa bình, chúng sanh an lạc.

Cẩn chí
Phật lịch 2565, Tân Sửu, 20-5-2021
Cố vấn Chi Đạo HĐHP

Thiền thệ tử Thích Tuệ Sỹ

*1. Cơ-đốc giáo (2.3 tỷ tín đồ); 2. Hồi giáo (1.8 tỷ tín đồ); 3. Ấn-độ giáo (1.1 tỷ tín đồ); 4. Phật-giáo (500 triệu tín đồ).

Nguồn: <https://www.worldatlas.com/articles/largest-religions-in-the-world.html>

VAI TRÒ CỦA CHƯ NI VIỆT NAM TẠI HẢI NGOẠI NGÀY NAY

• Thích Như Điển

Kể từ thời Đức Phật Thích Ca Mâu Ni còn tại thế, chính Ngài đã cho người nữ xuất gia tại thành Tỳ Xá Ly và Giáo Đoàn Tỳ Kheo Ni đầu tiên do Thánh Ni Kiều Đàm Di lãnh đạo. Suốt mấy trăm năm như thế Giáo Đoàn Ni này tồn tại ở Ấn Độ cho đến khi Công chúa Shanghamita, con gái Vua A Dục cùng Hoàng Tử Mahinda mang Phật Giáo vào Tích Lan ở thế kỷ thứ 3 trước Tây Lịch, thì tại đây Tỳ Kheo Ni cũng đã được thành lập ngay từ những ngày đầu tiên ấy. Thế nhưng bây giờ ở thế kỷ thứ 21 này có ai đó đi tìm nguồn gốc hay sự hiện hữu của giáo đoàn Tỳ Kheo Ni tại Tích Lan thì hầu như không còn liên tục như xưa nữa. Chắc chắn rằng dấu chân truyền thừa ấy đã tiếp tục truyền từ Tích Lan qua Trung Hoa và từ Trung Hoa được truyền sang Việt Nam, Đại Hàn và Nhật Bản từ những thế kỷ đầu tiên Dương Lịch ấy.

Việt Nam chúng ta ảnh hưởng bởi tinh thần của Phật Giáo Đại Thừa rất mạnh ngay từ những ngày tháng đầu Phật Giáo mới có mặt

tại Giao Châu, thời của Ngài Khương Tăng Hội, Chi Cương Lương, Mâu Bác, Ma Ha Tăng Kỳ Vực và vai trò của chư Ni cũng không kém phần quan trọng trong vấn đề truyền thừa theo tinh thần luật Thanh Văn Tứ Phần; nhưng kèm theo đó thực hành Bồ Tát hạnh; nên cả chư Tăng và chư Ni bên Đại Thừa Phật Giáo đều thọ lãnh thêm giới Bồ Tát xuất gia để dễ mang Phật Giáo vào nhân gian. Mãi cho đến đầu thế kỷ thứ 11, dưới triều Đại nhà Lý, Đại Việt chúng ta có Ni Sư Diệu Nhân, người vốn xuất thân từ hoàng tộc; nên tài đức vẹn toàn và kể từ đó; nghĩa là cách nay hơn 1.000 năm lịch sử, việc truyền thừa của Ni giới tại Việt Nam vẫn được liên tục cho đến ngày nay. Ở thời điểm cuối thế kỷ thứ 20 tại Việt Nam có Ni Trưởng Như Thanh, Ni Trưởng Diệu Không, Ni Trưởng Hải Triều Âm, Ni Trưởng Trí Hải v.v... là những bậc danh Ni được trong cũng như ngoài nước nể phục qua những tác phẩm biên dịch, chú giải trước tác thơ văn có liên quan đến Phật Giáo cũng như vấn đề tế độ cho chư Ni xuất gia học đạo.

Kể từ những năm 1950 về sau này Tổng Hội Phật Giáo Việt Nam đã gửi chư Tăng và chư Ni ra ngoại quốc để tu học tại Ấn Độ, Nhật Bản, Tích Lan v.v... nên một số chư Ni cũng đã đóng góp vai trò giữ gìn mỗi đạo của Việt Nam chúng ta không phải là nhỏ qua việc tiếp Ni độ chúng để truyền thừa qua việc làm chùa, quy y thọ giới cho cư sĩ tại gia, truyền giới Bát Quan Trai, truyền Sa Di Ni Giới, truyền giới Thức Xoa hay Tỳ Kheo Ni cho người Việt cũng như người ngoại quốc. Những vị Ni đầu tiên có mặt tại ngoại quốc phải kể đến Ni Trưởng Thích Nữ Như Chánh du học Nhật Bản, sau đó sang Hoa Kỳ và viên tịch tại đó. Ni Trưởng Mạn Đà La du học Nhật Bản và sang Pháp hoạt động một thời gian dài, Ni Trưởng Trí Hải du học tại Hoa Kỳ, sau về làm việc cho viện Đại Học Vạn Hạnh ở Sài Gòn.

Từ năm 1975 trở về sau này có rất nhiều chư Ni Việt Nam sang ngoại quốc qua con đường vượt biên, vượt biển như Sư Bà Đàm Lựu, trước năm 1975 du học tại Đức, sau 1975 sang Hoa Kỳ xây dựng nên chùa Đức Viên tại San Jose, California, Sư Bà Diệu Từ tỵ nạn qua Nhật Bản và sau đó di cư sang Hoa Kỳ, trú tại Sacramento và Nam California. Sư Bà Thích Nữ

Giác Hương, Sư Bà Thích Nữ Như Hòa, Sư Bà Thích Nữ Nguyên Thanh v.v... đó là những vị Ni tiêu biểu cho thời gian đầu ở Hoa Kỳ sau năm 1975. Tại Âu Châu sau năm 1975 có Sư Bà Thích Nữ Như Tuấn, trước đây tỵ nạn tại Thụy Sĩ; nay là Viện chủ chùa Phổ Hiền, Strassbourg Pháp Quốc. Sư Bà Thích Nữ Diệu Tâm, Viện Chủ Bảo Quang Ni Tự tại Hamburg, Đức Quốc. Sau này có thêm chư Ni ra đi tỵ nạn đã trở thành Ni Trưởng, Ni Sư, Sư Cô v.v... ở Úc Châu, Âu Châu và Mỹ Châu không phải là ít và từ năm 1994 trở về sau này Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam đã gửi rất nhiều chư Tăng Ni sang Ấn Độ, Đài Loan, Đại Hàn, Hoa Kỳ, Úc, Nhật v.v... du học và thế hệ sau này đa phần tốt nghiệp cử nhân, cao học, Tiến Sĩ; nên đã giúp cho vai trò của chư Ni càng ngày càng có tiếng nói vững chãi nhiều hơn qua việc đứng lớp tại các trường Đại Học, Trung Học ở trong cũng như ngoài nước để giảng cho sinh viên về Phật Giáo hay cũng có nhiều vị Ni viết sách, dịch kinh, đồng thời cũng có nhiều vị Ni giảng pháp rất lời cuốn quần chúng như Ni Trưởng Giới Châu, Ni Sư Tịnh Quang, Ni Sư Minh Liên, Ni Sư Giới Hương v.v... Cứ như vậy mà tiếp tục sự nghiệp hoằng hóa độ sanh thì vai trò của người nữ trong giới xuất gia Việt Nam của chúng ta sẽ được tăng tiến nhiều hơn.

Cách đây chừng 10 năm tại Đại Học Hamburg, Đức Quốc đã tổ chức mấy ngày thảo luận về vai trò của các vị Tỳ Kheo Ni theo truyền thống Phật Giáo Tây Tạng. Lúc ấy có Đức Đạt Lai Lạt Ma thứ 14 của Tây Tạng tham dự. Khách mời từ Việt Nam có Giáo Sư Trí Siêu Lê Mạnh Thát thuyết trình bằng tiếng Anh về đề tài Ni Sư Diệu Nhân triều Lý. Hòa Thượng Thích Quảng Ba từ Úc, Sư Cô Thích Nữ Hạnh Trì từ Hoa Kỳ, Quý Thượng Tọa và chư Ni từ Đài Loan cũng như cá nhân chúng tôi cũng được mời tham dự. Sau mấy ngày thảo luận tất cả các truyền thống Phật Giáo Đại Thừa và ngay cả Ngài Bohdhi theo truyền thống Nam Tông cũng đồng ý cho chư Ni ngoại quốc theo truyền thống Phật Giáo Tây Tạng nên được chính thức thọ giới Tỳ Kheo Ni theo tinh thần Tứ Phần Luật. Nhưng cuối cùng thì Đức Đạt Lai Lạt Ma nói rằng: Vấn đề này không phải chỉ một mình Ngài quyết định được, mặc dầu Ngài rất hoan hỷ tán đồng; nhưng Tây Tạng không

phải chỉ có một truyền thống mà cả 4 truyền thống Phật Giáo của Tây Tạng đều đồng ý thì việc ấy mới thành tựu và Ngài kết luận rằng: Phải chi còn Đức Phật ở đây thì đỡ cho Ngài quá. Đây là câu chuyện có thật và từ đó đến nay Phật Giáo Tây Tạng vẫn chưa chính thức có những đàn giới để truyền cho giới tử ngoại quốc giới Tỳ Kheo Ni và cách trả lời đơn giản nhất của Đức Đạt Lai Lạt Ma là Tây Tạng không có việc truyền thừa của Ni Giới từ xưa đến nay; nên tại Tây Tạng ngày nay không chính thức có Tỳ Kheo Ni. Bởi lý do này nên chư Ni người Tây phương khi xuất gia với truyền thống của Phật Giáo Tây Tạng họ chỉ được thọ 8 giới hay 10 giới Sa Di Ni là cùng. Ai muốn tiến xa hơn nữa phải qua các truyền thống Phật Giáo Đại Thừa khác như Trung Hoa, Việt Nam hay Đại Hàn để cầu thọ giới Thức Xoa hay Tỳ Kheo Ni.

Như vậy tổng quan chúng ta có thể nhận định rằng: Phật Giáo Đại Thừa là Phật Giáo dẫn thân rất khế hợp với căn cơ của người Tây Phương trong hiện tại; nhất là người nữ Việt Nam cũng phải hãnh diện rằng: mình được làm nữ tu sĩ Phật Giáo Việt Nam trở thành những vị Tỳ Kheo Ni để lãnh đạo quần chúng, gánh vác việc của Tăng Già giống như chư Tăng không khác. Có như vậy Phật Giáo Việt Nam mới được đứng vững đến ngày hôm nay; trong khi đó các nước Phật Giáo theo Kim Cang Thừa như Tây Tạng, Bhutan, Mông Cổ v.v... mãi cho đến ngày nay vai trò của người nữ tu xem như còn vắng bóng. Đó là chưa kể đến vai trò của người nữ trong các xứ Phật Giáo Nam Tông như: Thái Lan, Miến Điện, Tích Lan, Lào, Cam Bốt v.v... vẫn còn rất là khiêm nhường, vì cộng đồng của chư Tăng chưa chấp nhận.

Như vậy chư Ni Việt Nam đầu ở trong hay ngoài nước hãy nên lấy đây làm niềm tin để tiếp tục dẫn thân trong tinh thần của Phật Giáo Đại Thừa thì tiếng nói cũng như vai trò của người nữ càng ngày càng được quan tâm nhiều hơn nữa. Có như vậy trong thất chúng Đệ Tử của Phật mới được trọn vẹn đầy đủ. Đó là: Cư Sĩ Nam, Cư Sĩ Nữ, Sa Di, Sa Di Ni, Thức Xoa, Tỳ Kheo và Tỳ Kheo Ni.

Viết xong bài này tại chùa Pháp Tạng, thủ đô Wien, Áo Quốc vào ngày 23 tháng 11 năm 2019.

LÝ TƯỞNG CỦA NGƯỜI BỒ TÁT

The Bodhisattva Ideal

- Ugyen Sangharakshita
- Hoang Phong chuyển ngữ

Chương I

Lý tưởng của người Bồ Tát Nguồn gốc và sự hình thành

Bài 6 (tiếp theo VG 242)

SỰ BÌNH LẶNG CỦA ĐỨC PHẬT

Trong kinh điển nói chung có rất nhiều giai thoại nêu lên các phẩm tính của Đức Phật, và tất cả đều rất tuyệt vời.

Sự bình lặng (*calm/equanimity/upekkha/ sự trầm tĩnh, yên lặng và thanh thản*) của Đức Phật cùng sự yêu thích yên tĩnh của Ngài, hiện lên thật rõ nét qua sự hiện hữu của chính Ngài. Phẩm tính đó được nêu lên qua một câu chuyện nổi tiếng về vị Jivaka (Kỳ Bà) là y sĩ của Đức Phật và của cả vua Ajatasattu (A-xà-thế).

Một hôm, vua Ajatasattu cùng với triều thần ngồi ngắm trăng trên sân thượng của hoàng cung, một con trăng tháng mười thật rạng rỡ, đúng vào mùa hoa sen nở. Họ cùng nầy ý mượn đêm tuyệt vời đó để viếng thăm một vị thánh nhân. Tục lệ này rất thông thường trong sinh hoạt xã hội của nước Ấn: một đêm trăng tuyệt vời không phải là dịp để kéo nhau ăn uống trên bãi biển, mà là dịp giúp mình viếng thăm một vị thánh nhân nào đó.

Xuất hành ra khỏi hoàng cung là cả một nghi lễ long trọng. Kinh sách cho biết 500 con voi được thả yên, trên lưng mỗi con voi là một cung phi (*hình ảnh 500 cung phi trên lưng 500 thốt voi giải thích phần nào lý do tại sao Ajatasattu đã giết vua cha để sớm lên ngôi*), dẫn đầu là vua Ajatasattu cùng với người hướng dẫn là Jivaka (*tức là vị y sĩ của Đức Phật, của vua tiền nhiệm Bimbisara/Tần-bà Sa-la và cả của vua đương thời là Ajatasattu*). Cả đoàn lên đường viếng thăm Đức Phật trong một khu rừng thật sâu (*câu chuyện này được trích từ kinh Samannaphala-Sutta/Sự lợi ích của cuộc sống cách ly, Trường bộ kinh/Digha Nikaya, DN 2*).

Thế nhưng khi vừa tiến vào rừng thì quang cảnh âm u cũng bắt đầu hiện ra, khiến mọi người đều lo lắng, nhất là đối với vua Ajatasattu. Thật vậy, ngoài công việc đa đoan và các mối lo lắng nơi hoàng triều, Ajatasattu còn bị ám ảnh bởi những cảm nghĩ tội lỗi trong lòng vì việc lên ngôi bất chính của mình (*Ajatasattu nhốt cha là vua Bimbisara vào ngục, và bỏ đói đến chết để sớm lên ngôi*). Vua Ajatasattu bắt đầu hoảng sợ và có ý ngờ vực, bèn ra lệnh cho cả đoàn dừng lại và hỏi Jivaka: "Này Jivaka, có phải ông định đưa ta lọt bẫy hay sao?". Jivaka đáp lại: "Thưa Hoàng thượng, xin Hoàng thượng chớ ngại, sắp đến nơi rồi. Đức Phật ở thật sâu trong rừng".

Đoàn người lại tiếp tục tiến sâu thêm, quang cảnh lại càng âm u và yên lặng hơn. Ngoài tiếng sột soạt của 500 thốt voi - dù chúng bước đi thật yên lặng - không ai nghe thấy một tiếng động nào khác. Ajatasattu lại hỏi Jivaka: "Ông có chắc là không đưa ta lọt bẫy chứ?". Jivaka trấn an: "Thưa Hoàng Thượng, chớ ngại chẳng có cái bẫy nào ở đây cả".

Thế nhưng Ajatasattu vẫn không yên lòng: "Ông từng bảo với ta là Đức Phật sống với một Tăng đoàn 2500 tỳ-kheo (*trong kinh và theo bản dịch của Thanissaro Bhikkhu là 1250 tỳ-kheo, sự sai lệch có thể là do cách viết số trong tiếng Pali (?)*, dẫu sao cũng chỉ là một chi tiết) vậy thì cách xa một dặm cũng phải nghe thấy tiếng động của họ chứ, tại sao cảnh vật lại cứ im phăng phắc như thế này?". Jivaka lại trấn an: "Xin Ngài đừng quá lo sợ. Trông kia! Ngài có trông thấy tí đặng kia ánh sáng leo lét hắt ra từ gian lều của Đức Phật hay không?". Thật ra, Đức Phật đang ngồi im giữa một khu rừng thưa, chung quanh là 2500 đệ tử, tất cả đang lắng sâu vào một sự yên lặng mênh mông, dưới ánh trăng rạng rỡ của một đêm rằm.

Ajatasattu, trong lòng lúc nào cũng canh cánh sợ hãi và ngờ vực, chợt cảm thấy bàng hoàng trước quang cảnh [êm ả và bình lặng] trước mắt mình, bèn thốt lên với Jivaka như sau: "Tuyệt vời thay! Này Jivaka, ta ước mơ con trai ta cũng sẽ cảm nhận được một sự bình an như thế trong lòng mình" (*Ajatasattu thốt lên ước mơ đó biết đâu là vì tương lai của chính mình, một sự lo sợ bên trong tiềm thức của mình?*).

Tại Ấn-độ người ta thường chú trọng đến con trai [cả] trong gia đình và cầu mong mọi sự tốt đẹp sẽ xảy đến với người con ấy (*trong trường hợp này là vua Ajatasattu mong muốn con mình sẽ tìm thấy được sự an bình, không như mình đã giết cha để lên ngôi, Jivaka là một người rất khôn khéo và tế nhị, luôn tìm cách và tìm dịp khiến Ajatasattu hối hận về hành động bạo ngược của mình trước đây với mục đích biến cải Ajatasattu*). Thêm một lần nữa, [qua câu chuyện trên đây], Đức Phật đã truyền lại cho chúng ta một thông điệp thật tiêu biểu, phản ánh từ con người của chính Ngài: đó là lòng yêu thích sự an bình, cảnh cô quạnh và yên lặng. Lại thêm một lần nữa, dù Đức Phật không còn bên cạnh, thế nhưng chúng ta vẫn tiếp tục cảm nhận được cái thông điệp đó của Ngài, tất cả là nhờ các đệ tử của Ngài vẫn còn nhớ được những gì mà Ngài muốn lưu lại cho chúng ta hôm nay (*qua một quãng đường thật dài hơn 2500 năm, không biết bao nhiêu vị Bồ-tát đã gánh trên lưng cái thông điệp đó để trao lại cho chúng ta hôm nay. Là những người đi sau, chúng ta có cảm thấy chẳng cái trách nhiệm đó mà họ đã để lại cho chúng ta hay không?*).

Ngoài ra các đệ tử của Đức Phật cũng còn nhớ được nhiều câu chuyện khác, có thể xem như là các phép lạ vậy. Họ từng nghe thấy hoặc trông thấy nhiều hiện tượng thật lạ lùng hiện ra chung quanh sự hiện diện của Đức Phật. Các hiện tượng hay sự kiện đó thật khó giải thích bằng sự hiểu biết thông thường, chẳng hạn như trường hợp họ thuật lại khi Đức Phật nằm nghỉ giữa đêm khuya, họ trông thấy các *deva* - tức là các "*thiên nhân*" - hiện lên chung quanh Ngài. Họ còn cho biết thêm là các thiên nhân ấy sở dĩ hiện lên là để học hỏi với Ngài. Đức Phật thuyết giảng *Dhamma* cho các *deva* trong đêm, và ban ngày thì thuyết giảng cho con người.

Sự hiển hiện của các *deva* không phải là một phép lạ, mà là một *pratiharya*. (*tiền ngữ prati trong tiếng Phạn có nhiều nghĩa, trong trường hợp này có nghĩa là sự chứng nhận, và arya là cao quý*). *Pratiharya* là các giai thoại nêu lên trong *Mahavastu*, (*vastu có nghĩa là sự kiện hay câu chuyện, Mahavastu có nghĩa là "Các câu chuyện lớn" - kinh sách Hán ngữ gọi là "Kinh Đại-sư" - là một trước tác của một học phái xưa là Lokottaravada, thuật lại các câu chuyện tiền thân Đức Phật*), cho biết Đức Phật

có thể bay bổng lên cao và bước đi trong không trung, tỏa ra các ánh lửa và cả các tia nước. Vào thời đại của Đức Phật sự hiển hiện của các *deva* là một sự kiện hiển nhiên, không cần phải tìm hiểu hay giải thích gì cả (*các hiện tượng thật tự nhiên đối với con người vào các thời đại xa xưa*). Các *deva* ấy là các chúng sinh "phi thường", sự hiển hiện của họ chung quanh Đức Phật là một hiện tượng "phi thường", vượt khỏi khả năng thị giác bình dị và vật chất (*của chúng ta ngày nay*). Các *deva* ấy không phải là các phép lạ do Đức Phật tạo ra, dù rằng Ngài có một khả năng "phi thường" có thể tạo ra những gì mà con người gọi là *deva*.

Dầu sao thì các sự kiện trên đây cũng như các câu chuyện khác, kể cả các giai thoại khác, đều in sâu trong ký ức và cả con tim của các đệ tử của Đức Phật. Trong số họ có nhiều người, qua các câu chuyện đó, đã cảm nhận được một cái gì đó thật to lớn và thật quan trọng mà giáo lý chính thức không thể mang đến cho họ được. Cái gì đó chính là một sự cảm nhận mà Đức Phật tạo ra cho những ai tiếp cận được với chính Ngài, có nghĩa là với một đấng Giác Ngộ, một sự cảm nhận vượt cao hơn và xa hơn tất cả mọi thứ ngôn từ.

Vài lời ghi chú của người chuyển ngữ

Chủ đề của chương I là nguồn gốc và sự hình thành của lý tưởng người Bồ-tát, thế nhưng qua các bài 4, 5 và 6 trên đây chúng ta lại thấy nhà sư Sangharakshita mô tả các phẩm tính từ bi, can trường và sự bình lặng của Đức Phật. Thật vậy, người Bồ-tát được sinh ra từ các phẩm tính đó nơi Ngài. Lòng từ bi không cho phép người Bồ-tát đạt được giác ngộ cho riêng mình, sự can trường và dũng cảm không cho phép người Bồ-tát thu mình trong chiếc áo của một nhà sư ngoan ngoãn, tình thương yêu vô bờ bến ẩn nấp kín đáo phía sau sự bình lặng mênh mênh là một sức mạnh giúp người Bồ-tát đương đầu với những thử thách trong thế giới này.

Các phẩm tính đó tỏa rộng từ con người của Đức Phật đã làm cho con voi điên trở thành hiền lành, và tác động đến sự vận hành tự nhiên của thế giới hiện tượng khiến một tảng đá nhảy chồm và lăn theo một hướng khác tránh ra xa Đức Phật.

Trước một con voi điên đang xông tới, chúng ta có thể sẽ khiếp sợ, cuống cuống, la hét và căm thù con vật. Thế nhưng Đức Phật

thì vẫn bình lặng, lòng từ bi tỏa rộng trước một con vật bệnh hoạn, đáng thương, làm tội mọi cho con người. Lòng xót thương đó, sự bình lặng và trầm tĩnh mệnh mông đó là một sức mạnh, một liều thuốc, một cái gì đó thật êm ả, hàn gắn những đốm đau sâu kín bên trong con vật phải làm kiếp nô lệ cho con người.

*"Imasmim sati idam hoti,
imass' uppādā idam uppajjati".*

*"Cái này có, cái kia có
Cái này sinh ra, cái kia hình thành"*

Câu nói trên đây của Đức Phật ghi chép trong rất nhiều bài kinh nói lên khái niệm tương liên, tương kết và tương tạo giữa mọi hiện tượng, tiếng Phạn là pratityasamutpada, là một nguyên lý toàn cầu chi phối sự vận hành của toàn thể vũ trụ. Sự xót xa và tình thương yêu của Đức Phật đã xoa dịu những khổ đau của con vật, trong khi đó tiếng la hét và sự sợ hãi của chúng ta là những nhát dao làm toác thêm các vết thương sâu kín bên trong con vật. Nhà sư Sangharakshita đã thấy được cái nguyên lý tương liên đó không những trong thế giới hiện tượng mà cả trong lãnh vực tâm linh: một vị Phật không thể rơi vào một cảnh tượng đau thương một khi trong lòng mình không có một sự sợ hãi hay căm thù nào để có thể liên kết với các cảnh tượng như thế. Lòng từ bi, một con tim dũng cảm, một tâm thức thanh thoát và bình lặng phải chẳng đã che chở cho Đức Phật, khiến con voi hết bệnh và hòn đá lăn đi hướng khác?

Đến đây chúng ta hãy trở lại với câu chuyện vua Ajatasattu viếng thăm Đức Phật, thuật lại trong kinh *Samannaphala-Sutta* (DN 2). Tất cả các nhân vật trong câu chuyện này đều là các nhân vật lịch sử, tức là các nhân vật có thật. Vua Ajatasattu lên ngôi vào khoảng năm -492 (trước Tây lịch), Đức Phật sống tám năm sau cùng trong kiếp nhân sinh này của Ngài dưới triều đại của vua Ajatasattu. Khi Devadatta âm mưu với vua Ajatasattu ám hại Đức Phật thì lúc đó Đức Phật cũng đã lớn tuổi, ít nhất là trên 72 tuổi. Devadatta là một người chủ trương một đường hướng tu tập rất khắc nghiệt và cực đoan, sở dĩ âm mưu ám hại Đức Phật phải chăng là để lãnh đạo Tăng đoàn nhằm sớm thực thi các xu hướng tu tập của mình? Ajatasattu cũng vậy, vì tham vọng cố tình để cha chết đói trong ngục để sớm lên ngôi.

Jivaka chỉ giữ một vai trò "bên cạnh" Phật giáo, thế nhưng là một nhân vật thật tài giỏi và khác thường, được mệnh danh là vị "Thánh Lương y". Ông là y sĩ bên cạnh Đức Phật và cũng là y sĩ của hoàng triều Ajatasattu và của cả vua cha trước đó là Bimbisara. Kinh sách bằng tiếng Phạn, Pali và Hán của hầu hết các học phái đều có nói đến ông. Các tư liệu y khoa của Trung quốc từ thế kỷ thứ IV đến thứ X đều có nêu lên nhiều phương pháp và phương thuốc điều trị bệnh tật do ông khám phá. Ông từng gợi ý với Đức Phật nên cho phép các tỳ kheo may mặc bằng vải mới, vì vải nhặt được ở các nơi hỏa táng dễ gây nhiễm bệnh tật. Ngày nay ông được xem là vị tổ lương y các ngành y khoa cổ truyền của Ấn-độ và Thái Lan. Người Thái xem khoa bấm huyệt và xoa bóp của họ là do Jivaka phát minh. Đức Phật từng giảng riêng cho ông hai bài kinh, một trong Tăng Nhất Bộ Kinh (*Anguttara Nikaya*, AN 8.26) và một trong Trung Bộ Kinh (*Majjhima Nikaya*, MN 55).

Chạm nổi: Jivaka quỳ gối đang băng bó vết thương ở chân của Đức Phật

Trở lại với câu chuyện viếng thăm Đức Phật thì đây là cả một sự dàn xếp khéo léo của Jivaka giúp cho vua Ajatasattu thức tỉnh và hối lỗi trước hành động gian ác của mình. Sau hết cũng xin mạn phép nhắc thêm là bài kinh *Samannaphala-Sutta* (DN 2) thuật lại câu chuyện trên đây đã được nhà sư người Mỹ Thanissaro Bhikkhu, người đã dịch hàng ngàn bài kinh, xem là một trong số các kiệt tác trong Kinh điển Pali. Thật vậy, đây là một bài kinh dài và quan trọng, nêu lên các phép tu tập và cả các khái niệm căn bản, mở ra một tầm nhìn bao quát về toàn bộ giáo huấn của Đức Phật.

Bures-Sur-Yvette, 13.04.2020
(còn tiếp)

TÌM HIỂU DANH TỪ HẠNH PHÚC

• Nguyên Trí - Hồ Thanh Trước

Danh từ này là mỗi suy nghĩ của mọi người chúng ta, qua các trao đổi với những người xung quanh, bạn hữu, đồng nghiệp, đạo hữu, anh chị em trong gia đình, v.v..., nhiều người đã trả lời tôi hoặc viết cho tôi. Các câu trả lời của mọi người về hai chữ "Hạnh Phúc" gần như giống nhau! Tôi xin tạm tóm tắt thành bài viết dưới đây để chia sẻ cùng quý vị đạo hữu độc giả báo Viên Giác.

Chúng ta đang sống trong một xã hội bị ám ảnh bởi **hạnh phúc**. Chúng ta bị thao túng cả ngày với những khuôn mặt tươi cười trên quảng cáo, màn hình, và khi chúng ta bật tivi hoặc radio, người điều hành chương trình không ngừng tươi cười một cách hạnh phúc.

Tệ hơn nữa, chúng ta thấy bạn bè của chính mình trên mạng xã hội đưa liên tục những bức ảnh về cuộc sống hạnh phúc đến mức phi lý của họ; và tất nhiên, hầu hết mọi người không bao giờ chia sẻ những suy nghĩ và cảm xúc chân thành của họ.

Mọi người đều muốn đạt được hạnh phúc, nhưng vấn đề là, hầu hết chúng ta không biết chính xác ý nghĩa của **hạnh phúc đối với bản thân**.

Khi còn trẻ, nhiều người, trong số đó có tôi nghĩ rằng có bằng cấp, có công việc phù hợp, có nhà rộng xe sang, vợ đẹp con khôn, ngân khoản dồi dào, sức khỏe tốt là "hạnh phúc". Vì vậy, tôi đã dồn rất nhiều tâm sức để đạt được tất cả. Đối với tôi, hạnh phúc giống như leo được tới đỉnh núi:

- Tất cả những gì tôi phải làm là làm việc thực sự chăm chỉ, đạt được tất cả các mục tiêu của mình và tôi sẽ đạt được hạnh phúc.

Và đó là những gì tôi đã làm. Tôi đã làm việc thực sự chăm chỉ, tôi đã "leo lên ngọn núi hạnh phúc" của tôi. Nhưng khi lên đến đỉnh, tôi không tìm thấy thứ mình đang tìm kiếm.

- Những gì tôi tìm thấy trên đỉnh núi là sự thất vọng. Tôi đã làm việc rất chăm chỉ, đã đạt được, và nhiều hơn là đạt được mục tiêu của mình, nhưng tôi vẫn không thấy hạnh phúc.

- Trên thực tế, tôi thậm chí còn... cảm thấy buồn hơn vui.

Sau đó tôi suy luận rằng tôi đã chọn lầm ngọn núi. Tôi quyết định đi tìm hạnh phúc ở nơi khác, trong một công việc khác, các công việc khác và với những người khác.

- Thật không may, đây là những gì hầu hết mọi người chúng ta đã nghĩ và thực hiện: "*Nếu như tôi có _____, thì tôi sẽ hạnh phúc*" (hãy tự mình điền vào chỗ trống) và tôi tiếp tục leo ngọn núi khác.

Nhưng quý vị đã có thể hình dung phần còn lại. Bước tiếp theo, tất nhiên, hạnh phúc cũng không nằm trên đỉnh ngọn núi kia.

Đó là lúc tôi trải qua: khủng hoảng!

Khủng hoảng là một giai đoạn có thể kéo dài, tùy từng người, từ vài tháng đến vài năm, thậm chí vài chục năm.

Đây là giai đoạn chúng ta liên tiếp trải qua các trạng thái tuyệt vọng, chán nản, cam chịu, tức giận, thất vọng... và bắt đầu lại từ đầu.

Trên thực tế, chúng ta giống như một con thú bị nhốt trong lồng và đi vòng quanh hàng nghìn lần để tìm kiếm một cánh cửa nhỏ để thoát ra, nhưng không bao giờ tìm thấy (mặc dù nó ở ngay đó).

Ở giai đoạn này, có hai hạng người: những người tìm thấy cánh cửa và những người không thể tìm thấy nó.

Những người tìm thấy cánh cửa và những người không thể tìm thấy nó

Hiện tượng này cũng rất đáng chú ý. Không phải vì cửa khó thấy, nó ở đó, nó được giải thích trong hàng nghìn cuốn sách, trang web, tạp chí và hàng trăm nghìn nhà trị liệu tâm lý, huấn luyện viên, nhà hiền triết, chúa cứu thế, đạo sư, trực tiếp dạy mọi người điều đó.

Nhưng có vẻ như rất nhiều người (gần như là hầu hết trong số chúng ta) bị điếc không thể giải thích bằng cách nào đó, và mù một cách có chọn lựa: Dù thị lực của họ có tốt đến đâu, nếu có chỉ cho họ ra cửa đi chẳng nữa thì họ cũng không thể nhìn thấy được. Dù có la hét thật to để chỉ đường, họ cũng không thể nghe thấy.

Đây có lẽ là nơi bắt nguồn của câu tục ngữ mà người Pháp thường nói: "Không thể điếc hơn người không muốn nghe, không thể mù hơn người không muốn thấy" (*Il n'y a pas plus sourd que celui qui ne veut pas entendre, ni plus aveugle que celui qui ne veut pas voir*). Matthew Henry một vị Mục sư Tin Lành vào

hậu bán thế kỷ 17 ở Anh quốc, ông được biết đến qua các bài bình luận nổi tiếng về Kinh Thánh của ông, cũng đã nói một câu tương tự: "*None so deaf as those that will not hear. None so blind as those that will not see*".

Theo như những trao đổi đối thoại với nhiều người, tìm đọc nhiều tài liệu, sách vở, dưới đây chúng tôi kết hợp tất cả những sự suy xét chín chắn trên thế giới liên quan đến hạnh phúc, tuy nguồn gốc có khác biệt như tôn giáo, triết học hay khoa học.

Hai loại hạnh phúc

Thực sự có hai loại hạnh phúc, không liên quan gì đến nhau:

1/. Hạnh phúc như một cảm xúc

Đôi khi chúng ta đạt được một cảm xúc tích cực, chẳng hạn như niềm vui, sự thích thú, sự kích động, sự phấn khởi cao độ.

Chúng ta đã quá quen với điều đó: một bữa ăn ngon, một bộ quần áo hợp thời trang mới, được du lịch, nghỉ hè bên bờ đại dương, một bữa tiệc xa hoa, một đêm yêu đương nồng nhiệt, một chuyến đi đến một điểm trong mơ, mua được chiếc xe mình mơ ước, vui đùa với con cái, ôm vuốt ve gia súc chó hoặc mèo. Đây là những gì chúng ta liên tục bị xem trên các quảng cáo, và đó cũng là cảm nhận hạnh phúc khi chúng ta thấy bạn bè tươi cười trên Facebook.

2/. Hạnh phúc như một thái độ sống

Đây là một loại hạnh phúc hoàn toàn khác, thực ra không liên quan gì đến những sự kiện cụ thể xảy ra với chúng ta, những gì chúng ta có và những gì chúng ta không có, những gì người khác nghĩ về chúng ta hay không.

Đây là cánh cửa được giấu kín. Để tìm ra nó và mở nó ra, đòi hỏi một quá trình có mục đích, có ý thức, tự nguyện, thường được duy trì trong một thời gian dài, đi đến việc tự khám phá chính mình, và trau giồi thái độ tốt đẹp đối với sự hiện hữu của tất cả những cảm xúc tiêu cực và bất hạnh có thể xảy ra với chúng ta.

Vì sự thật phũ phàng là ở đó.

Có một quy luật mà các nhà tâm lý học Philip Brickman và Donald T. Campbell gọi là "*hedonic treadmill*" hay "*hedonic adaptation*", một khuynh hướng quan sát hiện tượng con người nhanh chóng trở lại mức hạnh phúc tương đối ổn định bất chấp những sự kiện tích

cực hoặc tiêu cực lớn hoặc những thay đổi đáng kể trong cuộc sống của họ

Hedonic Adaptation cho rằng bất cứ điều gì tạo ra cảm xúc tích cực trong chúng ta, và cho dù cảm xúc đó có tốt đẹp đến đâu, thì nó cũng sẽ tàn lụi theo thời gian. Điều này được xác nhận rất đúng qua các chương trình quảng cáo thương mại chuyên nghiệp như mua một ngôi nhà mới, gặp gỡ một người mới, một dự án du lịch, nghệ thuật hoặc thể thao mới.

Điều đó không có nghĩa là chúng ta không nên tận hưởng những thú vui trong cuộc sống. Ngược lại, điều rất quan trọng là phải biết hài lòng, cảm ơn, vui mừng trước những điều đẹp để xảy đến với mình. **Nhưng không nên coi đó là đã đạt được hạnh phúc.**

Sự hài lòng, cảm ơn trong cuộc sống giống như một chiếc bánh chúng ta tự làm với nguyên liệu của riêng mình.

Nó gồm ba thành phần căn bản:

- Thành phần thứ nhất: tiến triển

Chúng ta phải xác định những lãnh vực quan trọng đối với chúng ta, trong đó chúng ta có năng khiếu và nguyện vọng tự nhiên.

Chúng ta sẽ cảm nhận được hạnh phúc (hài lòng) khi tiến bộ trong những lĩnh vực đã chọn và đạt đến kết quả được công nhận, bởi vì con người là một động vật có tánh cách cộng đồng xã hội (social group). Chúng ta cảm thấy hạnh phúc (hài lòng) hơn, tự tin hơn, thoải mái hơn khi ở trên đỉnh cao của khả năng.

Trong các loài động vật, thường chỉ có một đỉnh cao khả năng của nó như: con chó sói là khỏe nhất, con beo đốm chạy nhanh nhất. Ở con người chúng ta, có vô số đỉnh cao khả năng và chúng ta có thể tạo bất cứ đỉnh cao khả năng nào mình mong muốn.

Tốt nhất là không nên đứng đầu, vì sau đó sẽ không còn tiến bộ nữa.

Vị trí tối ưu nằm ở đâu đó trong 1/3 đầu tiên: thành thạo hơn hầu hết 1/3 những người tham gia, nhưng nhờ so sánh với 2/3 cao hơn ta mà chúng ta có thể rút ra cảm hứng để cải thiện.

Đây là lúc chúng ta có những cảm xúc tích cực nhất: khi chúng ta đang đi đúng hướng, khi những nỗ lực của chúng ta đang đơm hoa kết trái.

Các nhà thần kinh học thậm chí ngày nay còn coi rằng cảm giác mà chúng ta gọi là "hạnh phúc" phụ thuộc vào sự hiện diện của

bốn chất hóa học thần kinh đặc biệt trong não: *dopamine; oxytocin; serotonin; endorphin*, cho chúng ta biết rằng chúng ta đang làm điều gì đó tốt cho chúng ta, để tưởng thưởng cho chúng ta, và do đó thúc đẩy chúng ta tiếp tục.

Nhưng nếu chúng ta lạm dụng nó, đến mức gây hại cho bản thân, những cảm xúc tiêu cực sẽ gây ra đau khổ và khiến chúng ta dừng lại.

Do đó, cảm xúc là một hệ thống điều chỉnh hành vi của chúng ta.

- Thành phần số 2: hài lòng, biết ơn

"Nếu con không biết hài lòng, cảm ơn, những gì con có, con sẽ không bao giờ hạnh phúc" mẹ tôi từng nói với tôi và cũng là điều mà tôi thường nhắc các con tôi.

Từ trước đến nay, tôi luôn xem sự hài lòng là thứ dành cho những người thích mù quáng, hay tệ hơn là dành cho những kẻ yếu đuối, những người phải bằng lòng với những gì mình có vì không thể có được thứ mình muốn.

Tôi nghĩ những người thông minh không cần hài lòng - họ cần nỗ lực để biến ước mơ thành hiện thực. Nhưng với tuổi đời cao dần với những thất bại trong cuộc sống tôi lại nghiệm ra rằng: *"Hãy mơ những gì có thể thực hiện trong tâm tay, sẽ dễ đạt được hơn là mơ quá cao, muôn đời mơ vẫn là mơ"*, đây cũng là đề tài tôi thường thảo luận với các con tôi.

Chúng ta thường không hài lòng những gì mình có, khi chúng ta biết hài lòng, cảm ơn những gì mình có, thì bỗng nhiên sẽ thấy được những gì trước đây dường như vô hình đối với chúng ta. Thí dụ hãy tự đặt các câu hỏi sau: ta phải trả giá bao nhiêu để được sống? Tình trạng sức khỏe hiện tại của ta đáng giá bao nhiêu? Nếu người đàn ông giàu nhất thế giới đề nghị mua của ta một cánh tay, ta sẽ tính giá bao nhiêu? Giá bao nhiêu cho thị giác, hay khứu giác của chúng ta?

Tôi đã hỏi nhiều người những câu hỏi này và câu trả lời thường từ vài triệu đến "không có số tiền nào có thể mua được". Mặc dù, thật dễ dàng cảm nhận những gì đang ở ngay trước mũi chúng ta là điều hiển nhiên.

Chúng ta than thở rằng chúng ta đã bỏ lỡ một chương trình quảng cáo thương mại, một cuộc thi, hoặc mất tiền, hoặc mất tình yêu, trong khi chúng ta ít nhận thấy trong ta có nhiều thứ đáng giá hơn bất cứ thứ gì chúng ta có thể mất hoặc giành được bên ngoài.

- Thành phần số 3: sự hiện hữu

Con người có sức mạnh mãnh liệt trong việc khơi dậy trong tâm trí mình những hy vọng, những nỗi sợ hãi, lo lắng, tưởng tượng, đến mức không nhận thấy được bất cứ điều gì thật sự đang xảy ra xung quanh mình, và ngay cả trong cuộc sống của chính mình.

Cách đây 2.500 năm Đức Phật gọi hiện tượng này là tâm khi (tâm viên, ý mã). Ngài đã quan sát thấy tâm trí con người tập trung bởi những cơn say rượu, nháy xung quanh, la hét, ra hiệu và tranh giành sự chú ý của chúng ta. Chúng ta chỉ cần ngồi im lặng trong vài giây để nghe chúng.

Điều này không có nghĩa là chúng ta phải ngừng suy nghĩ:

- Khoa Tâm Lý học cho rằng nhớ lại quá khứ mang lại cho chúng ta cơ hội vô tận để học hỏi và cải thiện, trong khi nghĩ về tương lai cho phép chúng ta đưa ra quyết định tốt hơn. Chính kích thước đặc biệt của bộ óc con người đã giải thích tại sao chúng ta sống đến ngày nay.

Nhưng theo Phật Giáo thì quá khứ đã qua tương lai chưa đến, hiện tại là điều quan trọng nhất. Nếu chúng ta cứ mãi tiếc nuối về quá khứ, hay lo nghĩ mơ mộng về tương lai, ta sẽ đánh mất bản thân mình ở hiện tại bởi "tám ngọn gió (bát phong)": Lợi, Suy, Vui, Khổ, Vinh, Nhục, Khen, Chê. Và tất nhiên bị bát phong lay động thì không bao giờ được hạnh phúc.

Tuy nhiên, ước tính mỗi người có khoảng 25.000 suy nghĩ mỗi ngày. Hầu hết chúng được lặp đi lặp lại không ngừng, theo kiểu vòng vo, ám ảnh, không có tiến triển. Đây là những ký ức chưa được giải tỏa tốt, những chấn thương liên tục tái hiện, hoặc những lo lắng về tương lai luôn giống nhau.

Chính sự hiện diện của những suy nghĩ này giải thích cho xu hướng lặp lại những sai lầm triền miên của chúng ta.

Điều tiên quyết là loại bỏ những cơn khi say xin ký sinh trong bộ óc của chúng ta:

1/. Loại bỏ theo tình thế gian:

Việc hệ thống hóa phải được thực hiện để xác định chúng, hiểu nguồn gốc của chúng, những gì chúng muốn, cuối cùng những gì chúng cần để tự im lặng. Nếu một ý nghĩ đau khổ đã quay trở lại với ta trong nhiều tháng, nhiều năm, hãy tìm đến sự giúp đỡ của một bác sĩ trị liệu tâm lý chuyên nghiệp để giúp ta phân loại

nó. Điều này có nghĩa là bộ óc của ta có một vấn đề mà nó quan tâm, nó đang tìm kiếm một giải pháp và nó không thể tự tìm ra câu trả lời. Đó là lý do tại sao vị bác sĩ tâm lý dành thời gian của ông để bàn luận lại vấn đề với ta hết lần này đến lần khác. Đó là nhờ sự giúp đỡ của một bộ óc khác (của bác sĩ chuyên khoa) để rút tía những bài học cần thiết để giải quyết vấn đề nan giải mà ta đang mắc phải. Nhưng bác sĩ chuyên khoa chỉ giúp ta hướng giải quyết nhưng chính ta không thực hành giải quyết mà chỉ nghe suông thì không có lợi ích gì!

Chúng ta càng giải quyết được nhiều vấn đề, thì bộ óc của chúng ta càng được thành thơi hơn. Bộ óc được thành thơi sẽ tăng khả năng giúp cho ta có thể tự do tập trung vào các vấn đề chính yếu mình đã chọn để giải quyết. Những vấn đề này có thể trong cuộc sống của ta, hoặc trong cuộc sống của những người xung quanh ta, mà thông thường, kết cuộc, cũng giống như vấn đề ta đã gặp phải bởi vì chúng ta sống trong cùng một cộng đồng xã hội loài người.

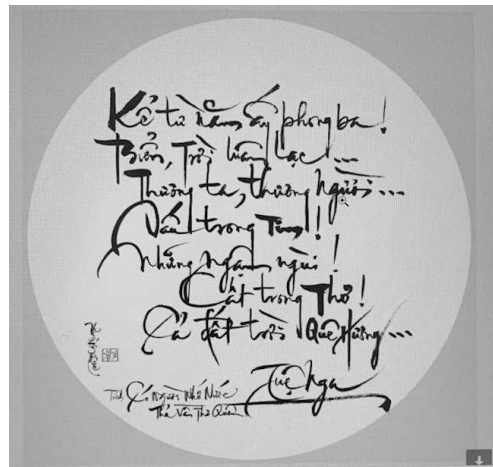
2/. Loại bỏ theo xuất thế gian:

Hạnh phúc là chủ đề quan trọng trong giáo lý Phật giáo, nhưng hạnh phúc xuất thế gian trong Phật giáo hoàn toàn không giống hạnh phúc tình thế gian! Để giải thoát khỏi khổ đau, Tứ Diệu Đế, Bát Chánh Đạo, Mười Hai Nhân Duyên và Bát Nhã Ba La Mật Đa, v.v..., sẽ đưa hành giả đến Niết Bàn, một trạng thái hạnh phúc bình an vĩnh viễn. Trạng thái tối thượng này chỉ đạt được khi vượt qua tham ái dưới mọi hình thức (Mười Hai Nhân Duyên). Những hình thức hạnh phúc tình thế gian, chẳng hạn như có được của cải và duy trì tình bạn, tình đồng đạo tốt, cũng được công nhận là những mục tiêu xứng đáng cho người cư sĩ. Phật giáo cũng khuyến khích phát sinh lòng từ và bi, hỷ và xả mong muốn hạnh phúc và phúc lợi của tất cả chúng sinh.

Tóm lại, nói một cách khác: hạnh phúc chỉ thật sự có khi hành giả tự mình tu tập thực hành đúng theo các giáo pháp của Đức Phật và đạt được Niết Bàn. Đạt được Niết Bàn là đạt được trạng thái thân tâm an lạc ngay tại đây trong cõi đời này.

• Nguyễn Trí – Hồ Thanh Trước

CÓ NGƯỜI NHỚ NƯỚC THẢ VẦN THƠ QUÊN ...

Thư Họa của Văn Tấn Phước

*Là chiêm bao, - Phải chiêm bao
Ai gom lá úa, thả vào sông mê
Một vòng huyền ảo lê thê
Đường sang Bến Giác, lối về non cao
Thinh không tiếng gió xạc xào
Vấn mơ đất Mẹ, vườn đào tươi hoa ...*

*Kể từ năm ấy phong ba !
Biển, Trời luân lạc... Thương ta, thương người...
Giấu trong TIM! Những ngậm ngùi!
Cất trong THƠ! Cả đất trời quê hương...
Trái lòng ư ? Có ngàn chương!
Ơi chương ! Mờ mịt khói sương ngút ngàn...*

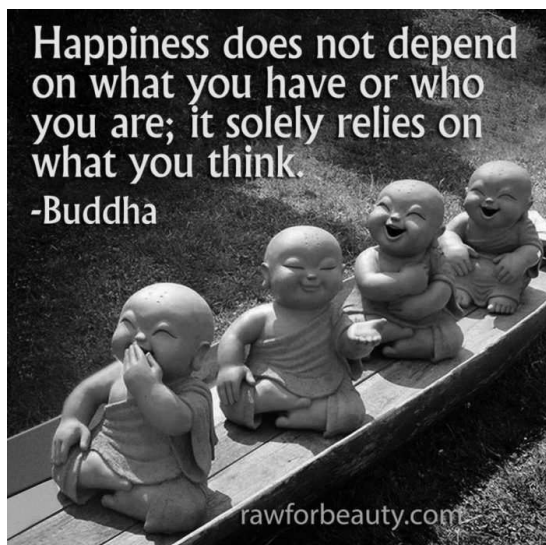
*Tình vạn dặm, Nỗi quan san !
Gửi về đâu? Hỡi, hàng hàng mây bay ...
Mây ơi ! giữ hộ niềm tây
Tắm lòng Thơ, với cuối ngày Tháng Tư !
Mà nghe lòng biển cũng như...
Thả về đâu? Hết tâm tư dặm mòn,*

*Tưởng như thác đổ trong hồn
Khúc sầu vạn cổ ! Nỗi buồn tha nhân !
Lang thang... Tắm ngả mây Tần
Có Người Nhớ Nước ! Thả Vần Thơ Quên !
Đêm mêh mang ...
Đêm mêh mang ...*

*Tiếng Kinh Hiền ! Tiếng Kinh Hiền!
DÒNG KINH VÔ LƯỢNG... GIÓ MIỀN CHÂN
KHÔNG ...*

•TUỆ NGA

HẠNH PHÚC LÀ CÁI CHI CHI

• Bs Thú y Nguyễn Thượng Chánh & Ds Nguyễn Ngọc Lan

Phàm ở đời có ai mà lại không thích được sung sướng, không thích được hạnh phúc đâu...

Hạnh phúc là cứu cánh của cuộc đời. Ai cũng cố mưu cầu được hạnh phúc trong cuộc sống, nhưng ít có người dám nói chắc rằng mình đã đạt được hạnh phúc trọn vẹn!

Hạnh phúc có phải là một tập hợp của những niềm vui nho nhỏ hằng ngày hay là một trạng thái tinh thần vĩnh cửu?

Tiền tài, danh vọng, quyền thế, vợ đẹp, con khôn và sức khỏe đều là những yếu tố cần thiết, nhưng chưa phải là những điều kiện để tạo được *hạnh phúc* thật sự theo đúng nghĩa của nó. Một loại hạnh phúc khác: đó là hạnh-phúc-tinh-thần hay còn có thể gọi là hạnh phúc hướng thượng, ý nói đến một trạng thái tự mãn có được khi mình làm một việc gì hay, một việc gì tốt đúng với lương tâm và lý trí của mình, thí dụ như mình dù bằng cách trực tiếp hay gián tiếp giúp ích được cho người trong một tinh thần bất vụ lợi và không màng đến việc được người trả ơn hoặc nhớ tới...

Vậy, có khi nào bạn tự hỏi mình thật sự có được hạnh phúc hay chưa?

Hạnh phúc là cái chi chi?

Rất khó định nghĩa được hạnh phúc là gì. Tùy theo mỗi tôn giáo, mỗi quan điểm triết học, mỗi nghệ sĩ hay thi sĩ, mỗi nhà xã hội học hay nhà

tâm lý học và cũng tùy theo sự suy nghĩ của mỗi cá nhân mà hạnh phúc được định nghĩa và diễn giải theo nhiều kiểu cách khác nhau.

Theo định nghĩa của tự điển Petit Robert, hạnh phúc là một trạng thái của ý thức hoàn toàn sung mãn.

Thỏa mãn mọi nhu cầu:

Thỏa mãn mọi nhu cầu, có thể nói đó chính là một điều kiện *đủ có và đủ* để đưa ta đến bến bờ hạnh phúc.

Dù ở bất cứ thời đại nào hay dù ở bất kỳ văn hóa nào, thì một vài yếu tố cho thấy nó đã đóng một vai trò chủ yếu trong việc đưa con người đến bến bờ hạnh phúc.

Đó, chính là sự sung mãn của các nhu cầu căn bản về **vật chất** lẫn về **tinh thần**: nghĩa là trạng thái đã đạt được những khát vọng mà mình hằng mong đợi trong đời.

Những thái độ cần nên có:

+ *Sẵn sàng chấp nhận những đổi thay:*

Các sự thay đổi trong cuộc sống cần được xem là những cơ hội để mình tự thăng tiến chứ không nên xem như là những trở ngại cho hạnh phúc.

Các đổi thay có thể là trong học vấn, việc làm, tình yêu, vân vân.

+ *Biết thụ hưởng giây phút hiện tại:*

Những người hạnh phúc là những người sống trong giây phút hiện tại.

Họ chẳng màng bận tâm lo nghĩ đến quá khứ hay tương lai.

«Que sera, sera»

Dù vậy thái độ này không phải là trở ngại trong việc hoạch định những dự án cho tương lai.

Thí dụ một sinh viên để hết tâm trí hoàn tất học vấn mà chẳng cần phải lúc nào cũng phải bận tâm lo nghĩ đến kết quả của cuộc thi cuối năm.

+ *Tự mình tìm hiểu mình một cách cặn kẽ:*

Những người hạnh phúc là những người rất có ý thức đến những ưu khuyết điểm của mình.

Nói một cách khác, họ biết cân nhắc, biết rõ cái sức mạnh và cái yếu kém của chính họ.

+ *Bắt tay vào việc:*

Phải mạnh dạn bắt tay vào việc, may ra chúng ta mới có điều kiện để được hạnh phúc.

Phải xắn tay áo lên, phải hành động mới thấu hiểu rõ được môi trường mà chúng ta đang

sống... Thí dụ một sinh viên sau khi nghiên ngẫm coi mình muốn học ngành nào, thì hãy mạnh dạn ghi danh vào một chương trình nào mà mình ưa thích nhất mặc dù mình có thể sai lầm trong việc chọn lựa đó.

Các nhà tâm lý học cho biết là thường trong nhóm người thành công, đồng thời người ta cũng thấy có một tỷ lệ thất bại cũng khá cao.

+ **Dám từ bỏ:**

Những người hạnh phúc là những người biết buông bỏ trước những tình huống họ không thể kiểm soát được hoặc không thể tiên đoán được...

Họ dám biết phải buông xả và không cố chấp, nhưng họ vẫn cứ tiếp tục tin tưởng vào cuộc đời.

Bảy bước để có được hạnh phúc theo nhà tâm lý học Christophe André:

1*/ Trước tiên, mình phải quyết định là muốn có hạnh phúc

2*/ Không nhường bước cho những tình cảm bất hạnh

3*/ Phải biết tự mình quan tâm, săn sóc lấy mình

4*/ Không nên đòi hỏi một sự hoàn hảo cũng như không để bị ám ảnh về tình trạng tốt đẹp về tinh thần và vật chất

5*/ Đối mặt với những âu lo trong cuộc sống hằng ngày, hãy suy nghĩ cho kỹ, nhưng đừng nên ập ủ giầy vò trong tâm

6*/ Không nên nuôi dưỡng những cảm xúc hay những tình cảm tiêu cực

7*/ Và sau cùng là, biết tận hưởng những giây phút sung sướng có được

Ngoài bảy bước trên, Christophe André cũng có nêu ra một loại hạnh phúc **thanh tịnh**.

Đây là loại hạnh phúc đem lại sự an lạc và thanh tịnh cho tâm hồn trong giây phút hiện tại, cũng như sự khoan dung đối với nghịch cảnh, bằng cách ngẫm nhìn cảnh mặt trời lặn trên đại dương, hay ngắm nhìn một đàn chim đang bay, hoặc lắng nghe một bản nhạc êm dịu trữ tình...

Tuy nhiên, cũng theo nhà tâm lý học trên, nếu lạm dụng thường xuyên loại hạnh phúc thanh tịnh kể trên, thì lại dễ tạo cho chúng ta một tinh thần thụ động, một thái độ buông xuôi và một sự tin vào định mệnh khi đứng trước một nghịch cảnh.

Công Giáo nghĩ gì về hạnh phúc?

Trong bài "*Hạnh phúc con Người*", linh mục Giuse Hoàng Kim Đại (Công Giáo VN) có giải thích như sau:

"Từ ngày nguyên tổ phạm tội, loài người phải mang án phạt do Thiên Chúa đã ấn định là: phải đau khổ và phải chết, nên đời sống con người luôn luôn cảm thấy lo âu, buồn phiền, sợ hãi. Vì thế, loài người luôn mong ước và tìm kiếm sự bình an trong tâm hồn.

*Như vậy, sự bình an trong tâm hồn mà mọi người luôn tìm kiếm chính là hạnh phúc. Nói cách khác, **hạnh phúc là trạng thái tâm hồn được bình an.***

Đọc Thánh Kinh, chúng ta có thể nhận ra hai thứ hạnh phúc: Một là hạnh phúc ở đời này, hai là hạnh phúc trường sinh trong Nước Trời. Hai thứ hạnh phúc này liên hệ mật thiết với nhau; nghĩa là muốn được hưởng hạnh phúc trường sinh thì phải đạt được hạnh phúc ngay ở đời này. Hạnh phúc là sự bình an trong tâm hồn, không phải là tiền tài, vật chất, hay danh vọng, nên cha mẹ không thể ban hạnh phúc cho con cái và vợ chồng cũng không thể ban hạnh phúc cho nhau. Vì thế, chỉ có Thiên Chúa mới ban bình an – hạnh phúc cho loài người mà thôi." (ngưng trích)

Phật Giáo nói gì về hạnh phúc?

Thích Trí Giải: *Hạnh phúc theo quan điểm Phật Giáo (www.thuvienhoasen.org/)*

"Hạnh phúc trong Đạo Phật luôn luôn đòi hỏi sự hành trì thâm hậu ở mỗi con người. Con người luôn ý thức và làm chủ ngũ dục (tài, sắc, danh, thực, thụ) và những vật chất hữu vi chỉ là phương tiện sống. Mục đích chính là con người phải biết quay về đời sống tinh thần tu tập diệt trừ mọi phiền não để tâm hồn thanh tịnh, an lạc ngay trong kiếp sống hiện tại..."

Đạo Phật không quan niệm vàng bạc, ngọc ngà châu báu là hạnh phúc. Hạnh phúc càng không phải đặt chân vào lâu đài tình ái. Hạnh phúc không phải hình thành từ chất liệu ngũ dục thế gian... không phải chạy theo tiếng gọi của mỹ nhân để được nghe lời hay ngọt ngào, âu yếm cho là hạnh phúc, những thứ này chỉ làm cho tâm con người quay cuồng trong vòng xoay sinh tử, không biết bao giờ ngưng nghỉ, và tạo thêm khổ đau..."

Hạnh phúc là những ai biết quay về với đời sống tâm linh cao cả, đó là phần tinh ba cao quý nhất của con người, sống quay về với chính mình và giây phút hiện tại.

Hạnh phúc mà Đức Phật muốn dạy chúng ta **đạt đến là cảnh giới Niết bàn tại tâm**. Niết bàn là Bản Thể chân thực của ta, của quần sinh và vũ trụ...”(ngưng trích).

**Chìa khóa hạnh phúc theo
Đức Đạt Lai Lạt Ma:**

- Tâm an lạc là chìa khóa của hạnh phúc;
- Trong tất cả các giai đoạn của cuộc sống, mọi người đều có nhu cầu cho và nhận lòng yêu thương. Bản chất của chúng ta là sống hài hòa với tình cảm trên;
- Lo sợ, tức giận và thù hận sẽ phá vỡ cái tâm. Lòng tin tưởng để có thể đương đầu với những ma lực bên ngoài phải xuất phát từ bên trong.

Kết luận:

Tóm lại, hạnh phúc là một trạng thái chủ quan của ý-thức sung-mãn.

Đối diện cùng một nghịch cảnh như nhau, có người thì lo sợ và cảm thấy khổ sở, nhưng ngược lại, cũng có người thì nhìn sự kiện đó một cách đứng đưng bình thản với một tâm-thanh-tịnh trong tình-thức.

Có ai dám nói là mình được hoàn toàn hạnh phúc không?

Phải chăng hạnh phúc chỉ là một cái bóng hay một cứu cánh để chúng ta cố vươn tới?

Phật Giáo khuyên chúng sanh chớ nên tìm hạnh phúc ở bên ngoài vì chúng ta sẽ không bao giờ đạt tới được đâu, bởi lý do là lòng ham muốn của con người là vô giới hạn.

Muốn có cái hạnh phúc thật sự thì phải cố gắng quên đi cái bản-ngã, dẹp bớt đi cái ái-dục và tập nhìn vào cái bên-trong-của-chính-mình.

Vậy, hạnh phúc bắt đầu bằng sự cải-hóa bản thân của chính mình!

**Bs Thú y Nguyễn Thượng Chánh
Ds. Nguyễn Ngọc Lan**

Đọc thêm

- Nguyễn Thượng Chánh
- *Tâm an lạc là chìa khóa của hạnh phúc*
http://www.thuvienhoasen.org/D_1-2_2-125_4-15066_5-50_6-3_17-169_14-1_15-1/
- *Bình thản trong tình thức*
http://www.thuvienhoasen.org/D_1-2_2-125_4-10801_5-50_6-1_17-77_14-1_15-1/
- *Giấy phút nhiệm mầu*
http://www.thuvienhoasen.org/D_1-2_2-125_4-12704_5-50_6-1_17-102_14-1_15-1/

THƠ ĐƯỜNG
HT. Thích Như Điển dịch

Nguyên tác:

侍上皇宴

紅濕剝龜腳，

黃香炙馬鞍。

山僧持淨戒，

同坐不同餐。

Hán Việt

Thị Thượng Hoàng Yến

Hồng thập bác quy cước,

Hoàng hương chá mã an.

Sơn tăng trì tịnh giới,

Đồng tọa bất đồng xan.

(Vua Trần Nhân Tông)

Dịch nghĩa:

Món quý cước bóc rồi đỏ mọng,

Món mã yên nướng xong vàng thơm.

Sư ông trên núi cao giữ điều răn về

chay tịnh,

Tuy ngồi cùng bàn vẫn khác thức ăn.

(Nguồn: Thơ văn Lý Trần (tập II),

NXB Khoa Học Xã Hội, 1988)

Dự Yến với Văn Túc Vương

Chân rửa bóc vỏ đỏ tươi,

Mới nhìn đã thấy như người xưa nay.

Món "yên ngựa" đã sẵn bày,

Nướng vàng thơm phức liền tay chuốc mời.

Sơn tăng giữ giới trọn đời

Cơm chay thanh tịnh thành thói đã từng.

Ngồi đây tiếp đãi có chừng,

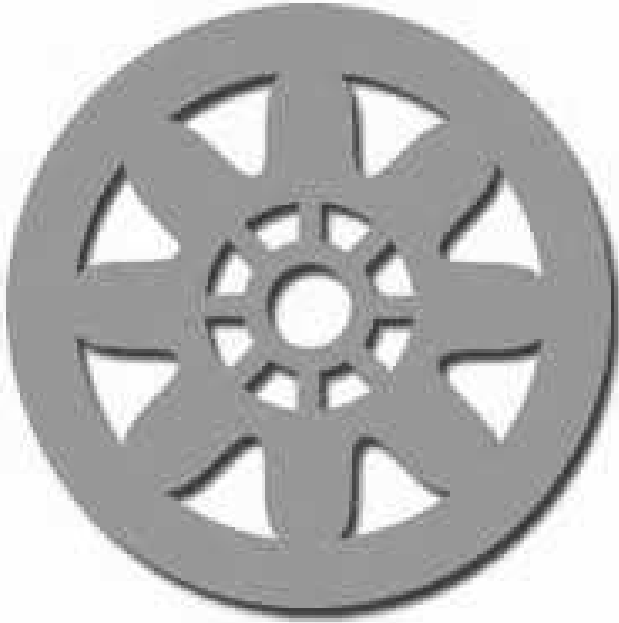
Chẳng ăn cùng kẻ đã mừng hôm nay.

• Thích Như Điển

dịch theo thể thơ lục bát

THỰC VẬT TRONG VĂN HÓA PHẬT GIÁO

• Thái Công Tụng

1. Nhập đề:

Thực vật thân thương với văn hóa Phật giáo tưởng chừng như không nhận ra, vì thực vật bao trùm lên mọi khía cạnh của văn hóa:

*Ngày ngày ngắm Phật đâm quen mặt
Thân thiết như thân với nắng mưa.
Thơ Luân Hoán*

Thực vậy, từ bông hoa trên bàn thờ Phật đến bữa cơm thường nhật của Phật tử, đâu đâu cũng có bóng dáng cây cỏ, cả **Thảo** lẫn **Mộc**:

Thảo là những cây thân thảo, mềm như các cây ngũ cốc họ Hòa Bản, các cây họ Đậu như đậu nành còn gọi là đậu tương, đậu đen, đậu đỏ...

Mộc gồm các loại cây thân cứng như cây bồ đề, cây trúc, cây sala, cây xoài, cây keo nghĩa là những cây ta thấy rải rác trong các kinh Phật...

2. Thân bài

Trước tiên, ta đề cập đến văn hóa ẩm thực vì 'có thực mới vực được đạo'. Người Á Đông ta ăn cơm là chính, thỉnh thoảng có lẽ mới ăn xôi. Nhưng dù cơm hay xôi, cũng là từ lúa mà ra. Mà

lúa thì là căn bản của nông nghiệp mọi xứ Á Châu, từ Bắc Á như Nhật, Đại Hàn mãi cho đến Việt Nam, Thái Lan, Lào, Miến... Thực vậy, lúa trồng cả mùa mưa lẫn mùa nắng, đúng với nhịp điệu của khí hậu nhiệt đới... Lúa có thể gặp ở:

- **hệ sinh thái vùng đất cao nước trời** (rainfed upland ecosystem) trong đó **lúa trồng cạn** là chủ yếu; lúa này chỉ phụ thuộc vào nước trời mà lượng nước mưa này lại thay đổi theo năm nên năng suất thấp. Ta có thể kể các loại lúa rẫy, lúa lốc trồng trên đất bãi cao ven sông, các gò đồi.

- **hệ sinh thái vùng đất thấp nước trời** (rainfed lowland ecosystem) trong đó có **lúa nước** (wetland rice). Tổ tiên ta trồng lúa nước đầu tiên và còn lợi dụng nước sông được nâng lên với thủy triều ở các vùng duyên hải ven biển để tưới ruộng. Dần dà, lúa nước đã được đưa dần từ ruộng nước lên ruộng cạn. Lúa nước là loại trồng trên các đất có chân nước trong ruộng và chiếm nhiều diện tích.

Vào mùa mưa, nông dân tận dụng nước trời để trồng lúa: đó là **lúa mùa** với nhiều giống sớm, muộn khác nhau tùy theo mực nước trong ruộng:

Ra đi mẹ có dặn dò

Ruộng sâu thì cấy, ruộng gò thì gieo

Trong khi ruộng gò thì gieo vãi lúa vì không có nước trong ruộng thì ruộng sâu phải cấy mạ. Lúa mùa thường cấy tháng 5, và gặt tháng 11, tức tháng mười âm lịch, đúng như bài ca dao:

Bao giờ cho đến tháng mười

Ta đem liềm hái ra ngoài ruộng ta

Gặt hái ta đem về nhà

Phơi khô quạt sạch ấy là xong công.

Vài giống lúa thơm đặc sản như lúa Tám xoan, nếp cái hoa vàng ở miền Bắc, lúa Nàng Hương, Nàng Thơm Chợ Đào trong Nam. Một loại canh tác lúa nước trời đặc biệt là **lúa nổi (deep water rice)**: lúa nổi trồng tại các vùng có nước ngập sâu đến 3-4 mét như Châu Đốc, Long Xuyên thường bị lụt sâu; lúa nổi có thân cao và tăng trưởng theo mực nước lên; lúa nổi được sạ vào tháng 5. Sau vụ lúa nổi gặt vào tháng 12, nông dân tận dụng nước ầm còn trong ruộng lúa để làm thêm hoa màu phụ.

- **hệ sinh thái nước tưới** (irrigated ecosystem). Với nhiều công trình thủy lợi như máy bơm, đập nước, kinh mương, guồng xe để đưa nước lên ruộng v.v... nên nhiều vùng có nước tưới để trồng lúa vào mùa nắng như lúa

Đông Xuân trong Nam, lúa tháng 8 ở miền Trung, lúa chiêm ở miền Bắc (gọi như vậy vì giống lúa này du nhập từ Chiêm Thành); lúa này cấy tháng 12, thu hoạch tháng 5. Sau khi cấy xong lúa chiêm thì tháng giêng, tháng hai lúa chiêm vẫn chưa gặt nên nhàn rỗi đúng như ca dao:

*Tháng giêng là tháng ăn chơi
Tháng hai cờ bạc, tháng ba hội hè.*

Vì chủ động được nước tưới nên nông dân trồng các giống lúa cải thiện, thấp dần, phản ứng với phân bón nên năng suất lúa ở hệ sinh thái này cao hơn lúa trồng vào mùa mưa.

Các giống lúa trồng có hai loại chính: đó là **lúa tẻ** sản xuất ra gạo nấu cơm, bột gạo làm nhiều loại sản phẩm khác nhau như bún, bánh trắng, bánh cuốn... và **lúa nếp** có hạt gạo dẻo dùng nấu xôi, gói bánh chưng, bánh tét, làm rượu nếp, cơm rượu v.v... Ca dao cũng dùng lúa tẻ, lúa nếp để giải bày tâm tình trai gái:

*Anh thưa với mẹ cùng cha
Nếp mà lộn tẻ, lựa ra hay đừng?
Đò đưa đến bến đò ngừng
Anh thương em thuở trước, nửa chừng lại thôi*

Cây lúa có nhiều giai đoạn phát triển khác nhau như khi còn non thì gọi là cây mạ, rồi nhảy bụi, trở đồng đồng, ra bông kết hạt:

*Anh đi lúa chưa chia về,
Anh về lúa đã đỏ hoe đầy đồng
Anh đi em chưa có chồng
Anh về em đã tay bông tay mang...*

Ngoài lúa đóng vai trò chủ yếu, còn có các cây có củ (khoai các loại), cây ăn quả, các loại rau, cây công nghiệp (mía, chè...).

*Quê ta mát đất phù sa,
Trồng rau, rau tốt, trồng cà cà sai
Quê ta lắm bắp nhiều khoai,
Đồng trong chắc lúa, bãi ngoài xanh dâu
Dâu xanh, xanh ngắt một màu,
Xóm làng đàn né, rủ nhau chẵn tấm
Ruộng vườn, ta bón ta chăm,
Cho dâu đầy lá, cho tấm thêm tơ.*

Bắp nguồn gốc Trung Mỹ du nhập vào Á Châu cũng là một cây lương thực chủ yếu. **Lúa miến** hay bo bo, hình thái như cây bắp, cây kê và có nhiều loại như bo bo hạt (Sorghum dura,

S.subglabrum), bo bo chăn nuôi (Sorghum vulgare), bo bo đường, cây cao, thân to, nhiều nước ngọt (Sorghum dochna var. sacchararum), bo bo chổi, dùng làm chổi (Sorghum vulgare, var. sudanense).

Ngoài lúa, còn có các loài ngũ cốc khác như kê (millet), lúa mạch đen (rye, tiếng Pháp là seigle), lúa đại mạch (barley, tiếng Pháp là orge), yến mạch (oat, tiếng Pháp là avoine).

Trong bữa cơm còn có rau các loại mà về phương diện phân loại thực vật, rau có thể là **rau lá** (leaf vegetable crops), **rau trái** (fruit vegetable crops), **rau củ** (root vegetable crops)

*Đi đâu mà chẳng biết ta,
Ta ở kẻ Láng vốn nhà trồng rau
Rau thơm, rau húng, rau mùi
Thìa là, cải cúc, đủ mùi hành hoa
Mồng tơi, mướp đắng, ớt, cà
Bí đao, đậu ván, vốn nhà trồng nên*

Rau lá như rau muống (Ipomea aquatica), rau dền, rau mồng tơi, rau đay, rau diếp (tên khác: rau xà lách) Lactuca sativa với nhiều giống (xà lách cuốn, xà lách giòn, rau xà lách xoắn ăn hơi đắng), cải bẹ (Brassica campestris), cải thìa (Brassica sinensis), cải bắp còn có tên bắp cải, bắp su (Brassica oleracea), cải tần ô (Chrysanthemum coronarium, còn gọi cải cúc). Mồng tơi (Basella rubra) vì là dây leo nên trồng trên hàng rào, quanh nhà:

Nhà nàng ở cạnh nhà tôi

Cách nhau một giậu mồng tơi xanh rờn
(thơ Nguyễn Bính)

Rau-trái: Trong suy nghĩ thông thường thì trái thường ngọt, ăn tráng miệng còn rau dùng trong bữa ăn nhưng về phương diện thực vật, trái là kết quả sự thụ phấn và trong trái có hạt: trái cà chua *Lycopersicon esculentum*, trái ớt *Capsicum annuum*, trái dưa leo *Cucumis sativus*; dưa melon *Cucumis melo* (melon-concombre); Courgette Zucchini squash *Cucurbita pepo*; trái dưa hấu *Citrullus lanatus*; trái đậu bắp *Abelmoschus esculentus*; trái bí đỏ *Courge poivrée Cucurbita pepo* hoặc bí rợ *Cucurbita maxima* trồng ăn quả, ăn ngọn non, lấy hạt rang ăn.

Cà *Solanum melongena*, cũng là một loại rau-trái:

Bồng em đi dạo vườn cà
Trái non bỏ mắt, trái già làm dưa
Làm dưa ba bữa dưa chua
Để dành ăn cấy, khỏi mua tốn tiền

Mướp có nhiều loại như mướp hương (*Luffa acutangula*), mướp đắng (*Momordica charantia*), mướp ta (*Luffa cylindrica*) khi non để ăn, khi già cho xơ rửa bát. Bầu (*Lagenaria vulgaris*) trồng quanh vườn nhà, thả trên dàn leo ăn quả lúc còn non. Bí có thể là bí đao (*Benincasa cerifera*), trồng lấy quả ăn và làm nút.

Trong bài thơ 'Bạn đến chơi nhà' của Nguyễn Khuyến có mô tả sơ qua về quang cảnh một khu vườn nhà miền Bắc như sau:

...
Ao sâu nước cả, khôn chài cá
Vườn rộng rào thưa khó đuổi gà
Cải chửa ra hoa, cà chửa nu
Bầu vừa rụng rốn, mướp đương hoa

Cà và rau muống thông dụng nhất là tại miền Bắc và đã gặp trong ca dao:

Anh đi anh nhớ quê nhà
Nhớ canh rau muống, nhớ cà giã tương

Rau củ (root vegetable crops) như củ cà rốt, củ cải, củ ra đi, su hào, khoai tây v.v...

Ngoài ngũ cốc, trong bữa cơm chay phải có **đậu** mà ta có thể kể: đậu nành tức đậu tương *Glycine max* (họ Fabaceae), chứa nhiều protein, có thể biến chế ra đậu hủ, chao, xì dầu; đậu cowpea *Vigna unguiculata* họ Fabaceae; đậu đen (*Vigna cylindrica*), thường sử dụng nấu chè, để

tiêu, giải nhiệt; đậu Hà lan (*Pisum sativum*) quả non và hạt dùng để ăn, đậu ngự (*Phaseolus lunatus*), đậu ván (*Dolichos lablab*), đậu xanh green gram còn gọi là Mung bean (*Phaseolus aureus*), dùng làm giá trong chopsuey, đậu lùn haricot nain (*Phaseolus vulgaris*)... Vài vùng có đậu triều (*Cajanus indicus*). Trong Nam có trồng đậu bắp (*Hibiscus esculentus*) nhưng họ Malvaceae, không phải họ Papilionaceae như các loại đậu kia.

Ngoài ngũ cốc và các loại rau, phải kể **khoai các loại**: khoai lang (*Ipomea batatas*), khoai mì (*Manihot esculenta*), khoai sọ (*Colocasia antiquorum*) có tên khác là khoai môn, củ dùng làm thức ăn, củ (độc) có thể muối dưa, khoai nưa (*Amorphophallus rivieri*) cũng cùng họ Ráy (*Araceae*) như khoai sọ, có củ ăn hơi ngứa, khoai nước (*Colocasia esculenta*), còn gọi là môn nước, củ và củ (độc) đều ăn được, khoai từ (*Dioscorea esculenta*) trồng phổ biến nhiều làng mạc.

Nấu ăn thì phải có dầu ăn, trích từ hạt thực vật: có thể có dầu Canola (một loại colza *Brassica napus var oleifera*); dầu bắp, dầu từ cây dầu dừa (palmier à huile), dầu đậu nành, dầu oliu, dầu mè...

Trong bữa cơm cũng phải có gia vị như gừng (*Zingiber officinale*), ớt (*Capsicum annuum*), tiêu (*Piper nigrum*), hành, tỏi, sả, ngò, húng quế, rau răm *Polygonum odoratum*, rau diếp cá, rau thơm tức húng Láng (*Mentha aquatica*) thì cũng là từ thực vật nữa.

- Ai ơi chua ngọt đã từng
Gừng cay muối mặn xin đừng quên nhau
- Ớt nào là **ớt** chẳng cay
Gái nào là gái chẳng hay ghen chồng
- Ăn **tiêu** nhớ **tỏi** bùi ngùi
Ngồi bên đám **hẹ** nhớ mùi **rau răm**
Hỡi người quân tử trăm năm
Quay tơ có nhớ mối tằm hay không?

Đó là các thực vật dùng làm gia vị (plantes condimentaires)

Như vậy, nếu Phật tử **ăn chay thì không sợ bệnh bò điên**, có tên khác là bệnh Creutzfeldt-Jakob, bệnh lây lan khi ăn thịt bò nhiễm bệnh. **Ăn chay cũng không sợ bệnh cúm gà**. Ăn chay thì không sợ chất béo, chất mỡ cholesterol. Ăn nhiều rau quả có thể ngăn ngừa sự phát triển của chứng xơ cứng động mạch, giảm nguy cơ bệnh tim mạch (nghiên cứu đăng trên tạp chí Nutrition). Rau quả còn chứa nhiều chất chống oxyt hóa bioflavonoids, pectin, carotenoid, beta carotene, lycopene v.v... giúp cho sức khỏe con

người. Thực vậy, trong sự biến dưỡng thức ăn, cơ thể tạo ra những chất phế thải gọi là 'gốc tự do' (radical libre). Chính các gốc lơ lửng này mới tấn công vào chất DNA của tế bào, tạo ra ung thư. Tình trạng ô nhiễm môi trường ngày nay cùng với sự tăng gia stress làm tăng thêm gốc tự do. Mà các loại rau đậu chính là những chất chống oxyt hóa (antioxidants), làm giảm bớt các gốc tự do.

Với dân số trên thế giới đông đúc như ngày nay, đặc biệt tại các nước chậm tiến, việc ăn chay giúp giảm sức ép lên đất trồng trọt vì quỹ đất đai, thay vì sử dụng làm đồng cỏ chăn nuôi, thì có thể dùng trồng cây lương thực.

Trong đời đức Phật, ta thường gặp các loài thực vật sau đây :

- **cây sen**. Chiếm một vị trí trung tâm trong Phật giáo. Theo Ấn Giáo, **cây sen** là cái nôi của vũ trụ và Brahma đã sinh ra giữa hoa sen và cùng hoa biến các cánh hoa thành đồi, thung lũng và sông ngòi. Hoa sen cũng tượng trưng cho tinh khiết, gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn. Nói đến Phật giáo là nói ngay đến hoa sen vì hoa sen là hoa biểu trưng cho Phật giáo. Hoa sen thường ở trong các hệ sinh thái đầm ao, vùng trũng chứa nhiều chất bùn sinh hôi hám vì chứa nhiều khí sulfua (H₂S). Tuy mọc trong bùn nhưng cây sen cố gắng vượt lên khỏi chốn hôi hám, tượng trưng cho phiền não để tiến lên khỏi mặt nước, nhô lên, tỏa lá rộng để hấp thụ khí trời, tỏa bông thơm tượng trưng cho giải thoát. Mộc mạc, đằm thắm, kín đáo. Trời nắng bẻ lá sen làm nón, trời mưa lá sen che đầu, lá sen bới cơm ra đồng ăn.

*Rủ nhau ra tắm hồ sen
Nước trong bóng mát, hương chen cạnh mình
Cứ chi vườn ngọc, ao quỳnh
Thôn quê vẫn thú hữu tình xưa nay*

hoặc như trong câu hát quan họ của cô thôn nữ Bắc Ninh người ơi, người ở đừng về:

*Đêm qua tát nước í... a đầu đình
Bỏ quên chiếc áo í a
trên cảnh **hoa sen**... là cảnh hoa sen*

Trong vài bài kệ, ta bắt gặp hoa sen:

*Nguyên sanh Tây phương cõi Tịnh độ Mẹ cha
là chín phẩm **sen** lành Hoa nở thấy Phật ngộ vô
sanh Độ khắp tất cả loài hàm thức*

Tây phương là cõi Cực Lạc thanh tịnh. Vô sanh có nghĩa không còn phải tái sinh trong cõi Luân hồi sống-chết nữa. Hàm thức có nghĩa các

chúng sanh có tiềm tàng, có sẵn ý thức để hiểu biết.

- **Cây sa la**: Theo tục truyền, mẹ đức Phật, hoàng hậu Mahamaya (Ma ha mada) vào năm 563 trước Công Nguyên, trên đường rời Kapilavatthu tức Ca Ti La Về về quê, dọc đường sinh ngài ở Lumbini tức Lâm Tì Ni với chim hót, rừng rú thiên nhiên có nhiều cây Shorea (cây sa la). Vào cuối đời ở Kusinagara (Câu thi na), ngài cũng nằm trong võng mắc trên hai cây Shorea. Trong kinh Pháp Cú, phẩm Tự ngã, có bài kệ sau đây cũng có nhắc đến cây Shorea:

*Dây bìm leo bám cây ta-la
Quấn quá chặt khiến cây khô héo
Người phá giới nặng nề chỉ khéo
Chuồn họa cho mình, như kẻ thù mong*

Trần Trọng San cũng dịch ra như sau:
*Người mà không giữ giới răn,
Như dây leo nọ lan tràn nảy sinh
Nếu ai buông thả dục tình
Ngày ngày nết ác tăng nhanh thêm nhiều*

- **Cây trúc, cây tre** cũng thường gặp trong kinh Phật. Người ta thường nhắc đến vườn Trúc Lâm, tên tu viện tiếng Pali Veluvana (vana: rừng). Nirvana ta gọi là Niết Bàn có chữ vana trong đó Nirvana có nghĩa đen là ra khỏi rừng, theo nghĩa bóng là thoát khỏi chốn trầm luân, phiền não, ra khỏi rừng vô minh. Tịnh xá Trúc Lâm ở ngoài thành Vương xá, trong rừng tre, nơi đức Phật thường cư ngụ và thuyết pháp. Phật Thích Ca truyền đạo cho các đệ tử đầu tiên ở Trúc Lâm hoặc rừng trúc. Gần thành Vương Xá (tiếng Pali là Rajagaha), có một ngọn núi hình con chim ưng, gọi là núi Linh thú (sommets du Vautour). Cây trúc, cây tre còn tượng trưng cho người quân tử: mềm mại mà cứng rắn, uyển chuyển nhưng gan lì.

- **Cây bồ đề** Ficus religiosa còn gọi là cây pipal, pippala, Âu Mỹ dịch ra là Bodhi tree cũng là một cây khác liên hệ đến đời đức Phật. Thái tử Siddhattha (Tất Đạt Đa) khi quyết định bỏ cảnh

phần hoa phú quý đã vào rừng tu với nhiều năm khổ hạnh. Sau nhiều năm khổ hạnh, ngài rời bỏ Uruvilva (U lâu tần hoa) xuống tắm trong dòng sông, nhờ sữa do một cô thôn nữ cho uống lại sức rồi lại ngồi dưới gốc cây pipal lớn để tập trung suy ngẫm. Nơi này cách thị trấn Gaya 8 cây số ở tiểu bang Bihar, Đông Bắc Ấn độ ngày nay. Tương truyền ngài ngồi thiền 49 ngày đêm chứng ngộ được chánh pháp, hiểu ra quy luật của đời người, thấy nỗi khổ của kiếp nhân sinh. Sau đó, Ngài đi tìm 5 người bạn cùng tu khổ hạnh trước đây để giác ngộ cho họ và cùng đi truyền bá các tư tưởng siêu việt của ngài khắp lưu vực sông Hằng. Từ đó, người đời gọi ngài là Buddha, phiên âm tiếng Việt là Bụt. Còn cây pipal mà Ngài đã ngồi thiền định gọi là cây bodhi, tiếng Việt phiên âm là cây bồ đề. Và thị trấn Gaya mang tên Both Gaya (Bồ Đề Đạo Tràng).

- **Cây xoài** Mangifera indica L, (Anacardiaceae), cũng rải rác trong nhiều kinh Phật. Vườn xoài ở ngoài thành Vương Xá, được y sĩ Kỳ-Bà dâng cúng cho Tăng đoàn để cất tịnh xá.

- **Cây keo** (Acacia) cũng thường gặp trong các rừng cây Ấn Độ ngày nay.

- **Cây ưu đàm** (cây udumbara) tức Ficus glomerata;

- **Cây sanh** tức Ficus indica;

Làng mạc Việt Nam quanh chùa thường có cây đa, cây bồ đề là cây cổ thụ, được nhắc nhở trong các bài hát:

Làng tôi có cây đa cao ngất tầng xanh. Có sông sâu lờ lững vờn quanh

Cây đa cổ thụ quanh chùa có tính cách biểu tượng vì theo quan niệm người Việt, đó là nơi nghỉ chân người qua đường cũng như nơi trú ngụ của những linh hồn.

Quanh chùa ở động Hương Tích có nhiều cây mơ (abricotier) mọc trên núi đá vôi và đã được bất hủ hóa qua một bài thơ thời tiền chiến:

*Thơ thần đường chiều một khách thơ
Say nhìn xa rặng núi xanh lơ
Khí trời lặng lẽ và trong trẻo
Thấp thoáng rừng mơ cô hái mơ*

Ngoài cây mơ cũng có cây dương peuplier):

*Nhà ta ở dưới gốc cây dương
Cách động Hương Sơn nửa dặm đường
Có suối nước trong tuôn róc rách
Có hoa bên suối ngát đưa hương.*

Trong bài Văn tế thập loại chúng sinh với màu sắc Phật giáo của thi bá Nguyễn Du cũng có nêu cây dương, nhưng không phải cây dương peuplier mà **cây bạch dương** tức bouleau blanc, tiếng Anh là birch có tên khoa học là Betula platyphylla, thân mộc, có vỏ trắng, rụng lá vào đông, thuộc họ Hoa Mộc (Betulaceae) và **cây đường lê**, một cây cao trung bình, tên khoa học là Pyrus betulaefolia, họ Rosaceae:

*Tiết tháng bảy mưa dầm sùi sụt
Toát hơi may lạnh buốt xương khô
Não người thay bấy chiều thu!
Ngàn lau khảm bạc, giếng ngô rụng vàng...
Đường bạch-dương bóng chiều man mác
Ngọn đường lê lác đác mưa sa
Lòng nào lòng chẳng thiết tha
Cối dương còn thế, nữa là cối âm!*

Phật giáo và đa dạng sinh học:

Trong ngũ giới của Phật giáo, có giới cấm sát sanh. Như vậy cũng có **nghĩa là** không săn bắn hoang thú. Điều này cũng có nghĩa là phải bảo tồn rừng rú vì nếu không có rừng thì loài thú hoang, chim muông sẽ không nơi trú ẩn. Tục ngữ ta cũng có nói đến hai tội lớn trong môi trường: đó là Nhất phá sơn lâm, nhì đâm Hà Bá. Phá sơn lâm thì không còn rừng rú khiến đất đai bị xói mòn, chuỗi đất lụt lội. Vô hình chung, đạo Phật qua điều răn trong ngũ giới đã khuyến cáo sự đa dạng sinh học (biodiversity).

Với rừng rú được bảo tồn, sức khỏe con người được tăng lên vì rừng tỏa ra oxy qua hiện tượng quang hợp và hút bớt các khí độc do khói nhà máy, khói xe hơi hàng vạn chiếc suốt ngày đêm di chuyển phát ra. Đó là các khí nhà kính (green house gas) làm đảo lộn khí hậu trái đất.

Rừng là nguồn gen thực vật. Nhờ quỹ gen đó mà có thể thay đổi hay cải thiện các giống hiện có, bằng cách lai giống, ghép cây, để tạo ra các giống mới thích nghi với môi trường mới, kháng sâu hơn, giúp tăng gia nông phẩm. Sự đa dạng sinh học là điều kiện cần thiết để có một quỹ gen phong phú. Vì rừng chứa nhiều loại thực vật khác nhau nên đó là một kho gen vĩ đại; muốn tháp gen thì phải có gen nào cần như có cây có gen kháng mặn, kháng bệnh thì đưa gen đó vào loài cây muốn cải thiện. Như vậy rừng là vàng xanh vì rừng chứa một kho gen vĩ đại mà công nghệ sinh học (biotechnology) luôn luôn cần có để nghiên cứu, tìm tòi tạo ra thuốc mới, cây mới, giúp cho nhân loại.

Sức khỏe không chỉ có nghĩa là phải 'vai u thịt chắc' mà sức khỏe tâm linh cũng rất quan

trọng. Rừng giúp con người thư giãn, tìm lại sự im lặng, tĩnh mịch:

*Ta đại ta tìm nơi vắng vẻ
Người khôn người đến chốn lao xao .*

Triết học Á Đông luôn luôn đề cao sự hài hòa của 3 yếu tố Thiên, Địa và Nhân:

Thiên có nghĩa nôm na là ông Trời. Chữ Trời được nhắc đến mấy chục lần trong các câu Kiều; nó đồng nghĩa với God, với đấng Tối Cao. 'Trời làm chi cực bấy Trời'; nhạc sĩ cũng nói đến Trời: 'lạy Trời mưa tuôn, hạt mộng vươn lên'; 'trời ươm nắng cho mây hồng'...; người nông dân cũng 'lạy trời mưa xuống, lấy nước tôi uống'.

Địa có nghĩa là đất với sông, suối, hồ, ao, núi, rừng, cây cỏ, cỏ cây, sa mạc, đất liền, biển cả.

Nhân là người, nhưng cũng bao hàm mọi sinh vật trên trái đất.

Tìm hài hòa và an lạc cho tâm hồn chính là đạt đến sự quân bình sinh thái giữa 3 thành tố trên. Ngày nay, nhiều vấn nạn tâm linh thường xảy ra vì con người thấy hụt hẫng trong sự tương quan giữa người với thiên nhiên.

3. Kết luận.

Thực vật học có nhiều chuyên ngành: nấm học (mycology), phân loại thực vật (plant taxonomy), sinh thái thực vật (plant ecology), ẩn hoa học (cryptogamy) v.v... nhưng bài tham luận này liên hệ đến một chuyên ngành khác của thực vật học: đó là thực vật các tộc người (ethnobotany). Đây là một chuyên ngành liên hệ đến thực vật và đời sống con người. Nói đến con người là phải đề cập đến môi trường văn học với thi văn, môi trường nghệ thuật với lời ca, câu hát, môi trường tâm linh với thờ phượng, cầu nguyện v.v...

Bài tham luận này chứng tỏ thực vật có chỗ đứng riêng trang trọng trong văn hóa Phật giáo, từ làng Thiền, tu viện Thiền xa đô thành khói bụi cho đến những chùa chiền luôn luôn có thực vật thân thương bao quanh. Nhờ khung cảnh tịch mịch, tâm linh con người dễ thăng hoa, chánh niệm trong mỗi phút giây dễ dàng hơn, các phiền não dễ bị kết tủa, trầm tích lại, nhìn lại sự vô thường của Tạo hóa để tìm và nhập vào tư tưởng của cái Chân Như.

• **Thái Công Tụng**

TUYẾT RƠI, TUYẾT LẠI RƠI...

*Tuyết trắng mênh mang lòng hoài vọng
Nhưng tuyết miên viễn gợi nhu hương...*

*Tuyết lại rơi ngàn phương
Giữa khung trời gió lộng
Cuộc tình như khói sương
Thần thờ như chiếc bóng!*

*Vẫn tưởng còn trong cơn dị mộng
Vẫn ngỡ lạc lối cõi Thiên Thai
Bên màn sương mỏng ngoài sơn động
Thế sự mơ màng chuyện liêu trai.*

*Tuyết rơi, tuyết lại rơi đầu hạ
Bỏ gối ngồi im nhớ song thân
Bao năm lưu lạc phương trời lạ
Phiêu bạt bên trời cuộc phong vân
Mãi mê quẩn quít vòng nhân ngã
Hệ lụy hằn trên những dấu chân.*

*Tôi ước mơ về trồng trước mộ
Một loài hồng tím gợi tiếc thương
Vì hoa luôn nhắc lòng thương nhớ
Cánh cánh bên lòng nỗi hoài hương.*

*Trên sông trắng hơi sương
Trong lòng còn lưu luyến
Lặng ngắm ánh triều dương
Mà nhớ từng câu chuyện...*

*Tuyết rơi, tuyết lại rơi từng phiến
Có buồn khi thấy tóc điểm sương?*

• **Tùy Anh**

Hamburg, 08.4.2021

(Viết trong ngày sinh nhật Gia Khánh)

BƯỚC CHÂN HOẰNG PHÁP

• Thiện Nghiêm

Nghe người đời đã từng ca ngợi đất nước Thụy Sĩ như “Thiên Đàng Trần Gian”, nay được nghe Thầy nhắc lại khi từ phi trường Zurich về ngôi chùa cũ tại thành phố Luzern.

*«Ngày hai mươi bốn tháng sáu năm Giáp Ngọ
Tôi đến ngôi chùa Phật Tổ Thích Ca
Dưới trời nắng ấm, giữa tình bao la
Tôi đi dưới khung trời đầy thơ mộng
Chốn nhân gian tràn ngập tiếng yêu thương
Thụy Sĩ là đây? Đây là Thụy Sĩ
Biệt danh thiên đường lời người xưa ca ngợi
Tôi đến nơi đây lòng người mong đợi
Phủ phục chân ngài Phật Tổ Thích Ca
Lòng mãi nguyện với hương thơm giải thoát
Sẽ thờ cùng một nhịp giữa mệnh mông».*
(Thơ Mặc Nhiên)

Bài thơ trên dường như Thầy đã cảm tác vào ngày 24 tháng 6 năm 2014. Đây là ngày đầu tiên Thầy đặt chân đến Thụy Sĩ với một sứ mệnh thiêng liêng của một người Tăng sĩ hóa duyên nơi đất khách. Mỗi khi đọc đến hai câu kết của bài thơ trong lòng tôi bỗng dâng lên một niềm xúc động vô cùng. Hai câu ẩn tượng như lòng nguyện ước của Thầy:

*«Lòng mãi nguyện với hương thơm giải thoát,
Sẽ thờ cùng một nhịp giữa mệnh mông».*

Nhìn lại những Phật sự của Chùa Viên Minh được thành tựu như ngày hôm nay. Tôi lại tự hỏi: Nghị lực nào? Sức mạnh nào? Có thể giúp cho Thầy bước đi vững chãi trong những tháng năm qua? Có phải niềm tin sâu sắc nơi Đức Thế

Tôn, với hạnh nguyện cao cả và lòng từ bi vô hạn lượng đã giúp Thầy vượt qua những gian lao khó nhọc?

Ở Châu Âu có lẽ Thụy Sĩ là quốc gia với nhiều điều luật khắt khe và mọi thủ tục dường như khá phức tạp. Bên cạnh đó ý kiến của người dân đóng một vai trò quan trọng trong mọi biểu quyết. Nhất là để mở lòng đón nhận một Tôn giáo mới trên quê hương của họ, vẫn là một điều không phải dễ dàng. Khó như hoa sen trồng trên đất tuyết, không sai!

Ngôi chùa cũ đã phải trải qua muôn ngàn khó khăn. Cuối cùng vào cuối năm 2016, Thượng Tọa Thích Như Tú trụ trì Chùa Viên Minh cùng chư Phật tử tại Thụy Sĩ cũng mua được một cơ sở mới để di dời chùa cũ về nơi đây. Cơ sở mới này là một ngôi nhà hàng có chiều dài lịch sử hơn 100 năm, tọa lạc tại làng Nebikon thuộc tiểu bang Luzern.

Vì ông chủ nhà hàng không thể tiếp tục duy trì được nữa nên đã sang tên lại cho chùa Viên Minh. Với tài lãnh đạo và hướng dẫn của Thượng Tọa trụ trì đã biến ngôi nhà hàng này trở thành ngôi chùa Phật giáo trang nghiêm. Nơi đây từng là điểm gặp gỡ trò chuyện, giao lưu của người dân trong làng. Và được biết là người dân bản xứ rất tiếc nuối vì từ đây không còn là điểm tụ hội, vui chơi, giải trí của họ nữa.

Hiểu được như vậy để biết rằng những người con Phật chúng ta đã may mắn như nào, khi được chính quyền địa phương và dân làng nơi đây chấp thuận và mặc nhiên đón nhận. Nếu không nhờ phước báu và lòng thành tâm của Thầy? Nếu không nhờ Thầy đã hướng dẫn Phật tử nề nếp và quy củ? Thì làm sao có thể thuyết phục người dân bản xứ? Thầy đã làm cho người dân nơi đây tin tưởng vào đạo Phật và cũng như những người con Phật vững niềm tin hộ trì Tam Bảo. Qua đó đã chứng minh được một điều là sau hai năm Thầy vừa trùng tu vừa hoằng pháp tại làng Nebikon này.

Vào ngày 27 tháng 4 năm 2019, nhân ngày mở cửa tham quan, chùa Viên Minh đã đón trên 300 lượt khách người dân bản xứ về thăm viếng. Mặc dù trời đổ mưa tầm tã nhưng người dân nơi đây không hề quản ngại, đội gió chắn mưa để đến với chùa trong ngày ấy. Tuy chùa mới rộng hơn chùa cũ nhưng cũng không thể chứa một lúc trên 300 người nên phải chia từng nhóm vào tham quan. Vậy mà ai cũng sẵn lòng vui vẻ chờ đợi. Nhiều người dân Nebikon đã phải trầm trồ khen ngợi khi bước vào bên trong chùa, đặc biệt

là chánh điện tôn thờ các tượng bằng đồng được thỉnh từ Đài Loan. Như tượng Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni, Tượng Di Lạc Bồ Tát với tư thế ngồi uy nghiêm trên cung trời Đâu Suất và một bộ tượng Tam Thánh (Di Đà, Quan Âm, Thế Chí). Nếu không phải họ tự nhìn thấy các Phật tử, nam nữ, già trẻ mỗi cuối tuần về chùa miệt mài sửa sang thì có lẽ họ sẽ không tin tất cả đều tự làm nên.

Thay vì sự tiếc nuối ngôi nhà hàng Pinte cũ, họ đã có thể chia sẻ sự an tâm và niềm hi vọng vô biên với chùa. Ông Erich Leuenberger, Thị Trưởng làng Nebikon, tỏ vẻ hài lòng với sự quyết định đúng đắn khi đã đồng ý cho chùa tọa lạc nơi đây. Giờ đây có lẽ ai đi ngang qua chùa cũng không khỏi dừng chân đôi phút để ngắm tượng Mẹ Hiền Quán Thế Âm lộ thiên uy nghi ngự giữa sân chùa. Sự thiêng liêng và thanh tịnh nơi đây cảm hóa cả con người Thụy Sĩ. Vì họ thỉnh thoảng lại nhìn thấy nơi đây, có người da trắng tóc vàng cung kính chắp tay cúi đầu lạy Ngài.

Tôi nhớ đến một bài thơ của Thầy:

*«Mẹ hiền đứng giữa thế gian
Mắt nhìn triu mến thuyền nan độ đời
Phân thân vô số biển khơi
Cứu người chìm nổi chơi vơi nghìn trùng»*

Thầy cũng không ít lần gục dưới chân ngài để trút ra những nhọc nhằn phiền muộn. Bao nhiêu áp lực lo âu khi phải tiếp biến một trọng trách trên vai "Hành Như Lai Sứ". Thầy chỉ biết một lòng thành kính hướng về mẹ hiền Quán Thế Âm mà tỏ bày tâm sự. Nếu không thì biết tỏ cùng ai? Ai đã từng học tiếng Đức chắc hẳn biết văn phạm tiếng Đức khó như thế nào. Ở đây, cái khó hơn nữa cho một người nước ngoài học ngôn ngữ tại quốc gia này, chính là: Viết thì sử dụng tiếng Đức văn bản hành chánh (Schriftdeutsch), nhưng khi giao tiếp bên ngoài thì lại sử dụng tiếng Đức Thụy Sĩ (Schweizerdeutsch) hay còn gọi là tiếng dialect thổ ngữ địa phương. Nhưng khi đến trường thì chỉ học tiếng Đức văn bản hành chánh mà thôi, nên đối với người ngoại quốc sẽ rất khó để tiếp cận và chưa nói vài năm sẽ giỏi nhanh được.

Tuy khó nhưng rất cần thiết nếu sống và làm việc tại Thụy Sĩ thì ngôn ngữ sẽ là chiếc cầu nối dễ dàng giúp người ngoại quốc hội nhập vào nền văn hóa của người dân nơi đây. Tôi cũng thường nghe Hòa Thượng Phương Trượng Thích Như Điển ví von rằng: "Ngôn ngữ là cửa sổ của tâm hồn,..". Vì thế, khoảng hai năm đầu sống tại Thụy Sĩ, Thầy đã cắp sách đến trường mỗi ngày. Sáng

đi học, chiều về chùa hướng dẫn Phật tử tu tập và làm những Phật sự khác nữa.

Chùa cũ như xương cốt rệu rạo lại kéo theo bao vấn đề cần phải giải quyết. Mỗi ngày Phật tử về tu học càng đông hơn. Ngôi nhà xuống cấp trầm trọng không còn an toàn để sinh hoạt được nữa. Chính quyền địa phương yêu cầu chùa phải tu sửa. Vì quá cũ rồi, không biết phải sửa làm sao, chỉ có thể phá bỏ xây lại mới. Sau nhiều lần bàn bạc và trưng cầu ý kiến của mọi người, Thầy quyết định bán ngôi nhà cũ để tìm mua một nơi mới. Tôi thầm nghĩ, Thầy mới chân ướt chân ráo đến Thụy Sĩ mà đã phải quyết định một việc lớn lao như vậy, đúng như câu thành ngữ «*chỉ mảnh treo chuông, ngàn cân treo sợi tóc*». Nhưng Thầy có niềm tin mãnh liệt, chỉ cần mọi việc đều vì lợi ích của chúng sinh, mười phương chư Phật, chư đại Bồ Tát sẽ gia trì, hộ niệm. Quả là như vậy! Bao nhiêu khó khăn và bao nhiêu vấn đề nan giải, tưởng chừng không biết phải làm sao, cuối cùng cũng đều có thể vượt qua một cách nhiệm màu. Giống như trong kinh Dịch có nói "cùng tắc biến, biến tắc thông, thông tắc cửu" có nghĩa là sự vật phát triển tới cực điểm, khi cùng tận, thì tất phải biến hóa, sau khi biến hóa liền thông đạt mà được dài lâu.

Làm việc với Thầy bao năm nay tôi không khỏi khâm phục sự sáng suốt, cái nhìn thấu đáo của Thầy. Đặc biệt Thầy luôn bình tĩnh, chậm rãi, kiên trì trong mọi hoàn cảnh. Tôi học ở Thầy những tính cách ấy.

Bên Thầy luôn có những Hộ Pháp hộ trì Tam Bảo, dĩ nhiên một mình Thầy không thể lo hết được. Có nhiều Phật tử đồng hành cùng Thầy từ những ngày đầu cho tới hiện tại, và cũng có nhiều Phật tử duyên đến rồi đi chỉ trong một thời gian ngắn ngủi. Song, Thầy bảo: «Vạn sự tùy duyên». Đến đi, sinh diệt, cuộc sống vốn dĩ như vậy. Mỗi một đóng góp của quý Phật tử dù nhiều hay ít đều là vô giá. Thầy đều trân trọng và niệm ân. Thầy muốn gieo duyên cho những người sơ đẳng với Tam Bảo. Những lời khen Thầy không lấy làm hãnh diện, những lời chê thầy cũng chẳng bận lòng. Như lời bài thơ của Thầy:

*«Dưới trời nắng ấm, giữa tình bao la,
Tôi đi dưới khung trời đầy thơ mộng,
Chốn nhân gian tràn ngập tiếng yêu thương».*

Chốn nhân gian có thật tràn ngập tiếng yêu thương hay không? Tôi không chắc lắm. Nhưng trong tâm của Thầy là vậy. Vì nếu không làm sao có thể kiên trì.

Cuộc sống một người tu hành rất đơn giản “tam thường bất túc”. Ăn chẳng bao nhiêu, mặc cũng chẳng bao nhiêu, sáng phải thức dậy sớm công phu bái sám. Sống an lạc từng giờ và có thể tu tập từng giây từng phút mới quan trọng. Thầy chỉ cần một cái thất nho nhỏ để tịnh tu, cơm một ngày một bữa, có kinh có Phật là Thầy an vui rồi. Cuộc sống như vậy ý nghĩa biết bao! Nhưng vì sao Thầy lại chọn hy sinh niềm hỷ lạc đó, để bôn ba trong thế giới đầy ô trược? Có phải chẳng, vì hạnh nguyện của Bồ Tát là cứu độ chúng sinh. Nếu không có ngôi chùa trang nghiêm làm chốn tâm linh, không có vị Thầy khả kính che chở đưa đò, chúng sinh sao có thể đến được bờ giải thoát? Như trong bài thơ “Ngôi Chùa Bình An,, của Thầy.

*Dòng thời gian cuốn trôi vào dĩ vãng
Dâng cho đời, néo đạo chốn bình an
Có còn không? Những bụi trần hoen ố!
Xin hồi đầu đón nhận những hân hoan.*

Thầy giỏi uyển chuyển dùng phương tiện tùy vào căn cơ của từng người. Có lần Thầy hỏi chúng tôi: «Mọi người thấy các anh đang sửa chùa ngoài kia có đang tu không?» Thầy giải thích cho chúng tôi nghe: «Đừng nghĩ các anh không tu, các anh về chùa mỗi tuần làm công quả, chính là các anh đang tu đó». Trong số những người về giúp chùa trùng tu phần đông không phải Phật tử thuần thành. Nhiều người lúc đầu chỉ theo bạn về chùa cho biết. Sau mới phát tâm làm công quả. Từ những người không hiểu gì về Phật pháp, cũng chưa từng đi chùa, mà giờ đây Thầy đã từng chút từng chút một chuyển hóa được. Có người trước kia chưa từng biết ăn chay, mà bây giờ không còn phân biệt chay mặn nữa. Mỗi buổi sáng khi các anh về chùa, trước tiên vào chánh điện lạy Phật, sau ra sân đốt nhang lạy Bồ Tát Quán Thế Âm, rồi mới bắt tay vào công việc. Giọng của các anh ngày xưa lớn lắm, bây giờ thấy giảm rõ rệt, nói chuyện từ tốn và ý tứ hơn nhiều so với những ngày đầu. Đặc biệt các anh đã quen dần với quy củ của thiền môn: trước khi ăn tất cả đồng chấp tay niệm Phật và ăn trong tĩnh lặng. Những ngày lễ lớn nhỏ của chùa không còn vắng mặt các anh.

«Tu không phải để chứng đạt những gì cao siêu, tu chính là để trở về với tự tánh thanh tịnh, để thấy rõ được sự tương quan, tương duyên, tương tức, tương sinh của mọi sự mọi vật và cảm nhận từng phút giây trong niệm hiện tại»

Thầy dạy chúng tôi như thế.

Từ khi có Thầy về trụ trì và từ khi ngôi chùa Viên Minh được tu sửa, mọi người biết đến chùa và đi lễ chùa nhiều hơn. Những khóa tu cũng được tổ chức thường xuyên và Phật tử về tu tập cũng đông hơn. Những ngày lễ lớn như Phật Đản hay Vu Lan Thầy cho dựng bên ngoài sân một cái lều lớn 21 x 6 mét. Hai năm vừa qua, mỗi ngày Đại Lễ như thế đã có trên 200 Phật tử về tham dự. Tất cả đều là công đức của các Phật tử, người ra sức, người cúng dường tịnh tài hay tịnh vật. Nếu không có Thầy phát nguyện và các vị phát tâm thì không có chùa Viên Minh ngày hôm nay. Chỉ mong phước báu này vẫn vun đắp mỗi ngày, để không chỉ thế hệ bây giờ được lợi lạc mà cả những thế hệ con cháu chúng ta sau này nữa.

Đến nay, Thầy chỉ mới năm năm định cư tại Thụy Sĩ mà Thầy đã không phút giây ngừng nghỉ để hoàn thành bao nhiêu việc cần phải làm. Như trong bài thơ *Năm Năm Tĩnh Mộng Buồn – Vui* của Thầy:

*Ngày hai mươi bốn tháng sáu năm Kỷ Hợi
(2018)
Tôi ở Thụy Sĩ đã được năm năm
Thời gian đi qua, cuốn trôi bao kỷ niệm
Mấy bận vui buồn kết quả cũng hỉ hoan.
Dù mưa hay nắng, tuyết trắng đầy vơi
Tôi chẳng thay lời bằng sờn vai áo bạc
Tôi hiện ngang dẫn thân đời tu sĩ
Kết duyên lành hơn tám vạn trần lao
Đế đêm về lời kinh lau nước mắt
Sáng mỉm cười với đệ tử chưa ngoan.
Tôi phát nguyện nâng bàn chân du hóa
Giữa cuộc vô thường liễu ngộ tánh hư vô
Rồi hôm nay, tôi dưới khung trời đầy nắng ấm
Cảnh thanh bình bên hồ nước Tirano
Ngắm rừng thông xanh ngắt một màu xanh».*

Có phải Thầy đã mỏi mệt chẳng?

*«Đế đêm về lời kinh lau nước mắt
Sáng mỉm cười với đệ tử chưa ngoan».*

Và ai trong chúng con cũng biết rằng Thầy đã trọn lẫn vui buồn trong cuộc sống tu hành, nuốt bao nhiêu đắng cay để đổi lấy hạnh phúc vô biên cho chúng con. Nơi đây, chúng con xin thầm cảm ơn Thầy đã nguyện:

«Sẽ thờ cùng một nhịp giữa mệnh mông» .|.

NGÔI CHÙA BÊN ĐỒNG NƯỚC

• Trần Phong-Lưu

Anh G.s. Ng. Trọng-Kha, cùng dạy tại Đại học Kiến trúc Sài Gòn nêu lên câu hỏi anh tự đặt từ khi có ý thức về nghệ thuật kiến trúc mà cho đến nay anh vẫn chưa có lối thoát:

„Con đường nào đi đến kiến trúc hiện đại Phật giáo?

Khi chúng ta bấm trên Internet "mosquée contemporaine" (Thánh đường Hồi giáo hiện đại) hay "église contemporaine"(Giáo đường Thiên chúa hiện đại), chúng ta thấy họ thoát hoàn toàn (mặc dầu người theo đạo Hồi rất giáo điều). Còn khi bấm "Temple bouddhique contemporain" thì mới thấy một ngôi chùa khác hẳn các ngôi chùa khác mà thôi."

Tôi đã lần lượt theo dấu anh tìm trên máy điện toán và cũng nhận ra ngôi chùa đặc biệt đó mang tên "Un temple bouddhiste, au fil de l'eau" (Ngôi chùa bên dòng nước)

Ngạc nhiên hơn khi được biết kiến trúc sư tác giả là Han Wenqiang (Hàn văn Khương?), nhà sáng lập Archstudio ở Bắc Kinh, nơi đã *xem tôn giáo là thuốc phiện!* mà ông vẫn có thể theo đuổi việc tìm kiếm, nghiên cứu để diễn giải Kiến trúc hiện đại nơi tất cả các thành phần tài trợ và cấp giấy phép xây dựng ở Trung quốc. Như trường hợp đã dự kiến, thực hiện được nơi đây sự hồi phục lại vẻ thanh nhàn và vẫn giữ lại thiên hướng tiến gần thiên nhiên với tiểu viện này làm nơi tham thiền, suy niệm, nhập định, cũng như một nơi trú ngụ đáp ứng được các nhu cầu hằng ngày, dù đang ở trong rừng bên bờ sông, nơi một đồi

đất nhỏ, phía sau những cánh đồng và những nhà lồng trồng rau cải.

Bên dưới đôi cửa tất cả hiện bày khí chất tinh thần của thiên nhiên với một không gian nội thất đầy thiên vị nhằm cải thiện và tăng thêm năng lực cho tri giác. Như thể một không gian *thiền tĩnh* đã được tạo dựng để "cây xanh, nước biếc, Đức Phật và con người cùng hiện hữu", như ý tưởng của nhà thiết kế.

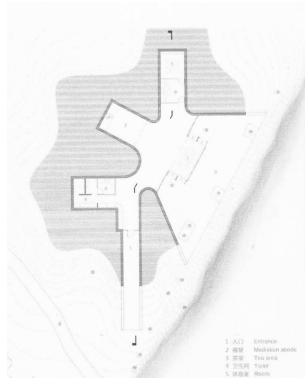
Khi mở internet, tìm thêm, báo điện tử *Pinterest.de* đưa bức ảnh đức Phật thờ trong một khung vòm bê tông trần ba mặt và cửa sổ trên nóc rọi ánh sáng soi tỏ tượng Phật đang tọa Thiền trên nền tường phong mờ tối. Bên dưới đề tên "*Tangshan 'Buddhist Shrine'*" (Đường sơn Phật điện). Như vậy ngôi thiền viện này nằm trong vùng thôn dã, ngoại thành Đường Sơn, trong tỉnh Hồ Bắc, miền trung Trung Hoa tại một đầm lầy, bên một nhánh của dòng sông Loạn (dài hơn 600 km).

Các Phật tử đều biết Đức Phật đản sinh dưới cây Vô ưu, thành Đạo dưới cội Bồ đề và câu hội với 500 vị đại Bồ Tát cùng thuyết pháp trong rừng Thệ Đa.

Họa thất Kiến trúc, **Archstudio's** cũng theo con đường tìm về các cây xanh của rừng cây như vậy: Chú trọng đến những đặc trưng của phong cảnh trong thiên nhiên hoang sơ, cây cảnh, nguyên lý của các hình tượng và là nguồn gốc của vẻ đẹp. Công trình được thiết kế trong gò đất nhìn ra khu vực sông nước và chính cây cối xác định đường nét kiến tạo và cách sắp xếp phòng ốc. Vì để giữ lại cây xanh hoàn toàn còn nguyên vẹn cho cảnh vật, bình đồ tòa viện được thiết kế tránh các thân cây mọc sẵn: Mấy tấm vách dựng phòng xây quanh cây này, mái bên trên bao bọc cây kia, các thành phần kiến trúc như luồng lách qua đám cây xanh. Hình dạng bình đồ như cây cối phân nhánh, trải dài và mở rộng ra khu rừng hiện tại. Năm khoảng không gian phân biệt và tiếp tục qui vào lòng tòa viện là một sảnh tương đối rộng, theo hai trục, mà một trục phân hướng bắc-nam, còn trục kia đi dọc theo bờ sông. Năm "nhánh" bình đồ đại diện cho năm khoảng không gian mang các chức năng: lối vào, Thiền phòng, trà thất, nơi trú ngụ, sinh hoạt thường nhật và phòng tắm, vệ sinh. Các nhánh tuy phân ra nhưng vẫn tương quan qua lại.

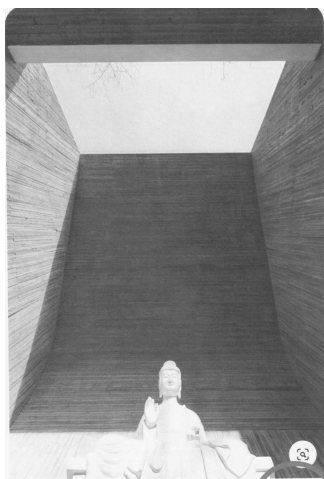
Toàn thể hình thành một phong cách nhàn tản, như diễn đạt ý tưởng: *Thiền đường nằm*

giữa rừng cây, trong cảnh vật thiên nhiên. Nên tuy ẩn mình trong mô đất giữa chốn đầm lầy mà vẫn thể hiện được tính chất thoát tục.

Không cổng Tam quan, cũng không có Nam môn, lối vào nhận hai cây to làm cổng. Khách viếng đi theo con đường hẹp dưới các tầng cây, như ngõ vào động Thiếu Thất.

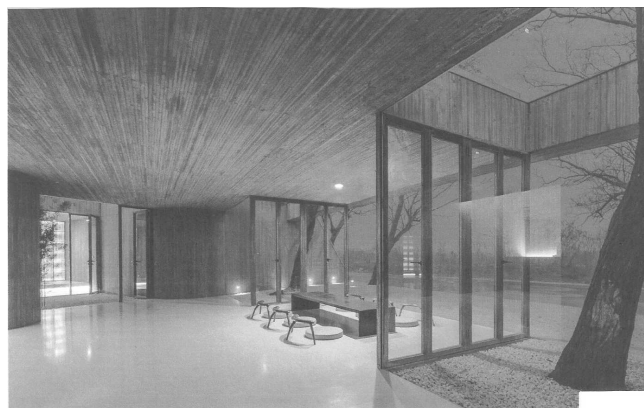
Phật điện, thờ tượng Phật bằng thạch cao trắng nổi bật trên bức tường tối và qua sảnh giữa, trà thất, hướng mặt ra sông nước. Ánh sáng và bóng cây xuyên qua cửa sổ trên nóc và chan hòa không gian bên trong, dọc theo bức tường cong, làm hiện rõ quang minh của Đức Phật, mà không cần những vòng đèn huỳnh quang (néon ngũ sắc) giả làm hào quang! Thiền phòng được lợi thế mở cửa sổ trên nóc như tắm trong ánh sáng mặt trời và cũng nhìn lên những ngọn cây cao, lại an bình trong môi trường Thiên tĩnh lặng, xa hẳn chốn phồn hoa đô hội.

Trên bàn thờ không thấy bày bộ ngũ sự hay lư hương hoặc bình hoa mà chỉ đặt hai chân đèn kiểu đơn giản hai bên tượng Phật. Nếu một nhóm nhỏ cần tĩnh tâm hay tọa thiền thì thả một bức rèm ngăn sảnh và lối đi ở giữa. Còn lúc đông người có thể

lan ra ngoài sảnh.

Đối diện với thiền phòng qua gian sảnh, dùng hai khung cửa kính, giữa hai thân cây, ngăn một không gian làm nơi thưởng trà, nhìn ra sông. Chỉ cần kéo thêm chiếc bàn dài thấp, các ghế ngồi vẫn là các tọa cụ, những tấm nệm tròn để ngồi thiền, đặt trên tấm thảm cói, đặc biệt thêm các giá gỗ ba chân để tựa lưng. Trà thất mở gần hoàn toàn ra không gian bên ngoài, khiến người ngồi đó mà tưởng như ngồi nơi sân vườn ngoài trời, bên dòng nước.

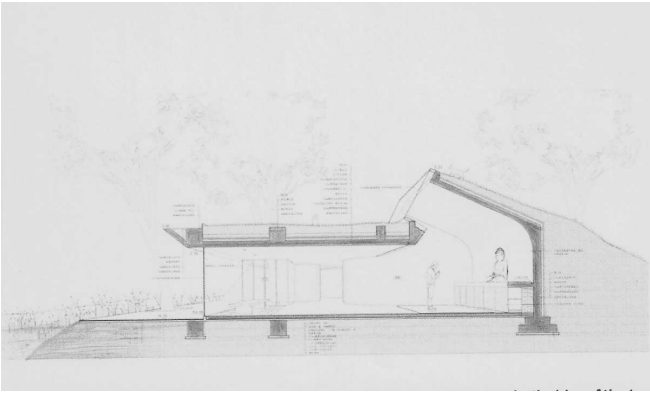

Trong khi phòng ở cách ly với các phần kia qua một vòng sân trồng trúc, như sân nội thông suốt qua mái cỏ để đón nhận khí trời, thường gọi là giếng ánh sáng. Nhà bếp phòng tắm, vệ sinh cũng cách hành lang thiền phòng một sân trúc nhỏ (tiểu trúc viên).

Toàn thể ngôi thiền đường bao phủ bởi đất, cỏ và trở nên ngoại diện của khu đất như những cảnh vật khác. Mỗi liên hệ luôn duy trì với thiên nhiên được thấy rõ qua đến vật liệu xử dụng. Ván khuôn của bê tông đúc tường và trần nóc được ghép lại với nhiều tấm ván thông rộng 3 cm, đã in lại mặt trong, những mặt cây, vân gỗ, tạo ra một dáng vẻ gần gũi, của những tấm vách ván, trần gỗ, đem lại cảm giác dễ chịu và nóng ấm dù là sự hiện diện của bê tông trần màu xám. Để phản ánh kết cấu tự nhiên của vật liệu, sàn nhà lát đá mài hạt nhỏ mịn bên trong và đá cuội trắng trải ra bên ngoài, gỗ rắn đóng khung các cửa kính ra vào và cửa sổ.

Thiền đã ghi đậm nét hòa nhập với thiên nhiên và đã trở thành một phần của thiên nhiên. Thiết kế, phân phối không gian đem đến năng lực nhận thức, kiến tạo, cấu trúc và vật liệu đã gây hứng thú cho nhận thức con người, đến mức giúp đỡ con người tìm thấy nét quyến rũ của thiên nhiên ngay cả trong phong cảnh thôn dã bình thường và để cùng chung sống với thiên nhiên.

Dòng tư tưởng quan trọng nhứt chuyển đi trong thiết kế thiền đường là Kiến tạo tự nó đã đắm mình trong thiên nhiên giống hệt như đường lối chủ nghĩa tự nhiên. *Tính đồng nhứt của đời sống thường ngày và đời sống tâm linh như là một môi tương giao cân bằng với thiên nhiên cũng là lực hướng dẫn thiết kế.*

Vì điện thờ Phật tượng đã được đưa vào lòng gò đất, cây xanh mọc lên qua giếng ánh sáng và Thiền đường phát triển từ dưới đất hướng lên cửa sổ trên nóc, quy định một trục thẳng đứng nói lên niềm tin thoát tục vào sự hướng thượng tâm linh.

Điều thú vị là những thể khối hình học của thiền viện đã tìm ra thể dung hòa với thiên nhiên bao quanh, kiến tạo lại dáng vẻ đạo vị và sự giản đơn đầy ý nghĩa của chức năng xa lánh thế tục,

Kiến trúc sư Han Wenqiang còn bày tỏ: *"Mục đích của việc thiết kế ngôi Thiền đường này là xử dụng không gian, cấu trúc và vật liệu nhằm khơi dậy nhận thức của con người: Nhấn mạnh chất Thiền của công trình vào sự gắn bó với thiên nhiên và trở thành một phần của thiên nhiên, để từ đó giúp con người và cả kiến trúc tìm thấy sự hấp dẫn của thiên nhiên, ngay cả trong một cảnh quan thôn dã bình thường và rồi cùng tồn tại với thiên nhiên"*

Như vậy nhà thiết kế đã đưa kiến trúc thoát vào hiện đại, mà không thoát hẳn. Thoát những phiền phức của đường lối xây dựng chùa chiền cũ. Không cần nhiều tòa ngang dãy dọc, Đại hùng Bảo điện, Đông đường, Tây đường, tiền sảnh thiêu hương, các gian nhà giải vũ... Cũng không dùng nóc lợp mái, chạm trổ tỉ mỉ đòn tay kèo nhà, càng không sơn vẽ nhiều màu các thanh ngang, đỡ đứng mà các nghệ nhân Trung Hoa nhiều đời đã hãnh diện. Ông chỉ còn giữ lại cốt tủy của đạo Thiền: Ông đã chọn vị trí *trong rừng cây* như nơi tạm trú của các đệ tử Đức Phật sau buổi hành thiền khẩn thực, bên ngoài các thôn ấp vào thời xưa. Hình dạng mô đất giống hình dạng bát úp, theo truyền tích truyền thừa y bát của Đức Phật, như tòa Phù đồ Sanchi.

Đưa Phật điện, thiền đường vào trong mô đất, để tìm về nguồn: Vào thời Phật giáo nguyên thủy các vị Tỳ kheo đã lễ Phật, hành

thiền, tụng niệm trong các hang động. Ngay cả việc giảng dạy Phật Pháp cũng được truyền trao trong các Vihāras, đục trong núi đá như quần thể các tu viện Ajantā. Các vị đệ tử Phật đã kết tập kinh điển lần đầu trong *hang Thất diệp*. Nhà thiết kế cũng theo đúng bài kệ truyền thừa của Sư Tổ Thiền tông Bồ Đề Đạt Ma tại núi Thiếu thất:

"...Nhứt hoa khai ngũ diệp...", để phân năm nhánh thành phần kiến trúc trong mặt bằng ngôi chùa bên dòng nước này.

Như vậy kiến trúc sư Han đã kết hợp được cuộc sống đời thường với việc hành thiền trong cùng một không gian, chỉ cách nhau sân trúc nhỏ; đã tạo được trong đây, nơi các hành giả có thể phát huy sự tĩnh lặng, để tập trung trong sự thanh thản, rồi buông xả như các yếu tố, đưa đến sự giác ngộ. Nơi thiền phòng, trước Đức Phật, trong vùng ánh sáng chiếu xuống từ trời cao, thiền giả có thể nương theo quang minh đó, qua khung cửa sổ trên nóc, vượt lên các ngọn cây, rồi hòa nhập vào bầu không gian, như vượt lên trên bầu tri thức vô tận, để cảm nhận được một thể dạng giải thoát tâm thức cao đẹp nhất.

Tỉnh Hồ Bắc, xưa nổi tiếng về Hoàng Hạc Lâu qua bài thơ của Thôi Hộ, nay càng lừng danh hơn, cả thế giới đều biết tiếng Vũ Hán, thành phố lớn nhất của tỉnh, qua trận đại dịch Corona, bây giờ thêm Đường sơn Phật điện hiện đại, một Thiền viện đã đáp ứng được nhiều tiến bộ của cảm quan Kiến trúc mà vẫn theo sát mạng mạch đạo Thiền. Các đại gia tài trợ có nơi thanh tịnh để về di dưỡng tinh thần, trong một xã hội và đất nước quá ô nhiễm. Các quan chức sau thời gian đấu đá, tranh giành quyền lực có chỗ *hạ cánh an toàn*. Họ đã trải qua bao lần thăng trầm của thế gian. Bây giờ cần hướng về tâm linh bên cây dưới cỏ. *Mà cây cỏ có thể làm hiển lộ bản chất thực sự của vạn hữu. Họ có thể học hỏi đầy đủ từ thiên nhiên để giác ngộ.* (Thiền sư Ajahn Chah).

Còn nói theo đời thường, họ có nơi để thực sự sám hối. Chỉ tiếc đây vẫn là nơi tịnh dưỡng tâm linh của các đại gia và gói gọn trong vòng thân bằng quyến thuộc. Còn đám đông nông dân vất vả ở ruộng rẫy ngoài kia, sau khi đổ mồ hôi trên các luống đất, nghỉ tay nhìn về công trình mới lạ này, như đứng xa nhìn về các ngôi biệt thự khác của các nhà quyền thế, chớ khó mà đến gần. Nói chi đến việc tìm vào lễ Phật./.

ƠN ĐỜI CHỨA CHAN

• **Tràm Cà Mau**

*Tri túc tiện túc, đãi túc hà thời túc.
Tri nhàn tiện nhàn, đãi nhàn hà thời nhàn.*
Nguyễn Công Trứ.

Buổi sáng thức dậy, nghe gân cốt đau râm mà mừng, vì biết mình còn sống. Đại ý viết như vậy, trong một cuốn sách Mỹ mà ông Tư đọc được, làm ông thấm thía cái hạnh phúc lâng lâng của từng sớm mai khi vừa tỉnh giấc.

Bạn bè cùng trang lứa với ông, nhiều người đã về với Diêm Vương khi còn trẻ măng, vì cuộc tương tàn khốc liệt dài ngày trên quê hương. Nhiều người khác gục ngã trong trại tù vì đói khát, bệnh tật, mồ hoang vùi cạn. Một số khác nữa, vì khao khát tự do mà chôn thân dưới đáy biển, hoặc chết khô giữa rừng sâu. Không ít người còn lại, tử thần cũng đã đón mời vì bạo bệnh, khi tuổi năm sáu mươi. Phần ông vẫn còn dai dẳng sống sót cũng là ân huệ trời ban, không vui hưởng tháng ngày, cũng uống lăm sao!

Ý nghĩ đó làm ông mỉm cười sung sướng. Ông vẫn trùm thân trong chăn ấm. Tội chi mà dậy sớm cho mệt. Mỗi khi nghe tiếng khởi động máy xe từ hàng xóm vọng qua trong buổi tinh sương, ông càng vui sướng hơn, vì không còn phải vùi dậy giữa đêm đen, lặn lội đi kiếm cơm hàng ngày như mấy gã trẻ tuổi ở cạnh nhà.

Về hưu rồi, mỗi tuần hưởng bảy ngày chủ nhật, bảy ngày thành thơ. Hết áp lực của công việc hàng ngày, không phải lo lắng bị thất nghiệp khi kinh tế khủng hoảng xuống dốc. Khỏe re.

Cứ nằm trùm chăn ấm nghe nhạc mềm văng vẳng ru đưa, phát ra từ cái radio nhỏ, có khi ông chợp thêm được một giấc ngủ ngắn ngon lành. Ngủ chán thì dậy. Bước xuống giường, dù khớp xương sưng đau, đi khắp khển ông cũng thăm cảm ơn cái chân chưa liệt, còn lê lét được. Chưa phải nằm dán lưng vào giường như một số người bất hạnh khác. Những kẻ này mà nhích được vài bước cà thọt như ông, thì chắc họ cũng sướng rân người. Ông thăm bảo, có thêm được một ngày để sống, để vui, để yêu đời. Bệnh hoạn chút chút,

thì phải mừng, chứ đừng có nhăn nhó than vãn ỉ ỏi.

Mỗi khi đánh răng rửa mặt, ông lầm thầm: "Minh sướng như vua rồi, có nước máy tinh khiết để dùng. Giờ này, cả thế giới, có hơn một tỷ người thiếu nước để nấu ăn, để tắm giặt và nhiều tỷ người khác không có nước sạch, phải uống nước dơ bẩn". Dù cái bàn chải đánh răng đang ngo ngoạy trong hàm, ông cũng ư ử hát ca. Khi áp cái khăn tắm đầy nước lên mặt, ông cảm được cái mát lạnh và niềm sung sướng chứa chan đang lan tỏa chạy khắp người.

Ông biết đang được ân sủng của trời đất ban cho trong tuổi già. Ông cứ nhớ mãi thời đi tù Cộng Sản, mỗi ngày chỉ có được một lon nước chùng một lít, để rửa ráy tắm giặt. Chùng đó thôi, mà cũng xong việc. Khi ấy, thấm cái khăn ướt lau khắp người, nghe mát rượi, đã đời, và khi còn lại một phần nước cạn đen ngòm dưới đáy lon, cầm đồ lên đỉnh đầu, sướng đến rên lên được.

Ngồi lên cái bồn cầu êm ái, nhà cầu sạch sẽ, trắng toát, thơm tho, không vướng một chút mùi vị hôi hám, đèn đóm lại sáng trưng, có nhạc văng vẳng từ radio, ông cầm cuốn sách thưởng thức chữ nghĩa của "thánh hiền", tư tưởng của Đông Tây.

Không bao giờ ông quên cùng giờ phút này, có hơn ba tỷ nhân loại không có cầu tiêu để làm cái chuyện khoái lạc thứ tư. Có người phải ra đồng lông lộng gió, mà làm chuyện "nhất quận công, nhì ị đồng"...

Ông Tư tự đãi một bình trà nóng, một ly cà phê thơm, rồi nấu nồi cháo gạo tẻ đặc rền ăn với cá kho mặn. Dọn ra bàn, đèn vàng soi một khoảng ấm cúng. Ông thông thả vừa hớp nhâm nhi, vừa ăn từng muỗng cháo, chất gạo béo tạo vị giác đi qua trong cổ họng. Ông lầm thầm: "Ngon, cao lương mỹ vị cũng không bằng". Ông thường ngâm nga hai câu thơ:

*"Vợ cũ, chó già, tô cháo nóng.
Ba nguồn thân thiết dạt dào thương".*

Mắt ông dán vào trang thơ đang cầm trên tay, gật gù thưởng thức ý lời hoa gấm. Ông trầm mình vào những dòng thơ, tìm xao xuyên xúc động mên mang. Thỉnh thoảng ông dừng lại, và nói nhỏ cho chính ông nghe: "Tiên trên trời cũng chỉ sướng và thông dong như thế này là cùng".

Ông nhớ đến cái thời “tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên xã hội chủ nghĩa”, buổi sáng bụng đói meo, vác cuốc đi làm lao động tay chân nặng nhọc, ráng uống một bát nước lã để cầm hơi và đánh lừa cái bụng đang sôi sồn sột. Bây giờ được như thế này, phải biết cảm ơn ân sủng của trời ban cho. Biết bao nhiêu tỷ người trên thế giới này mơ ước được có một buổi sáng thanh thoi và no ấm như ông mà không được nhỉ?

Nhìn xuyên qua cửa phòng ngủ, ông thấy bà vợ nằm ngủ giấc yên bình, lòng ông dạt dào niềm thương. Bà đã cùng ông mấy mươi năm dắt dìu nhau trong phong ba bão táp của dòng đời nghiệt ngã. Đã chia sẻ ngọt ngào cũng như đắng cay của một thời khói lửa điên đảo. Giờ này, may mắn vẫn còn có nhau trong cuộc đời, thương yêu thấm thiết, nhường nhịn nâng đỡ chăm sóc ngày đêm. Không như những cặp vợ chồng già khác, cứ lục đục gây gổ nhau, tranh thắng thua từng li từng tí, làm mất hạnh phúc gia đình.

Ông thương bà biết an phận thủ thường, không đứng núi này trông qua núi nọ. Ông thấy bà hiền lành và có trái tim đẹp như thánh nữ. Ông muốn vào phòng, hôn lên trán bà, nhưng ngại làm vợ mất giấc ngủ ngon buổi sáng. Ông lại cảm ơn trời đã đem bà buộc vào đời ông. Ông cười và nhớ câu nói của một nhà văn nào đó: *“Đời sống không thể thiếu đàn bà, nhưng sống được với một người đàn bà không phải dễ.”*

Ông Tư ra vườn. Một mảnh đất nhỏ trồng vài cây hoa, hương thơm thoang thoang, có tiếng chim kêu đầu đó líu lo vọng lại. Mấy đóa hoa sặc sỡ còn đọng sương đêm lóng lánh. Nắng mai ấm áp phả lên da thịt ông, tạo thành một cảm giác dịu dàng, êm ái. Ông vươn vai, xoay người trong thể thể dục chậm, xương sống được thư giãn kêu rảng rặc, đã đời. Hít thở và phất tay chừng mười lăm phút cho máu huyết lưu thông. Loại thể dục này đã giúp ông bớt được những cảm mạo thông thường, ông tin vậy.

Ông Tư thay áo quần để đi ra đường. Cầm cái áo lạnh lặn bằng vải tốt trên tay, ông thường nhớ đến thời đi tù, khâu bao cát làm áo, rách tả tơi, không đủ che gió lạnh thấu xương của núi rừng. Thế mà cũng có nhiều tù nhân khéo tay và nghịch ngợm, khâu bao cát thành bộ đồ lớn, đủ ba mảnh, và làm luôn cả cái “cà vạt”, mang vào trông cũng sang trọng

như đi ăn đám cưới. Nhớ lại thời đó mà rung mình.

Còn sống sót, và đến được đất nước tự do này, cũng là một điều màu nhiệm lạ lùng. Ông Tư đi ra đường, xe cộ vùn vụt qua lại liên miên. Lề đường rộng, phẳng phiu, sạch sẽ. Bên kia là giao điểm của hai xa lộ, các nhánh cầu cao đan uốn éo chồng chất lên nhau, vòng vèo trên không, như những núi rôi. Ông Tư thầm cảm ơn tiền nhân đã đổ sức lực, mồ hôi, tài nguyên khai phá và xây dựng nên những tiện nghi này cho ông nhảy xồm vào hưởng dụng, mà không ai có một lời ganh ghét, tị hiềm.

Ông, từ một trong những nước lạc hậu nhất của hành tinh này, bị chính quyền của xứ ông bạc đãi, kỳ thị, kềm kẹp và lấy hết các tự do cơ bản. Đến đất nước này, ông được bình đẳng, có công ăn việc làm hợp với khả năng, con cái ông được đến trường, học hành thành tài, có nghề nghiệp vững chắc và sống với mức trung lưu. Ông cảm thấy còn nợ quê hương mới này quá nhiều thứ, từ tinh thần đến vật chất, mà biết không bao giờ trả lại được một phần nhỏ nào. Ông Tư vừa đi bộ vừa ca hát nho nhỏ.

Một người cảnh sát cao lớn dềnh dàng đi ngược đường chào ông, ông chào lại bằng lời cảm ơn đã giữ gìn an ninh cho dân chúng sinh sống. Người cảnh sát cười và nói đó là bổn phận, vì lương bổng của ông ấy được trả bằng thuế của dân chúng, trong đó có ông. Ông Tư thấy trong lòng bình an, ông không làm điều gì phạm pháp, thì không sợ ai cả. Ông đọc trong báo, thấy có những xứ, dù không làm gì sai quấy cả, cũng bị cảnh sát giao thông chặn lại đòi tiền, nếu không cho tiền, thì bị quy kết đủ thứ tội mà mình không có.

Nắng chiếu hoe vàng cả dãy phố của một ngày thu, ông Tư bước đi mà lòng rộn rã. Gặp ai cũng chào, cười vui vẻ. Nghe ông chào hỏi nồng nhiệt, mọi người đều vui theo. Thấy một ông cụ mặt mày đăm đăm rầu rĩ đi ngược đường, ông Tư lớn tiếng:

- “Chào cụ? Có mạnh khỏe không? Hôm nay trời nắng đẹp quá!”

Ông cụ trả lời qua loa:

- “Tạm tạm, chưa chết! Chán cái mớ đời.”

Ông Tư nói to:

- “Việc chi mà chán đời cho một cụ ời. Chưa chết là vui lắm rồi. Cụ có biết là chúng ta

đang sung sướng phước hạnh, tội chi phí phạm thời gian để buồn nản?”

Ông cụ thở dài:

- “Ai cũng có nhiều việc âu lo! Đời đâu có giản dị! À, này, mà hình như ông đau chân, bước đi không được bình thường? Thế thì vui nỗi gì?”

Ông Tư cười lớn:

- “Vâng, tôi đau chân, nhờ đau chân mà tôi thấy được niềm vui hôm nay lớn hơn, vì còn đi được, bước được, chứ chưa phải nằm nhà. Cụ ơi, nếu lo âu mà giải quyết được những khó khăn, thì nên lo. Nhưng nếu lo âu, mà không giải quyết chi được, thì hãy vui lên, cho đỡ phí phạm ngày tháng trời cho”.

Ông cụ già lắc đầu bỏ đi.

Ông Tư xà vào ngồi trên ghế đá mát lạnh của công viên dưới tàng cây có bóng nắng lung linh. Nhìn bọn trẻ con chơi đùa la hét lăn lộn trên bãi cát, ông vui lây với cái hồn nhiên của chúng. Bên kia đồi cỏ, có đôi nam nữ nằm dưới gốc cây, kê đầu lên tay nhau, tóc đổ dài óng ánh, thỉnh thoảng vang tiếng cười rúc rích.

Đất nước này ấm no và thanh bình quá, sao có nhiều người còn kêu ca đời sống khó khăn? Phải chăng những kẻ này chưa biết an phận, muốn được nhiều hơn điều đang có, đang đủ. Không thấy được phước hạnh là lỗi tại họ. Ông giơ tay bắt vài tấm lá rơi đang quay cuồng trong gió và lấy bút ghi lên mặt lá mấy dòng thơ vừa thoáng qua trong trí để ca ngợi cuộc đời.

Thấy bãi cỏ êm mát, ông nằm dài, những vòng tròn sáng màu vàng rải rắc trên người ông. Gió hiu hiu mát từ hồ nước vờn qua làm mơn trớn thịt da. Ông Tư rút từ túi quần một cuốn sách nhỏ có nhan đề “14 ngàn điều làm nên hạnh phúc”. Tác giả tập sách nhỏ này, thấy đâu đâu cũng là hạnh phúc tràn đầy. Vấn đề là cảm nhận được cái sung sướng, cái hạnh phúc đang có. Từ việc đặt chân lên một tấm thảm mềm êm ái, đến việc cắn một trái ngọt chín mọng trong miệng, đến mơ mộng được hát trên bục một hộp đêm, nghe một lời nói dịu dàng yêu thương...

Hạnh phúc và sung sướng cảm nhận được từ những điều rất nhỏ nhặt, đơn sơ, tầm thường nhất trong sinh hoạt hàng ngày. Không cần phải là ôm chặt người yêu trong vòng tay, cũng chẳng phải vật nhau lăn lộn trên giường, cũng không cần đến việc cầm trong tay cái vé số trúng độc đắc, hoặc làm chủ được một tòa

lâu đài sang trọng... Ông nghĩ, chắc sẽ có người cho tác giả tập sách này là kẻ “lạc quan tếu”. Nhưng thà lạc quan tếu hơn là bi quan.

Đời này, có nhiều người đắm mình trong hạnh phúc, mà cứ tưởng đang ngập lặn trong bể khổ. Hoặc đang được phước hạnh mà không biết và xem thường, chỉ khi mất đi, hay đã trôi qua, mới biết, thì đã quá muộn màng.

Nắng đã xông hơi nồng nóng, ông Tư đón chuyến xe buýt ra về. Cái vé xe cho người già rẻ rẻ, chỉ bằng một phần ba vé bình thường. Ông nói lời cảm ơn tài xế, và thấy mang ơn những người cùng đi xe công cộng này, vì xem như họ đã gián tiếp gánh một phần tiền vé cho ông.

Về nhà, bà Tư đã dọn sẵn cơm trưa, mời ông rửa ráy cho sạch sẽ mà ra ăn. Thấy ly nước chanh muối, ông cầm uống, chắt nước ngọt ngào mằn mặn chua chua, ngon lành đi qua cổ họng. Ông nhìn vợ với ánh mắt thương yêu và nói lời cảm ơn cho bà vui. Chưa ăn, mà thấy bát canh bông bí nấu tôm đã biết ngon. Những món ăn thanh đạm này, với ông, còn ngon hơn sơn hào hải vị.

Ăn xong, còn chút cơm thừa, bà Tư bỏ vào chén, cất vô tủ lạnh, không dám đổ đi, vì sợ phí phạm của trời. Bà nhắc câu nói của ông: “Ngay giờ khắc này, trên thế giới có hơn năm trăm triệu người đang đói rã, không có một miếng gì để ăn, và có hơn vài tỷ người ăn chưa no bụng, và nhiều tỷ người khác quần quật ngày đêm, cũng chỉ mong có đủ no mà thôi”. Đã từng đói, nên ông bà không dám phí phạm thức ăn.

Ông Tư mừng vì ăn còn thấy ngon miệng, không như một số người khác, ăn gì cũng như nhai đất sét, không muốn nuốt, vì nhạt miệng, mất vị giác. Một số người khác còn tệ hại hơn nữa, họ không còn ăn bằng miệng được, mà ăn bằng bụng, nhờ ống dẫn thức ăn nối với dạ dày, như đổ xăng cho xe hơi.

Ông Tư ngồi vào bàn mở máy vi tính lướt mau tin tức thế giới biến động. Đôi khi thấy giá thị trường chứng khoán tụt dốc xuống thấp, làm nhiều nhà bình luận lo ngại. Nhưng ông Tư cười, ông chẳng thèm để ý, không cần quan ngại chi cả. Chứng khoán lên hay xuống, cũng thế thôi. Ông có lo ngại hay quan tâm cũng chẳng thay đổi được gì. Với số tiền hưu khiêm tốn, và cách ăn tiêu trong khả năng tài chánh, ông bà Tư chưa bao giờ thấy thiếu thốn cái gì. Có một ông bạn khoe rằng nay đã thành

triệu phú. Bà Tư đùa và hỏi, triệu phú thì khác người không là triệu phú cái gì? Ông bạn lúng túng ấp úng không biết phải trả lời ra sao. Nhưng ông bà Tư chắc chắn rằng, họ ít tiền, nhưng được sung sướng, đầy đủ hơn nhiều người giàu triệu phú khác.

Ông Tư rà mắt qua các tin tức và các biến cố mới nhất. Thật là tuyệt diệu và thần kỳ. Chuyện vừa xảy trong giờ trước, đã được tường thuật ngay. Đạo một vòng tin tức xong, ông quay qua mở vi-thư của bạn bè. Có những người bạn xa cách hàng ngàn dặm, mấy chục năm nay chưa gặp lại nhau, mà thư từ qua lại liên miên, tưởng như gần gũi trong gang tấc. Tha hồ hàn huyên tâm sự. Tình cảm qua lại thân thiết chứa chan.

Nhờ máy vi-tính, khi viết, tha hồ bôi xóa tẩy sửa lung tung, mà không cần phải xé tờ này, viết lại tờ kia, vô cùng tiện lợi. Thư viết xong, chỉ cần một cái nhấp con chuột, bạn ông nhận được ngay tức thì. Không cần phải nhờ bưu điện chuyển đi có khi cả tuần mới đến. Hàng chục lá thư của bạn bè khắp nơi trên thế giới chuyển đến ông đủ điều hay, lạ, nhiều bài thuốc hiệu nghiệm, trăm bản nhạc du dương, ngàn hình ảnh tuyệt vời của các thắng cảnh thiên nhiên, các đoạn phim ngắn đủ thể loại của nhiều vấn đề khác nhau. Ông cảm ơn khoa học kỹ thuật tiến bộ, đem thế giới mệnh mông lại gần gũi trong không gian và cả thời gian.

Mỗi khi nghe tin một người già bệnh hoạn qua đời, ông Tư mừng cho họ thoát được thời gian đau yếu sống không chất lượng. Nhiều người nằm liệt vài ba năm, không sống, không chết. Còn có những kẻ phải cưa tay cưa chân. Ông vẫn thường mong sau này, nếu được chết, thì chết mau chóng, yên lành, khỏi qua thời gian bệnh hoạn lâu ngày.

Có một bạn già mĩa mai, cho ông Tư là "kẻ tự sướng" ông chỉ cười và nói: "Thà tự sướng hơn là tự khổ".

Ông Tư thường nghĩ rằng, ông đã và đang được quá nhiều phước hạnh của trời ban, nhiều ân nghĩa của nhân loại, xã hội, nhiều tình thương của gia đình, bạn bè, người quen và cả chưa quen. Ông thấy sung sướng hạnh phúc.

Ông tội nghiệp cho những người suốt đời than van, nắng không ưa, mưa không chịu, và tự bôi đen ngày tháng đẹp để của họ, và dìm đời vào bất mãn, khổ đau./.

TƯỜNG ĐỒNG VÁCH SẮT

*Muốn giữ nước phải tường đồng vách sắt !
Đừng cho mình kẻ bại trận đầu hàng ?
Phải đứng lên cho trái tim hiên ngang,
Không để đôi mắt ngượng ngùng cúi xuống,
Phải nhìn đáy nước non xanh đỏ cuống,
Nhục chất chông không thể dễ đo cân !*

*Phải diệt ngay bè lũ bọn vô thần !
Bảo vệ nước bắt quân thù khiếp đảm ?
Quyết chiến đấu để lột trần chất xám,
Ước mơ chân lý vực dậy chân trời,
Lửa ầm ầm bùng nổ khắp nơi nơi,
Ngày triệu triệu toàn dân khôi phục nước!*

*Đừng sợ cú rúc trắng buồn chậm bước ?
Chân đồng lầy lóm bóm tiếng khuya đi !
Máu căm hờn phun đẫm nát cuống si,
Vỡ núi vén mây quyết làm đại cuộc ?
Tổ quốc đó ! Biển đảo kia ? Bắt buộc !
Không cúi đầu để nhục nhã đau thương ?*

*Con đường máu con đường cứu quê hương !
Dù có chết xương phải tan thịt nát ?
Quyết vực dậy không đi vào mất mát,
Không lẽ nào tim hóa đá hay sao ?
Cho kiếp người sống chẳng là bao !
Đảo yến Hoàng Sa chim bay lạc Tổ ?*

*Ôm biển giữ trời Kinh Kha kiếm võ!
Thét rùng sâu nợ máu ấy không tha ?
Trường Sơn say dậy Hoàng Trường Sa,
Hãy đứng dậy tưới xăng vào khí phách,
Tường đồng thép sắt thành quách vách?
Biển Đông ta thuộc về của ông cha !!!*

• **TRÚC LANG OKK**
Cuối Đông Canh Tý 2020

CƠN BÃO ĐI QUA

• Diễm Châu (Cát Đơn Sa)

Mấy hôm nay trời có vẻ u ám lạ lùng. Nắng, mưa cùng sức nóng dữ dội lên đến trên 90 độ là chuyện thường, khí trời thì oi bức, nhưng đôi khi có những cơn mưa lớn đột ngột không báo trước dội xuống một cách bất ngờ. Bây giờ thì trời đang mưa, mưa lớn và da diết nên bầu trời tím ngắt, tối đen.

Bà Chuyên ngồi trong bếp canh thau mút gừng dẻo, mắt nhìn ra cửa sau với dáng mệt mỏi. Bà mệt vì tuổi tác không còn trẻ lại hay buồn, khi nấu nướng thì trong tình trạng giấu giếm, sợ bà Tổ Nữ chủ nhà có thể bỏ cuộc chơi về bất thần, thì bà sẽ bị nhiech móc thậm tệ vì làm hao tổn tiền gas của người ta! Lại nữa, trời nóng gì mà nóng quá thế này, trong nhà dù có để máy lạnh, quạt máy cũng chẳng thấm vào đâu! Nhưng dù sao mưa thì cũng còn mát hơn là nắng!

Thuê căn phòng ở đây những ba trăm một tháng, bao luôn điện nước, bà Chuyên chẳng sung sướng gì, vì bên tai luôn nghe những lời trách móc, căn nhắc của chủ nhân căn nhà là bà Tổ Nữ, một người đàn bà keo kiệt, coi tiền bằng cái bánh xe bò và thích mạt sát những người chung quanh, kể cả người lớn tuổi, bà cũng coi không ra cái thứ gì! Tiền là núp ruột, là hạng nhất.

Thế nên khi bà Chuyên vac xác đến thuê căn phòng, lúc trước là cái ga ra được sửa chữa lại, hở đầu lòi đuôi chắp vá một cách tạm bợ, nhưng được cái là gần chợ Việt Nam, gần nhà con trai và mấy đứa cháu nội của bà, thì bà cũng bằng lòng chấp nhận trả giá ba trăm

từ nơi chủ nhân đưa ra, kèm theo lời hứa hẹn là mùa hè luôn có máy lạnh mát rượi.

Nhưng thực tế thì khác, máy lạnh làm gì có ra tới ngoài nhà để xe cho bà bao giờ. Mỗi khi được hỏi đến hay than phiền, thì bà Tổ Nữ nhất định cho rằng bà Chuyên vì già cả nên mất cảm giác, hơi lạnh bay ào ào như thế mà không còn cảm giác nổi, thì nói chuyện không tốn hơi cũng mệt óc! Và kết cuộc, bà Tổ Nữ nói với những người bạn hay đến chơi là bà Chuyên bị lãng, không biết phân biệt và hiểu biết chuyện gì cả!

Như thế bà Chuyên phải ở cái phòng nóng như thiêu suốt mùa hè. Bà không cãi nổi cái miệng của bà Tổ Nữ bởi bản tính bà vốn hiền lành, lại ít học. Khi bà Tổ Nữ bắt đầu thốt ra những câu tiếng Tây tiếng Mỹ để hét vào tai bà, thì bà Chuyên trở nên ú ớ và sợ hãi, mất nhuệ khí con người!

Mỗi khi bà Tổ Nữ đi vắng, mà bà Tổ Nữ thường hay đi vắng, đây là điều bà Chuyên thích nhất khi vào ở nơi này, thì bà thường ra phía sau bếp ngồi đón gió thiên nhiên, làm cái này cái nọ. Những khi nào trời nổi gió thì bà vui sướng, thoải mái. Còn hôm nào trời đứng gió, thì bà mệt cầm canh! Bà trở nên uể oải và không muốn làm bất cứ chuyện gì, kể cả việc ăn cơm. Vì khi bà Tổ Nữ đi ra khỏi nhà, thì bà cũng tắt ngay máy lạnh!

Căn nhà rộng rãi đầy đủ tiện nghi của con trai và con dâu bà ở gần đây, nhưng trên một khu đất sang trọng dành cho người giàu có, thuộc giới thượng lưu. Có tên gọi là Paradise Valley.

Trước khi đến đây mướn, thì bà Chuyên là người cũng từng ở trong căn nhà và khu vực dành cho người giàu có đó khoảng ba năm, bởi con trai bà là một đứa khoa bảng, thành công trên con đường học vấn, đều do một tay bà chăm nom săn sóc, từ khi cậu còn là đứa bé lên năm, và cha bị chết trên đường vượt biển.

Lúc đó, mẹ con bà còn ở trong khu Việt Nam gần chỗ chợ Chôm Hổm. Mỗi sáng thứ bảy, từ lúc tinh mơ, mới bốn giờ sáng, trong khi cậu con còn cuộn tròn ngủ ngon lành trong chăn nệm ấm êm, thì bà mẹ trẻ cần cù phải thức dậy, ra sau vườn là một con sông nhỏ, được rào lại để chia cắt ranh giới với sân người khác, ngồi trên chiếc xuồng ba lá nhỏ xíu, vừa bơi xuồng vừa cắt rau muống để bó lại đem ra chợ bán. Nhờ con sông thân thương này, mà đám rau muống cứ cắt lớp này thì lớp khác lại

mọc tràn lan, nuôi hai mẹ con bà Chuyên trong biết bao nhiêu là năm tháng của thuở thiếu thời.

Ngoài chuyện trồng rau muống, bà còn đặt một cái bẫy bắt cá ở dưới sông, mỗi ngày kéo lên cũng có vài con lọt lưới đang bơi bộp. Cuối tuần thì bà bán cả cá tươi còn sống, để nằm lẫn trong thúng, bên vài thứ rau thơm, ớt và rau muống... khiến rổ rau của bà lúc nào cũng hấp dẫn người khác.

Những ngày trong tuần, cá bắt được thì bà chiên hay kho cho con ăn, tùy theo hứng vì không có chợ, hoặc bán cho ai đến tận nhà mua.

Nhìn vào thau mút gừng, bà vui hơn một chút khi nghĩ đến món tiền nhỏ người ta sẽ trả công cho bà. Mút gừng là món mà bà làm nhuyễn như nhất trong các món bánh mút mà bà rành.

Ở nhà này, nếu bà Tổ Nữ biết bà làm đồ ăn tốn gas của bà, thì bà Chuyên sẽ bị phiền trách, và nghe những lời hỗn hào từ bà chủ còn trẻ tiếc của tiếc tiền, cỡ tuổi cô con dâu của bà. Vì vậy bà thường khôn ngoan khi nhận lời của khách đặt thức ăn, chỉ nhận lời khi bà biết bà Tổ Nữ không có nhà, như hôm nay, bà Tổ Nữ khoe với bà rằng sẽ bay đi đánh bài với bạn ở xa tới trong năm ngày liền cho đã thèm, hoặc nhận làm những món nấu nhanh.

Thau mút tỏa lên một mùi thơm óng ả lạ thường. Mùi thơm có chất cay cay của gừng, của vanilla, của đường ngọt ngào bay ngập cả không gian. Mùi ngọt làm bà nhớ đến mấy đứa cháu nội quá chừng. Nếu có chúng nó gần bên, bà không ngần ngại quệt ngay chất ngọt đó vào những chiếc miệng nho nhỏ xinh xinh há ra chờ đợi... Bà nhớ nhưng không dám đến thăm, chỉ vì mẹ chúng chê bà nhà quê, ở dơ... không được đụng tới cháu khi chưa có phép của mẹ nó!

Khi nào nhớ cháu quá thì bà đi lại đàng trường học, đây là trường tư thực, bà đứng ngay cổng nhìn vào gần lớp học của thằng cu Tim, là đứa cháu trai mà bà thương nhất, bởi cu Tim y hệt như bố nó hồi còn nhỏ. Cũng khuôn mặt đó, cũng vóc dáng và điệu bộ y chang thằng cu Tèo, tức là Tân con bà ngày xưa, và là ba của nó bây giờ. Chao ơi là thương.

Với số tiền già bà Chuyên vừa được sở xã hội phát cho mới đây, bà có thể trả tiền phòng, tiền ăn và còn dư được một chút, thì bà cất

vào hộp dành cho việc về thăm quê hương của bà trong tương lai. Bà muốn đi lắm nhưng chưa có dịp và chưa đủ tiền. Những số tiền nhỏ thu được từ làm bánh trái, bà hứng khởi bỏ vào hộp sung sướng, dù bà đã từng có tiền nhiều hơn gấp trăm ngàn lần bây giờ.

Phải, ngày xưa dù gian khổ buôn bán, nhưng "phi thương bất phú". Nhìn bề ngoài chỉ là hai thúng rau hai đầu gánh, nhưng sau khi trừ chi phí cho hai mẹ con, trừ tiền mua cái nhà nhỏ, trừ cả điện nước và các thứ linh tinh, tiền dư được cũng không phải là ít!

Có ai ngờ là cho đến khi con bà ra trường, có việc làm và hai năm sau, khi con quyết định mua nhà, thì bà mẹ đã đóng góp vào hơn ba trăm ngàn đồng, kể cả tiền bán cái nhà ven sông, để cùng con có một căn nhà khang trang lịch sự, trong khu vực không phải là bình thường, mà là của dân cao cấp.

Bà Chuyên hãnh diện lắm, vì một tay bà đã chịu khó, không quản sớm trưa, thức khuya dậy sớm nuôi con thành tài. Căn nhà sang trọng đó là bằng chứng hiển hiện của mấy chục năm qua.

Vài năm sau, con bà yêu một người làm chung sở và có quyết định đám cưới với nàng dâu đó. Bà Chuyên buồn khi con báo tin vui này. Bởi cô dâu mới là con của một gia đình danh giá trong cộng đồng Việt Nam, gia đình này nổi tiếng kiêu kỳ phách lối với người cùng màu da tiếng nói, nhất là với những người nghèo ít học!

Bà Chuyên biết, dưới mắt cô con dâu mới trong lần gặp đầu tiên, bà đã bị cô liệt vào hạng bần cùng trong xã hội, có ý coi thường mẹ chồng tương lai. Bởi cách ăn mặc của bà không se sua, trang sức cũng không có thứ gì dính người, dù chỉ là đơn thuần có một dây chuyền nhỏ xíu bằng vàng 18 ca ra đeo nơi cổ hoặc ngón tay.

Đúng như bà dự đoán, sau khi đám cưới độ ba tháng, sau nhiều lần gây gổ với vợ vì sự xung đột bất hòa có mẹ chồng ở chung nhà, vì sự giấy chủ quyền nhà có tên mẹ chồng trong đó, vì sự ăn ở không hợp thời trang của mẹ chồng... Bà Chuyên đã nói chuyện, tâm sự riêng với con trai rất lâu ở sân vườn sau, khi cô dâu đang trong sở làm, là bà sẽ đi ra khỏi căn nhà này, để giữ hạnh phúc cho con, bởi bà hiểu vợ chồng trẻ thì cần có sự riêng tư và thân mật âu yếm nhau... nếu có mặt bà sẽ gây

nên sự trở ngại khó mà tự nhiên như chỗ không người!

Dù con trai bà có buồn khổ không chịu, bà cũng ra đi mà không hề lấy một đồng từ con, nhưng cho ký giấy thiếu nợ... bởi bà biết con dâu là người nắm giữ tiền bạc. Bà cho riêng con số tiền hai vợ chồng nợ bà đã đặt cọc trong ngôi nhà, vì bà đâu còn ai là thân thích ngoài thằng cu Tèo năm xưa của bà.

Đàn ông con trai thì tính tình hơi hợ, mau quên. Cô dâu thấy mẹ chồng khăn gói đi ra rất hài lòng, và quay trở lại ngọt ngào với bà. Thôi thế cũng còn hơn là không nhìn mặt nhau. Bà Chuyên yên tâm khi biết rằng từ nay trở đi, con trai bà sẽ có những ngày hạnh phúc đã mất.

Bưng thau mút xuống để vào chậu nước cho mau nguội, bà vào buồng lấy mấy cái hộp ny lông mới đã mua ở chợ chín mươi chín xen, có nắp màu xanh đỏ nhìn cũng lịch sự chán, đem để ngoài bếp, đợi cho thau mút nguội hẳn thì múc ra cho vào hộp. Trong lúc chờ đợi, bà lần ra sân, mưa vẫn rơi không dứt, gió vẫn nổi lên đùng đùng, nhiều và hơi mạnh, y như ngày hôm qua. Có vẻ mạnh hơn nhiều nữa là đằng khác!

Bà Chuyên nhíu mày nhìn lên trời. Bầu trời âm u ướt sũng nước mưa mà lại nóng, bây giờ thì nước lại láng khắp mọi nơi trong vườn. Tiếng chuông của máy điện thoại hồi hôm qua tới giờ cứ reo liên hồi mà bà không bốc lên nghe. Chẳng biết ai mà gọi liên tu bất tận! Đây là số phận nhà bà Tổ Nữ chứ không phải của bà. Bà chỉ dùng phon gọi duy nhất cho con trai bà thôi, nếu bà Tổ Nữ có nhà thì bà trả lời, rồi mới chuyển lại cho bà Chuyên nghe, nếu con trai bà Chuyên hay mấy đứa cháu gọi.

Đóng cửa vào trong bếp, bà Chuyên mới sực nhớ còn con mèo của bà Tổ Nữ ngoài sân, bà lại chạy ra sân kiếm mèo, khi đem con mèo đã bị ướt nhẹ vào trong nhà, chợt mắt bà đảo qua bên hàng xóm, giật mình khi thấy nhà bên đó sao cánh cửa sổ nào cũng bị đóng ván vào kín mít!

"Chẳng lẽ nhà bị hư? Có lẽ nào!". Mới cách đây vài ngày bà còn thấy mấy đứa con nít chạy ra chạy vô mà!

Bà ra phía trước nhìn trời và quan sát, gió gì mà mạnh như vũ bão! Ở hay, căn nhà đối diện cũng đóng gỗ vào mấy cánh cửa y như nhà bên cạnh bà. Bà Chuyên giật mình biến sắc... chẳng lẽ có bão? Như trả lời câu hỏi của

bà, mấy vạt áo bà đang mặc bay tốc lên cao, những đợt gió thổi kêu vù vù... các cành cây chuyển mình kêu rầm rắc như sắp gãy đến nơi!

Hết hồn hết vía, bà Chuyên chạy nhanh vào nhà đóng cửa lại. Con mèo hốt hoảng nhảy vào trong kẹt tủ trốn làm bà càng thêm sợ hãi.

Rồi tự nhiên điện đèn tắt ngấm làm cho không gian trở thành tối thui dù mới là buổi chiều! Bà Chuyên sợ quá, run lấy bầy lần mò trong bóng tối tìm cây đèn cầy. Mọi ngày bà vẫn thấy đâu đây, mà sao bây giờ đâu óc lú lẫn bà không biết đâu mà mò!

Một lát sau, chân bà cảm thấy ướt ướt. Bà nghĩ lúc nãy mình đi bắt con mèo vào bị ướt chân mà không để ý... Nhưng không phải, hình như nước nhiều lắm chứ không chỉ ướt chân bà.

Ngồi xuống nhìn kỹ dưới đất, trời ơi nước ở đâu mà tràn lan trong phòng bà thế này? Bà Chuyên hoảng hốt... hay là trời bão rồi cái gì đập bể ống cống nước chảy tràn ngập khắp nơi? Trong lúc quỳnh quáng đó, bà bỗng nhiên nghĩ đến mấy đứa cháu nội, không biết chúng nó có sao không?

Bà lội lên phía trước nhà, ở đây nước chưa bò đến, nhìn qua cửa sổ, bà thấy ở đâu cũng có nước, nước ngoài vườn, trong nhà, ngoài đường, nhà hàng xóm v.v... nước trắng xóa, hung hãn réo nhau chạy khắp nẻo, những đợt nước mạnh hất tung lên cao, rồi hạ xuống đập vào vách tường, lùm cây, bụi cỏ... cuốn theo biết bao nhiêu thứ để búng ra trước.

Có những thân cây to cũng bị đổ nghiêng, trốc gốc nằm trên mặt đường.

Có tiếng những người Mỹ gọi nhau ngoài đường, bà lại nhìn ra. Bà thấy một ông bố cồng đưa bé gái độ hai tuổi trên vai đang lội về phía cuối đường, nhưng bỗng bà muốn đứng tim khi thấy ông bị thụt xuống một cái hố té nhào, đứa con gái nhỏ trên vai rớt xuống ống cống to bên cạnh, dòng nước chảy xiết cuốn theo đứa bé mau cấp kỳ, trong lúc ông bố cũng nhào xuống hố nước để cứu con, nhưng đứa trẻ trôi thật nhanh, trong chớp mắt, hai bố con biến mất trong tầm mắt bà, biệt tăm...

Bà Chuyên rùng mình co rúm người vì sợ hãi. Nhìn xuống chỗ phòng bà, nước đang dâng cao hơn lúc nãy một chút. Trời mưa thì làm sao mà ngập mau thế chứ? Chắc là vỡ đê

hay sụp đất đầu dây nên nước dâng lên nhanh như vậy?

Không biết mấy đứa cháu và con bà ra sao? Bà lại nghe tiếng người ở phía trước, đứng trong nhà nhìn ra, mấy ông Mỹ thấy bà bèn vẫy tay ra dấu hãy chạy đi, ra khỏi nhà gấp...

Thấy bà ngần ngừ trở mắt, một thanh niên Mỹ trắng còn trẻ chạy lại gần, miệng hét: "Run... run..." Bà Chuyên lật đật quay vào, bà không biết tính sao. Bà không biết chạy đi đâu, bà cũng không biết có đủ sức chạy hay không? Trời ơi, sao lại gặp chuyện thiên tai ghê gớm thế này!

Nhưng rồi khi nghĩ đến gia đình con bà, nhất là thằng cu Tim, bỗng ý chí bà vùng lên... Phải mang đôi giày boots làm vườn bằng cao su, ngày xưa bà hay dùng để trồng rau vào chân, rồi chạy ngay ra khỏi nhà đến một vùng đất cao hơn. Đó là ngọn đồi bên trên có xây một căn nhà rộng lớn, cho khách du lịch ghé thăm khá kiên cố, vì toàn bằng gạch bê tông, không phải là nhà gỗ như thường thấy...

Bà biết nơi này vì bà thường hay đi dạo buổi chiều sau những khi ăn cơm, cách nhà bà có một mile. Chỗ đó cao thì chắc chắn không bị lụt, nhưng chẳng biết có đến đó an toàn được không? Vì trời đang bão!

Nhưng bà muốn ghé qua nhà con bà trước khi lên đó. Những đứa cháu của bà chẳng biết giờ này ra sao. Nơi chúng nó ở lại là thung lũng nữa, nước rất dễ tấn công tràn đầy nơi đó trước nhất...

Phải đến nhà con ngay bây giờ... Với ý nghĩ đó, bà lấy sợi dây thừng nhỏ trong góc nhà bếp quấn quanh người, như ngày xưa bà vẫn thường làm mỗi khi leo lên chiếc xuống cầu nhỏ tí, có sợi dây khi đựng chuyện cũng giúp được nhiều việc... rồi lao ra đường, theo một vài người Mỹ đang chạy tất tưởi như bà trong mưa gió, bão táp.

Thật là kinh hoàng khi bà nhìn tận mặt khung cảnh bên ngoài. Đường sá cầu cống không còn biết đâu mà phân biệt. Không rành đường đất, đi đứng loạng quạng là lọt chân xuống hố, bị nước cuốn đi mất mạng như chơi! Ngọn đồi ngay trước mặt bà. Còn xa mà bà đã thấy lỗ nhỏ bóng người tụ trên đó, qua khung cửa khi ẩn khi hiện trong màn mưa. Một vài người chạy vượt qua mặt bà, miệng hỏi há: "Hurry up... nhanh lên...".

Đã mấy lần bà tính co giò chạy theo những người đó... Nhưng nghĩ đến thằng Tim, là chân bà lại hướng về khúc queo vào thung lũng trước mặt... Trước mắt bà, mưa xối xả, nước thấm vào cơ thể ướt nhẹp, cả đôi giày ny lông cũng nặng trĩu vì nước mưa! Thình thoảng bà núp vào những gốc cây bên đường lọt đôi giày đổ nước ra, rồi lại xỏ vào chân chạy tiếp. Trời tuy gió mạnh nhưng vẫn còn chạy được, mặc dù hơi khó khăn vì thường hay bị đẩy ngược về phía sau.

Một ông thấy bà queo xuống hướng thung lũng nhà mới, la lên: "Đừng xuống đó... nguy hiểm lắm, nước sẽ cuốn bà trôi đi ngay..."

Bà Chuyên ngần ngừ một giây rồi cắn đầu chạy tiếp. Lòng mẹ thương con, bà thương cháu lẫn át mọi thứ. Bà nghĩ rằng con dâu bà thường hay đi công tác xa một vài ngày, giao lũ trẻ con cho con nhỏ Mễ người làm giữ, chẳng biết hai ngày nay ra sao? Bây giờ nhìn xuống thung lũng, nước đã lên đến ngang đầu gối... Nhưng còn xuống được, rủi ro mà có đứa nào kẹt lại có chuyện gì thì chắc bà chết!

Nhà con cháu bà ở gần khúc cuối. Không còn một bóng người ở khu này! Cầu trời cho cả nhà con bà đã di tản đi chỗ khác kịp thời!!! Bà Chuyên vừa lợi vừa thành khẩn cầu nguyện với Chúa với Phật, bà không lo đến thân mình! Cái hình hài nhỏ bé chỉ khoảng một trăm pao là nước kéo đi như chơi! Nước chảy xiết có khi lôi bà té sấp, nếu bà không níu kịp một cành cây, hay cột nhà hoặc hàng rào của những căn nhà trên đường đi.

Vất vả, khó khăn lắm, bà mới đến được nhà cu Tim với tấm mốp trắng trên tay. Tấm mốp lớn hình như là từ một thùng đựng loa nào đó trôi bồng bênh, bà thấy là vớt ngay, nhờ nó mà bà nương theo làn nước để đến được nơi đây.

Gác tấm mốp lên cành cây, bà nhìn căn nhà im lặng rồi cất tiếng gọi to:

- Có ai ở nhà không?

Thật ngoài sức tưởng tượng của bà, có tiếng thằng cu Tim hét lên mừng rỡ:

- Bà nội, bà nội... con trong này bà nội ơi...

Tim của bà Chuyên muốn nháy ra ngoài... trời đất ơi, sao thằng cu Tim lại còn đây? Bà quýnh quýnh:

- Tim hả con... ra đây với bà...

Qua khung cửa kiếng, bà thấy thằng nhỏ từ trên lầu chạy xuống, quần áo còn khô ráo vì nước mới ngập khoảng bốn năm tầng cấp ở

dưới. Khuôn mặt nó đỏ ngầu vì khóc, nó không dám lội xuống mở cửa vì mực nước như vậy là quá cao với trẻ con!

- Con đói quá nội ơi...

Bà Chuyên càng quỳnh lên... làm sao mở cửa để đưa được thằng Tim ra ngoài... Bà nhìn quanh chẳng thấy cái gì vì nước chảy xiết và đục ngầu... Bà chợt nhớ đến vườn hoa sát ngay chỗ cửa của bà lúc trước, có mấy cục đá to do bà trang hoàng để làm kiếng cho đẹp...

Bà cúi xuống đưa hai tay mò mẫm... Nước có khi vào trong mũi bà hoặc như xô bà té ngửa khiến bà ho sặc sụa, cố gắng chống chọi với sức mạnh thiên nhiên, cuối cùng thì bà cũng bê được cục đá to lên, cố hết sức bình sinh thảy qua cửa kính chỗ kể bên ổ khóa cửa chính. Những miếng kiếng bị bể lờm chờm như vết gai nhọn. Bà cẩn thận đưa tay qua đó để vặn mở khóa. Khi bà vào được bên trong, thằng cu Tim mừng rỡ ôm cứng bà nội khóc ròng...

Không dám ở đó lâu, bà cõng cháu trở ra cửa. Lấy miếng mốp trên cây xuống, bà cột thằng cháu vào miếng mốp rồi nắm sợi dây lồi đi, trở ra phía đường chính để lên trên cao. Cả hai bà cháu tưới tả và ướt mềm. Cu Tim được bà nội dặn kỹ là hai tay phải bấu chặt lấy tấm mốp. Khó khăn lắm thì bà Chuyên mới ra khỏi vùng thung lũng nhà mới. Bao nhiêu lần tưởng chết, nước sẽ cuốn trôi cả hai bà cháu, nhưng lòng thương bảo vệ cháu cùng sức mạnh vùng lên, khiến bà Chuyên lại trì kéo hay gượng đứng lên được, để từng bước một, đưa cháu đến chỗ an toàn hơn.

Khi bà Chuyên kéo cháu đến ngoài đường, thì có một thanh niên giúp bà cõng cu Tim giùm, cho nên bà chỉ lo chạy theo cho mau, cho dù đôi lúc bà kiệt sức, muốn quỵ xuống nằm quay đó, rồi ra sao thì ra... Nhưng rồi lại có cánh tay của một người nào đó, mà bà cũng không biết mặt mũi, vì đa số bê bê khó nhận diện... dù bà đi cho mau, kéo cơn bão sẽ kéo tới nặng nề hơn tối nay, và bà không muốn bị lạc mất thằng cháu lần này.

Khi có một chỗ ngồi an toàn bên trong, nghỉ ngơi một lát cho hoàn hồn và bớt mệt, bà vội ngồi bật dậy, cởi cái áo ướt của cháu treo lên cây cột gần đó, chẳng cần lo cho mình, bà Chuyên cảm ơn đấng tối cao đã giúp mình tìm ra thằng cháu thân yêu, và vừa nghe cu Tim kể lại tại sao nó còn ở trong ngôi nhà đó:

"Con đi tới chơi nhà bạn. Khi TV nói có bão sẽ đến, gia đình bạn con nói con đi theo họ, nhưng con muốn về với ba mẹ và hai em của con, nên hôm sau con trốn về một mình. Khi con về đến nhà, thì ba mẹ con đi rồi. Con vô cửa sau chui vào dưới cầu thang ngồi chờ, nhưng sau đó thì bị cúp điện và nước tràn vô nhà nên con phải lên lầu... Con sợ và đói lắm nội ơi!!!"

Ôm thằng Tim trong tay, bà Chuyên hôn lên tóc cháu, rồi đứng lên đi kiểm thức ăn cho Tim. Đi một vòng, bà xin được hộp sữa tươi và năm lát bánh mì khô. Hai bà cháu ăn dè sẻn trong hai ngày thì có xe đến, chở mọi người di tản nơi qua chỗ khác cứu cấp.

**

Vợ chồng Tân ngồi rầu rĩ trong trại tạm trú cho những người bị bão lụt tại vùng ven biển mới đây, lòng tê tái buồn. Đứa con trai của họ, thằng cu Tim đã bị mất tích. Tân đã gặp được gia đình bạn thằng Tim cũng đang ở nơi đây, họ nói thằng bé đã bỏ đi mất khi họ chuẩn bị ra xe, kiểm không có họ đành phải rời nhà.

Vợ Tân lo cho con trong lúc đó Tân còn lo cho mẹ! Bà cụ không biết ra sao, tiếng Mỹ không rành được mấy, cũng không nghe radio hay coi TV. Tối ngày mẹ chỉ lo làm thứ này thứ khác. "Không làm gì thì mẹ buồn chết". Bà chủ nhà của mẹ lại thường hay đi xuyên bang, chẳng biết bà ta có nhà khi cơn bão xảy đến. Có bà ta thì những tin tức bà nói mẹ biết để đề phòng! Từ khi di tản, Tân ngồi khóc thầm nhiều đêm khi nghĩ về mẹ. Mẹ đã hy sinh và lo lắng rất nhiều cho Tân, như cả một đời, mà Tân thì chưa hề trả hiếu cho mẹ cái gì!

Chiều nay nghe nói có chuyến xe chở người từ khu vực lũ lụt gần nhà Tân đến đây. Dù là hy vọng rất mong manh, Tân cũng thầm cầu nguyện với đấng tối cao rất nhiều, cầu xin cho mẹ và con của mình được bình yên.

Thiên hạ bu chặt ra cửa, để nhìn tận mắt những chiếc xe vừa mới ngừng lại trước sân. Trong sự hy vọng chờ đợi lẫn lo âu của mọi người, cho đến chiếc xe thứ tư, Tân tưởng trái tim mình ngừng đập và suýt hét lên, khi trông thấy bóng dáng mẹ hiền và đứa con trai bé bỏng của mình nắm tay nhau bước xuống.

Trời ơi... cảm ơn Thượng Đế đã cho con giây phút này... Tân nhảy tưng tưng trong lúc vợ chàng vừa xúc động lẫn hồi hận cúi gầm mặt xuống! ./.

LỬA TẮT BÌNH KHÔ RƯỢU (*)

• Hoa Lan

Vũ Hoàng Chương

**Sinh ngày 5 tháng 5 năm 1916.
Mất ngày 6 tháng 9 năm 1976
là một nhà thơ.**

Ông sinh tại Nam Định, nguyên quán tại làng Phú Ứng, huyện Đường Hòa, phủ Thượng Hồng, nay là xã Phú Ứng, huyện Ân Thi, tỉnh Hưng Yên.

Văn phong của ông được cho là sang trọng, có dư vị hoài cổ, giàu chất nhạc, với nhiều sắc thái Đông phương.

(Theo Wikipedia Việt)

Ai đã từng làm bạn với Lưu Linh, một anh chàng uống rượu như hũ chìm trong các điển tích thơ văn? Ai đã từng làm "thơ say" truyền cảm xúc cho những người chưa từng biết uống rượu? Kể ra chắc nhiều vô số! Nhưng siêu đẳng vẫn là thi sĩ họ Vũ tên gọi Hoàng Chương với bài thơ say bất hủ, chỉ cần đọc lên hai câu là đã thấy tinh tú quay cuồng rồi:

*Em ơi, lửa tắt bình khô rượu.
Đời vắng em rồi... say với ai?*

Không biết Vũ tiên sinh uống loại rượu gì? Được chưng cất cầu kỳ và phức tạp cỡ nào, mà

làm thơ hay thế! Nhưng hỏi là hỏi thế thôi! Tôi biết chắc, thi sĩ chỉ mượn rượu để say trong men tình!

Vậy bài thơ "Đời vắng em rồi" không chỉ được xếp loại vào hàng thơ say mà phải gắn thêm hai chữ "say tình" mới đúng điệu.

Nhân vật nữ trong hai câu thơ này ẩn hiện như sương khói, xuất hiện ngay đầu câu với tiếng gọi "Em ơi," thật tha thiết và biến mất ở cuối câu với hai chữ "với ai?" đầy nghi hoặc!?

Bóng hồng trong thơ là ai mà có ma lực làm Vũ tiên sinh quẳng hết các bình rượu, không thèm say khi thiếu hồng nhan tri kỷ bên cạnh để say.

Thơ như thế mới làm tôi nhức nhối con tim, mới làm tôi ngưỡng mộ vị thi sĩ đại tài được ví như một Ngôi Sao Bắc Đẩu lấp lánh trên nền trời văn học Việt Nam.

Thế nhưng, chẳng lẽ lại đổi thơ của cụ Nguyễn Du "Trời xanh quen thói má hồng đánh ghen", nhà thơ lớn này bị vùi dập cho đến chết vào năm 1976, chỉ một năm sau ngày Miền Nam bị "giải phóng" một cách oan uổng.

Các cụ vẫn thường bảo "Thuyền to thì sóng lớn", thi sĩ họ Vũ quá nổi tiếng ở miền Nam, nên phái đoàn thơ văn của miền Bắc trong chuyến "giao lưu" đầu tiên tại Sài Gòn sau 1975 đã chiêu cố đến tiên sinh. Họ đi chiêu dụ thêm vây cánh để làm thơ, viết văn ca ngợi một chủ nghĩa... không còn từ nào để nói nữa!?

Phái đoàn gồm nhiều văn nghệ sĩ nổi tiếng, kể cả những kẻ hét ra lửa như Tố Hữu, với biệt danh "Nhà thơ máu và hoa":

*Ôi Việt Nam, từ trong biển máu.
Người vươn lên như một thiên thần.*

Và cũng nhờ tài làm thơ khóc Stalin, thi sĩ máu lửa của miền Bắc này đã leo đến chức Phó Thủ Tướng và nằm trong Bộ Chính trị. Thế mà Vũ tiên sinh ngay thẳng của chúng ta đã dám phê bình văn học bài thơ ấy! Hậu quả tai hại như thế nào sẽ được nói rõ ở phần sau?

Nhân vật thứ hai trong phái đoàn giao lưu văn nghệ là người bạn cũ Huy Cận, tình nghĩa thơ văn chỉ đậm đà trong thời gian kháng chiến với ngậm ngùi. Một giai thoại đối đáp khá thú vị giữa hai nhà thơ. Huy Cận với tác phẩm nổi tiếng "Lửa Thiêng" đã hỏi Vũ Hoàng Chương tác giả của "Thơ Say" và "Mây" để được câu trả lời:

- *Đã lâu lại gặp "Chàng Say".
"Lửa Thiêng" xin đốt chờ "Mây" xuống trần.
- "Mây" kia chẳng chịu xuống trần.
Lửa ơi theo khói lên gần với "Mây".*

Nhưng khi ký kết hiệp định Genève năm 1954, lấy con sông Bến Hải và vĩ tuyến 17 để chia đôi thì đường đời hai ngã giữa hai nhà thơ, từ tư tưởng chính trị đến thơ văn. Mãi đến năm 1975 họ mới gặp lại nhau tại Sài Gòn, do chính Huy Cận chủ động đi tìm Vũ Hoàng Chương.

Huy Cận dùng tình cảm bạn bè cũ tặng quà quý giá cho bạn vàng, một chai rượu quý, một lọ đầy thuốc phiện và một chân dung cuộn tròn của lãnh tụ, nhờ đề thơ. Thế là Vũ tiên sinh từ từ đã bị phe kia dõn vào chân tường, khi Huy Cận đến đòi thơ trên chân dung lãnh tụ thấy gói quà được trả lại vẫn còn nguyên không đụng đậy. Dĩ nhiên nhà thơ của chế độ, có một thời đã leo đến chức Thứ trưởng Bộ Văn hóa, đã giận tím mặt và để bụng tìm cơ hội trả đũa cho việc không nể nang tình bạn một chút nào!

Thi bá họ Vũ đã làm gì nên tội mà "Bên thắng cuộc" đã gán ông vào tội phản động và bắt giam ngày 13 tháng 4 năm 1976, cùng xà lim với bác sĩ Phan Huy Quát (Thủ Tướng của nội các cụ Phan Khắc Sửu)? Ít nhất cũng 3 tội, đó là làm thơ thời sự châm biếm chế độ, không nể nang tình bạn và dạy khôn cho kẻ đang thắng thế.

. Bài thơ thời sự Vịnh tranh Gà Lợn của Vũ tiên sinh trong "Mùa xuân đầu tiên" gồm 8 câu 7 chữ đã tuyên chiến với cả chế độ.

Ngoài ra theo tin hành lang, hai câu vè vang tiếng một thời được mọi người ưa chuộng, thuộc nằm lòng, cũng của Vũ Hoàng Chương:

*Nam Kỳ khởi nghĩa tiêu Công Lý.
Đông Khởi vùng lên mất Tự Do.*

. Về tội không nể nang tình bạn thì Huy Cận cũng đành chịu thôi! Làm sao có thể lung lạc được một người có khí phách, không a dua theo thời cuộc như Vũ Hoàng Chương.

. Dạy khôn cho kẻ thắng thế, đây mới là tội lớn đưa đến cái chết cho tiên sinh gầy gò ốm yếu chỉ biết làm thơ. Và cầm phấn đứng trên bục giảng của trường Chu Văn An với môn Việt văn.

Câu chuyện bắt đầu từ một đêm "Hợp mặt văn nghệ" do ký giả nằm vùng Thanh Nghị tổ chức và tiếp đón vào tháng 4 năm 1976. Mục đích của cuộc họp mặt là đánh giá văn hóa hai miền rồi thống nhất về một mối (một sự hoang tưởng vô bờ bến!).

Đề tài đưa ra là bình thơ của Tố Hữu, bài thơ Tố Hữu khóc Stalin chết năm 1953:

*Thương cha, thương mẹ, thương chồng.
Thương mình thương một, thương Ông
thương mười.*

Chuyện Tố Hữu thương ai nhiều ai ít cũng chẳng chết thẳng Tây hay con mẹ Đầm nào cả. Nhưng hai câu sau đây đã làm Vũ tiên sinh lộn tiết:

*Yêu biết mấy nghe con tập nói.
Tiếng đầu lòng con gọi Stalin.*

Khi bị ép buộc lên phát biểu, thi sĩ họ Vũ đã từ tốn chê thơ Tố Hữu một cách thẳng thắn và dạy cho họ cách làm thơ. Tố Hữu đặt tiếng khóc của chính mình vào miệng một bà mẹ Việt Nam, yêu cụ Stalin thay cho mình, đó là kỹ thuật của thi ca? Phải hỏi có cùng tâm cảnh không? Chắc không?

Việc bẻ cong ngòi bút, đi thương vay khóc mướn nịnh bợ Stalin, một đồ tể quốc tế, đã sát hại từ 15 đến 20 triệu người dân vô tội trong các trại tập trung ở Sibérie, làm sao bắt Vũ tiên sinh hòa theo ca tụng được.

Việc làm đồng chí Tố Hữu mất mặt trước đám đông, Vũ tiên sinh phải trả một giá khá đắt. Ngay ngày hôm sau đã được công an mời lên làm việc và tổng ngay vào xà lim khám lớn Chí Hòa. Chỉ một thời gian ngắn, thân xác ốm yếu của Vũ tiên sinh đã rệu rã, sắp trở về với cát bụi. Họ mới áp dụng chính sách khoan hồng trả về cho vợ con lo hậu sự. Tiên sinh qua đời ngày 6 tháng 9 năm 1976 tại Khánh Hội, trong ngôi nhà của thi sĩ Đinh Hùng, em vợ của ông thương tình cho ở đậu.

Hôm nay ngày 13 tháng 4 năm 2021, đúng 45 năm ngày tập đoàn thơ đỏ đã tổng giam Ông vào khám lớn rồi bức tử. Xin thành kính đốt nén hương lòng bằng "Lửa Từ Bi" của Vũ Hoàng Chương:

*Lửa, lửa cháy ngất tòa sen.
Ngọc hay đá, tượng chẳng cần ai tạc.
Lụa hay tre, nào khiến bút ai ghi.
Chỗ người ngồi: một thiên thu tuyệt tác.
Trong vô hình sáng chói nét từ bi.*

...
*Còn mãi chừ, còn trái tim Bồ Tát.
Đội hào quang xuống chốn A Tỳ.
Ôi! Ngọn lửa huyền vi...*

Hoa Lan

(13 tháng 4 năm 2021)

(*) xin phép mượn thơ từ của Vũ Hoàng Chương làm đề tựa.

Nguồn tài liệu:
. <https://www.chuvanancb.com/tai-sao-vu-hoang-chuong-bi-bat>
. http://vi.wikipedia.org/wiki/Vu_Hoang_Chuong
. <http://www.vccottawa.com/haivisaobang>

BÀ BẦU SHOW TÍ HON

Lời Tòà Soạn: Từ năm 1980 tờ báo Viên Giác đã có Trang Thiếu Nhi, nhưng vài năm sau khi những Gia Đình Phật Tử hình thành và phát triển; các cháu thiếu nhi đều được các anh chị huynh trưởng hướng dẫn học tập, ngoài chương trình học Phật pháp, chuyên môn, đời sống; các cháu còn phải học thêm chương trình Việt ngữ, lịch sử Việt Nam tùy theo từng lứa tuổi.

Đến bây giờ, báo Viên Giác đã hơn 42 năm, độc giả Viên Giác đa số là các bậc anh chị đang lo chăm chỉ học hành; là các bậc phụ huynh đang bận lo sinh kế; là các ông bà đang vui thú điền viên và vui với đàn con cháu. Đọc báo Viên Giác ai ai cũng chỉ muốn học hỏi chút ít giáo pháp Phật Đà để tu thân, đọc thêm tin tức để biết rõ tình hình mọi nơi trên thế giới và Việt Nam; hay tìm hiểu về văn học nghệ thuật để có thể bổ túc thêm kiến thức của mình... Tiếc thay, ít ai dành thì giờ để nhìn lại tuổi thơ của mình với rất nhiều kỷ niệm...

Viên Giác xin mời quý vị đọc bài viết "Bà Bầu Show tí hon" dưới đây để có thể cười vui hay tìm lại chút ít kỷ niệm "quây phá" của chính mình trong thời ấu thơ. Bài của Trần Thị Nhật Hưng - cây bút nữ quen thuộc, cộng tác với báo Viên Giác gần như từ thuở ban đầu.

(Báo Viên Giác)

BÀ BẦU SHOW TÍ HON

• Trần Thị Nhật Hưng

Chỉ mới 11 tuổi, Trần Anh Nam đã sắp sòng đám con nít cùng trang lứa dọc suốt đại lộ Phan Bội Châu queo qua Quang Trung ngã tư chính, bày ra nhiều trò chơi, nghịch phá làm người lớn vừa ngưỡng mộ vừa điên đầu nhưng lại thu hút đám bạn của nó.

Trần Anh Nam mới nghe tên, ai cũng nghĩ là con trai. Không, Nam chính hiệu thị Mẹt, là con út của một gia đình năm người con gái. Bởi mơ được sinh con trai để có người nối dõi tông đường, nên chưa sinh ra, cha mẹ cô bé đã lo đặt sẵn cái tên con trai, sắm sửa quần áo cũng con trai với hy vọng đứa thứ năm này phải là con trai. Cũng cần nói thêm, thời cô bé được sinh ra, y học chưa văn minh để có thể siêu âm biết trước trai hay gái.

Cũng bởi quá mơ con trai, người mẹ hấp thụ mọi suy nghĩ cũng như hình thành sẵn trong đầu một cậu bé năng động nghịch ngợm mà người đời gọi là ảnh hưởng của thai nghén, nên khi Nam ra đời, tính khí rất giống con trai, đã vậy từ lúc sinh ra đến 6 tuổi, tức mình, cha mẹ Nam cho Nam mặc toàn đồ con trai, tóc cắt húi cua,

cho thỏa cái ước mơ có người nối dõi dù không thành. Mùa nóng, Nam thường mặc quần xà lỏn, áo may ô ba lỗ, trông Nam rất ngô ngáo, tinh nghịch, nhưng rất dễ thương. Trong xóm sát nhà có tiệm cắt tóc, mỗi khi Nam chạy ngang, ông thợ thấy con bé ngô ngộ, ông thường trêu Nam, cầm cái kéo nhấp nhấp đòi cắt... chim của Nam. Con bé sợ hãi nhưng không vừa gì, thoát chạy xa rồi, còn quay lại, vạch quần, thách thức:

- Chim nè... chim nè...

Rồi bỏ chạy.

Lớn dần lên, khi bắt đầu đi học, Nam mới được cha mẹ... chuyển hệ cho mặc đúng giới tính. Nhưng bản chất tính tình như con trai dường như đã ăn vào máu thì không thể một sớm một chiều thay đổi được. Bên cạnh tính khí hiếu động, luôn sáng tạo những trò phá làng phá xóm, Nam lại có khiếu đặc biệt văn nghệ, say mê văn nghệ. Chừng đó tuổi, nó có thể soạn vũ, kịch, tập và diễn chung với các bạn. Nam chả bao giờ chịu ngồi yên mà không... quậy lên cho xóm làng xôn xao. Do vậy lần này, Nam đâu nêu bày ra một trò mới, rủ rê những bạn thân tình có khả năng văn nghệ cùng nhau tổ chức một show ca nhạc với đủ mọi tiết mục ca, vũ, nhạc, kịch, cải lương không thiếu bộ môn nào. Nam, ngoài là bầu show còn kiêm luôn đạo diễn, thiết kế trang phục, diễn viên và còn nghĩ cách... kinh doanh để cho "đoàn" có thu nhập!

Không thể diễn khơi khơi cho mọi người coi... chùa, Nam quyết định bán vé vào cửa. Vé được cắt nhỏ từ giấy tập vở, trên đó đóng con dấu lấy từ mộc in tiệm bánh kẹo của cha mẹ Nam, có chữ ký của Nam và ghi rõ ràng các hạng:

Vé hạng nhất: 7 sợi dây thun.

Vé hạng hai: 5 sợi.

Vé hạng ba: 3 sợi.

Còn nhỏ, đầu đứa nào có tiền. "Tài sản" của chúng chỉ là những sợi dây thun thu được qua những cuộc chơi búng dây thun hằng ngày.

Nam và các bạn trong "đoàn" thay phiên nhau đi phát hành vé, chỉ trong ngày là vé bán sạch trơn.

Đêm ca nhạc diễn ra vào tối lúc 20 giờ, khi ông Khang, ba Nam tối nào cũng đến nhà bạn đánh tổ tôm (một loại bài giải trí của người miền Bắc), bà Khang bận lê la hàng xóm đi thăm sở hụi.

Khán giả loi nhoi kéo đến chật nhà có tới 30 đứa, tụ tập ngay gian phòng khách bên cạnh cầu thang. Trước đó, Nam và bạn trong đoàn đã lo dọn dẹp, mượn ghế đầu lối xóm, sắp xếp mấy con ngựa (băng ghế nhỏ thường để kê các khay

làm bánh mì), lo xa nữa, để chu toàn, Nam còn dặn khán giả khi mua vé: "*Nhà máy có ghế đầu không, nếu có, thì mang theo nhé!*" nhờ vậy buổi ca nhạc ổn định, ai cũng có ghế ngồi.

Mở màn chương trình, Nam chinh tề với chiếc áo đầm đỏ mẹ mới mua. Nó đứng trên sân khấu, sân khấu kê từ hai bục gỗ của các cậu thợ làm bánh đủ cho 3 người đứng múa. Nam cầm... micro làm giả từ cây bút chì trên đầu vê một cục giấy đen tròn cất giọng thân tình:

- Xin chào khán giả. Cám ơn sự ủng hộ của... tụi bay. Chương trình văn nghệ của... tụi tao sẽ được bắt đầu ngay bây giờ. Xin cho một tràng pháo tay cổ vũ các... nghệ sĩ!

Sau lời nói của Nam, chẳng những tiếng vỗ tay... ngợp trời mà có đũa từ khán giả giơ cả hai tay lên trời hoan hô nhiệt liệt.

Nam tiếp tục giới thiệu:

- Mở màn chương trình, xin giới thiệu giọng ca của... Thẩm Thúy... Hiền!

Hiền từ bên hông cầu thang bước ra trong chiếc áo đầm xanh. Có tiếng lao nhao từ khán giả:

- Con này là Đỗ Thị Hiền, chứ *Thẩm "Thúy" gì!*

- Nó là *Thẩm "Thúy"* thì có. Mẹ nó than, nó ngủ đái dầm ngày một.

Tiếng của Nam lại cất lên:

- Tụi bay có im đi không, để... *Thẩm Thúy Hiền* còn hát.

Đặt cái tên này cho Hiền cũng có lý do. Các nghệ sĩ thực thụ xưa nay Nam luôn nghe có tên đệm, lúc thì Trang Thanh Lan, Bạch Lan Thanh, Phương Hồng Quế, Thẩm Thúy Hằng, hay ít ra cũng là Thanh Minh, Thanh Nga, Thanh Lan, Bạch Tuyết... chứ có ai giới thiệu trơn tru một chữ "*Hiền*" đâu, do vậy để cho kêu và thuận với Thẩm Thúy Hằng, nó đặt cho Hiền là Thẩm Thúy Hiền nghe cho xuôi tai, thể thôi.

Bên dưới, khán giả... khó tính vẫn luôn phản đối:

- Thẩm Thúy Hằng của người ta đẹp giàn trời. Còn Thẩm Thúy... Hiền của mình làm như là em gái ruột của cô Hằng mà xấu như... ma!

Hiền vốn rất hiền đúng như tên của nó. Nghe chê, Hiền chẳng lên tiếng nói năng gì. Đứng trên sân khấu, nhận cái micro... giả của Nam trao cho, sau khi cúi đầu chào, Hiền tự giới thiệu nhạc phẩm "*Sang Ngang*" của Đỗ Lễ, và Hiền cất tiếng hát:

- *Thôi nín đi... anh, gần hết đêm rồi, buồn chi nữa... anh! Mai bước sang ngang...*

Có tiếng phản đối cất lên từ khán giả:

- Hát sai bét rồi. Bài này tao biết lời. Không phải nín đi... *anh* mà là nín đi... *em!*

Hiền ngưng hát, nhỏ nhẹ giải thích:

- Tao là con gái mờ! Tao phải dỗ... *anh* nín, chứ... *em* sao được. Tao đâu có bóng!

Nói xong, Hiền lại cất tiếng hát. Hiền vốn hát rất hay nổi tiếng trong xóm và cả trong trường học. Mỗi khi trường có chương trình sinh hoạt lớn, nhỏ nào đều có Hiền tham gia, hát cho mọi người nghe, nhất là vào dịp cuối niên học. Còn nhỏ mà giọng Hiền na ná giọng ca sĩ Hoàng Oanh, ngọt ngào, trầm lắng rất truyền cảm, rất thu hút lòng người. Trong lớp, có lần bị kêu dò bài mà Hiền không thuộc, vị thầy hoan hỉ nói Hiền hát một bài rồi cho về chỗ, khỏi bị ăn... trúng lộn!

Hiền hát hay vậy, nên chỉ sau một lúc, Hiền đã êm ái... khóa bao cái miệng lao nhao ồn ào từ khán giả, chúng im lặng ngẩn ngơ hóng tai nghe Hiền hát.

Giữa khi bao đũa trẻ im phăng phắt dán mắt chăm chú hướng về sân khấu say sưa lắng lòng thưởng thức lời ca tiếng hát của Hiền, chúng không để ý có tiếng bước chân của anh Tấn, người hàng xóm sát bên cạnh nhà Nam, anh vô tình lang thang lạc vào thế giới của bọn trẻ và cũng ngẩn ngơ đứng im khi nghe tiếng hát của Hiền. Anh không ngờ con nhỏ hát hay đến vậy, chạm trúng vào trái tim anh. Máu văn nghệ trong anh trỗi dậy, đợi cho Hiền hát xong, anh vỗ tay thật lớn át cả tiếng vỗ tay hoan hô cùng với những tiếng hét bis... bis... yêu cầu hát nữa của khán giả. Bắt chước ca sĩ chính hiệu, Hiền cúi đầu chào tỏ sự cám ơn, chưa kịp tiếp tục giới thiệu hát bài thứ hai, anh Tấn vội cất tiếng:

- Khoan đã. Đợi anh về lấy cây đàn, sẽ đàn cho hát.

Lúc anh trở qua với cây mandolin, sân khấu bị gián đoạn ồn như một cái chợ. Hiền vẫn còn đứng trên sân khấu đợi anh, ngơ ngác như nai vàng đang đạp trên lá vàng khô. Từ khán giả, có tiếng cất lên:

- Chương... chương... trình... sao... sao... thiếu M... M... C... C... pha... pha... trò. Biết... biết... vậy... nhờ... nhờ... tao... tao... làm M...M... C cho !

- Mà y cà *găm* mà đòi *gàm* MC. Mà y mà giới thiệu thì ca sĩ hôm *khau* mới hát được. Chẳng thà để *cau gàm* cho!

Đũa khác phản đối:

- Cà lăm với ngọng mà đòi làm MC. Tụi bay có ngời im đi không. Ôn ào quá!

"*Hội trường*" bỗng nhiên như một cái chợ cãi nhau ì xèo. Anh Tấn nhảy lên sân khấu, lên dây đàn, đàn tưng tưng tưng vài giây, rồi cất tiếng hỏi Hiền:

- Bài kế tiếp em hát bài gì?

- Dạ, em sẽ hát bài... Hiền ngập ngừng rồi nói tiếp:

- Bài không tên số... ăy, em cũng quên mất.

- Thôi, cứ gọi bài không tên số... không đi!

- Đâu được. Ông nhạc sĩ mà biết, ổng... la em chết!

- Thôi, bài nào cũng được. Cứ hát đi, rồi anh đàn theo.

Thế là Hiền cất tiếng hát:

Nhớ anh nhiều, nhưng chẳng nói.

Nói ra nhiều, cũng vậy thôi.

Ôi đón đau cũng nhiều rồi.

Một lời thêm, càng buồn thêm, còn hứa gì.

Anh Tấn vừa đàn vừa còm ròm:

- Đây là bài *Không Tên Cuối Cùng* của Vũ Thành An. Còn nhỏ mà sao lại hát những bài này. Lãng mạn quá!

Hiền ngưng hát phụng phịu, cãi:

- Em nghe từ radio của ba em và em thuộc.

Biết đám con nít này chỉ là những con vẹt bắt chước theo thói quen chứ đâu óc không ý tưởng gì, anh Tấn không nói nữa, thả hồn đàn theo bài hát.

Hiền hát... *chay* không đờn, không trống đã hay, giờ có thêm nhạc đệm, tiếng hát của nó truyền cảm lúc thánh thót du dương lúc trầm bổng lên xuống đưa khán giả như lạc vào... *cõi trên!* Không đứa nào ồn ào lên tiếng phản đối nữa ngoài tiếng vỗ tay hoan hô và bis... bis... khi Hiền chấm dứt bài hát. Nam lại xuất hiện giới thiệu một màn độc vũ kịch động do Thanh Du trình diễn.

Thanh Du chính là chị kế hơn Nam một tuổi. Ngay hồi thai nghén Thanh Du, cha mẹ cô bé cũng đã nhen nhuốm niềm khát khao mơ ước Thanh Du sẽ là con trai, tuy không quyết liệt như lúc sinh Nam nhưng Thanh Du cũng ảnh hưởng ít nhiều lúc còn nằm trong bụng mẹ nên khi sinh ra cũng nghịch phá không kém gì Nam. Du cũng có khiếu văn nghệ, là trợ lực mạnh mẽ cho Nam để hai chị em phối hợp nhau bày ra đủ trò. Và hôm nay chương trình dành cho Du độc vũ trong điệu nhảy tuyệt qua nhạc phẩm Let's Twist Again để Du biểu diễn cái te độc đáo mà không đứa nào trong nhóm làm được. Tách rộng hai chân ra,

đầu gối thì khép lại rồi từ từ đưa thân người nằm bẹp xuống sàn, nhún nhảy một lúc mới trỗi dậy. Nhạc tuyệt sôi động qua giọng ca trứ danh của Chubby Checker làm căng thẳng mọi dây thần kinh không chỉ cho người nhảy mà cả cho người nghe. Bọn trẻ con từ khán giả không chịu nổi, đồng loạt đứng dậy nhún nhún theo tiếng nhạc phát ra từ máy cassette. Một vài đứa hăng tiết vọt, còn nhảy lên sân khấu biểu diễn cùng Du. Anh Tấn cũng không chịu được, vừa nhún nhảy vừa cầm đàn mandolin khảy theo, sức mạnh của lực đã làm dây đàn đứt luôn khiến cho tiết mục kế tiếp tam ca AVT anh Tấn không đàn được nữa cho ba *nghệ sĩ* già bà già dùng khăn quàng cổ bịt đầu hát "*Ba bà đi bán lợn xề, ba bà đi bán lợn xề, ấy thế mới gặp ngày hôm nay là ngày thứ 6, ba bà lóc cóc, ba bà lóc cóc, ba bà trở về lon ton... ờ., ờ... ờ... ờ...*".

Chương trình tiếp tục, trở lại không khí nhẹ nhàng êm dịu qua vũ khúc "*Tiếng Hát Mường Luông*" do Hiền hát cho ba cô sơn cước tí hon trong đó có Nam biểu diễn. Ba cô sơn nữ rất duyên dáng xinh đẹp khi được tô má hồng, môi son quẹt từ giấy đỏ gói nhang và trong những bộ "*xà rông*" thiết kế từ ba bộ quần áo của các chị em Nam...

Bà Khang, thân mẫu Nam gốc Bắc. Rồi quê nhà vào Nam, bà mang theo hồn quê qua thói quen và tập tục miền Bắc thể hiện trong cách ăn mặc dân giả thường là màu nâu và quần đen. Những áo cánh lá nâu đơn giản sát nách cổ tròn đã là nền làm nổi bật những sợi "*dây chuyền*" kết từ những đóa hoa sứ trắng nhụy vàng, thòng tới bụng. Một vòng hoa trên đầu, và cả cho hai cổ tay, cổ chân. Những hoa sứ này cũng là kỳ công nhóm bạn Nam hái và lượm từ sân vườn nhà trong thành phố. Còn chiếc *xà rông* đen, lấy từ chiếc quần đen ống rộng thùng thình, cho hai chân xỏ vào một ống, ống còn lại vắt lên lưng giả làm chiếc gùi. Nhạc hay, múa đẹp, vũ viên đẹp không chê vào đâu được, cứ đưa bọn trẻ con như lạc vào... *cõi trên*, à không, lần này, cứ đưa bọn trẻ như lạc vào xứ... thượng du!

Chương trình đa dạng thay đổi liên tục, hết tân rồi đến cổ, cổ nhạc, thể hiện qua trích đoạn tuồng cải lương "*Tình Cô Gái Huế*" mà hằng ngày phát ra từ máy hát của tiệm uốn tóc sát nhà Nam khiến đám trẻ nghe thuộc vanh vách.

Tối nay, chúng diễn lại tuồng đó, chỉ một đoạn ngắn kể lại cuộc tình của cô gái Huế vô Sài Gòn kiếm sống yêu nhằm anh Hoàng đến mang thai nhưng mẹ anh không bằng lòng, chỉ mong anh lấy con gái phú hộ mà bà quen biết. Chúng ta hãy nghe đám trẻ hát:

- Mẹ (Nam thủ vai): *Mày hãy gấp xua đuôi, con này ra khỏi cửa, nếu không làm theo lời, chắc tao bỏ đi tao từ mày ngay cho vừa lòng bay.*

- Cha (Thanh Du đóng): *Bà đừng có sôi nổi, chuyện đâu còn có đó, để con mình giải bày, tôi mong bà hãy... vui lòng.*

- Cô gái Huế (Bích Nga, bạn hàng xóm của Nam, quì gối, xuống cầu vọng cổ): *Con trăm lạy mẹ, ngàn lạy mẹ. Con xin thú thật với mẹ vì trong người con đã có giọt máu của anh... Hoàng!*

Nga vừa dứt câu thì bà Khang, mẹ Nam, lù lù từ đâu về tới. Bà trở mặt ngạc nhiên trong nhà hôm nay sao con nít ở đâu mà tụ tập đông quá trời. Bà lại vừa nghe câu "*trong người con đã có giọt máu của anh Hoàng*" bà tá hỏa tam tinh, đứa nào trong 5 con gái bà chữa hoang đây. Đó là nỗi ám ảnh lo sợ của bà khi bà sinh toàn con gái. Ngoài Bắc của bà, gái mà chữa hoang là tội tà trời, chẳng những nhục nhã cho cha mẹ gia đình làng nước mà người con gái còn bị bôi vôi trát trắng đóng bè thả trôi sông cho quạ mổ. Bà sợ lắm. Hoảng hồn, bà lên tiếng:

- Đứa nào?... Đứa nào? Đứa nào... mang giọt máu của thằng Hoàng?

Nam đang diễn, đứng dậy, đến ôm bụng mẹ, nhõng nhẽo:

- Tụi con chỉ diễn tuồng thôi mà!

- Tuồng gì ở đây. Nhà mình đâu phải là rạp hát. Nhà mình bán bánh kẹo, cho con nít vô đây lấy hết bánh kẹo ăn thì sao.

Nam vẫn phụng phịu:

- Đâu có đứa nào lấy bánh kẹo đâu.

- Dẹp hết. Rồi bà xoay qua lũ con nít:

- Về nhà hết không!

Một số đứa sợ hãi, bỏ về hết nửa "*rạp*", còn một nửa đứng ngơ ngác chờ. Bà Khang la xong một hồi rồi bỏ lên gác, Nam quay lại đám bạn, nói:

- Tụi tao còn màn hài kịch, mình kéo xuống dưới bếp diễn.

Tụi con nít còn lại biểu đồng tình:

- Ờ, phải coi tiếp chứ, không thì trả lại... tiền vé!

Nói rồi, cả đám lục tục xách ghế kéo xuống bếp, lấy thành giếng làm sân khấu. Khách giả ngồi xung quanh.

Vở hài kịch nội dung có một cặp vợ chồng, ông chồng muốn cùng vợ đi coi hát mà người vợ lại không muốn đi. Năn nỉ thế nào cũng không, áp đặt cãi nhau đều không tốt, ông mới đưa ra

một kế, nội trong ngày cả hai sẽ thi "*làm thinh*", ai lên tiếng trước thì coi như người đó thua. Thua thì phải theo ý người thắng. Bà vợ bằng lòng.

Kịch này, Thanh Du thủ vai chồng. Bích Nga vai vợ. Còn Nam đóng vai con. Kịch bản không viết ra giấy, do ba đứa ngồi lại bàn nội dung rồi khi diễn tự ứng xử.

Bích Nga vốn gốc Huế, con của một thầu khoán giàu có. Nó nói được hai giọng vừa Huế, vừa Nam. Nga nụ bặm trắng bóc, thân hình tròn trịa đúng như thơ Hồ Xuân Hương tả cái bánh trôi "*Thân em vừa trắng lại vừa tròn*" chính là Bích Nga vậy. Đã vậy con bé trông rất sang trọng quý phái nữa, nhưng hiểm nổi tính khí lại con trai, lại cũng có khiếu văn nghệ nên rất thân với Nam và Du, hầu như bày trò nào cũng đều có Nga tham gia.

Hôm nay Nga xuất sắc trong vai diễn làm mẹ của Nam, khi Nam về nhà thăm cha mẹ mà thấy hai ông bà cứ ngồi im không nói, Nam cũng nghĩ cách giả bộ lên kinh phong giật giật rồi té xuống bất tỉnh để xem ông bà đối phó ra sao.

Cha mẹ nào mà chẳng thương con, nhưng thể hiện tình cảm thì mỗi người mỗi khác. Cha thường cứng rắn, mẹ thì yếu lòng, nhất là người cha vốn biết con mình ranh mãnh như... ông, do vậy ông vẫn ngồi yên cười ruồi nhìn vợ mình tất bật, run rẩy, lo lắng lấy dầu xoa nắn đứa con khi nghĩ con bệnh. Trước tình trạng đó, Nga quýnh quýnh, muốn khóc, muốn la hét nhưng vẫn còn nhớ là mình đang thi... *làm thinh* với *chồng*, nên nó cứ chạy loăn quăn, khịt mũi liên tục mà không dám khóc thành tiếng. Chính chỗ đất diễn này, Nga diễn xuất thần đã làm khán giả cười lăn, cười đến tè... trong quần.

Vở kịch bỗng chấm dứt ngang xương khi Nga chưa kịp hét lên mắng chồng "Con bệnh gần chết thế này mà ông còn ngồi đó đòi đi coi hát hả".

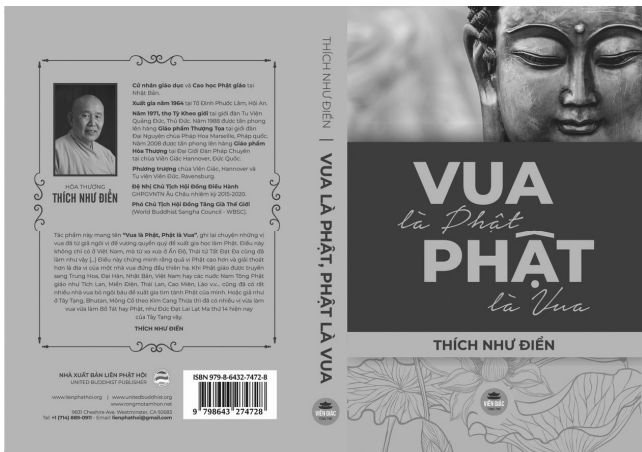
Sau vở kịch hài, không ai tuyên bố bế mạc nhưng lũ con nít thấy cũng... đã rồi, nên lẳng lặng từng đứa ra về hỷ hả vui cười, trả lại nhà bếp cũng như nhà ông bà Khang không gian bình lặng như thường nhật của nó.

Số... *dây thun* thu được cho đêm diễn, coi như "*tài sản*" bao công lao đóng góp của Nam và nhóm bạn sẽ được Nam sử dụng, chia thế nào, xin đợi ở một truyện ngắn khác sẽ kể cố gắng hiển Quý vị cũng qua ngòi bút của Trần Thị Nhật Hưng.

Kính chúc Quý vị một ngày thật vui.

• **Trần Thị Nhật Hưng**

VUA LÀ PHẬT PHẬT LÀ VUA MỘT TÁC PHẨM MANG GIÁ TRỊ LỊCH SỬ VÀ HIỆN THỰC CỦA HÒA THƯỢNG THÍCH NHƯ ĐIỂN

• Đỗ Trường

Ngay sau tác phẩm Mỗi tở vương của Huyền Trân Công Chúa, người đọc lại được đón đọc Vua Là Phật - Phật Là Vua của nhà văn Thích Như Điển. Đây là cuốn sách thứ hai về đề tài lịch sử ở thời (kỳ) đầu nhà Trần mà tôi đã được đọc. Có thể nói, đây là giai đoạn xây dựng đất nước, và chống giặc ngoại xâm oanh liệt nhất của lịch sử dân tộc. Cũng như Mỗi tở vương của Huyền Trân Công Chúa, tác phẩm Vua Là Phật - Phật Là Vua, nhà văn Thích Như Điển vẫn cho đây là cuốn tiểu thuyết phóng tác lịch sử. Nhưng với tôi, không hẳn như vậy. Bởi, tuy có một số chi tiết, hình ảnh tưởng tượng, song dường như rất ít ngôn ngữ, tính đối thoại của tiểu thuyết, làm cho lời văn chậm. Do đó, tôi nghiêng về phần nghiên cứu, biên khảo, cùng sự liên tưởng một cách khoa học để soi rọi những vấn đề lịch sử bấy lâu còn chìm trong bóng tối của nhà văn thì đúng hơn. Ở đây ngoài thủ pháp trong nghệ thuật văn chương, rõ ràng ta còn thấy giá trị lịch sử và hiện thực thông qua sự những nhận định, phân tích rất công phu của tác giả.

Vấn nghệ thuật lồng ghép truyện trong truyện, mở rộng, đan xen tình tiết, cài cắm tư tưởng khi phân tích, hay dẫn chứng như tiểu thuyết Mỗi tở vương của Huyền Trân Công Chúa trước đây, tác phẩm Vua Là Phật - Phật Là Vua đưa người đọc đến với (một giai đoạn) lịch sử một cách chân thực nhất của nhà văn Thích Như Điển. Và, Vua Là Phật - Phật Là Vua như một sự tiếp nối những vấn đề mà tiểu thuyết Mỗi tở vương của Huyền Trân Công Chúa trước đó chưa được phân tích, làm sáng tỏ thật đầy đủ chuyển tải đến người đọc vậy. Từ chính những quan điểm, tư tưởng hiện sinh, tính hiện thực: "*Tâm mới là chủ động, còn thân là bị động. Thân chỉ làm theo mệnh lệnh của tâm, chứ tâm không làm theo mệnh lệnh của thân. Do vậy, nếu tâm biết ngăn dừng thì mọi việc sẽ yên lặng... Họ đang ở trên ngai vàng, nhưng không đả trước mùi tực lụy, như vua Trần Thái Tông hay Nhân Tông sau này thì chính họ là những vị Phật. Vậy Vua là Phật, Phật là Vua, cũng từ quan điểm này mà ra vậy.*" (Sách đã dẫn) là cơ sở để nhà văn Thích Như Điển viết nên tác phẩm này.

* Tư tưởng Phật giáo linh hồn của một vương triều.

Nếu trước đây đã đọc Mỗi tở vương của Huyền Trân Công Chúa ta thấy, việc gả bán Huyền Trân đặt nền móng cho sự mở mang bờ cõi, một sách lược của Trần Nhân Tông, thì đến tác phẩm Vua Là Phật - Phật Là Vua, nhà văn Thích Như Điển đã quay trở về cái ngày đầu củng cố quyền lực nhà Trần, với thân phận Công chúa Thuận Thiên: "*Vừa sống với Trần Liễu chẳng được bao lâu và đang mang trong mình dòng máu của chồng, Thuận Thiên thật khó xử khi gọi em chồng là chồng, nó ngờ ngợ làm sao. Những ngày đầu Trần Thái Tông kém vui...*" (trang 34). Có thể nói, đây là một đại bi kịch. Sự trở trêu ấy, không chỉ ngoài sức tưởng tượng của hai chị em Thuận Thiên, Lý Chiêu Hoàng, mà còn cả cho Trần Thái Tông. Hoang mang đến tột cùng, Trần Thái Tông bỏ cả ngôi Vua trốn khỏi cung điện lên rừng Trúc Yên Tử tìm vào cửa Phật. Nhưng giặc phương Bắc sắp tràn qua biên ải, gánh nặng giang sơn chưa thể đặt xuống, ngay sau đó Thái Tông phải trở lại Hoàng cung. Tuy nhiên, dưới lăng kính, tư tưởng Phật giáo, khi đi sâu vào phân tích, tìm tòi nhà văn Thích Như Điển còn đưa ra dẫn chứng khác, dẫn đến những nhận định trái ngược nhau, ở cùng cuốn sách này: "*Vậy thì trong thời gian 10 năm của thời niên thiếu này tại Thăng Long, vua*

Thái Tông đã được Trần Thủ Độ hoặc trực tiếp hay gián tiếp mời những bậc kỳ lão dạy cho chữ nghĩa và cách làm vua. Trí thông tuệ sáng đã giúp vua ý niệm được cuộc đời là khổ, cho nên mới tìm cách xuất gia học đạo. Sau khi trở về Thăng Long vào năm 1236 nhà vua chong đèn học Phật vào ban đêm, suy tầm lẽ đạo. Có lẽ nhờ thế mà vua đã ngộ được thiền cơ." (SĐĐ). Vâng, với cách viết và góc nhìn mở như vậy, nhà văn Thích Như Điển cho người đọc có cái nhìn đa chiều hơn về lịch sử.

Đọc Vua Là Phật - Phật Là Vua, ta cảm thấy, nhà văn Thích Như Điển dường như đang đi tìm từng mảnh vỡ để ghép nên một giai đoạn lịch sử, với ba đời hoàng đế, cùng ba lần đánh tan giặc Nguyên Mông vậy. Tác phẩm này, nhà văn Thích Như Điển đã miêu khá đầy đủ, sinh động cục diện, cũng như diễn biến từng trận đánh của quân dân Đại Việt với giặc Nguyên Mông. Đặc biệt ba cuộc chiến đó đều dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Thái Tông, Thánh Tông và Nhân Tông, mà linh hồn với những Trần Quốc Tuấn, Trần Quang Khải, Trần Nhật Duật... Và vẫn góc nhìn của một vị chân tu, nhà văn Thích Như Điển đánh giá rất cao vai trò, mưu lược của Tuệ Trung Thượng Sĩ Trần Quốc Tung góp phần làm nên những chiến công hiển hách này. Đây là một nhân vật, dường như ít được sử sách nói đến. Sau khi đọc Vua Là Phật - Phật Là Vua, tôi tự đi tìm, và lật lại những trang sử cũ. Quả thực, cho tôi nhiều điều mới mẻ về nhân vật Tuệ Trung Thượng Sĩ này. Vì vậy, tôi nghĩ, đây là sự liên tưởng logic, khoa học (dưới cái nhìn) khách quan của nhà văn Thích Như Điển.

Thành thật mà nói, tôi là người rất lười đọc, và mù mờ về Phật pháp, hay các giáo lý. Nhưng đọc xong mấy cuốn sách này của nhà văn Thích Như Điển đâm ra khai thông các thuật ngữ Phật pháp ra phết. Chứ trước đây, động đến cái món này, y rằng phải điện hỏi nhà thơ Tuy Anh, Chủ bút tạp chí Viên Giác.

Không đọc quyền chân lý, nhưng đọc Vua Là Phật - Phật Là Vua, tôi đánh giá cao cái Tôi (bản ngã) của nhà văn Thích Như Điển, khi đi vào phân tích, hoặc nhận định đánh giá. Thật vậy, để có nhận định chính xác làm sáng tỏ về lịch sử du nhập của một pháp môn (từ năm 352 - thế kỷ thứ 4), thì quả thật người phải có "công lực thật thâm hậu" như Hòa Thượng Thích Như Điển mới đủ can đảm. Tôi nghĩ, những nhà nghiên cứu văn hóa, Phật học, hay các Tăng Ni, Phật tử khi bập vào đọc cuốn sách này, thật khó có thể dứt ra được. Trích đoạn dưới đây, chứng minh cho ta

thấy, sựuyên thâm ấy của nhà văn Thích Như Điển:

"Như vậy đến đời nhà Trần, Tịnh độ tông đã tiến triển khá nhanh qua việc giải thích cũng như hướng dẫn của Vua Trần Thái Tông. Các nhà nghiên cứu về Tịnh độ tông Việt Nam chưa ấn định rõ ràng là Tịnh độ tông đã du nhập vào Việt Nam tự lúc nào, nhưng theo người viết sách này thì cho rằng đó là vào khoảng năm 352, tức thế kỷ thứ 4, qua việc Ngài Đàm Hoảng đã tu theo Pháp môn Tịnh độ và hành trì kinh Quán Vô Lượng Thọ trước khi tự thiêu tại núi Tiên Du ở Bắc Ninh. Như vậy ta có thể kết luận rằng: Tịnh Độ Tông Việt Nam có mặt còn sớm hơn Thiền tông nữa. Dĩ nhiên là vào thế kỷ thứ nhất, thứ hai Phật giáo đã có mặt tại Giao Châu như các Ngài Khương Tăng Hội, Mậu Bác, Chi Cương Lương, Ma Ha Tăng Kỳ Vực v.v..." (SĐĐ)

Nếu ở tác phẩm Mỗi tở vương của Huyền Trân Công Chúa, nhân vật Trần Nhân Tông với tâm nhìn chiến lược về chính trị quân sự, thì đến Vua Là Phật - Phật Là Vua, nhà văn Thích Như Điển đi sâu phân tích con đường xuất gia, sáng lập ra Thiền phái Trúc Lâm, cũng như tài năng thi phú của ông. Dưới ngòi bút của nhà văn, hình ảnh Trần Nhân Tông hiện lên một cách chân thực, một con người kiệt xuất: "Một ông vua, vừa làm vua vừa làm Phật, vừa làm thiền sư, vừa làm thi sĩ v.v... quả thật trong lịch sử nước Nam ta chưa có vị vua nào được như vậy" (SĐĐ). Đọc Vua Là Phật - Phật Là Vua ta có thể thấy, linh khí nhà Trần được hun đúc lên bởi lòng nhân bản, dưới ánh sáng của Phật pháp. Tôi cho đây là cái nhìn có tính logic, khoa học nhà văn Thích Như Điển. Và cũng chính cái tư tưởng ấy, để cho ông hình thành nên tác phẩm này: "Lúc ngồi trên ngai vàng, ông đã làm vua với tâm Phật. Nhờ vậy mà nước nhà thịnh trị, mưa thuận gió hòa, nơi nơi an cư lạc nghiệp." (SĐĐ)

Có thể nói, nếu không có tinh thần đoàn kết Phật giáo, thì con dân Đại Việt khó có thể chiến thắng giặc Nguyên Mông, và mở mang bờ cõi, xây dựng đất nước cường thịnh đến vậy. Tinh thần ấy, cần được lưu mãi mãi cho hậu thế. Và nhà văn, Hòa Thượng Thích Như Điển đã và đang cần mẫn làm điều đó, bằng chính những tác phẩm của mình.

***Thiền Thơ - tinh hoa văn học thời Trần**

Để làm nên tác phẩm Vua Là Phật - Phật Là Vua, nhà văn Thích Như Điển đã chuyển dịch khá nhiều Thiền Thơ, trong đó có khoảng 40 bài của Trần Thánh Tông và Trần Nhân Tông sang thể

lục bát. Những bài thơ lúc chí khí, khi hoài cảm, đẹp như một bức tranh làm rung động không biết bao nhiêu thế hệ người đọc. Và cái cảm xúc, tình yêu ấy của con dân Đại Việt được hun đúc lên, rồi như tan chảy vào hồn khí của non sông đất nước vậy. Điều đó, không chỉ thấy rõ tài năng, đức độ của những nhà vua thi sĩ, mà còn cho ta thấy được cái nội lực thâm hậu của nhà văn Thích Như Điển. Với tư tưởng và sự đồng cảm của người chân tu, từ nỗi đau của những cuộc chiến vệ quốc, nhà văn Thích Như Điển đã khơi lại cho chúng ta thấy chí khí, một lời khẳng định sự bền vững núi sông Đại Việt qua hai câu thơ đầy hình ảnh so sánh, mà Đức vua Phật hoàng Trần Nhân Tông đã viết: "*Xã tắc lưỡng hồi lao thạch mã/ Sơn hà thiên cổ điện kim âu.*". Có thể nói, Trần Thánh Tông và Trần Nhân Tông nằm trong số những nhà thơ tiêu biểu của Văn học trung đại Việt Nam. Thật vậy, hai bài thơ cùng viết về Phủ Thiên Trường của họ ở tác phẩm này, tuy khác nhau về tâm trạng, nhưng đều bộc lộ rõ tài năng, với lời thơ đẹp, hình ảnh sâu sắc, qua bản dịch (rất hay) của nhà văn Thích Như Điển.

Thanh bình, tĩnh lặng sau hai trận chiến với giặc Nguyên Mông, dường như Đức vua Trần Thánh Tông cởi hết mũ mã, bụi trần chỉ còn lại tâm hồn thanh thản của người thi sĩ để viết về cuộc: "Đạo chơi hành cung Thiên Trường". Bài thơ đầy ắp chất thiền vị trong tình yêu, cùng tấm lòng trung kiên với non sông đất nước của ông: "*Thu này nước đã xanh trong/ Trời kia quang tạnh tấm lòng trung kiên/ Giờ đây bốn biển lặng yên/ Tấm lòng thanh bạch, lời nguyện thanh cao.*". Và cái lẽ vô thường ấy, không chỉ ở nhà thơ, mà nó còn đặt vào nhận thức, tư tưởng mỗi một con người: "*Ánh trắng sáng tỏ êm đêm/ Con người ở giữa hai miền có không.*". Chúng ta hãy đọc lại bản dịch theo thể lục bát của nhà văn Thích Như Điển, để thấy rõ điều đó:

"Cảnh đâu thanh vắng lạ thường,
Vật kia lại cũng am tường như nhau
Cớ sao mười một tiên châu,
Lại đem so với một châu mướt mà?
Còn đây trăm giọng chim ca,
Và trăm bộ sáo chỉ là góp vui.
Hàng ngàn cây quýt ngọt bùi,
Do người chăm bón vun bồi mà nên.
Ánh trắng sáng tỏ êm đêm,
Con người ở giữa hai miền có không.
Thu này nước đã xanh trong,
Trời kia quang tạnh tấm lòng trung kiên.
Giờ đây bốn biển lặng yên,

Tấm lòng thanh bạch, lời nguyện thanh cao.
Bây giờ năm ấy thế nào?
Khác xưa muôn vạn bước vào năm nay."
(Và nguyên bản: Hạnh Thiên Trường hành cung dưới đây của Trần Thánh Tông)

"Cảnh thanh u vật diệc thanh u,
Thập nhất tiên châu thử nhất châu.
Bách bộ sanh ca, cầm bách thiết,
Thiên hàng nô bộc, quất thiên đầu.
Nguyệt vô sự chiếu như vô sự,
Thủy hữu thu hàm thiên hữu thu.
Tứ hải dĩ thanh trần dĩ tĩnh,
Kim niên du thắng tích niên du."

Nếu "*Đạo chơi hành cung Thiên Trường*" bộc lộ tình yêu với non sông đất nước của Trần Thánh Tông, thì đến "*Phủ Thiên Trường*" thi sĩ Trần Nhân Tông tìm về miền ký ức, với bóng hình vua cha dường như mãi mãi còn quanh quẩn đâu đây vậy. Vâng! Nhà thơ mượn hình ảnh, cảnh vật thiên nhiên để miêu tả diễn biến nội tâm của mình: "*Sư về dứt tiếng, tịch không trong ngoài/ Bên sông hàng quán sơ sài/ Trắng lên trời rộng bóng phai dưới cầu.*". Sự hoài niệm, nỗi nhớ thương thường trực đó, đã cảm hứng để thi sĩ vẽ nên bức tranh tĩnh trong động của Phủ Thiên Trường tuyệt đẹp. Từ những yếu tố này, nó đã truyền lửa cho nhà văn Thích Như Điển chuyển dịch tác phẩm này:

"Màu xanh màu đỏ quanh đây,
Phủ đây đêm trắng canh chầy vắng tanh.
Mây không còn sắc thiên thanh,
Cơn mưa vừa tạnh nhìn quanh sạch bùn.
Trai đường ngọc nhả châu phun,
Sư về dứt tiếng, tịch không trong ngoài.
Bên sông hàng quán sơ sài,
Trắng lên trời rộng bóng phai dưới cầu.
Giường ai xếp đặt từ lâu,
Ba mươi tiên nữ vào châu thiên cung.
Tám nghìn tháp báu ung dung,
Như khua động nước triều dâng xuân về.
Phổ Minh chốn cũ sơn Khê,
Trước sau như một chẳng hề đổi thay.
Trong mơ như tỉnh như say,
Bóng cha ẩn hiện những ngày ấu thơ."
(Và nguyên bản Phủ Thiên Trường dưới đây của Trần Nhân Tông)

"Lục ám hồng hi bội tịch liêu
Tể vân thôn vũ thổ hoa tiêu.
Trai đường giảng hậu tăng quy viện,
Giang quán canh sơ nguyệt thượng kiêu.

Tam thập tiên cung hoành dạ tháp,
Bát thiên hương sát động xuân triều.
Phổ Minh phong cảnh hồn như tạc,
Phảng phất canh tường nhập mộng nhiều."

Thành thật mà nói, phần chuyển dịch thơ văn của các Đức vua nhà Trần đã gây cho tôi cảm hứng nhất, khi đọc Vua Là Phật - Phật Là Vua. Nó không chỉ cho tôi sự rung động, mà còn cho tôi kiến thức từ nhà văn Thích Như Điển.

***Một vài nhược điểm chính**

Khi viết Vua Là Phật - Phật Là Vua, nhà văn Thích Như Điển trộn tất tần tật các thể loại văn học vào đó, như thể trộn men vào cơm rượu vậy*. Với nghệ thuật này, gần đây có một số nhà văn đã sử dụng làm lời văn sinh động, gây bất ngờ cho người đọc. Tuy nhiên, ở cuốn sách này, dường như cái chất men rượu ấy, chưa được nhà văn Thích Như Điển chưng cất kỹ cho lắm. Tôi có một cái tính có lẽ, hơi bị dở, bởi không đọc thì thôi, đã đọc thì đọc thật kỹ. Khi cuốn sách mình khoái, cảm thấy có một vài nhược điểm, kiểu gì cũng phải viết. Và đến tác phẩm Vua Là Phật - Phật Là Vua cũng vậy. Còn có một vài nhược điểm, tôi xin mạn phép đưa ra, để cùng nhau bàn luận: Có thể nói, ngay lời nói đầu (trang 15) của cuốn sách, dường như nhà văn Thích Như Điển có chút lảm lẩn cụm từ tiểu thuyết hóa nhân vật: "*Tôi cố gắng tiểu thuyết hóa những nhân vật lịch sử này để giới thiệu nguồn tư liệu đến với độc giả, nhất là cuộc đời và sự nghiệp của vua Trần Thái Tông*". Tiểu thuyết là thể loại của văn xuôi có hư cấu, thông qua các nhân vật, sự việc để làm sáng tỏ, hay giải quyết mâu thuẫn của đời sống xã hội cách chân thực. Và là dù thể loại văn học nào đi chăng nữa cũng phải hướng người đọc đến giá trị chân thực của tác phẩm, thông qua nhân vật. Do vậy, nhà văn Thích Như Điển viết: Tiểu thuyết hóa những nhân vật... sẽ có sự mâu thuẫn (khái niệm) về tính chân thực mà tác giả đã dày công khai quật, phân tích ở cuốn sách này. Nếu được phép, tôi xin viết lại câu văn trên: "*Với hình thức (hay thể loại) tiểu thuyết, tôi cố gắng làm sáng tỏ, chân thực những nhân vật lịch sử này, để giới thiệu nguồn tư liệu đến với độc giả, nhất là cuộc đời và sự nghiệp của vua Trần Thái Tông*".

Lỗi hành văn giản dị, cứ ngỡ là sẽ đến gần hơn với người đọc, song không hẳn vậy. Đôi khi nó cũng trở nên rối rắm. Câu văn có tính khẩu ngữ, với hai đại từ nhân xưng về Trần Thánh Tông dưới đây sẽ cho ta thấy sự rối rắm ấy:

"*Ông có rất nhiều tên, chẳng biết tại sao mà theo sử Trung Quốc thì ông có tên là Trần Uy Hoảng, Trần Quang Bính và Trần Nhật Huyền*". (SĐD) Xin phép nhà văn, tôi thử ngắt câu văn trên bằng dấu chấm, bỏ trợ từ thì, xem có rõ nghĩa hơn không: "*Ông có rất nhiều tên. Và chẳng biết tại sao, theo sử Trung Quốc, ông còn có những tên như Trần Uy Hoảng, Trần Quang Bính hay Trần Nhật Huyền*". Có lẽ, một câu văn kỳ nhất là có hai đại từ nhân xưng trùng nhau: "*Ông mất vào ngày 3 tháng 7 năm 1290, lúc ấy ông 50 tuổi*". Do vậy, câu này nên bỏ đi một đại từ ông, dường như, sáng và ngắn gọn hơn chẳng: "*Ông mất vào vào ngày 3 tháng 7 năm 1290, thọ 50 tuổi, (hoặc) ở cái tuổi 50*".

Có lẽ, những nhân vật, câu chuyện xảy ra cùng một giai đoạn lịch sử, cho nên tác phẩm Vua Là Phật - Phật Là Vua còn có không ít những hình ảnh, tình tiết, câu nói lặp đi lặp lại rất nhiều lần. Và một trong những câu lặp đi lặp lại có tính liệt kê sau đây là ví dụ: "*Bên Trần Cảnh, tức Trần Thái Tông có 4 người con trai. Đó là: Trần Hoảng, tức Trần Thánh Tông, Chiêu Minh Vương Trần Quang Khải, Chiêu Quốc Vương Trần Ích Tắc, Chiêu Văn Vương Trần Nhật Duật*". Tôi nghĩ, đây cũng là thiếu sót của người biên tập cuốn sách này, chứ không riêng tác giả. Thật ra, cuốn sách cũng như con người vậy, có ưu chắc chắn phải có khuyết. Đây là những suy nghĩ chủ quan của tôi, có thể là không đúng. Tuy nhiên, đúng hay sai, tôi vẫn phải viết thật và hết những điều mình suy nghĩ về cuốn sách lịch sử công phu, giá trị của nhà văn Thích Như Điển.

Và tôi xin mượn mấy câu thơ Lục bát về tâm trạng ngỡ ngàng, mờ ảo khói sương trước sự kết tụ giữa Đạo và Đời, giữa Vua và Phật một cách an nhiên tự tại trong bài: Nhiệm Mầu Hai Chữ Sắc Không rất hay của nhà thơ Tùy Anh để kết thúc (cũng như làm sáng tỏ thêm cho) bài viết này:

"*Vua là Phật, Phật là Vua:
Đọc xong tác phẩm ngỡ vừa chiêm bao!*

*Phù vân kết tụ phương nào
Khi ra vô thị, khi vào vô chung
Mới hay thiên vị ung dung
Vua hay là Phật cũng cùng trái tim..."*

Leipzig ngày 12.5.2021

Đỗ Trường

*Mượn ý của nhà thơ Trần Mạnh Hào.

MẮT GỐC

• Thi Thi Hồng Ngọc

Buổi sáng đầu hè đầy nắng, bầu trời trong vắt không gợn một chút mây. Ông thong thả đi dạo trong khu công viên xanh gần nhà, đó là thói quen hằng ngày của ông. Bao lâu rồi ông đã đi dạo một mình, hình như đã gần năm năm thì phải. Cảnh cũ có vẻ không hề thay đổi, hồ nước vẫn trong xanh, chỉ có ông cùng mọi người thân quen của ông ai cũng thay đổi cả về nghĩa đen lẫn nghĩa bóng.

Công viên khá rộng trải dài theo hồ nước, cảnh đẹp êm ả thanh bình. Ông ngồi xuống một chiếc ghế đá quen thuộc nhìn ra hồ nước. Lần nào ngồi ở đây người mà ông nghĩ đến đầu tiên là mẹ mình. Ánh mặt trời soi xuống hồ phản chiếu những tia nắng lấp lánh, hồ nước long lanh như vô vàn những giọt lệ. Ông đã đem mẹ từ nơi bà đã quen thuộc từ thời trẻ đến tuổi xế chiều sang đây. Bà vì quá yêu thương con cháu nên vui vẻ dứt khoát rời bỏ căn nhà ấm, những con đường, góc phố đầy kỷ niệm; những tương sẽ tìm được hạnh phúc miên viễn nơi xứ lạ quê người, bên cạnh những đứa con mà bà tin tưởng và quý trọng hơn cả bản thân mình.

Ông đắm đắm nhìn xa xa, lòng buồn rười rượi, chưa bao giờ ông thăm thía tâm tình của mẹ như lúc này: thật cô đơn và trống vắng. Mẹ ông cũng thường ra đây ngồi một mình. Có lẽ bà khóc nhiều lắm. Bốn người con trai, hai cô con gái, mười đứa cháu nội ngoại nhưng cuối cùng bà cũng vẫn... một mình. Những lúc như thế này có lẽ bà nhớ đến chồng, chắc bà hồi hận đã ra đi để ông ở lại hương tàn khói lạnh nơi một nghĩa trang xa xôi không biết bao giờ sẽ bị giải tỏa? Rồi bà lại nhớ đến những bà bạn đạo ở chùa, hàng xóm, bạn học cũ, những bà bạn tập dưỡng sinh, họ hàng cùng tuổi. Những ngày xa xưa ấy mới vui vẻ làm sao! Cuối cùng, bà để lại hồ nước mênh mê những dòng nước mắt buồn tủi của mình rồi lủi thủi ra về trong căn nhà tẻ lạnh. Thỉnh thoảng cuối tuần các con cháu về, bà lại tất bật bày ra hết món này đến món khác chiêu đãi. Rồi khi chúng nó đi, bà phải loay hoay dọn dẹp bãi chiến trường bát đĩa chảo nồi la liệt. Tuy có mệt nhưng bà rất vui, có điều cuộc vui nào rồi cũng tàn, bà càng ngày càng cảm thấy mệt nhiều hơn là vui. Bà cố che giấu sự mệt mỏi, đau đớn của mình vì không muốn làm phiền các con cho đến ngày ngã quỵ rồi vĩnh viễn ra đi. Bà có được gặp lại chồng mình ở đâu đó không? Chẳng

ai biết! Mọi người trầm trồ cho đó làm một cái chết đầy phúc lạc, con cháu chẳng phải hầu hạ ngày nào. Sau tang lễ, ai lại về nhà này, con trai bận rộn lo cho vợ, con gái lo cho chồng, đời sống cơm áo gạo tiền, con cái, nhà cửa. Công việc cuốn mọi người đi cho đến một ngày vòng quay trở lại từ điểm đầu.

Giờ ông ngồi đây một mình, như mẹ ngày xưa, lòng tràn đầy ăn năn, hồi hận đã sống không trọn vẹn cho mẹ, không giáo dục các con biết đến cội rễ của mình.

Xa xa đằng kia có một hội chợ nhỏ, bọn trẻ con đang chơi trò chơi vòng quay lớn ở đó. Vòng quay từ từ lên thật cao rồi lại xuống thật thấp như đời của một con người. Chợt có tiếng điện thoại reo ông vội vàng lấy máy ra nghe, tiếng cô con gái hỏi thăm sức khỏe bố bên kia đầu dây. Nó nói bằng tiếng bản xứ, huyền thuyên kể về cuộc du lịch của cả nhà nó vừa rồi ở Hy Lạp. Cô con gái ông khen nức nở xứ sở xinh đẹp đầy nắng ấm này rồi kết luận:

- Con thấy đi du lịch Châu Âu vui hơn Việt Nam nhiều: vừa rẻ, vừa an toàn, vừa sạch sẽ. Nếu bố thích thì tui con đặt cho bố một chuyến du lịch ở Ý, đi với tui con.

Ông buồn rầu nhớ lại ngày xưa cũng nói với mẹ mình những câu tương tự, có khác chăng là bằng tiếng Việt. Ông cũng từng gặt gồng mẹ cho rằng bà lạc hậu, không chịu hòa nhập với đời sống văn minh nơi xứ người. Ông chiều vợ mặc dù cô ta không thích sống chung với mẹ chồng. Ông là con cả trong gia đình mà như thế thì các em ông, đứa nào chịu đem mẹ như một "gánh nợ" về nhà mình? Vợ chồng ông đi làm tối ngày, rảnh rỗi thì cắm đầu vào những sở thích vui của riêng mình, con cái nói tiếng gì cũng được, hơi đâu mà suy nghĩ cho mệt, lo cho chúng nó ăn học đầy đủ là tròn bổn phận rồi. Đứa nào chê nước mắt thì ăn đồ Tây cho nhanh. Ai vào phòng đẩy đóng cửa lại lạnh lùng, có khi phải... gọi điện thoại "mời" chúng nó ra ăn cơm nữa là đằng khác(?). Vợ chồng ông thì thông thạo tiếng bản xứ, chỉ tội nghiệp cho bà nội ngồi giữa các con cháu mà như lạc ở hành tinh khác. Chúng trò chuyện, cười nói với nhau làm bà đau cả đầu nhưng cũng đành im lặng chịu đựng. Về Việt Nam ư? Nhà còn đâu nữa mà về? Bảo hiểm sức khỏe ai lo? Nương tựa vào ai mà sống?

Trời đã quá trưa, ông vẫn không muốn về nhà. Vợ ông đã mất hơn năm năm rồi. Ông có nhà, có bảo hiểm sức khỏe, nương tựa vào chế độ an sinh tử tế nơi xứ người mà sống. Ông có tất cả, có thêm nỗi sợ hãi cô đơn nơi... đất khách. Chợt ông nhìn thấy một cô gái trẻ tóc đen

đi giữa hai đứa bé gái kháu khỉnh. Cô gái nói chuyện với các con giọng thật dịu dàng:

- Lát nữa về nhà, mình sẽ gọi điện thoại thăm bà nội. Bé An con sẽ nói gì?

- Mẹ ơi! con sẽ hỏi bà có khỏe không? Con sẽ đọc thơ cho bà nội nghe.

- Còn con bé Tâm? Con nói gì với bà nội nè?

- Mẹ ơi! Con sẽ niệm Phật cho bà nghe, con khuyên bà cũng niệm Phật để được an lạc.

- Ô! Hai đứa con ngoan quá! Mẹ cảm ơn các con nhiều lắm.

Hai đứa bé nói tiếng Việt rất rõ ràng giọng trong trẻo thật dễ thương. Nước mắt ông sụt trào ra, ông vội vàng chạy lại bên ba mẹ con hỏi han:

- Cháu ơi! Xin lỗi cho chú hỏi cháu là người Việt Nam phải không?

Cô gái ngừng lại nhìn ông tia nhìn thân thiện ấm áp:

- Dạ! Cháu mới dọn đến vùng này thôi. Còn chú chắc ở đây lâu lắm rồi phải không? Hai con chào ông đi!

Ông cảm động xoa đầu hai đứa trẻ ngoan ngoan dễ thương rồi nói với cô gái trẻ:

- Chú ở đây lâu lắm rồi. Sao cháu dạy các con nói tiếng Việt hay thế? Cô chú cũng cố gắng lắm nhưng mấy đứa con cháu của chú không biết một chữ tiếng Việt nào?

Cô gái mỉm cười dịu dàng nói:

- Cố gắng thì thường phải đi kèm với kiên nhẫn mới thành công chú à! Cháu thấy đa số người cha mẹ nào cũng có cố gắng cả nhưng họ chỉ kiên nhẫn với những sở thích của riêng mình, kiên nhẫn điện thoại nói chuyện phiếm với bạn bè, kiên nhẫn xem phim bộ, kiên nhẫn lướt Facebook chứ không kiên nhẫn với con cái.

Ông sửng người, cô gái này còn trẻ nhưng nói rất chính xác và sâu sắc. Ông ngập ngừng biện hộ:

- Chắc là cháu chỉ ở nhà nuôi con nên có nhiều thời gian, chứ những người cha mẹ khác còn phải đi làm nên...

Cô gái vẫn từ tốn:

- Gia đình chú chắc đi làm công ty ngày tám tiếng ngày lễ thứ bảy chủ nhật được nghỉ phải không?

- Đúng vậy! Nhưng vào ngày nghỉ chúng tôi còn bận bao nhiêu là việc.

Cô nhẹ nhàng:

- Cháu làm nhà hàng, không có thứ bảy chủ nhật, cháu phải làm rất nhiều thời gian hơn 10

tiếng một ngày. Nhưng chú thấy đó, hai đứa con cháu... thế nào?

Ông ngỡ ngàng vì cảm thấy mình bị hớ rỗi.

Cô gái quay sang một bé khế bảo:

- Bé Tâm kể cho ông nghe câu chuyện "cái xe gỗ" đi!

Con bé ngoan ngoan dạ một tiếng rồi cất giọng trong trẻo rõ ràng bằng tiếng Việt kể lại câu chuyện về một cậu con trai bất hiếu đóng xe gỗ để đưa mẹ vào rừng bỏ đói. Khi cậu ta về lại nhà thì đứa con trai nhỏ nói với bố nó rằng đừng vất cái xe đó đi để sau này nó cũng đưa cha nó vào rừng để bỏ đói.

Ông lặng người, chấn động. Trước khi chia tay, cô gái đã nói những câu rất chân tình:

- Chú biết không! Người lớn là tấm gương của trẻ con, không phải cứ nuôi cho nó ăn học, giáo dục cho nó sống đàng hoàng là đủ. Muốn con cái có hiếu, mình phải chứng minh cho nó một cách thiết thực và chân thành mình là người con có hiếu. Muốn nó không "mất gốc" thì "gốc" của mình phải rất vững vàng. Đầu tư vào sự nghiệp, tài sản không bằng đầu tư thời gian cho các con bởi vì chúng là kho tàng lớn nhất của mình sau này.

Ông là người thông minh, một bác sĩ thành đạt cả đời chẳng ai "lên mặt" được với ông vậy mà bây giờ đứng yên bị khuất phục lắng nghe một người bằng tuổi con mình "dạy dỗ". Dù những lời thẳng thắn này có làm ông đau đớn và đã quá muộn màng nhưng ông vẫn muốn nghe. Cô gái trẻ và hai con đã đi khuất, ông vẫn thần thờ đứng đó thật lâu. Ông nhớ lại những ngày cuối cùng của vợ mình mà rùng mình hoảng sợ, bà bị tai biến, cuối cùng phải vào viện dưỡng lão và qua đời vài năm sau đó. Các con vài ba tháng hoặc có đứa ở xa cả năm mới về thăm một lần. Ông và các con coi sự... chờ chết của bà là lẽ dĩ nhiên, bình thản đến lạnh lùng. Thậm chí sau khi bà mất đi, các con còn khuyên ông có... người mới để chúng nó khỏi bận tâm cho ông lúc cuối đời. Ngày xưa, bố ông mất lúc mẹ còn khá trẻ ông và các em có ai nghĩ đến điều này đâu, sự chung thủy của mẹ ông với chồng là điều hiển nhiên chẳng có gì đáng ca ngợi trong mắt các con. Để cuối cùng...

Ông lầm lũi quay về. Dọc đường đi ông nhìn thấy một cái cây bị tróc gốc vì cơn bão lớn ngày nào. Cái cây chắc chắn sẽ chết! Ông nghĩ đến các con rồi các cháu của mình rồi đau đớn than thầm:

- Mất gốc ư? Mà chúng nó làm gì có gốc đâu mà mất (?) ./.

CÁI LO CỦA NGUYỄN DU

• Văn Công Tuấn

Nhân „Ngày Sách và Bản quyền Thế giới” - 23 tháng 4

Sè sè „đồng sách” bên đường ⁽¹⁾

Sáng cuối tuần trời nắng đẹp nên ăn sáng xong tôi mặc áo ấm đi dạo. Chợt thấy dọc đường cảnh lạ như vậy, xin kể cho vui.

Trên lối đi, cạnh một góc hoa viên là chỗ đông người qua lại tôi thấy có mấy thùng cạc tông nằm lênh láng. Thời nay rủi ro tràn khắp, lúc nào thấy những thùng gì lạ nằm lênh láng hay những túi xách vô chủ là nghi ngờ. Khôn hồn thì tránh xa! Vì đó có thể là mìn trái bom nổ của nhóm quá khích. Nhất là ở đây, đoạn đường bãi biển thường rất đông người qua lại trong những ngày nắng đẹp này. Cái thói quen cẩn thận lo xa, xem ra đã tích lũy từ những ngày thơ ấu trong chiến tranh. Tôi rẽ ngoặt đi lánh ra xa ngay. Nhưng tò mò thì vẫn cứ tò mò. Chẳng lẽ ở đây là chợ trời? Vô lý, bao lâu nay chưa hề thấy. Lại có 5,7 người đứng ngồi cầm những vật trên tay giống như sách báo. Thôi, lo yên thân. Việc của mình là đi dạo thì cứ đi.

Nửa giờ sau. Cái việc đi dạo xem như đã xong, nhưng thay vì đi ngõ khác về nhà như mọi hôm thì lại tôi cố ý quay lại đường cũ để xem cảnh cái “chợ chòm hóm” ấy giờ ra sao.

Lúc này không còn ai, và hơn một nửa số các thùng cạc tông trống cũng đã được dẹp sạch, chỉ còn một. Những thùng sách khác còn lại thì được xếp ngay ngắn trên bệ tường, chỗ mấy đứa trẻ thường leo lên để chạy chơi. Tôi chụp ngay mấy tấm hình như dưới đây. Ít nhất quá nửa số sách lúc này đã được những người đi dạo biển lấy đi. Tôi đoán chừng, có thể ai đó trong những người hàng xóm của chúng tôi dọn nhà đi nơi khác (hay chết), không muốn mang số sách quý bỏ vào thùng giấy tái chế nên để ở đây để xem có thể ai đó cần dùng. Người Đức có thói quen quý là thích đọc sách báo rất nhiều, từ người già đến em bé.

Con số của cơ quan Thống kê Statista Đức cho biết, trong năm 2020 có 8,55 triệu người Đức từ 14 tuổi trở lên đã cầm quyển sách trên tay để đọc. Tôi lấy con số 83,2 triệu dân năm 2020 tính ra, trung bình họ có 10 cuốn sách trong năm. Xin nhớ là tính người từ 14 tuổi trở lên. Con số các cháu dưới 14 tuổi đọc sách cũng nhiều lắm.

Thật chả hổ danh quê hương của Goethe, của Hölderlin, Heidegger, Nietzsche, Hesse...

Trên thùng các tông dán miếng giấy: Zum Mitnehmen: xin cứ lấy (sách)

Trông người lại ngắm đến ta (Kiêu)

Còn người mình thì sao?

Một lần có cơ hội tiếp xúc với mấy bạn trẻ là du học sinh mới đến Đức. Tôi hỏi họ: Giới trẻ Việt Nam như mấy cháu bây giờ thích đọc sách loại gì? Cả mấy em đều không trả lời được mà chỉ nhìn nhau cười. Tôi hiểu ý và ôm vai cháu trai ngay ngồi bên cạnh rồi hỏi:

- Vậy cháu có đọc sách không? Đừng kể mấy sách giáo khoa phải học ở trường.

- Dạ không.

Anh bạn trẻ trả lời nhanh và thẳng thừng như vậy. Tôi chơi với với câu trả lời cộc lốc và quá thật của cháu.

- Không đọc gì cả à? Vậy có đọc báo không?

- Cũng không. Báo chỉ nói chuyện nhảm nhí và chính trị.

- Vậy trong gia đình cháu ai đọc, ví dụ như má cháu?

- Không đọc. Đọc báo cũng không mà sách cũng không. Vì... má không có thì giờ.

- Ba cháu có đọc không?

- Cũng không. À... mà có, nhưng ba chỉ đọc sách truyện bằng tranh.

- Truyện bằng tranh là truyện gì?

- Thì... chuyện comics đủ mọi đề tài, từ siêu nhân đánh nhau đến Asterix, Tom và Jerry... Nói chung, truyện nhiều hình ít chữ.

Bốn năm em khác, trai có gái có, cũng đồng tình là gia đình các em cũng vậy. Sau đó biết thêm, ba của cháu trai thích xem truyện tranh là một kỹ sư có một vị trí khá cao trong cơ quan nhà nước. Cũng xin hiểu thêm, đây là những gia đình tương đối khá giả mới có tiền cho con đi du học. Tôi thấy ghen ở cổ, không muốn hỏi gì thêm.

Về nhà tìm hiểu tiếp, tôi thấy thêm sự thật đau lòng. Chính Ông Bộ trưởng Bộ Thông tin Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng cũng công nhận điều ấy trong lời phát biểu vào ngày Sách Việt Nam năm 2019. Ông xác nhận: người Việt nhận 4,2 cuốn sách mới mỗi năm, nhưng trong đó 2,3 cuốn là sách giáo khoa, sách kiến thức thông thường thì chưa đến 2 cuốn. Cũng theo ông Hùng, đây là tỷ lệ rất thấp trên thế giới.

Đó là ông Hùng có phần chủ quan, trong khi Báo Thanh Niên thì viết: *Thực tế là theo thống kê của Petrotimes Việt Nam, thì người Việt mỗi năm không đọc nổi được một cuốn sách. Cụ thể, dựa trên báo cáo hàng năm của các thư viện gửi về Bộ Văn Hóa, Thể Thao và Du Lịch, trung bình người Việt đọc 0.8 cuốn sách mỗi năm trong khi đó ngay tại các thư viện công cộng tỷ lệ này cũng chỉ đạt 0.38 cuốn.*

Hết ý, hết lời! Không còn thể nói gì hơn.

Tôi nhớ có lần đọc được câu này và đã ghi vào sổ tay:

Hãy chỉ cho tôi thấy một gia đình người người đều đọc sách, và tôi sẽ cho bạn thấy những người làm thế giới này chuyển dịch
(Napoleon Bonaparte)

Chuyện con bướm của cụ Nguyễn Du (1766-1820)

Giờ xin mời cùng đọc một bài thơ hay, thơ chữ Hán của Nguyễn Du. Bài này trích ra từ "Thanh Hiên Thi Tập", là một trong ba tập thơ chữ Hán, gồm 78 bài thơ do cụ Nguyễn trước tác lúc ông đang lẩn tránh sống ở quê vợ và quê nhà Nghi Xuân, trong các năm 1786-1804. Cụ đã viết ra khi nhìn thấy một con bướm nằm chết giữa trang sách.

Diệp Tử Thư Trung ⁽²⁾

Vân song tăng kỷ nhiễm thư hương
Tạ khước phong lưu vị thị cuồng
Bạc mệnh hữu duyên lưu giản tịch
Tàn hồn vô lệ khốc văn chương
Đổ ngư dị tình phồn hoa mộng
Huỳnh hỏa nan hôi cảm tú trường
Văn đạo dã ứng cam nhất tử
Dâm thư do thẳng vị hoa mang

澹 潤 萱 蠹 殘 薄 謝 芸
中 道 火 莫 魂 乍 却 窗 蝶
猿 也 砂 易 吾 有 風 曾 死
勝 亦 灰 醒 淚 綠 流 先 書
石 甘 錦 繁 吳 哥 未 染 中
花 一 律 荒 文 簡 是 幸
忙 死 腸 夢 章 籍 狂 香

Dịch nghĩa:

(Bướm chết trong sách)

Nơi cửa sổ trông cỏ vùn từng nhiễm mùi hương sách vở

Từ bỏ vị phong lưu chưa hẳn là đại

Mệnh bạc có duyên lưu lại nơi sách vở

Hồn tàn không nước mắt khóc văn chương

Con mọt sách dễ tình giấc mộng phồn hoa

Lửa đom đóm khó đốt cháy tấm lòng gấm vóc

Được nghe đạo lý rồi chết cũng cam

Say đắm vào sách còn hơn đa mang vì hoa.

Dịch thơ:

Song vân từng thấm vị thư hương

Bỏ thú phong lưu há phải cuồng

Mệnh bạc còn duyên vương sử sách

Hồn tàn không lệ khốc văn chương

Khó mong lửa đóm thiêu lòng gấm

Để khiến thân sâu tình mộng vàng

Đạo lý sớm nghe chiều chết thóa

Hoa sao bằng chữ đắm cứu mang

(Quách Tấn dịch - Thu 1967)

Không dám đi sâu vào việc phân tích bài thơ. Đã có nhiều thức giả viết các nhận xét rất sâu sắc về khổ thơ và nội dung cũng như cõi lòng của thi hào về Cánh Bướm trong thơ của cụ. Ví dụ như bài viết sâu sắc của Nguyễn Anh Tuấn đăng trong Tạp Chí Sông Hương (tapchisonghuong.com). Là một trung thần nhà Lê nhân lúc Tây Sơn đang say men chiến thắng, Nguyễn Du lui về quê và sống ẩn dật. Bởi vậy theo cụ, nếu có thể chọn cái chết thì cái chết trong trang sách, lâu nay đã nhiễm hương thơm của sách là cái chết đẹp nhất. Hơn hẳn việc bay đi mùa may hút nhụy hoa để sống.

Bài thơ *Diệp Tử Thư Trung* này ít nổi tiếng như bài *Độc Tiểu Thanh Ký* nên ít người biết. Nhưng cả hai đều nói lên nỗi lòng của thi sĩ trước các trở trêu của đời mình.

[...]

Cổ kim hận sự thiên nan vấn

Phong vận kỳ oan ngã tự cư

Bất tri tam bách dư niên hậu

Thiên hạ hà nhân khấp Tố Như?

Vũ Tam Tập dịch:

[...]

Nỗi hờn kim cổ trời khôn hỏi

Cái án phong lưu khách tự mang

Chẳng biết ba trăm năm lẻ nữa

Người đời ai khóc Tố Như chăng?

Tấm lòng ấy của Cánh Bướm gợi thân trong sách, hay chính tâm sự của Nguyễn Du, chỉ có

thể mượn hai chữ “văn đạo” của Khổng Tử trong sách Luận ngữ mới mong có thể diễn tả được phần nào:

Tử viết: Triều văn đạo, tịch tử khả hĩ.

Khổng tử nói: Buổi sáng nghe được đạo, chiều tối chết cũng cam lòng.

Đã qua rồi hai thế kỷ (năm 2020)

Thuở sinh tiền Tố Như tiên sinh lo ngại rằng, không biết 300 năm sau có ai còn khóc cụ nữa không? Bất tri tam bách dư niên hậu; Thiên hạ hà nhân khấp Tố Như.

Nay, năm 2021 lục thơ cụ ra đọc lại nghĩ quẩn. Vậy là đã qua 201 năm, không biết rồi 99 năm nữa thiên hạ sẽ nghĩ sao đây? Mình đâu có thể sống đến đó để xem. May mắn là đến nay, đã 201 năm trôi qua mà vẫn chưa thấy tác phẩm nào có thể sánh vai với Kim Vân Kiều. Và người ta vẫn còn nhắc đến Cụ với lòng kính mến, thán phục. Duyên của cụ không chỉ như cánh bướm gởi thân trong trang sách mà còn sáng rực, tỏa hương thơm trong văn đàn Việt Nam. Không ai có thể trả lời nổi câu hỏi, con bướm kia chết trong trang sách là một tai nạn hay một sự chọn lựa? Câu hỏi này chắc không ai đáp được. Kể cả Bướm, kể cả Tố Như tiên sinh – và kể cả pho sách.

Nhưng không phải hoàn toàn như vậy. Đời không như phim trường Hollywood!

Tôi có linh cảm, dường như giới trẻ ngày nay ít người quan tâm đến văn học. Mà số này không phải ít, nghĩa là không phải tôi vợ dũa cả năm. Không biết tôi có lo xa quá không? Con cháu người Việt ở hải ngoại thì ít người học thơ văn của Nguyễn Du đã đành, dù rằng có nhiều chùa, nhiều hội đoàn vẫn cố gắng làm việc ấy. Giúp trẻ sinh ra và lớn lên ở hải ngoại nói và hiểu được tiếng Việt đã là một kỳ công rồi; còn việc đọc, viết được tiếng Việt là nỗi mơ ước của nhiều cha mẹ nhưng ít ai toại nguyện. Nhưng buồn là cả đến các em ở trong nước cũng rất mù mờ về văn chương văn học cổ Việt Nam. Bởi vậy làm sao không lo được!

Có lần tôi đọc được một tản văn như thế này, nhớ đâu kể lại đó và xin lỗi không còn tìm ra nguồn nữa để ghi xuất xứ.

Một Giám đốc công ty nọ giao cho nhóm mấy nhân viên trẻ, trình độ tốt nghiệp đại học, xây dựng hệ thống điện toán cho công ty. Mấy bạn trẻ làm rất thành thạo chu đáo, không chê vào đâu được. Khi sắp hoàn thành, lúc chuẩn bị cho vận hành anh trưởng nhóm mới xin Giám đốc chọn cho một mật mã (password) của máy chủ để anh ta cài vào.

Giám đốc suy nghĩ rồi nói: Mấy em lấy câu thơ: “Lạ gì bỉ sắc tư phong”, bỏ dấu đi và viết chung lại để dễ nhớ.

Anh trưởng nhóm yêu cầu ông chủ lặp đi lặp lại mấy lần mới ghi đầy đủ được câu thơ. Rồi còn nói thêm: Giám đốc sao cứ nói toàn những câu văn sâu xa khó hiểu, khó nhớ quá.

Giám đốc: câu đó có sâu xa khó hiểu gì đâu mấy em; đó là một câu thơ trong Kiều đó. Bộ mấy em không học Truyện Kiều ở nhà trường sao?

Trưởng nhóm: Dạ... có, nhưng chắc câu thơ ấy chúng em chưa học đến.

Giám đốc cười, khuôn mặt đờ ra vì ngán ngẫm, và nói tiếp: Đó là câu thứ 5 trong một đại tác phẩm của văn học Việt Nam do một đại thi hào sáng tác. Và tác phẩm Truyện Kiều ấy có tất cả 3254 câu (!).

Bởi vậy không biết rồi sau này sẽ ra sao? Lo lắm chứ! 99 năm nữa.

Chả lẽ, thế kỷ sau lúc nhắc tới Tố Như Nguyễn Du chẳng còn ai biết người đó là ai. Như có người từng nói ông Lê Lai là em họ ông Lê-nin vậy (vì cũng họ Lê).

Thử tưởng tượng, một hôm nào đó trong một ngày đẹp trời như hôm nay, có hai người bạn tên là Tèo và Tí.

Tèo hỏi Tí:

- Ê, chú mày biết Nguyễn Du chứ?

Tí trả lời:

- Thừa sức!

Tèo hỏi lại:

- Biết thì nói nghe coi.

Tí đáp ngay:

- Nhưng ý mày nói Nguyễn Du Sài Gòn hay Nguyễn Du Gò Vấp? Mà Nguyễn Du nào cũng phê cả, chỗ có mấy quán nhậu hôm đó tụi này đánh một trận quá đã, nhậu tới bến hết biết, bộ quên rồi sao?

Ôi thôi! Ráng chờ đến năm 2120 thử xem.

Thiên hạ hà nhân khấp Tố Như?

Đức quốc tháng 4 năm 2021

(tức tháng 3 âm lịch - tháng Thanh Minh)

Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn

Ghi chú:

(1) Nhại theo câu thơ Nguyễn Du: Sè sè nằm đất bên đường; Dầu dầu ngọn cỏ nửa vàng nửa xanh

(2) Nguồn: Quách Tấn: Tố Như Thi Trích Dịch. Paris, An Tiêm xuất bản, 1973.

MYANMAR ĐỨNG DẬY TRONG CƠN BÃO

• Lưỡng Nguyên

Myanmar (Miến Điện) với quốc gia láng giềng - Bangladesh, nơi dân tộc thiểu số Hồi giáo Rohingya đến tỵ nạn (BBC News tiếng Việt)

Ngày 1.2.2021 quân đội Myanmar (Miến Điện) đã lật đổ chính phủ do dân bầu và bắt giam bà Aung San Suu Kyi, Cố vấn quốc gia, cùng một số cộng sự viên thân tín của bà trong đó có Tổng Thống Win Myint chỉ vài giờ trước khi Quốc hội mới được triệu tập với mục đích là ngăn đảng NLD (Liên minh Quốc gia vì Dân chủ) của bà Suu Kyi bắt đầu nhiệm kỳ mới. Tướng Min Aung Hlaing Tổng tư lệnh quân đội Myanmar cũng là người cầm đầu cuộc đảo chánh, cách đây mấy năm, tháng 8 năm 2018, đã bị Hội đồng Nhân quyền Liên Hiệp Quốc (UN HRC) lên án với cáo buộc tội "diệt chủng". Quân đội Myanmar còn được gọi là Tatmadaw đã đàn áp bằng bạo lực hơn một triệu người Hồi giáo thuộc nhóm dân tộc thiểu số Rohingya sống ở bang Rakhine. Hàng ngàn người Rohingya bị giết, hàng ngàn phụ nữ bị hãm hiếp, hàng ngàn nhà cửa bị đốt phá đưa

đến thảm cảnh là nửa triệu người đã phải bỏ quê hương chạy trốn qua biên giới sang Bangladesh. Từ ngày có cuộc đảo chánh vào đầu tháng hai đến giờ, những cuộc biểu tình được nổ ra gần như mỗi ngày, dân chúng xuống đường, có lúc đến cả trăm ngàn người, để đòi tái lập nền dân chủ, đòi trả lại chính quyền dân sự do họ bầu ra và nhất là đòi thả bà Suu Kyi, lãnh tụ của đảng NLD. Trong 50 năm, từ năm 1962 đến năm 2011, người dân Myanmar đã sống dưới chế độ độc tài của bọn quân phiệt nên họ hiểu rất rõ thế nào là sống không có tự do và sống trong sợ hãi. Với khẩu hiệu "Tự do hơn sợ hãi" họ đã mạnh dạn đứng lên đòi lại nhân quyền của mình mặc dù họ đã bị đàn áp rất dã man. Cho đến ngày 10 tháng 4 năm 2021, quân đội đã bắn chết trên 700 người trong đó có 43 trẻ em. Phần đông những trẻ em dưới 16 tuổi bị bắn chết không phải vì đi biểu tình mà vì sự bắn bừa bãi của binh lính và cảnh sát. Nạn nhân trẻ tuổi nhất là đứa bé gái 7 tuổi tên là Khin Myo Chit bị bắn chết trong nhà, khi em đang ngồi trong lòng người cha. Trên 3.000 người bị bắt, bị dẫn đi mất tích, bị bỏ tù và bị tra tấn, trên 10.000 người đã phải trốn tránh qua nước ngoài vì sợ bị bắt bỏ trả thù.

Ngày đẫm máu nhất là ngày thứ bảy 27.3.2021, chỉ trong một ngày hơn 100 người đã bị bắn chết. Quân đội Myanmar đã bị cáo buộc dùng súng với đạn thật bắn thẳng vào người dân khi họ không có một tấc sắt trong tay và tàn bạo hơn nữa là đã dùng vũ khí nặng như súng phóng lựu, bom xăng để dẹp biểu tình. Ngày đẫm máu nhất cũng là ngày quân lực, kỷ niệm năm thứ 66 cuộc nổi dậy của người dân Myanmar đứng lên chống lại sự chiếm đóng của quân Nhật trong thời đệ nhị thế chiến do tướng Aung San lãnh đạo. Ông là thân phụ của bà Aung San Suu Kyi. Năm 1947 Myanmar được người Anh trao trả độc lập, trở thành một nước cộng hòa độc lập với tên Liên bang Myanmar. Cũng trong năm đó tướng Aung San cùng với một số sĩ quan thân tín bị ám sát chết.

Trong ngày Quân lực năm 2021, tướng Hlaing đã tổ chức một cuộc diễn binh đình đám, theo Nikkei Asia có sự hiện diện của 8 đại diện các quốc gia như Trung Quốc, Nga,

Ấn Độ, Bangladesh, Pakistan, Lào, Việt Nam và Thái Lan. Trong khi đó Liên Minh Châu Âu đã lên tiếng cho đó là một ngày của “khủng bố và nhục nhã”. Đại sứ Mỹ Thomas Vajda ở Myanmar lên án hành động của quân đội làm “đổ máu kinh hoàng”. Chính phủ Mỹ, Anh, Nhật Bản và Liên Minh Châu Âu đã liên tiếp đưa ra lệnh trừng phạt tướng Hlaing và nhóm lãnh đạo quân đội bằng những biện pháp như đóng băng tài sản và cấm nhập cảnh. Gần đây các nhà lãnh đạo Đông Nam Á trong khối ASEAN cũng đã lên tiếng đòi chấm dứt bạo lực với người biểu tình và thả các tù nhân chính trị.

Một nữ tu công giáo, quỳ xuống trước đám cảnh sát vũ trang (Ảnh GETTY IMAGE)

Ngày 8.3.2021, hình ảnh một nữ tu công giáo, sơ Ann Rose Nu Tawng, quỳ xuống trước đám cảnh sát vũ trang ở thành phố Myitkyina để xin „Hãy bắn vào tôi và đừng bắn vào trẻ con” đã trở thành một trong những biểu tượng của cuộc phản kháng chống lại quân đội đảo chính. Trong một quốc gia mà có 51 triệu dân với 90% theo Phật giáo và có khoảng 500.000 Tăng Ni, một Nữ tu sĩ Công giáo quỳ xuống trước bạo lực đã tạo được tiếng vang lớn và mang lại sự phẫn nộ trên thế giới. Đức Giáo hoàng Phanxicô mấy ngày sau đó cũng đã lên tiếng kêu gọi chấm dứt bạo động và tuyên bố “Tôi cũng sẽ quỳ như thế trên đường phố ở Myanmar”. Nhiều Sư sãi cũng đã đứng lên cất tiếng nói phản kháng, xuống đường để hòa nhập với đoàn biểu tình.

Nhớ lại cuộc đàn áp vào những năm 1988, 2007. Năm 1988, vào ngày 8 tháng 8 chính phủ quân đội Myanmar đã thắng tay đàn áp người biểu tình, 5.000 người bị bắn chết trên đường phố, người ta gọi là biến cố 8888. Năm 2007, 80.000 nhà Sư đã xuống đường phản

kháng cùng với cả trăm ngàn người mặc dù bị đàn áp dã man. Biến cố 8888 năm 1988 đã buộc tướng Ne Win, người nắm quyền 26 năm từ cuộc đảo chính chính phủ dân sự năm 1962, phải từ chức. Myanmar từ một quốc gia sống dưới chế độ tài quân phiệt từ từ chuyển đổi qua chế độ dân chủ.

Năm 1988, đang sống ở bên Anh với chồng và hai con, nghe tin người mẹ bị đau nặng, bà Suu Kyi về lại Myanmar và được chứng kiến biến cố 8888. Như định mệnh, bà quyết định ở lại để tranh đấu chống lại chế độ quân phiệt. Bị giam cầm hơn 15 năm, đến năm 2010 bà Suu Kyi được trả lại tự do và cũng là năm đầu tiên được tổ chức bầu cử sau mấy thập niên người dân phải sống trong “nhà tù lớn”. Bầu cử năm 2015, tuy đảng NLD của bà Suu Kyi thắng lớn, nhưng các tướng lãnh vẫn nắm những chức vụ then chốt và quan trọng như kinh tế và quân sự. Với chủ trương đấu tranh bất bạo động, tránh đổ máu và tìm cách đối thoại, bà đã phải thỏa hiệp với nhóm quân phiệt với hy vọng sớm mang lại tự do cho dân tộc sau bao nhiêu năm nội chiến tương tàn, đầy đau thương và tang tóc. Tính đến năm 2007, đã có hơn 3.000 làng mạc bị phá hủy, hơn triệu người phải bỏ đi tỵ nạn, trên trăm ngàn người bị cưỡng bách lao động và Myanmar lúc đó đứng trên bờ vực thẳm kinh tế, chính trị bị cô lập, nguy cơ về cuộc nội chiến bùng nổ và Trung Quốc đang mon men thừa cơ nhảy vào khuynh đảo đất nước. Năm 2018 Win Myint cộng sự viên của bà Suu Kyi trong đảng NLD được bầu làm Tổng Thống, bà Suu Kyi trở thành Cố vấn Quốc gia có quyền lực tương đương với Thủ Tướng vì theo hiến pháp Myanmar do quân đội áp đặt, bà không được ứng cử vì có chồng con mang quốc tịch ngoại quốc. Sự thỏa hiệp với quân đội mang một ước mong sớm đem lại hòa bình, tự do cho dân tộc, bà đã phải trả cái giá thật đắt là danh tiếng trên thế giới của bà đã bị tổn thương và mất mát. Bà bị chỉ trích vì đã im lặng và bao che nhóm quân phiệt trong vấn đề đàn áp dân tộc thiểu số Rohingya. Nhưng nếu muốn bảo vệ nền dân chủ son trẻ của Myanmar, muốn cứu vớt một đất nước với nhiều sắc tộc khác nhau qua khỏi vực thẳm đổ vỡ, muốn xóa đi nghèo đói để mang lại cơm ăn

áo mặc cho người dân và trong khi đó quân đội vẫn còn nắm giữ thực quyền, bà không còn sự lựa chọn nào khác hơn là phải tự chuyển mình từ một nhà đấu tranh quyết liệt với trên 15 năm giam cầm để trở thành một nhà chính trị thực dụng. Người dân Myanmar biết như thế và hiểu như thế nên vẫn một lòng quý trọng và ủng hộ bà.

Tự do hơn là sợ hãi

Trên trang mạng của PEN International (Hội Văn bút Quốc tế) tháng 3 năm 2021 có đăng tin về hai nhà thơ Myanmar tên là Myint Myint Zin và K Za Win.

Cô Myint Myint Zin còn có tên là Kyi Lin Aye là một nhà giáo và nhà thơ. Cô có ghi trên cánh tay của mình về nhóm máu cũng như các chi tiết khác như có ý nói lên sự hiến tặng cơ thể của mình cho những ai cần đến nếu một ngày nào đó cô phải nằm xuống trong lúc chiến đấu cho tự do.

Anh K Za Win là một nhà thơ trẻ đã từng bị giam cầm nhiều lần và trong tù anh đã viết một bài thơ nổi tiếng gửi cho cha là "Thơ từ trong phòng giam".

Cả hai nay đã không còn nữa, Myint Myint Zin và K Za Win đã bị quân đội bắn chết cùng một ngày, vào ngày 3.3.2021.

Bà Naw là lãnh đạo của Ủy ban Tổng đình công của người Sặc tộc. Bà tham gia vào cuộc tổng đình công vì muốn tranh đấu một tương lai tốt đẹp hơn cho đứa con gái một tuổi. Bà không muốn đứa con lớn lên dưới chế độ độc tài như bà. Mỗi lần bà Naw xuống đường, bà đều dặn chồng nếu chẳng may bà không còn nữa hãy cố nuôi con, không được buồn mà hãy vui và hạnh diện.

Cô Htet Htet Hlaing, 22 tuổi, mặc dù rất sợ hãi, nhưng cô vẫn tham gia biểu tình vì cô muốn sống và thở trong không khí tự do và được tự tạo cho mình một tương lai, cô nói thêm "mẹ tôi biết điều đó nhưng không ngăn cản, bà chỉ nói tôi hãy cẩn thận".

Trong đêm chung kết của cuộc thi hoa hậu "Miss Grand International 2020" diễn ra ngày 28.3.2021 tại Thái Lan, Hoa hậu Myanmar cô Han Lay 22 tuổi đã phát biểu là đất nước Myanmar hiện giờ có quá nhiều người chết và yêu cầu sự giúp đỡ của quốc tế. Cô tỏ ra

không sợ hãi mặc dù đang bị quân đội Myanmar truy nã, sinh mạng cô và gia đình cô có thể bị nguy khốn. Trước đó mấy tuần lễ khi còn ở quê hương, cô đã xuống đường ở thành phố Yangon, thành phố lớn nhất Myanmar, hòa nhập vào đoàn biểu tình để phản đối cuộc đảo chính của quân đội.

Phong trào xuống đường ở Myanmar chuyển qua "bất tuân dân sự". Công nhân thợ thuyền, công tư chức, y tá bác sĩ cùng nhau đình công, chợ búa, trường học, bệnh viện, ngân hàng đều một loạt đóng cửa, mọi sinh hoạt đều bị ngưng lại hoàn toàn bị tê liệt. Dân chúng đông đảo tham gia vào phong trào "bất tuân dân sự" mặc dù biết rằng sẽ mất đi nguồn tài chánh vốn đã ít ỏi mang lại cơm áo cho họ và gia đình họ. Kinh tế Myanmar đang lao xuống dốc hay đúng hơn Myanmar đang đứng trước một nền kinh tế hoàn toàn sụp đổ. Hậu quả là dân Myanmar đã nghèo lại càng nghèo hơn và số người không đủ cơm ăn sẽ tăng lên nhiều hơn. Sự bắn giết bừa bãi của quân đội đã đẩy những người biểu tình ôn hòa thành những người chống đối bằng vũ lực. Một cuộc nội chiến sẽ khó tránh khỏi điều mà bà Suu Kyi mong muốn không bao giờ xảy ra.

Những "cánh sao rơi"

Năm nay bà Suu Kyi được 75 tuổi, tác giả cuốn sách "Freedom from Fear" (Vượt lên sự sợ hãi), bà viết: 'Tự do thật sự là được tự do khỏi nỗi sợ hãi'. Và người Myanmar đã chọn cho họ con đường đi tới tự do không có nỗi sợ hãi. Họ đứng lên đòi nhân quyền và hết người này kế tiếp người khác, kẻ ngã xuống người đứng lên tiếp nối giành lại tự do cho quê hương. Những người nằm xuống được dân Myanmar gọi một cách trân trọng là những "cánh sao rơi". Họ như những vì sao đã tỏa sáng một thời cho vùng trời quê hương của họ rồi rơi xuống. Những "cánh sao rơi" này đi qua rồi đến những "cánh sao rơi" khác tiếp nối để luôn luôn giữ cho đất nước không còn tăm tối. Họ sẵn sàng hy sinh mạng sống quý báu của mình chỉ vì họ không thể sống trong một chế độ độc tài mất tự do và luôn luôn sợ hãi như những anh em chú bác của họ đã trải qua.

•Lưỡng Nguyên

QUÊ HƯƠNG ĐẤT NƯỚC CON NGƯỜI VÀM CỎ ĐÔNG

“*ký sự*” An-Tiêm **MAI-LÝ-CANG**
(*Paris Xuân Tân-Sửu 2021*)

(tiếp theo VG 242)

Còn tháp Chóp-Mạt thì nằm trong vùng địa lý Tân-Biên từng được các nhà khảo cổ phát hiện ra từ đầu thế kỷ XX, tháp này có đường nét kiến trúc tương tự cùng niên đại với tháp cổ Bình-Thạnh, và cũng được Bộ VH & TT chính thức công nhận là di tích lịch sử cấp quốc gia vào năm 1993. Tháp nằm trên địa thế gò đất cao giữa cánh đồng quang đãng với kiến trúc cổ kính uy nghi, trầm mặc tạo ra một mỹ quan cá biệt nổi bật ở quanh vùng.

Chiều cao đỉnh tháp đo được 10m, mặt vách chính trở ra hướng Đông và có 4 mặt tháp quay theo 4 hướng. Hiện nay, dù đã trải qua mấy đợt trùng tu nhưng tương đối tháp vẫn còn giữ được khá nguyên vẹn hình hài hoang sơ, cổ kính của một vài chứng tích. Giờ đây, nếu như tháp cổ Bình-Thạnh ngày càng được nhiều người nghe biết đến do nhờ có cùng nằm chung địa bàn với nhà thờ nổi tiếng Tha-La và làng bánh canh giò heo, thì tháp cổ Chóp Mạt cũng có địa thế đặc biệt khác là do nhờ cùng nằm trên tuyến đường tham quan khu di tích lịch sử “*Trung ương cục Miền Nam*” nổi tiếng thời chiến tranh. Cho nên, bây giờ tháp cũng đã lần lượt thu hút được nhiều con số du khách trên con đường tham quan Căn Cứ TƯCMN dừng chân lại viếng thăm.

Tháp Chóp-Mạt

Trầm tích văn hóa hậu Óc-Eo quanh vùng địa lý sông Vàm Cỏ Đông chảy ngang qua còn có khu di tích Bình-Tả từng được phân bố vị trí nằm ngay tại huyện Đức Hòa (Long An). Đây là một cụm di tích kiến trúc nhỏ nhưng có chiều sâu về giá trị nghệ thuật cổ xưa được tìm thấy ngay tại ba địa điểm ở Gò Đồn, Gò Xoài và Gò Năm Tước (Long An). Vào năm 1930 và 1931, hai nhà khảo cổ học Henri Parmentier và J.Y. Claeys đã lần lượt nghiên cứu khám phá khu di tích cho biết công trình kiến trúc này có niên đại từ thế kỷ I đến thế kỷ VII sau công nguyên. Và các hiện vật được tìm thấy từ lâu trong khu di tích Bình-Tả như là tượng Dvarapala, mi cửa đá chạm trổ hoa văn, bản minh văn Pali Sanskrit v.v... đều là những dấu ấn văn minh thời đại có sự trộn pha ảnh hưởng của Phật giáo và Ấn giáo cạnh vùng ĐBSCL.

Ngày nay, khu di tích Bình Tả đang trong tình trạng hoang phế nhưng đã được Bộ Văn Hóa & Thông Tin chính thức công nhận là di tích quốc gia vào năm 1989.

Tại miền Đông Nam phần hiện nay có các hệ thống sông lớn như Đồng Nai, Sài Gòn, Thị Vải, và các con sông khác nằm trong hệ thống của nó thì đều có những vị trí địa lý cũng như về công dụng hữu ích riêng. Tuy nhiên, nếu muốn nói đến tiềm năng phát triển về du lịch sinh thái trên sông nước thì chỉ có sông Vàm Cỏ Đông là có nhiều điều kiện thuận tiện nhất về mọi mặt. Và lại, theo cái nhìn của đa số thành phần sành du lịch trong thời điểm bây giờ, thì phong thủy vùng địa lý Cần Thơ là nơi thích hợp điển hình cho mọi hình thức du lịch sinh thái sông nước miệt vườn, An Giang - du lịch tâm linh, Kiên-Giang - du lịch biển đảo, Bạc-Liêu - du lịch văn hóa v.v... Tuy nhiên, nếu muốn nói riêng về hình thức tổ chức du lịch nội địa trên sông nước vùng ĐBSCL kéo dài thời gian trên dòng sông như hiện nay, thì bây giờ đã có chiếc du thuyền “*Victoria Mekong*” được khai trương từ trước đầu năm 2020 để phục vụ thường xuyên trong tour du lịch Cần Thơ & Châu Đốc, và tổ chức này cũng thu hút được nhiều du khách bắt đầu đăng ký để tìm dịp trải nghiệm về chuyến du hành.

Và nói riêng về trên sông nước Vàm-Cỏ-Đông, thì hình thức tổ chức như kiểu du thuyền bùng nổ theo xu hướng du lịch trên sông thì luôn luôn bao giờ cũng chỉ lại là một ý tưởng không có tính khả thi cao. Tuy nhiên, với góc cạnh nhỏ nào khác hơn thì người ta sẽ thấy rằng hình hài của dòng sông Vàm Cỏ Đông trong tiềm năng phát triển về ngành công nghiệp không khói trong tương lai thật là phong phú, đặc biệt do

nhờ có cảnh quan thiên nhiên tạo dáng nên thơ hài hòa phong thủy ở quanh vùng. Do vậy, khi nào người ta có thể bắt đầu thực hiện chương trình này thì sẽ được ví như là một sự đột phá để cho hàng du khách đam mê có dịp khám phá ra bao điều thú vị của thiên nhiên hoang dã còn sót lại quanh quần ở đâu đây. Và mặc dù bây giờ người ta chưa từng thấy có những tổ chức du lịch nào trên sông này, để cho du khách có dịp được trải nghiệm xuôi dòng xuyên qua hai tỉnh Tây Ninh và Long An. Nhưng, từ lâu cũng đã có những thành phần du lịch bụi thích đêm ngày lên đênh trên sóng nước nơi đây để tận hưởng thời gian dưới không gian gần gũi cây lá mây ngàn, để hòa mình vào hoàn cảnh địa lý nhân văn bản địa và cũng để tạo dịp khám phá ra bao điều thú vị trong cuộc hành trình.

Đi thực tế, thì cảnh quan ở thượng nguồn sông Vàm-Cỏ-Đông ngày nay tương đối cũng hãy còn giữ được vẻ thẳng duyên yên ả, thanh bình. Dòng sông vẫn chảy lờ đờ cuốn trôi từng mảng lục bình xanh biếc theo thời gian ngày tháng, và có những đoạn sông được nhìn thấy chân trời man mát xuyên qua những đồng bãi ven bờ. Giữa bầu không khí trong lành, gió thoảng nhẹ gợn từng đợt sóng lẳng lặng, xa xa là hình bóng của ngọn núi Bà Đen xanh thẫm uy nghi, trầm mặc sẽ làm cho khách lãng du cảm thấy tâm hồn sảng khoái, yêu thích bức tranh thiên nhiên bao la điểm tô sắc màu cỏ nội hoa ngàn. Trong địa bàn vùng địa lý này (từ Trảng-Bàng theo ngược dòng về thượng nguồn) thì có nhiều di tích lịch sử nổi tiếng về lịch sử, văn hóa như là Tháp cổ Bình Thạnh, Chùa Cao Sơn, Chùa Gò Kén, Đình Thanh Phước, Đình Thanh Đức, Đền Quan Lớn Trà Vong, Tháp cổ Chót Mạt, Vườn Quốc Gia Lò Gò & Xa Mát và Căn Cứ Trung Ương Cục Miền Nam.

Đặc biệt, là hai địa danh nổi tiếng sau cùng này từ lâu đã có rất nhiều hình ảnh linh hoạt trên thực địa đầy ấn tượng, chắc chắn sẽ dành cho du khách tham quan khám phá ra bao điều thú vị bất ngờ ở nơi có con sông Vàm-Cỏ-Đông nằm trong khu vực, và có những con suối nhỏ liên tục đêm ngày chảy ra dòng sông lớn. Và nếu Vườn Quốc Gia Lò Gò & Xa Mát từng được các nhà nghiên cứu đánh giá coi như là một kho tàng sinh thái thiên nhiên phong phú còn tồn trữ rất nhiều về các hệ động thực vật quý giá, thì Căn-Cứ Trung Ương Cục Miền Nam từ lâu cũng đã được đồng bào trong cả nước, kể cả con số kỷ lục của các thành phần du khách nước ngoài tìm đến tham quan.

Sinh hoạt trên nguồn nước, xa xa là núi Bà-Đen

Còn về cảnh sắc ven bờ con sông Vàm-Cỏ-Đông khi vào địa phận Long-An cho tới hạ nguồn, thì dáng vẻ hoang sơ đã có ít nhiều thay đổi bằng hình ảnh của những đám lá tối trời, những cánh đồng nông nghiệp lúa nếp và vườn tược hoa màu. Và mặc dù địa lý quanh vùng tuy có hệ thống sông ngòi và kênh rạch chằng chịt nhưng ảnh hưởng của dòng VCD lúc nào cũng đóng vai trò cần thiết cho sự giao thông đường thủy của người dân. Mặt khác, chương trình phát triển du lịch địa phương cũng đang trên đà khởi sắc với những dự án đã được thực hiện ven bờ sông thuộc huyện Bến Lức. Vùng đất này từng là địa bàn chiến lược về quân sự và kinh tế của Long An, tại đây hiện có nhiều khu công nghiệp hiện đại và hệ thống khách sạn, nhà nghỉ góp phần phục vụ cho khách yêu thích du lịch đến từ khắp mọi miền. Du lịch trên đoạn sông này, du khách sẽ có dịp nhìn thấy khu phố xinh đẹp "The Pearl Riverside" trong tương lai hài hòa với cảnh quan thiên nhiên ở ven bờ sông VCD.

Và cảnh quan ở ven bờ sông Vàm-Cỏ-Đông ở địa phương Bến-Lức ngày nay cũng đã có một sự đổi thay sắc màu rõ rệt với tốc độ quá nhanh ít ai ngờ. Từ một miền quê sông nước mà bây giờ đã từ từ mọc lên thành phố xá khang trang, tiệm tùm, hàng quán khắp cả nẻo đường, và đặc biệt là khu du lịch Happyland. Khu du lịch Happyland là một không gian giải trí mang đậm tính chất văn hóa dân tộc tọa lạc ven bờ VCD thơ mộng, và được giới thiệu lên bằng hình ảnh của những di tích kiến trúc đặc trưng của ba miền Nam-Trung-Bắc.

Đến tham quan, du khách sẽ có dịp được trải nghiệm khám phá đôi điều lý thú bất ngờ qua những thì giờ thư giãn để ngắm nhìn, vui chơi, thưởng thức ẩm thực đa dạng dưới làn gió hây hây thổi nhẹ thoáng qua từ bờ sông VCD nước chảy êm đềm. Đặc biệt trong những ngày lễ Hội-Xuân tưng bừng trước đây, Happyland cũng đã từng có mời các nghệ sĩ nổi tiếng từ Tp. Hồ-Chí-Minh như là Phi Nhung, Trinh Trinh, Bình Tinh, Thanh Bạch, Kim Tử Long, Quyền Linh v.v... về

khu du lịch trình diễn nhiều màn văn nghệ thật là đặc sắc.

Cảnh quang về đêm

Trở lại vùng địa lý nhân văn, văn minh sông nước quanh dòng Vàm-Cỏ-Đông do nguyên nhân có những thời kỳ chuyển dịch kinh tế khác nhau cho nên cộng đồng cư dân ở nơi đây khi xưa cũng đã từng dùng thủy lộ này để di chuyển về nhiều nơi khác, nhất là về vùng đồng bằng sông Cửu-Long làm ăn sinh sống. Do vậy mà với cái nhìn trung thực, thì lịch sử cục đất theo quanh vùng này hoàn toàn không có đáng về gì để có thể được gọi là biểu tượng đặc trưng cho một sự khai phá mở mang có tầm cỡ lớn hơn. Tuy nhiên, nếu đào sâu vào các công trình nghiên cứu về nền văn hóa cổ Việt-Nam trong thời kỳ đồ sắt như Sa Huỳnh, Đông Sơn, Đồng Nai thì bên cạnh đó người ta nhận thấy rằng các nhà khảo cổ đã định sẵn cho nền văn hóa hậu Óc-Eo tại vùng đồng bằng ở miền Nam có một giá trị ảnh hưởng rất lớn trong đời sống của cư dân thời bấy giờ.

Còn nói riêng về nguyên khí của đất nước thiêng, thì khúc rạch Sóc-Om gần Bến Thủ cũng từng là một chiến khu lịch sử oanh liệt của ba vị quan võ của triều đình Chúa Nguyễn là Huỳnh Công Giản, Huỳnh Công Thắng, Huỳnh Công Nghệ vào thế kỷ thứ 17 đã hi sinh chiến đấu chống giặc Miên thường sang quấy nhiễu giết hại dân lành. Ngoài ra, tại khu vực này các ông còn có công góp phần thực hiện kế hoạch chương trình phát triển dinh điền, di dân khẩn hoang lập

ấp về vùng tân biên cương vào thời bấy giờ. Công đức của ba vị tiền hiền ngày nay đã được người dân địa phương kính trọng, và lập đền thờ ở nhiều nơi trong tỉnh Tây-Ninh.

Và khúc sông Vàm Trảng (Trảng Bàn) thì cũng từng là nơi tiếp nối nguyên khí hào hùng của dòng Vàm Cỏ Đông, là chiến địa cuối cùng của vị Lãnh binh Đặng Văn Tòng trước khi bị sa cơ rơi vào tay giặc. Ông là con của vị tiền hiền Đặng Văn Trước từng được Nguyễn Tri Phương giao cho nhiệm vụ bảo vệ Đại đồn Chí Hòa. Sau khi pháo đài Chí Hòa thất thủ, ông dẫn tàn quân về Vàm Trảng gần Tha La, Trảng Bàn lập chiến khu tiếp tục chiến đấu. Tuy nhiên, cuối cùng ông đã bị sa cơ rơi vào tay giặc bắt lưu đày sang tận Guyane, và sau đó ông qua đời ở tại miền đất xa xôi này.

Ngoài ra, Vàm Cỏ Đông cũng còn là dòng sông từng soi bóng kiêu hùng của Trương Quyền. Ông sinh năm 1844, là con của vị anh hùng Trương-Định và từ thuở nhỏ từng đã hăng hái xung phong theo cha ra chiến trường chống giặc xâm lăng. Sau khi Trương Định tuấn kiệt, Trương Quyền dẫn quân về ẩn trú tại chiến khu Đồn Tháp Mười. Sau đó, ông đưa quân về lập cứ địa tại vùng An Cơ (Châu Thành) Tây Ninh là nơi thuận tiện nhờ có địa thế gò cao, có hào sâu và bờ thành lũy tre dày bao quanh kiên cố. Trong thời gian này ông tìm cách liên lạc với vị anh hùng Thiên Hộ Dương và liên kết với anh hùng Pu-Kom-Pô thuộc lượng võ trang Cam Bốt từ bên kia biên giới để thành lập mặt trận liên quân kháng chiến chống thực dân Pháp. Khi mặt trận liên quân chiến đấu thắng lợi lập được nhiều chiến công thì ông mở rộng tầm địa bàn hoạt động du kích quân sự tới biên giới Tây Ninh & Svay Rieng, và hùng cứ cả một dải đất dài ven theo khúc sông Vàm Cỏ Đông từ Châu Thành kéo xuống tới Trảng Bàn.

Chiến thắng oanh liệt nhất của ông là trận đánh *công đồn đá viên* xảy ra trong ngày 07-06-1886 giết chết được viên tỉnh trưởng Tây-Ninh De Larclause, và tên phụ tá Lesage cùng 11 lính giặc. Vào ngày 14-6-1886, khi quân tiếp viện của Pháp từ Sài Gòn theo sông Vàm Cỏ Đông kéo lên giải vây đồn, và khi vừa vào tới rạch Sóc Om (rạch Vịnh) thì đã bị cánh quân phục kích của ông tấn công bất ngờ trong trận đánh lịch sử làm tiêu hao gần hầu hết binh lính giặc, trong đó có viên chỉ huy là Thiếu tá Marchaise bị tử thương.

Về sau, các chiến công hiển hách của ông đã được sử gia Trần Văn Giàu tóm lược trong tác phẩm "**Chống xâm lăng**" như sau:

...*"Sau Trương Định, còn nhiều cuộc khởi nghĩa, nhưng không có cuộc nào có quy mô rộng rãi bằng, trừ cuộc khởi nghĩa của Trương Quyền và Pu-Kom-Pô ở miền Tây Ninh..."*

Ngày nay, tài liệu xác định về trường hợp qua đời của ông hiện còn đang bỏ ngỏ! Tuy nhiên, ngôi mộ của ông bây giờ thì được trùng tu khang trang, và tọa lạc tại ấp Bưng Rò, xã Hòa Hội, huyện Châu Thành (Tây Ninh).

Trước hơn cả thời tiền chiến 1945 hằng thập niên, do con đường quốc lộ 1 lúc bấy giờ khi còn chưa được trải đá đỏ hoàn toàn, cho nên sự giao thông vận tải vật liệu nặng từ thành phố Sài-Gòn về tỉnh lỵ Tây-Ninh chỉ trông cậy vào thủy lộ huyết mạch là dòng sông Vàm Cỏ Đông. Và trong giai đoạn lịch sử chiến tranh Đông-Dương sau khi Nhật Bản bị giải giới tại Việt Nam, thì Pháp trở lại và họ cũng lại dùng dòng sông Vàm Cỏ Đông để làm phương tiện hành quân và vận chuyển quân nhu về chiến trường ở địa bàn Tây-Ninh. Vì thế cho nên, đã có rất nhiều lần xảy ra những trận đụng độ ác liệt với phục kích quân của bộ đội Việt Minh tại những khúc sông có lợi thế về chiến thuật du kích. Ngoài ra, còn có những con kênh đào khác đã được nối liền vào với sông Vàm Cỏ Đông như là kênh Séville đào năm 1902 dài 4km500 nối liền châu thành Tây-Ninh với sông Vàm Cỏ Đông, kênh Gia Lộc ở quận Trảng Bàng, kênh Lý Văn Mạnh vòng qua kênh Tàu-Hủ đi vào Chợ Lớn. Và riêng kênh Xáng, thì nối liền sông Vàm Cỏ Đông với sông Sài Gòn.

Ngày xưa, thì trên khoảng ven bờ nối liền châu thành Tây Ninh với sông Vàm Cỏ Đông bằng một con rạch nhỏ thì còn có một di tích lịch sử gọi tên là *"Phủ Cũ"* và được dân gian truyền tụng cho là cái phủ nhỏ của Nặc Ông Chân Vương quốc Khmer (1642-1659). Ngoài ra, theo truyền thuyết kể lại về giai thoại vua Gia Long khi cùng đám tùy tùng bôn ba đào tẩu, thì chạy từ Gia Định về tới Long An rồi cũng dùng thủy đạo Vàm Cỏ Đông định sang đất Cao Miên lánh nạn. Nhưng vì bị quân Tây Sơn đuổi theo bén gót, cho nên khi chạy tới bến ghe làng An Thạnh (*gần Mộc Bài*) thì vua Gia Long mới dừng xa giá và gập rút lên bờ, băng rừng lội suối vào lánh nạn ở núi Bà Đen bây giờ*.

Đặc biệt, là sông Vàm Cỏ Đông còn có một chi lưu đã đi vào lịch sử chiến tranh dân tộc. Đó là dòng Nhật Tảo đã một thời ghi danh chiến công hiển hách của vị anh hùng dân tộc **Nguyễn Trung Trực** (1839-1868), đã từng đốt cháy chiến tàu **Espérance** của giặc xâm lăng Pháp cách nay hơn 150 năm về trước**.

Trong trận đánh lịch sử này, vị anh hùng Nguyễn Trung Trực đã chỉ huy đoàn quân cảm tử áp dụng chiến thuật du kích xông vào cận chiến khiến quân thù trở tay không kịp nên bị tổn thất nặng nề. Do vậy, cho nên ngày nay hằng mỗi khi nhắc tới hình ảnh của con sông Vàm Cỏ Đông lịch sử này, thì người ta không sao có thể quên được chiến tích lừng lẫy của ông. Một con người từng biểu lộ khí phách hào hùng khi đứng trước pháp trường của giặc, và đã được dân gian truyền tụng ghi nhớ mãi mãi câu thơ mà ông ngâm vang trước mặt quân thù:

*Thư kiếm từng nhưng tự thiếu niên
Yêu gian đảm khí hữu long tuyền
Anh hùng nhược ngộ vô dung địa
Bảo hện thâm cừu bất đãi thiên*

...

*Theo việc binh nhưng thuở trẻ trai
Phong trần hăng hái tuốt gươm mài
Anh hùng gặp phải hồi không đất
Thù hận chằng chằng chẳng đợi trời*

Và nếu ở thượng nguồn của dòng Vàm Cỏ Đông Tây Ninh từng tự hào là nơi có được in bóng của các vị anh hùng họ Huỳnh, họ Trương, họ Đặng thì dòng Vàm-Cỏ-Đông Long-An cũng từng đã tự hào là nơi còn tàng trữ những chiến công của vị anh hùng dân tộc nước nhà, là Nguyễn-Trung-Trực.

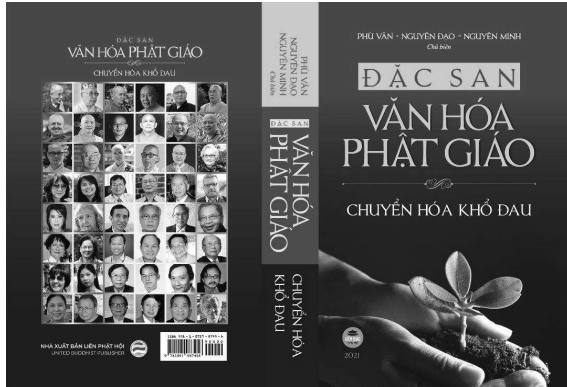
Ông là một liệt sĩ cận đại của nước nhà vào cuối thế kỷ 19 ở đất phương Nam, xuất thân từ Bình-Định dưới thời vua Minh Mạng. Sau khi lớn lên thì vào Nam lập nghiệp sinh sống cùng chung với dân chài ở Long An, rồi Cà Mau. Trong khi Pháp sắp đánh thành Gia-Định (do Nguyễn Tri Phương trấn giữ), thì ông liền đứng lên chiêu mộ dân chài gia nhập vào đoàn quân của Trương Công Định cố thủ đồn Chí-Hòa. Sau khi đồn Chí-Hòa bị rơi vào tay giặc, thì ông chạy về Long An tiếp tục lãnh đạo cuộc trường kỳ kháng chiến chống giặc xâm lăng. Và hơn tám tháng sau, ngày 10-12-1861, thì ông chỉ huy trận đánh thành công đốt chìm chiến tàu **Espérance** của Pháp tại dòng sông Nhật-Tảo. (*Sự kiện này về sau, thì trong một phần tài liệu trong tác phẩm của nhà nghiên cứu Alfred Schreiner: "Abrégé de l'histoire d'Annam" (1906), thì cũng đã có đưa ra những lời cảnh báo cho rằng, trận đánh chìm tàu Espérance ở Nhật-Tảo chỉ là một khúc nhạc dạo đầu cho các cuộc tổng tấn công toàn bộ những đồn bót của Pháp về sau*)...

(còn tiếp)

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI XUẤT BẢN

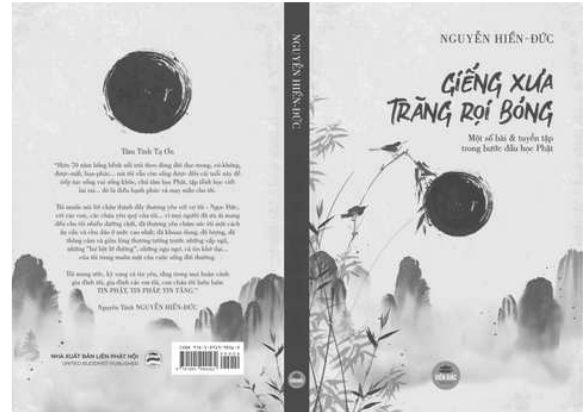
• **Phù Vân phụ trách**

* **Đặc San Văn Hóa Phật Giáo**

dung phong phú và hình thức trang nhã, chúng tôi tin rằng Đặc San này sẽ không phụ lòng độc giả khắp nơi đã chờ đợi cả năm nay. [...]
(Trích Lời Trình Thưa của HT.Thích Như Điển)

* **Giếng Xưa Trăng Rọi Bóng của Nguyễn Hiền Đức:**

[...] ... Người Nhật thường nói: “Tiền bạc có thể dùng mua sách, nhưng không thể mua được sự hiểu biết.” Vậy sự hiểu biết của chúng ta do đâu mà có, nếu không phải là nhờ vào việc đọc sách, tụng Kinh, ngồi Thiền, lễ bái, cầu nguyện? Không ai mới sinh ra đời mà đã có ngay sự nhận biết rõ ràng, chỉ trừ những bậc tái sanh, còn đa phần là mù mịt nẻo đi lối về. Khi lớn lên, chúng ta được các bậc thầy ngoài đời cũng như trong đạo, cùng với cha mẹ, người thân, bạn bè, tất cả đều dạy cho ta những kiến thức mới, bắt đầu từ việc đánh vần các chữ cái cho đến những nhận thức về sự vật, sự việc. [...]

Sự ra đời và phát triển của Đặc San Văn Hóa Phật Giáo thường niên này cũng không ngoài quy luật đó.

Năm 2019, các anh em trong Ban Biên Tập báo Viên Giác vì muốn đánh dấu một kỷ niệm đặc biệt nhân 40 năm báo Viên Giác hiện diện với đời, nên đã cho xuất bản Đặc San Văn Hóa Phật Giáo gồm có (38 tác giả, 560 trang).

Đến năm 2020 mặc dầu thế giới đang bị Covid 19 vây hãm, nhưng Ban Biên Tập cũng đã hình thành được Đặc San Văn Hóa Phật Giáo thứ hai với chủ đề “Phật Giáo & Đời Sống” (49 tác giả, 668 trang).

Năm nay, 2021, Ban Biên Tập của Đặc San Văn Hóa Phật Giáo, gồm ba đạo hữu Phù Vân, Nguyễn Đạo và Nguyễn Minh, đã thỉnh mời được nhiều chư Tôn Đức Tăng Ni cũng như quý đạo hữu Phật tử xa gần, đóng góp bài viết cho cuốn Đặc San Văn Hóa Phật Giáo với chủ đề “Chuyển Hóa Khổ Đau” (50 tác giả, 674 trang), với nội

Chúng tôi không dám xem đây là một cuốn “sách” theo đúng nghĩa những gì cần có và phải có. Vì rằng tôi *“không phải là một nhà văn hay nhà nghiên cứu chuyên về một lãnh vực nào cả, mà nói cho thật đúng, [anh] chỉ là một người yêu cái đẹp của văn chương chữ nghĩa và các giá trị học thuật có tính nhân văn, cả đời đọc nhiều và mê (chứ không phải chỉ quý trọng) một số tác giả...”*. Tôi thích nhận xét chính xác này của nhà nghiên cứu - phê bình Trần Văn Chánh trong Lời giới thiệu *Tuyển tập Nguyễn Hiền Lê - Những Lời Tựa và Bài Giới Thiệu Sách* do tôi sưu tầm - tuyển chọn (NXB Tổng hợp TP Hồ Chí Minh, 2019). Và Hương Sen Press, trong *Lời giới thiệu* cuốn sách mỏng *Hương Sen Thơ Và Nhạc* (NXB Hồng Đức, 2019) đã viết: *“Nguyễn Hiền-Đức, từ hai mươi năm nay, sau khi nghỉ hưu, ông có thời gian đọc Kinh, sách Phật học và đã thực hiện được nhiều bộ Tuyển tập Phật học.”*

Chúng tôi trích dẫn hai nhận xét này, qua đó chân thành thưa trình để mong tiếp tục nhận được sự sách tấn, khích lệ, chỉ dẫn, dắt dìu tôi trong bước đầu “tập tễnh học Phật”, “lỗm bõm học Phật” mà tôi tâm đắc đề cập trong tập này – dù rằng cảm nhận của tôi còn khá hời hợt, nông cạn và chắc chắn không sao tránh khỏi sai sót trong khi viết đôi điều về tác phẩm rất giá trị của quý Hòa Thượng Tuệ Sỹ, Hòa Thượng Bảo Lạc, Hòa Thượng Như Điển, Ni sư Thích Nữ Giới Hương, Bác sĩ Đỗ Hồng Ngọc và Văn Công Tuấn. (Trích „Lời Thưa” của tác giả Nguyễn Hiền-Đức)

- Đặt mua sách trên www.amazon.de hoặc
- Chùa Viên Giác - email: buero@viengiac.de

• Phù Vân phụ trách

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Ngày 26 tháng 5 năm 2021

**Tòa Bạch Ốc tổ chức Đại lễ Phật đản
với thắp nến lần đầu tiên trong lịch
sử Hoa Kỳ**

Lần đầu tiên trong lịch sử Hoa Kỳ, lễ kỷ niệm ngày đản sinh, thành đạo và Niết Bàn của Đức Phật (Vesak), đã được tổ chức trọng thể tại Tòa Bạch Ốc ngày hôm nay. Để tôn vinh Đại lễ Vesak, một tuyên bố chính thức từ Tòa Bạch Ốc đã được Tổng Thống Biden công bố:

"Jill và tôi gửi lời chúc mừng nồng nhiệt nhất tới các Phật tử ở Hoa Kỳ và trên toàn thế giới khi họ kỷ niệm Vesak, một ngày tôn vinh sự đản sanh, giác ngộ, và Niết bàn của Đức Phật. Nghi lễ thắp sáng một ngọn đèn, biểu tượng của ngày lễ đã được tổ chức hơn 2.500 năm này, nhắc nhở chúng ta về những lời dạy từ bi, khiêm tốn và vị tha của Phật giáo vẫn tồn tại cho đến ngày nay. Vào ngày này, chúng tôi cũng tưởng nhớ nhiều đóng góp của các Phật tử ở Mỹ, những người đã làm giàu cho cộng đồng và đất nước của chúng tôi khi tất cả chúng ta cùng nhau hướng tới những ngày tươi sáng hơn ở phía trước.

Chúng tôi rất vui mừng vì Tòa Bạch Ốc đã cử hành Đại lễ Vesak lần đầu tiên với Phu quân Phó Tổng Thống Hoa Kỳ, ông Douglas Emhoff, thắp nến trong Tòa Bạch Ốc với sự hiện diện của ba vị Hòa Thượng đại diện cho các truyền thống Phật Giáo Nam Truyền (Theravada), Phật Giáo Bắc Truyền và Kim Cang thừa. Sự kiện này được điều phối bởi Wangmo Dixey, Chủ tịch Hiệp hội Phật giáo Quốc tế Hoa Kỳ The International Buddhist Association of America thông qua văn phòng của Ngài Shekar Narasimhan, Chủ tịch the Dharma Into Action Foundation. Đèn được thắp sáng và cầu nguyện do Hòa thượng Uparatana (người Mỹ gốc Sri Lanka) thay mặt cho truyền thống Phật giáo Theravada; Giáo thọ sư Marvin Harada (người Mỹ gốc Nhật Bản) đại diện cho truyền thống Phật Giáo Bắc Truyền và Hòa thượng Tarthang Tulku Rinpoche (người Mỹ gốc Tây Tạng) đại diện cho truyền thống Kim Cương thừa.

Bà Dixey nói; "Thật tuyệt vời khi những lời cầu nguyện được dâng lên từ cả ba truyền thống thực hành Phật giáo lớn ở đây, ngay ở trung tâm của nền dân chủ Hoa Kỳ. Thật là tốt lành khi điều này xảy ra vào ngày kỷ niệm cuộc đời và những lời dạy của Đức Phật. Cầu mong những lời cầu nguyện mà chúng ta dâng lên ngày hôm nay mang lại hòa bình và sự chữa lành cho tất cả các dân tộc, đặc biệt là cho các anh chị em của chúng ta ở Ấn Độ, trung tâm của Phật Pháp, và cầu mong ánh sáng tỏa ra từ đây, Tòa Bạch Ốc của Hoa Kỳ, mang lại trí tuệ và hòa hợp cho toàn thế giới. Chúng tôi đang thắp sáng một triệu ngọn lửa ngày hôm nay để tôn vinh thời điểm lịch sử này trong lịch sử Phật giáo của chúng tôi ở Hoa Kỳ".

Để biết thêm thông tin, vui lòng liên hệ Wangmo Dixey theo số 510 847 2966 tại: wdixey@dharmacollege.com hoặc Stefan Kuhn theo số 970-376-4204.

The International Buddhist Association of America

- Thông cáo báo chí của Tòa Bạch Ốc:
[https://www.whitehouse.gov/briefing-](https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/05/26/statement-by-president-biden-on-vesak/)

[room/statements-](https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/05/26/statement-by-president-biden-on-vesak/)

[releases/2021/05/26/statement-by-president-](https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/05/26/statement-by-president-biden-on-vesak/)

[biden-on-vesak/](https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/05/26/statement-by-president-biden-on-vesak/)

- Thông cáo báo chí của The International Buddhist Association of America Final

Statement by President Joe Biden on the Passing of Senator John Warner

MAY 26, 2021 • STATEMENTS AND RELEASES

From his enlistment in the Navy at age 17, to his service with the Marines in the Korean war, to his time as Secretary of the Navy, to his five terms in the United States Senate, John Warner lived an extraordinary life of service and accomplishment.

I had the privilege of serving alongside John in the Senate for three decades. The John Warner I knew was guided by two things: his conscience and our Constitution. And, when acting in accordance with both, he neither wavered in his convictions nor was concerned with the consequences.

From fighting for international rules and norms to help keep the peace among nations, to his principled stances to oppose torture and support our Armed Forces and our national security, I always knew that John's decisions were guided by his values—even when we disagreed on the policy outcomes. When told

that if he voted in a way that was not in line with his party's position—as he did numerous times on issues of rational gun policy, women's rights, and judicial nominees—that "people would say," his favorite rejoinder was, "Let 'em say it."

Indeed, that was his response when, in one of the great honors of my career, he crossed party lines to support me in the 2020 election.

When Senator Warner left the Senate, he asked that the Henry Wadsworth Longfellow poem, O Ship of State be read into the Senate Record.

In that poem is the stanza:
 In spite of rock and tempest's roar,
 In spite of false lights on the shore,
 Sail on, nor fear to breast the sea!
 Our hearts, our hopes, are all with thee.

Through his service in uniform and the Senate, John Warner deftly helped guide our ship of state. Today our hearts and prayers are with his family.

PHÁP THOẠI CỦA HT THÍCH NHƯ ĐIỂN

LTS: Hòa Thượng Thích Như Điển, Phương Trượng Tổ Đình Viên Giác, sinh ngày 28.6.1949 tại Duy Xuyên, Quảng Nam, Việt Nam; du học tại Nhật Bản năm 1972, đến định cư tại Đức Quốc từ năm 1977 đến nay. Ngài đã:

- thành lập Tổ Đình Viên Giác Hannover, Đức Quốc năm 1978;
- sáng lập Chủ Nhiệm báo Viên Giác năm 1979;
- thành lập Chi Bộ Giáo Hội PGVNTN Đức Quốc và Hội Sinh Viên và Kiều Bào Phật Tử tại Đức Quốc vào năm 1978, 1979;
- cùng với Hòa Thượng Thích Minh Tâm, Viện chủ chùa Khánh Anh, Paris, Pháp Quốc được Hội Đồng Tăng Già Tích Lan trao tặng giải thưởng cao quý và quạt Pháp Sư vào tháng 7 năm 2011 tại thủ đô Colombo;
- Đệ nhị Chủ tịch Hội Đồng Điều Hành GH/PGVNTN Âu Châu nhiệm kỳ 2019 – 2023;
- Phó Chủ tịch Hội Phật Giáo Tăng Già Thế Giới (World Buddhist Sanga Council – WBSC) năm 2018 tại Penag Malaysia;
- Tính từ 1972 đến 2021 Hòa Thượng đã sáng tác gần 70 tác phẩm và dịch phẩm từ tiếng Việt, Anh, Hán, Nhật và Đức ngữ.

• Đầu năm 2021, Hòa Thượng Thích Như Điển được Master Hui Siong, Viện chủ Beeh Low See Temple tại Singapore mời Hòa Thượng ban Pháp thoại vào ngày 12.02.2021; cũng như các chùa khác như Mahakaruna Buddhist Center cũng như chùa Vihara Mahavira Graha Medan tại Indonesia vào ngày 28.3.2021.

Chúng tôi xin đăng tải 2 bài Pháp thoại của Hòa Thượng Thích Như Điển để Chư Tôn Đức và độc giả báo Viên Giác tường lãm.

(Viên Giác)

1.- Pháp thoại (Dharma Talk) của Hòa Thượng Thích Như Điển tại chùa Beel Low See Temple (Tỳ Lô Tự) Singapore ngày 12.02.2021: Tiếng Anh phụ đề tiếng Hoa, tiếng Indonesia và Việt Ngữ.

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật
 Kính bạch chư Tôn Đức Tăng Ni,
 Kính thưa Quý Phật Tử,

Hôm nay là ngày đầu năm Tết âm lịch Tân Sửu nhằm ngày 12 tháng 2 năm 2021, từ nước Đức xa xôi tận Âu Châu, qua lời đề nghị của Master Hui Siong, Trụ trì chùa Beeh Low See Temple tại Singapore và các chùa khác tại Malaysia cũng như Indonesia; nên tôi mới có cơ hội gặp gỡ quý ngài và quý vị trên diễn đàn Online này. Lời đầu tiên chúng tôi xin cảm ơn Master Hui Siong rất nhiều cùng cô thư ký Jackie của chùa Beeh Low cũng như quý vị về việc này.

Đức Phật của chúng ta vẫn thường hay dạy rằng: "Tất cả các pháp đều do nhân duyên sanh, các pháp đều do nhân duyên diệt và tự tánh của các pháp vốn là không". Ai trong chúng ta cũng rất rõ điều đó, vì quý vị đã là những người Phật tử thuần thành; nên pháp Duyên Sanh này luôn được nhắc nhở để hành trì. Ngoài ra Đức Phật cũng dạy về Tam Pháp Ấn theo Phật Giáo Nam

truyền như: Vô thường, khổ và vô ngã hay theo Phật Giáo Bắc truyền là tứ pháp ấn gồm: Vô thường, khổ, không và vô ngã. Dầu là Nam Tông hay Bắc Tông chúng ta cũng đang thực hành lời Phật dạy chung về việc này. Vậy khi có sự khổ ập đến thì chúng ta phải đối diện hay giải quyết vấn đề này như thế nào đây?

Kể từ tháng 2 năm 2020 cho đến hôm nay là trên dưới một năm, thế giới đang đối mặt với Covid 19 Pandemie, đã có hơn mấy triệu người chết và mấy chục triệu người bị lây nhiễm. Khiến cho tất cả mọi hoạt động đều bị ngưng đọng, kể cả các tôn giáo cũng bị ảnh hưởng lây. Lâu nay quý vị đi chùa tự do, muốn đến chùa lễ Phật hay gặp gỡ Tăng Ni bất cứ lúc nào cũng không bị hàng rào nào cản ngăn cả. Thế mà cả một năm nay tuy chùa không bị đóng cửa, mà Phật tử lại không dám tụ tập đông người. Bởi lẽ ai cũng sợ bị lây nhiễm; nên ở nhà là tốt nhất; nhưng ở nhà chưa hẳn đã yên. Vì lâu nay người chồng đi đến sở làm việc hằng ngày, người vợ ở nhà chăm lo việc nhà hay người vợ đi làm ở công ty khác. Thời gian hai người gặp nhau rất ngắn vào mỗi tối hay cuối tuần. Còn bây giờ vì Covid-19 Pandemie nên phải tiếp xúc thường xuyên hằng ngày giữa vợ chồng, con cái nhỏ với cha mẹ, khiến cho sự bức bối càng ngày càng tăng thêm, dễ dẫn đến việc đổ vỡ tình cảm, vốn đã bị dồn ép lâu ngày rồi; nên đây là cơ hội để bùng nổ.

Người lớn tuổi không có công ăn việc làm, bị thất nghiệp, việc thu nhập tiền bạc bị giới hạn nên gia đình trở nên túng quẫn hơn và nợ nần thì không giải quyết được; nên sinh ra khó chịu, rồi tự sống cô lập với nhau giữa những người thân yêu với nhau. Lý do duy nhất chỉ vì không hiểu nhau; nếu chỉ có tình yêu không, thì không thể bảo đảm cho hạnh phúc vốn dễ tan vỡ này. Có nhiều người quá khủng hoảng nên tìm cách tự tử cả gia đình. Trên thực tế thì tự tử cũng không thể giải quyết được việc gì cả, mà còn tạo

ra gánh nặng thêm cho những người thân còn sống. Thế giới đang đối mặt với những thách thức lớn lao như vậy thì Phật giáo hay nói đúng hơn là các tôn giáo sẽ giúp ích được gì cho chúng ta đây? Đây là một câu hỏi, không phải đơn giản để trả lời một cách rõ ràng; nhưng đầu tiên quý vị hãy nghe tôi kể một vài câu chuyện, sau đó sự nhận xét hay thực hành là quyền tự quyết của mỗi người.

Những ngày đầu tháng 4 năm 2020 vừa qua, nước Ý là nước có số người chết vì virus Corona tăng lên hằng ngày, hằng tháng, khiến thế giới phải chóng mặt và chính quyền cũng như Bộ Y Tế của Ý đã thể hiện trách nhiệm của mình hết mực; nhưng con số người chết hằng ngày vẫn chưa giảm hẳn. Có một cụ già 90 tuổi bị mắc Covid-19 và được đưa vào một bệnh viện ở Ý để chữa. Ông ta phải thở bằng bình Oxygen trong suốt hơn hai tuần lễ và bệnh tình của ông ta từ từ được thuyên giảm. Ngày xuất viện ông ta cầm tay vị Bác Sĩ đã chữa trị cho ông để cảm ơn. Thay vì nói những lời từ giả để về lại nhà mình thì ông ta khóc sướt mướt, khiến vị Bác Sĩ kia cũng rất lo, không biết tại sao và hỏi ông già kia rằng: Chắc là ông không đủ tiền để trả tiền viện phí phải không? Nếu vậy thì tôi sẽ đề nghị với bệnh viện để ông trả góp vậy. Ông lão thều thào trả lời: Không, không thưa Bác Sĩ, tôi có đầy đủ khả năng lo thanh toán viện phí trong những ngày tôi nằm tại đây. Nhưng tại sao ông lại khóc? Bác Sĩ hỏi. Ông thông thả giải thích rằng: Thưa Bác Sĩ: tôi đã sống hơn 90 năm trên trần thế này rồi, tôi đã hít thở không biết bao nhiêu là Oxygene để phổi tôi được thở, tim tôi được đập, mà suốt hơn 90 năm như vậy, có bao giờ tôi quan tâm đến hơi thở của mình đâu. Tôi cũng chưa bao giờ có một tiếng cảm ơn với không khí mà tôi đã được hít thở trong suốt một thời gian dài như vậy. Bây giờ đây chính là lúc mà tôi phải cảm ơn Bác Sĩ, cảm ơn những y tá chung quanh tôi và nhất là cảm ơn những bình Oxygen mà Bác Sĩ đã chuyển hơi qua đường thở cho tôi. Nếu không có những bình dưỡng khí này thì tôi đã chết cách đây mấy ngày rồi.

Câu chuyện thứ hai xảy ra tại Úc. Nhân sau một buổi giảng Phật Pháp tại Sydney, có một em bé thấy tôi uống sữa, liền đến bên nhẹ nhàng chào hỏi và thưa rằng: Sư Ông ơi! Sư Ông đừng nên uống sữa nữa. Tôi giật mình nhìn bé và ngạc nhiên hỏi tại sao như vậy? Em bé trả lời rằng: Sư Ông nên xem Film này hay lắm và đây câu chuyện được bắt đầu. Câu chuyện này xảy ra

trong một trại chăn nuôi của Úc mà tôi đã được xem hình ảnh qua Film được công chiếu trên truyền hình. Câu chuyện được bắt đầu là có một nông trại nọ nuôi rất nhiều bò để lấy sữa. Trong đám bò bị lấy sữa ấy có một con bò lại sinh một con bê và khi con bê thềm sữa đến bên con bò mẹ để bú thì bị người lấy sữa lấy búa đập cho con bê vỡ đầu ra và chết ngay tại chỗ. Khi xem đến đó, tôi tự nhủ rằng: Vậy thì lâu nay mình tranh sữa với bê con để nuôi tấm thân tứ đại này; nên từ đó đến nay, chính bản thân tôi, không còn uống sữa nữa. Vì nếu chúng ta uống sữa cũng chính là gián tiếp làm cho những con bê con kia khổ khổ, không có sữa để uống và dẫn đến sự chết chóc như trường hợp trên.

Câu chuyện thứ nhất giúp cho chúng ta rút ra được bài học là hãy trân quý những gì mà chúng ta đang có; chứ không phải là những gì chúng ta đi tìm. Ngay như những hạnh phúc tạm bợ mà chúng ta hay chúc nhau khi đám cưới hay tốt nghiệp Đại học, về nhà mới v.v... nó cũng chỉ là những sự ước lệ; chứ chúng ta chưa nhìn ra được thực tướng của nó như ông lão người Ý đã nhận chân ra sự quan trọng của không khí đối với sự hít thở hằng ngày của chúng ta. Bởi vì hạnh phúc không bao giờ có thật. Do vậy con người cứ mãi lo đi tìm hạnh phúc, mà không ngờ rằng hạnh phúc đang ở chung quanh ta, gia đình ta, bạn bè ta và xã hội mà chúng ta đang sống. Hãy quay lui về nội tâm để chúng ta nhận chân ra sự đổ vỡ ấy. Chắc chắn không phải vì ít tiền mà gia đình chúng ta không hạnh phúc, lý do chính là chúng ta không biết làm cách nào để xử dụng khi chúng ta chỉ có một ít tiền vì bị thất nghiệp. Chìa khóa này nó nằm ngay nơi suy nghĩ của quý vị, chứ nó không nằm trong xã hội hay ở các tôn giáo.

Câu chuyện thứ hai giúp cho những người thích ăn thịt phải nên ý thức rằng: mỗi chúng sanh đều cần có sự sống. Chúng ta lấy quyền làm người để uy hiếp những sinh vật bé nhỏ hơn mình và chiếm đoạt sự sống của kẻ khác. Do vậy ý thức không nên ăn thịt chúng sanh hay không uống sữa bò nữa như trường hợp của chính tôi là do chính mỗi người tự ý thức; chứ không ai giúp mình ý thức được việc này cả. Ngày tôi từ Nhật Bản đến Đức cách đây 44 năm (1977) muốn tìm đậu hũ để mua, không phải là điều đơn giản chút nào. Nhưng bây giờ sau hơn 44 năm ở Đức, tôi có thể tìm những thức ăn chay chế biến từ đậu nành có cả hằng trăm loại khác nhau và được bày bán khắp nơi trong các cửa tiệm của người

Đức. Dĩ nhiên không phải là người Đức đã theo đạo Phật nhiều, mà chính là tình thương và tôn trọng sự sống đối với những chúng sanh khác; nên bây giờ người Đức ăn chay nhiều như vậy.

Trước nỗi khổ của chúng sanh, chư Phật, các vị Bồ Tát luôn quán sát, chỉ bày và tạo ra nhiều phương tiện khác nhau để dẫn dắt con người đi từ chỗ mê lầm, quay đầu về bến giác; nhưng con người cứ mãi mê chém giết nhau, hận thù nhau, tranh đấu sát phạt nhau, mặc cho cái chết đã đến gần kề, thì dẫu cho Phật hay Bồ Tát có ở gần chúng ta, chúng ta cũng sẽ không được cứu vớt. Bởi vì Đức Phật vẫn thường hay dạy rằng: "Ta chỉ là một vị Đạo Sư". Câu nói này tuy ngắn; nhưng rất có nhiều ý nghĩa. Đạo sư có nghĩa là người dẫn đường. Vị Thầy này biết nên đi đường nào và tránh đường nào; nhưng chúng sanh vẫn ham mê nơi ngũ dục, tự chọn con đường tối tăm mà vào thì lỗi ấy không phải từ người dẫn đường, mà chính là ở tự mỗi chúng ta vậy.

Vậy nên muốn thoát ra khỏi cảnh khổ của Covid 19 hay những cái khổ khác trong kiếp nhân sinh này, mỗi người trong chúng ta hãy tự ý thức với chính mình về cách sống, cách cư xử với nhau hằng ngày trong gia đình hay ngoài xã hội. Chúng ta không hờn oán ai, không bắt lỗi người khác, mà tất cả đều nên quay lại với chính mình, thì dẫu cho một việc gì đó có khủng khiếp xảy đến, nó cũng không làm cho chúng ta bị thất vọng, để cho chúng ta phải tìm cách cô lập bởi chính mình và mọi người hay trách trời, trách đất, trách Phật, trách tha nhân mà không tự trách chính mình.

Kính chúc Quý Ngài và quý vị có một cái Tết thật an bình và hưởng tràn đầy hạnh phúc trong cuộc sống hằng ngày.

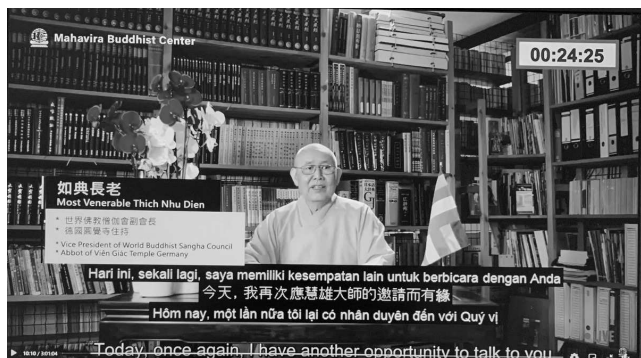
<https://www.youtube.com/watch?v=K0SLepXsTg0&t=480s>

2.- Bài Pháp thoại (Dharma Talk) của Hòa Thượng Thích Như Điển ngày 28 tháng 3 năm 2021 tại chùa Beeh Low See, Singapore và chùa Mahakaruna Buddhist Center cũng như chùa Vihara Mahavira Graha Medan tại Indonesia: *Tiếng Anh phụ đề tiếng Hoa, tiếng Indonesia và Việt ngữ.*

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật

*Kính bạch chư Tôn Trưởng lão
Cùng toàn thể Quý Thiện nam tín nữ,*

Hôm nay, một lần nữa tôi lại có nhân duyên đến với quý vị qua chương trình online này do Master Hui Siong đề nghị. Ngài là Phó Chủ tịch Hội Đồng Tăng Già Thế Giới (WBSC - World Buddhist Shanga Council) kiêm Tổng Thư ký Hoa văn và hiện đang Trụ trì những chùa này tại Singapore và Indonesia.

Sở dĩ tôi có được nhân duyên này là qua sự hình thành của WBSC từ năm 1966 tại Colombo, Tích Lan và năm 1969. Hội đồng này đã được tổ chức Đại hội lần thứ 2 tại chùa Vĩnh Nghiêm, Sài Gòn, Việt Nam do Trưởng lão Hòa Thượng Thích Tâm Châu, người đồng sáng lập ra WBSC đứng ra tổ chức. Thưở ấy, tôi mới từ thành phố cổ Hội An vào Sài Gòn nên chưa có duyên để tham dự.

Đến năm 1989, lần đầu tiên tôi tham dự Đại hội tại Taipei, Đài Loan do sự giới thiệu của Trưởng lão Hòa Thượng Thích Minh Tâm; và năm 1991, Ban Chấp Hành Hội Đồng Tăng Già Thế Giới (First Executive Committee Meeting) họp từ ngày 12 đến ngày 18 tháng 4 tại Hannover, Đức Quốc. Lần này có Trưởng lão Hòa Thượng U Ming (Ngộ Minh) đến từ Đài Loan, Chủ tịch Hội Phật Giáo Tăng Già Thế giới đã hơn 80 tuổi nhưng Ngài cũng đã chấn tích quang lâm. Trưởng lão Hòa Thượng Kuak Kuang (Giác Quang) đến từ Hồng Kông, Trưởng lão Hòa Thượng Liao Chung (Liễu Trung) đương kim Chủ tịch trong hiện tại và 16 vị Phó Chủ tịch của 16 nước Phật giáo trên thế giới đã hiện diện tại chùa Viên Giác Hannover; trong đó có Pháp sư Huệ Hùng cũng như Ngài Ming Kuan (Minh Quang) v.v... Bên phía Việt Nam, chúng tôi cũng đón được Trưởng lão Hòa Thượng Thích Tâm Châu đến từ Canada, Trưởng lão Hòa Thượng Thích Huyền Vi, Trưởng lão Hòa Thượng Thích Thiền Định, Trưởng lão Hòa Thượng Thích Minh Tâm, Trưởng lão Hòa Thượng Thích Minh Lễ đến từ Pháp Quốc và Trưởng lão Hòa Thượng Thích Mãn Giác đến từ Hoa Kỳ. Chúng tôi biết nhau

qua đạo tình từ đạo ấy và từ đó đến nay hơn 30 năm, chúng tôi vẫn thường xuyên đến tham dự các kỳ Đại hội tại Đài Loan, Đài Hàn, Singapore, Indonesia, Hồng Kông, Mã Lai, Ma Cao v.v... thật là những nhân duyên thù thắng vì Phật pháp để phụng sự nhân sinh.

Đức Phật dạy rằng, mỗi chúng sanh có tất cả 404 thứ bệnh. Những bệnh thuộc về đất có 101 loại, những bệnh thuộc về nước có 101 loại, những bệnh thuộc về gió có 101 loại và những bệnh thuộc về lửa cũng có 101 loại. Đức Phật qua cái nhìn siêu việt của tuệ giác quán sát chúng sanh, Ngài đã thấy như vậy. Không biết ngày hôm nay y học phát triển rất mạnh ở mọi ngành nghề và mọi phương diện, đã tìm ra hết được 404 thứ bệnh ấy chưa? Nếu bác sĩ mà không biết được bệnh của bệnh nhân thì không thể nào kê toa cho thuốc được.

Sau khi thành đạo dưới cội bồ-đề, Đức Phật đã tư duy rất nhiều về nỗi khổ của nhân sinh. Sau đó, Ngài đi về hướng Varanasi bên cạnh sông Hằng đã dùng liệu pháp Tứ diệu đế để độ cho 5 anh em Kiều-trần-như và liệu pháp này mãi cho đến hôm nay tất cả các truyền thống của Phật giáo như Nam tông, Bắc tông và Kim Cang thừa vẫn đang ứng dụng để trị liệu cho muôn loài. Đó là Khổ, đó là Tập, đó là Diệt và đó là Đạo - con đường đưa đến cảnh giới giải thoát an lạc hoàn toàn.

Trong Kinh tạng Nam truyền có nói về "nhận thức quán-mười liệu pháp chánh niệm" (Meditation on Perception - Ten Healing Practices to Cultivate Mindfulness) do Đức Phật dạy cho tôn giả A-nan khi thấy tỳ-kheo Girimananda bị bệnh. Đức Phật không đích thân đến, khi Ngài đang ở tại Savatti, mà Ngài truyền dạy cho tôn giả A-nan mang 10 phép quán này đến cho thầy Girimananda. Sau khi nghe tôn giả A-nan tuyên thuyết lại lời Phật dạy, tỳ-kheo Girimananda đã hết bệnh. Vậy bệnh do thân làm khổ lụy, nhưng nhờ tâm làm chủ quán niệm về 10 phép quán này một cách triệt để, nên bệnh duyên lại được khỏi. Đây là một loại pháp dược dùng để trị liệu cho cả thân lẫn tâm, đặc biệt cho những vị xuất gia. Người tại gia chắc chắn cũng có thể thực hành quán niệm như thế để chữa lành được bệnh tật của mình, nhưng đòi hỏi phải có việc dụng công miên mật qua phép quán này thì mới mong chữa lành khỏi những căn bệnh của thân cũng như của tâm.

Đức Phật cũng đã dạy trong Luận A-tỳ-đàm về việc thành lập thế giới rằng: Thế giới này và

hiều thế giới khác đều được thành lập bởi nghiệp lực của chúng sanh và phải trải qua 4 giai đoạn chính. Đó là thành, trụ, hoại và diệt. Cũng trong 4 giai đoạn này mỗi thế giới có tuổi thọ dài lâu hay ngắn ngủi là do phước báu hay hành nghiệp của những chúng sanh trong thế giới ấy tạo nên. Mỗi một thế giới như thế khi đã được thành tựu phải chịu qua 3 lần của Tiểu tam tai và 3 lần của Đại tam tai. Ba lần của Tiểu tam tai đó là: chiến tranh, đói khát và dịch bệnh. Con người lo tranh giành với nhau từ chuyện ăn uống đến địa vị, tiền của, tư tưởng với nhau; nên bắt đầu đi gây hấn với các nước lân bang. Việc này trong chúng ta nhiều người đã kinh qua.

Từ kết quả của chiến tranh, lúc nào cũng có một bên thắng trận và một bên thua trận. Dấu thắng hay thua thì bên nào cũng có người chết một cách oan uổng bởi những người hiếu chiến. Sau khi chấm dứt chiến tranh là sự nghèo đói xảy ra khắp nơi. Kết quả của chiến tranh thời đệ nhất thế chiến (1914-1918) hay đệ nhị thế chiến (1939-1945), nhiều người đói khổ lắm than, không bút mực nào tả xiết nỗi hết cái khổ đau của kiếp con người. Chiến tranh chấm dứt, bệnh tật lại hoành hành và thế giới lại lâm vào những tình trạng bi thương khác nữa. Chết vì dịch bệnh, vì đói khát, vì nghèo túng v.v...

Thời kỳ Đại tam tai sẽ xảy ra sau thời kỳ Tiểu tam tai. Đó là: nước biển sẽ dâng cao hết cõi dục giới này, lửa sẽ đốt cháy trong lòng đất làm cho đất phải vỡ tung ra, gió sẽ mang từng mảnh đất trôi theo nước, di chuyển về nơi vô định. Cuối cùng trên những mảng đất còn sót lại ấy, một số người còn phước báu nên được sống sót và nhiều người trong họ biết nói đến đạo đức, lòng tin cũng như phát tâm quy y Tam bảo v.v... thế giới mới sẽ được tái tạo dựng. Thời gian không hạn định là bao lâu, bởi vì tất cả những họa

phước này đều do con người gây ra thì chính chúng ta phải gánh lấy hậu quả vậy.

Đức Phật và chư vị Bồ Tát giống như một vị lương y, biết chữa bệnh cho thuốc; nhưng nếu chúng ta không chịu uống thuốc thì lỗi ấy không phải do bác sĩ, mà là do người bệnh vậy. Nếu người bệnh viện dẫn lý do, nào là thuốc đắng, nào là thuốc cay, chất v.v... không thể dùng được, thì căn bệnh kia cứ mãi kéo dài trong vô tận. Điều ấy có nghĩa là nghiệp bất thiện của chúng sanh có cơ hội chiếm cứ thân cũng như tâm của chúng sanh nhiều hơn; nên phải cần thời gian trị liệu lâu dài hơn nữa.

Kinh Phật cũng dạy rằng: "Bồ-tát sợ nhân, chúng sanh sợ quả"; có nghĩa là: những vị Giác ngộ biết chắc một điều là nhân này xấu, nên không bao giờ làm lỡ gây ra. Trong khi đó chúng sanh chúng ta hầu như không quan tâm đến việc gây nhân, mà chỉ sợ kết quả. Điều này đi ngược lại lời Phật dạy và chư vị Bồ-tát. Bởi vì nếu cái nhân gây ra trong hiện tại tốt, thì cái quả chắc chắn không thể xấu được. Đa phần chúng ta chỉ sợ quả đến, chứ ít ai cố gắng hiểu và thực hành lời dạy của chư Phật một cách rốt ráo để đoạn trừ vô minh sanh tử trong nhiều đời nhiều kiếp khi gây ra nhân.

Từ tháng 2 năm 2020 đến nay đã hơn một năm rồi, cả thế giới hơn 7 tỷ người, không ai là không nghe hay không biết đến con Corona virus này. Trên từ các bậc giáo chủ của các tôn giáo, dưới cho đến bàn dân thiên hạ cũng như những trẻ thơ còn nhỏ dại cũng chẳng thể thoát ra khỏi được lưới hái của tử thần, trong khi ai cũng sợ chết. Bây giờ là tháng 3 năm 2021 riêng tại xứ Đức này có đến 70.000 người chết vì Covid-19 và hơn 2 triệu người bị nhiễm bệnh. Tổng Thống Đức Steimeier kêu gọi dân chúng lấy ngày 18 tháng 4 làm ngày tưởng niệm cho những người mất vì Covid Pandemie trong thời gian qua. Thế giới thì vô số trường hợp bi thương hơn, vì nhà thương không còn giường cho người bệnh nằm nữa. Oxygen cũng đang thiếu trầm trọng như ở Jordan trong mấy ngày nay. Những nước giàu có nhưng có số dân ít thì được tiêm chủng ngừa Covid-19 trước nên đã được an tâm phần nào, còn đa phần những nước đông dân như Ấn Độ, Trung Hoa, Indonesia v.v... là cả một vấn đề khó giải quyết của chính quyền sở tại.

Vào ngày 6 tháng 3 năm 2021 vừa qua, Đức Đạt Lai Lạt Ma thứ 14 đã được chích ngừa thuốc chống lại Covid-19 lần thứ nhất tại một bệnh viện ở vùng Dharamsara và 2 tuần sau đó, Ngài

được chích mũi thứ 2 để ngừa bệnh. Báo chí, truyền thông đã đưa tin về việc này. Ngài cũng khuyên là tất cả mọi người cũng nên chích ngừa để dịch bệnh đỡ lây lan qua cho những người khác.

Theo thông tin của những giới chức y tế, họ cho biết rằng, con vi khuẩn này nếu đem nhốt trọn vào một nơi thì thể tích của nó chưa bằng một lon Coca Cola. Thế mà nó đã làm cho thế giới đảo điên không ít. Suốt một năm trời trôi qua, thế giới đang đứng trước những tình huống khó khăn như chưa bao giờ xảy ra sau đệ nhị thế chiến. Con em không được đi đến trường học, cha mẹ không có việc làm, ông bà sống cô đơn buồn tủi, vì không được con cháu viếng thăm. Máy bay ít chuyến, xe hơi, tàu lửa, tàu thủy bị hạn chế tối đa. Những nơi tập trung đông đúc như trước đây bị giới hạn rất nhiều; nghĩa là chỉ được tập trung theo lời khuyến cáo của chính phủ và Bộ Y Tế. Ngay cả nhà thờ, Mooschee, chùa viện, thánh thất v.v... cũng phải chịu chung với số phận này.

Một số nước tại Âu Châu, Mỹ Châu, Á Châu, Úc Châu và Phi Châu đã bắt đầu chích ngừa cho những người lớn tuổi trên 80, rồi trên 70 và những nhân viên làm việc trong các bệnh viện v.v... Thế nhưng, tiến độ rất chậm chạp, ai cũng mong đến phiên mình được chích ngừa. Rồi ai cũng sẽ được chích hết, nhưng chắc rằng phải đến cuối năm 2021 này mới mong thế giới sẽ trở lại sinh hoạt bình thường như trước đây.

Đứng trước tình hình khủng hoảng của thế giới như vậy, Phật giáo đã làm được gì cho những người bị bệnh hiểm nghèo? Dĩ nhiên là có rất nhiều việc mà Phật giáo đã làm. Ví dụ như cấp phát khẩu trang miễn phí, làm bệnh viện dã chiến giúp các chính quyền sở tại, cho Phật tử làm thiện nguyện trong các bệnh viện, giúp đi chợ mua thực phẩm cho những người già không có ai chăm sóc, giúp trẻ em an tâm ở nhà với cha mẹ, khi cha mẹ cũng như con cái phải đối diện với nhau hằng ngày trong một khung cảnh gia đình chật hẹp; nên đã phát sinh ra nhiều cú sốc tâm lý và chư Tăng Ni cũng như Phật tử khắp nơi đã vận dụng khả năng hiện có của mình để trợ lực với chính quyền sở tại, nhằm ngăn chặn sự lây lan được nhiều chừng nào thì tốt chừng ấy.

Tại nước Đức này, một số cơ sở như nhà trẻ, trường học, chợ búa, tiệm hớt tóc v.v... đã được mở cửa lại từng phần tùy theo số người nhiễm bệnh tại vùng đó cao hay thấp. Cũng có nơi mở

cửa xong, sự lây lan nhiều hơn xưa thì chính quyền lại ra lệnh phải cách ly xã hội trở lại. Như vậy, đúng là một cái vòng lẩn quẩn. Khi người ta bị trói buộc thì người ta luôn muốn được cởi trói; và khi được tự do rồi, con người không tuân thủ luật lệ của sự tự do; nên pháp luật sẽ ràng buộc con người trở lại như xưa. Cứ thế và cứ thế, thế giới này sinh diệt biến dị qua 4 giai đoạn của thành, trụ, hoại, không là như vậy.

Người Phật tử chúng ta luôn biết rằng, Đức Phật chế giới ra cho người xuất gia hay tại gia không phải là sự hù dọa hay sự cưỡng ép, mà việc giữ giới là một sự phòng hộ cho thân cũng như tâm của chúng ta không dễ bị phạm phải và nếu có phạm thì cũng dễ chữa lành. Vì nước sông có thể rửa sạch được vết nhơ trên thân thể cũng như giặt sạch được áo quần, nhưng tội lỗi thì chỉ có sự sám hối, ăn năn chừa đổi những lỗi lầm của chúng ta đã gây tạo trong đời này hay nhiều đời về trước, thì thế giới này mới sáng sủa hơn, tật bệnh sẽ ít còn ngự trị trên thế gian này nữa.

Dẫu cho cơn bệnh nặng nào rồi cũng sẽ hết, nhường chỗ cho sự an vui và hạnh phúc cận kề; nhưng sự an ổn ấy có được kéo dài tuổi thọ bao lâu đều là do chính mỗi người trong chúng ta thực hiện; chứ không phải do ở những vị bác sĩ tài giỏi kia. Ngay như Đức Phật, một bậc Thầy được xưng là Vô thượng Y vương, nhưng Ngài cũng sẽ không cứu được hết tất cả chúng sanh khỏi bệnh khổ, nếu chính chúng ta không chịu uống thuốc để trừ khổ kia.

Lời cuối, chúng tôi xin niệm ân Master Hui Siong rất nhiều. Nếu không có Ngài thì chúng tôi không có cơ hội để gặp gỡ gián tiếp Quý Phật tử người Hoa, người Indonesia, người Mã Lai, người Singapore, người Việt v.v... trên một diễn đàn online như thế này. Nếu có được phần phước báu lợi lạc nào qua việc nghe pháp này, chúng tôi xin hồi hướng lên Tam Bảo chúng mình và gia hộ cho tất cả quý ngài cùng quý vị luôn được an vui, hạnh phúc và cầu nguyện cho thế giới hòa bình, nạn dịch Covid-19 sớm được tiêu trừ để người người được an cư lạc nghiệp.

Nam Mô Hoan Hỷ Tạng Bồ-tát Ma Ha Tát.
<https://www.facebook.com/huisiong.master/videos/1421797178165126>

• Ghi chú: Tất cả hình ảnh trong bài được chụp từ 2 Videoclip nêu trên.

IN SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG

• Đại Nguyên phụ trách

Chính giới Đức lên tiếng trong ngày Quốc Hận 30.4.2021 tại Berlin

Lễ Tưởng Niệm 46 Năm Quốc Hận
30-04-2021

Tình hình lây nhiễm Covid-19 đợt ba gia tăng mạnh đã bắt buộc Liên Hội Người Việt Tỵ Nạn (LHNVTN) tại Cộng Hòa Liên Bang hủy bỏ buổi Biểu Tình nhân ngày Quốc Hận thứ 46 tại Berlin. Thay vào đó buổi lễ Tưởng Niệm được diễn ra trực tuyến với sự hiện diện của trên dưới 80 đồng bào.

Trong thành phần quan khách Đức và Việt có sự góp mặt của: Phương Trưởng Chùa Viên Giác Hòa Thượng Thích Như Điển, Linh Mục Tuyên úy Liên Đoàn Công Giáo Việt Nam cha Anton Đỗ Ngọc Hà, ông Volker Kauder (Dân biểu Quốc Hội Đức, cựu Trưởng khối lưỡng đảng CDU / CSU), ông Martin Patzelt (thành viên Ủy Ban Nhân Quyền Quốc Hội), đại diện tổ chức ACAT Đức, LS Nguyễn Văn Đài, GS Phan Thông Hưng (Cộng Đồng Người Việt Quốc Gia Liên Bang Hoa Kỳ), ông Trần Văn Đông (Liên Hội Người Việt Canada), ông Nguyễn Văn Bon (CĐ Người Việt Tự Do Liên Bang Úc Châu), ca nhạc sĩ Việt Khang và Đình Đại...

Sau nghi thức khai mạc bằng quốc thiều Đức và quốc ca Việt Nam HT Thích Như Điển và Lm Đỗ Ngọc Hà đã cầu nguyện cho Quê Hương và Dân Tộc. Xen kẽ những lời phát biểu của quan khách Đức Việt là những nhạc phẩm của ca nhạc sĩ blogger Tuấn Khanh („Bài học bị đánh cắp“), Việt Khang („Con đường tự do“) và Đình Đại („Tù Thơ“).

Đặc biệt nhóm hát Yêu Tự Do tại Đức (Mỹ Lệ, Minh Mẫn, Vĩnh Điệp, Thụy Uyển, Cao Thành) đã trình bày tác phẩm Chúng Đi Buôn của Phan Văn

Hưng cũng như những nhạc phẩm („Bản Sắc Dân Tộc“, „Đường Lặng Im“) của ca nhạc sĩ Cao Thành rất đặc sắc.

* **Hòa Thượng Thích Như Điển** nhận định: „... cho dầu Cộng Sản Việt Nam đã thôn tính miền Nam 46 năm, nhưng họ vẫn không cai trị được tâm tư và tình cảm của người dân...“

Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu – Chi Bộ Đức Quốc
Hòa Thượng Thích Như Điển

* **Lm Anton Đỗ Ngọc Hà** chia sẻ rằng tuy phải sống xa quê hương nhưng lòng người xa xứ luôn gắn bó với Dân Tộc trong lời kinh nguyện.

* **Ông Volker Kauder** là cựu Trưởng khối của lưỡng đảng Ki tô giáo Dân chủ và Ki tô giáo xã hội trong quốc hội liên bang; người đã từng lên tiếng cho Nhân Quyền và Tự Do Tôn Giáo và đã về Việt Nam để yểm trợ tinh thần cho những nhà hoạt động nhân quyền như Lê Quốc Quân, Nguyễn Văn Đài v.v...

Ông phát biểu: „Cuộc chiến Việt Nam đã lấy đi hàng triệu sinh mạng, gây thương tích và chấn thương tâm lý cho vô số người... Tuy chiến tranh chấm dứt nhưng hòa bình vẫn không đến. Hàng trăm ngàn người chạy trốn trước những khủng bố của Cộng Sản... Cách đây vài năm tôi đã gặp gỡ một số người Việt Nam. Sau đó họ đã bị bắt giam và chúng tôi đã phải nỗ lực nhiều để cứu họ khỏi cái chết... Dầu vậy, tôi muốn nói rằng tại Việt Nam một số điều đã thay đổi. Nhưng chúng

tôi cũng biết rằng chúng ta vẫn phải tiếp tục tranh đấu cho Nhân Quyền và Tự Do Tôn Giáo.”

* **Ông Martin Patzelt** là Dân biểu Quốc Hội Liên Bang Đức; thành viên Ủy Ban Nhân Quyền Quốc Hội; đặc trách tường trình về Đông Nam Châu Á. Ông đã lớn lên dưới chế độ Cộng Sản Đông Đức và là người luôn tranh đấu cho Tự Do Tôn Giáo.

Ông chia sẻ như sau: “Các bạn Việt Nam thân mến, cùng các thân nhân và bằng hữu của những nạn nhân cuộc chiến tranh tàn khốc. Hôm nay chúng ta tưởng niệm lần thứ 46 sự kiện thảm sát này. Tôi nhớ lần đến Sài Gòn, vào nghĩa trang, đứng trước những ngôi mộ của những người trẻ bị chết vì chiến tranh, tôi đã liên tưởng đến những nỗi đau lên đến hàng triệu lần cho những gia đình. Là người Đức chúng tôi thấu hiểu điều này. Và nhất là tôi đã lớn lên trên phần đất Cộng Sản Đông Đức, tôi cảm nhận được thế nào khi dân tộc bị cách chia, khi ngay trong gia đình bị chia làm đôi.

Chúng tôi đã giải quyết được vấn nạn này bằng phi bạo lực. Vì thế, chúng tôi xin cầu chúc cho vết thương của các bạn sẽ được hàn gắn, và hòa bình giữa các gia đình và miền đất nước khác nhau sẽ trở lại. Muốn được như thế, điều kiện cần thiết là: Việt Nam phải có Dân Chủ, điều mà Việt Nam thường tự hào. Và Việt Nam phải tôn trọng Nhân Quyền.”

* **LS Nguyễn Văn Đài** khẳng định rằng:

“Chừng nào chế độ độc tài Cộng Sản Việt Nam còn tồn tại thì chừng đó những người đồng bào của chúng ta ở trong nước còn chịu sự cai trị bất công và đau khổ.” Vì thế anh kêu gọi mọi

người cùng đứng lên hợp tác, đoàn kết cùng nhau để xóa bỏ chế độ độc tài bằng những phương tiện internet, truyền thông mạng xã hội và công nghệ 4.0 để trong tương lai chúng ta không còn tổ chức tưởng niệm tháng tư buồn nữa mà là tháng tư vui.

* **GS Phan Thông Hưng**, Cộng Đồng Người Việt Quốc Gia Liên Bang Hoa Kỳ: “Ngày Quốc Hận là ngày chúng ta nhắc cho hậu thế biết những tác hại mà Cộng Sản Việt Nam đã khiến chúng ta không phải chỉ xa lìa nơi chôn nhau cắt rún, mà còn tai hại hơn hết, là làm cho Đất Nước, từng mang tên là Hòn Ngọc Viễn Đông, không còn vẻ đẹp văn minh như ngày xưa. Lãnh thổ và lãnh hải dần dần bị Trung Cộng thu tóm, do hành động bán nước cho ngoại bang của Cộng Sản. “Bao năm giải phóng như thế này phải không anh?”

Cộng Đồng Người Việt Quốc Gia Liên Bang Hoa Kỳ
GS. Phan Thông Hưng

* **Ông Trần Văn Đông**, Liên Hội Người Việt Canada:

Liên Hội Người Việt Canada
Trần Văn Đông

“Mùa Xuân năm 1975 là mùa Xuân Đau Thương không chỉ đối với quân dân cán chính Việt Nam Cộng Hòa mà đó là mùa Xuân Đau Thương cho cả miền Nam Việt Nam! Hàng triệu người phải liều mạng ra đi để tìm sự sống trong cái chết. 46 năm Quốc Hận ly hương chúng ta đã xây dựng cuộc sống trên xứ người. Nhưng những

trái tim biết yêu thương nhìn về Đất Mẹ Việt Nam, yêu thương đồng bào và dân tộc mong một ngày trở về Quang Phục Quê Hương, xây dựng lại tình người, đốt sáng lên những ngọn nến sắp rụi tàn, vun xới những bông hoa tự do đã đâm chồi... Mẹ Việt Nam ơi! Chúng con vẫn còn đây!"

*** Ông Nguyễn Văn Bon**, CD Người Việt Tự Do Liên Bang Úc Châu:

"Tưởng niệm 46 năm Quốc Hận không có nghĩa là chúng ta vẫn mãi hận thù. Quốc Hận ở đây là những chất vấn, tại sao sau 46 năm được Nhà Cầm Quyền Cộng Sản Việt Nam gọi là Thống Nhất Đất Nước mà vẫn có vô số những người dân tiếp tục tìm cách bỏ nước ra đi để tìm

đường sống còn?

Tại sao Nhà Cầm Quyền Cộng Sản Việt Nam cướp đất của dân lành để dâng cho giặc Trung Cộng?

Tại sao ngư dân Việt Nam không được hành nghề ngay trên vùng biển của mình để sinh sống?

Tại sao ngay trên đất nước của chúng ta lại có những khu tự trị của Trung Cộng nổi lên, mà người dân Việt Nam chúng ta không được đến?

Tại sao người Việt Nam chúng ta không có quyền quyết định cho vận mệnh đất nước của mình?

Chúng tôi minh định rằng, bao lâu đảng Cộng Sản Việt Nam còn thì bấy lâu Đất Nước chúng ta không có lối thoát!"

*** ACAT Đức Quốc là một tổ chức Ki tô giáo tranh đấu chống lại tra tấn và án tử hình**

Trong những năm qua ACAT Đức quốc đã thường xuyên lên tiếng cho những người Việt Nam hoạt động cho tự do tôn giáo và nhân quyền.

Văn thư chào mừng nhân ngày Tưởng niệm 30.4.2021 có nội dung sau đây:

"Hôm nay chúng tôi cùng với quý vị tưởng niệm những người đã chết vì chiến tranh. Và chúng tôi cùng đau buồn với quý vị.

Chiến tranh và truy nã vẫn tiếp tục để lại dấu ấn trên nhiều thế hệ. Là một tổ chức nhân quyền, ACAT mong ước nhìn thấy sự chữa lành những vết thương và những vết sẹo. Nhưng thực tế thì ngược lại! Nhân phẩm của vô số người Việt Nam bị tổn thương vì họ bị bắt giam, bị tra tấn và bị xử tử.

Chúng tôi ước mong một hoàn cảnh khác cho người Việt Nam. Nhưng niềm đau cho quý vị và gia quyến là tình trạng vi phạm nhân quyền vẫn tiếp diễn, càng làm cho những trải nghiệm chiến tranh thêm sâu đậm. Khi nhà cầm quyền ra lệnh giấu kín những bất công thì những bất công lại càng hiển thị mọi lúc.

Vì thế nhu cầu cấp thiết là quý vị thông tin cho chúng tôi biết về số phận của người Việt Nam; chia sẻ cho chúng tôi những trải nghiệm của quý vị và gìn giữ những kỷ niệm.

Liên Hội NVTN tại CHLB là một tấm gương tiêu biểu cho đời sống xã hội phong phú tại đất nước chúng tôi, nơi mà nhiều sắc dân cùng chung sống.

Chúng ta hãy cùng nhau nuôi niềm hy vọng là trong tương lai không xa tại Việt Nam, xã hội dân sự sống động và nhân bản sẽ thực hiện những dự án quan trọng mà không sợ bị hành hung và đàn áp.

Trân trọng kính chào trong thân ái và liên đới!"

Sau khi đã đón nghe những lời chào mừng của quý quan khách Đức Việt và trước khi ông Nguyễn Văn Rì (Phó chủ tịch LH NVTN) nói lời cảm tạ, BS Hoàng Thị Mỹ Lâm (Chủ tịch LHNVTN) đã chia sẻ những lời tâm huyết: „Gần nửa thế kỷ đảng Cộng Sản Việt Nam đã nhuộm đỏ toàn cõi Việt Nam, sau khi đem xương máu của hai triệu thanh niên Việt hai miền Nam Bắc lót đường cho tham vọng của đảng. Từ 46 năm nay bè đảng lãnh đạo Cộng Sản Việt Nam đem nhãn hiệu Độc Lập, Tự Do, Hạnh Phúc để lừa dối dân tộc. Độc lập gì mà kinh tế, chính trị hoàn toàn lệ thuộc vào Tàu Cộng. Tự Do gì mà người dân không được chọn người xứng đáng lãnh đạo đất nước. Không được phát biểu nguyện vọng ôn hòa. Không được hành đạo khi không có phép của đảng. Hạnh phúc gì mà dân oan mất nhà, mất đất. Oán than khắp ba miền đất nước...”

Kể đến BS Mỹ Lâm hướng sự chú ý của quan khách về những nỗ lực đấu tranh của đồng bào trong và ngoài nước bằng đoạn phim ngắn „Phong Trào Dân Chủ 46 năm nhìn lại” (<https://www.youtube.com/watch?v=e7rAmqibbTU>)

Kết thúc chương trình buổi lễ trang trọng Tưởng Niệm 46 năm Quốc Hận là bản hợp ca Việt Nam Quê Hương Ngạo Nghề.

(Thùy Minh tường trình từ Berlin, 30.4.2021)

*** Đức phá vỡ một băng đảng Việt Nam buôn hàng trăm kilo ma túy từ Hoà Lan đưa về phân phối tại Đức**

Ngày thứ Ba 13/4 và thứ Tư 14/4, khoảng 600 cảnh sát, trong đó có lực lượng đặc nhiệm chống khủng bố, đã mở một cuộc đột kích lớn tại Berlin, khám xét nhiều nhà ở, văn phòng và cơ sở kinh doanh của một băng nhóm Việt Nam buôn bán ma túy, đặc biệt tất cả các địa điểm này ở gần bên cạnh chợ Đồng Xuân Berlin. Chưa kể hôm qua, riêng thứ Tư hôm nay 14/4, cảnh sát bắt được 12 nghi phạm.

Băng đảng Việt Nam buôn ma túy: Một băng đảng Việt Nam bị tình nghi trong vài năm trở lại đây đã buôn lậu hàng 100 Kilo chất ma túy tổng hợp và cần sa từ Hoà Lan vào Đức.

Christian Schüttenkop, phát ngôn viên của Sở Điều tra Quan thuế Munich, nói: "Nhóm thủ phạm Việt Nam bị tình nghi buôn lậu hàng 100 Kilo ma túy trong ba năm qua từ Hoà Lan sang Đức và phân phối từ Berlin trên toàn nước Đức".

Theo cảnh sát, các thành viên của băng đảng này cũng được cho là có trang bị vũ khí, cho nên cuộc đột kích lớn được sự hỗ trợ của Lực lượng Đặc nhiệm chống khủng bố. Tất cả các địa điểm khám xét trong ngày 14/4 đều nằm gần bên cạnh khu chợ Đồng Xuân khổng lồ, nơi còn được biết đến như một đầu mối liên lạc của những kẻ đưa người Việt Nam nhập cảnh lậu. Một lượng lớn tiền mặt, điện thoại di động và máy đánh bạc đã bị tịch thu.

Theo phát ngôn viên Christian Schüttenkopf, công tố viên Aachen đã lãnh đạo cuộc điều tra chung về băng đảng Việt Nam này suốt 3 năm trời, kể từ năm 2018. Theo các nhà điều tra từ Erlangen và Nürnberg ở bang Bavaria, con đường buôn lậu ma túy từ Berlin đi ngang qua

thành phố Erlangen, Nürnberg và Aachen của Đức đến Hoà Lan và từ đó quay trở lại Berlin. Theo cảnh sát, các cuộc khám xét đầu tiên ở Berlin diễn ra vào thứ Ba 13/4. Tuy nhiên, trọng tâm là vào thứ Tư 14/4. Tổng cộng có 30 căn nhà và cơ sở kinh doanh được nhắm là mục tiêu của cuộc đột kích khám xét. Ngoài ra còn có các cuộc khám xét và nắm vụ bắt giữ ở Hoà Lan cùng ngày. Công tố viên nói đây là một cuộc điều tra phức tạp.

Băng đảng Đức buôn ma túy: Băng đảng thứ hai là gồm những người Đức, họ sử dụng các căn nhà sang trọng làm kho chứa ma túy gồm cần sa, Kokain và Amphetaminen. Ngày thứ Ba 13/3 đã có một cuộc đột kích lớn vào các căn nhà này. Vụ này do công tố viên Berlin điều tra và nhắm vào một nhóm thủ phạm người Đức. 200 cảnh sát, chuyên viên và điều tra viên của Sở Cảnh sát hình sự đã khám xét 15 căn nhà sang trọng ở quận Kreuzberg, Berlin. Theo phát ngôn viên cảnh sát, 8 trong số 11 nghi phạm đã bị bắt, nhiều băng chứng đã bị tịch thu trong cuộc đột kích. Bao gồm các loại ma túy với số lượng không nhỏ.

(Tin của Hiếu Bá Linh tổng hợp)

*** Pháp: Lễ tưởng niệm 46 năm Quốc Hận**

Tường thuật lễ tưởng niệm 46 năm ngày quốc hận 30.4, được cử hành vào ngày 02.5.2021 tại đài tưởng niệm thuyền nhân trong khuôn viên chùa Khánh Anh Évry-Courcouronnes, Pháp Quốc.

Ngày 2/5/2021 tại khuôn viên chùa Khánh Anh Évry-Courcouronnes - Pháp Quốc, Thượng Tọa Trụ Trì Thích Quảng Đạo cùng một số đồng hương Phật tử tại bốn tự đã vân tập trước Đài Tưởng Niệm Thuyền Nhân để tụng một thời Kinh cầu siêu cho những người đã vì Tự Do mà hy sinh mạng sống của mình để bảo vệ đất nước; đồng thời cầu nguyện cho những người còn được sống an lạc. dưới ánh thái dương đang tỏa chiếu của mùa xuân Paris.

Mặc dầu bệnh dịch Covid 19 vẫn còn hoành hành đó đây; nhưng nỗi nhớ nước thương nòi

của người Việt ly hương nên có một số người tập hợp trước đài tưởng niệm. Sự cầu nguyện cũng có nghĩa là tất cả chúng ta hãy cùng nhau chung sức và chung lòng để xây dựng một quê hương Việt Nam tự do công bình dân chủ. Có như thế chúng ta mới đáp đền được một cách xứng đáng với những người đã hy sinh cho chúng ta được sống ngày hôm nay trên mọi nơi trên thế giới.

Sau thời Kinh mọi người đốt nhang tưởng niệm và chụp hình lưu niệm trước Đài Tưởng Niệm Thuyền Nhân vượt biển tìm tự do. Đó là những hình ảnh rất đẹp khi chúng ta nhớ đến và nghĩ về những người thân của chúng ta đã hy sinh cho đại cuộc.

*(Tóm lược tin từ **Thầy Thích Quảng Đạo**)*

*** Sydney: Thái độ và phản ứng của Cộng Đồng Người Việt Tiểu bang NSW đối với hành vi xúc phạm lá cờ Vàng của du học sinh Dương Đức Thịnh:**

Sáng ngày 03.5 vào lúc 9.30 giờ, chúng tôi đã liên lạc với Trường Trung Học Marrickville để kiểm chứng nguồn tin, nhà trường đã nhận được lá thư khiếu nại của Ban Chấp Hành Cộng Đồng Người Việt Tiểu Bang NSW, trước việc tên Dương Đức Thịnh vốn là học sinh lớp 3PD English Intensive, tại trường Marrickville, người đã có hành vi lấy lá cờ vàng trên cột điện, sau đó đã đòi đốt và giẫm lên lá cờ này, Bà Bridget là thư ký chánh của Văn Phòng đã xác nhận với chúng tôi rằng: Ban Giám Hiệu nhà trường, đã nhận được lá thư Khiếu nại của Cộng Đồng, và sự việc trên được chuyển giao lên Bộ Giáo Dục thụ lý. Theo các nguồn tin mà chúng tôi ghi nhận được thì: Bà Sarah Mitchell Bộ Trưởng Bộ Giáo Dục tiểu bang NSW cũng đã được báo cáo về sự việc.

Ngày 03/05/2021, Chủ Tịch Cộng Đồng Người Việt Tự Do tiểu bang NSW là ông Paul Huy Nguyễn cũng xác nhận với chúng tôi rằng: Nhân viên cao cấp của Bộ Giáo Dục đang làm việc với ông, và cũng chính viên chức này cho ông Paul Huy biết là: Bà Bộ Trưởng Giáo Dục sẽ luôn luôn sát cánh với Cộng Đồng Việt Nam trong sự việc này, viên chức cao cấp này hứa sẽ tìm hiểu thêm sự việc với Hiệu Trưởng Trung Học Marrickville.

Theo nguồn tin ghi nhận được tên Dương Đức Thịnh đã bị 9 cảnh sát đến bắt ngay tại Trường Trung Học Marrickville và mang về đồn cảnh sát để thẩm vấn, đương sự đã xác nhận, mình là người lấy lá cờ trên cột điện, và có nói từ ngữ khiếm nhã trong đoạn Video. Thịnh cũng khai hết những đồng phạm cùng với Thịnh làm điều này.

Theo trình tự, một khi tang chứng và vật chứng đã được cảnh sát thu thập đầy đủ, thì việc khởi tố với tên Dương Đức Thịnh hay không, đó là việc của Ban Chấp Hành Cộng Đồng Người Việt Tiểu Bang NSW. Ông Hiệu Trưởng Marrickville ra quyết định, cấm tên Dương Đức Thịnh và một số tên đồng phạm không được đến trường trong một thời gian nhất định. Thân nhân của các tên này bên Việt Nam sẽ được nhà trường thông báo về lý do cấm không được đến trường. Trong thư, viết cho chúng tôi ông hiệu trưởng cho biết: Đây là một hành động không thể tha thứ được.

Một lần nữa, Ban Chấp Hành Cộng Đồng Người Việt Tiểu Bang NSW, đã ghi thêm một điểm son, trong việc bảo vệ danh dự Lá Cờ Vàng.

(Vi Mạnh tường trình từ Sydney)

THÔNG BÁO

Của Hội Cứu Trợ TPB.VNCH Đức Quốc: Tạm Ngưng Gởi Tiền Ủng Hộ TPB

Theo tinh thần “Lá lành đùm lá rách. Miếng khi đói, gói khi no” nên “những tấm lòng hải ngoại” vẫn còn tiếp tục hỗ trợ công tác của Hội TPB.VNCH. Sự đóng góp của đồng hương trong vòng nửa năm trở lại đây được tổng kết trên Báo VG số 242 tháng 4 năm 2021 số tiền tồn quỹ là: 3.994 €.

Nhận thêm từ Bác Thị Tâm Ngô Văn Phát: Huỳnh Hoàng Huân Italy 35€, Nguyễn Thanh Tâm Trier 20€, Trần Hữu Tổ Recklinghausen 50€. Cộng: 105€. Như vậy tiền tồn quỹ đến tháng 05.2021 là: **4.099 €**.

Do tình hình dịch bệnh Covid 19 vẫn hoành hành, chính quyền sở tại vẫn duy trì lệnh “phong tỏa” vô thời hạn, nên Hội chưa gởi được số tiền này về giúp đỡ anh em TPB ở quê nhà được. Vì vậy, rất tiếc Hội phải thông báo đến quý vị “Mạnh Thường Quân” **xin tạm ngưng nhận tiền ủng hộ của quý vị** cho đến khi nào tình hình dịch bệnh lắng xuống, sinh hoạt xã hội trở lại bình thường. Đến khi ấy chúng tôi sẽ thông báo đến quý vị, chúng ta sẽ tiếp tục ủng hộ cho anh em TPB.

Kính mong quý bà con cô bác hoan hỷ.

Kính chúc gia đình quý vị luôn bình an, sức khỏe, may mắn.

Thay mặt Hội Cứu Trợ TPB.VNCH
Trần Văn Huyền. Tel. 07121. 61713.

IN NƯỚC ĐỨC

● Lê Ngọc Châu

*** Laschet (CDU) thành công trong cuộc đấu tranh quyền lực nội bộ với Soeder (CSU) để tranh cử chức Thủ Tướng Đức:**

Xếp của đảng CDU, Armin Laschet, đã tiến gần hơn rất nhiều đến việc được đề cử của Liên đảng CDU/CSU làm ứng cử viên cho chức Thủ Tướng Đức. Trong hội đồng liên bang của CDU, hơn ba phần tư thành viên hội đồng đã lên tiếng ủng hộ Laschet vào tối thứ Ba (ngày 20.04.2021) trong một cuộc bỏ phiếu kỹ thuật số bí mật.

Qua đó có thể có nghĩa là một quyết định sơ bộ đã được đưa ra trong cuộc tranh giành quyền lực trong Liên đảng vì xếp của CSU, Markus Soeder trước đó đã xác nhận việc ông sẵn sàng tranh cử, nhưng lại đặt quyền quyết định vào tay CDU.

Trong cuộc bỏ phiếu kín trong hội đồng CDU, 77,5% bỏ phiếu cho Laschet và 22,5% cho ông xếp CSU Markus Soeder, như AFP đã biết được từ các giới trong đảng. Laschet nhận được 31 phiếu bầu và Soeder 9 phiếu. Sáu thành viên hội đồng quản trị bỏ phiếu trắng.

Cuộc họp đặc biệt của hội đồng quản trị, Laschet trước đó cũng đã xác nhận quyền ứng cử Thủ Tướng của mình và kêu gọi những người chỉ trích ông ấy ra khỏi "vỏ bọc" (ý nói nên công khai). Laschet cho biết: "Tôi khuyến

khích các bạn tham gia cuộc tranh luận cởi mở. Cuộc tranh luận này phải liên quan đến việc ai là ứng cử viên tốt hơn cho chức Thủ Tướng của Liên đảng.

Trước khi bỏ phiếu bầu cử ứng cử viên Thủ Tướng đại hội cũng đã biểu quyết đề nghị trước hết là triệu tập hội nghị Chủ tịch cấp cơ sở để nắm được "bức tranh tâm trạng" sơ bộ. Đa số các thành viên hội đồng đều bác bỏ điều này.

Theo thông tin từ đảng, một công cụ trực tuyến đã được gửi đến những người tham gia qua email để bỏ phiếu kín. Ban đầu có sự trục trặc kỹ thuật khiến phiên họp phải bị gián đoạn.

Cuộc họp hội đồng quản trị CDU có tầm quan trọng thiết yếu trong cuộc tranh giành quyền lực giữa Laschet và Soeder. Xếp của CSU đã nhận được sự ủng hộ của đảng mình tại cuộc họp đoàn chủ tịch CSU vào chiều thứ Hai 19.04.2021, nhưng đồng thời tuyên bố rằng ông sẽ chấp nhận một cuộc bỏ phiếu rõ ràng của ủy ban điều hành CDU đối với Laschet và từ bỏ tham vọng tranh cử của chính mình cho chức Thủ Tướng. Laschet mô tả tuyên bố này trong cuộc họp hội đồng quản trị CDU là "tín hiệu rất quan trọng", theo những người tham gia. Để Laschet được đề cử làm ứng cử viên Thủ Tướng của Liên đảng, sự chấp thuận của các ủy ban CSU cũng cần thiết.

Trong Liên đảng CDU/CSU đã diễn ra từ hơn một tuần qua cuộc đấu tranh quyền lực công khai. Soeder và Laschet đã nói chuyện với nhau vài lần. Một cuộc gặp khác giữa hai đối thủ vẫn bất phân thắng bại vào tối Chủ nhật 18.04.2021. Hôm thứ Hai, cả Laschet và Soeder đều nói rõ rằng câu hỏi ai là ứng viên phải được trả lời nhanh chóng. Khi nào và quyết định cuối cùng như thế nào về ứng cử viên Thủ Tướng của Liên đảng sẽ được đưa ra sau cuộc bỏ phiếu rõ ràng của ban lãnh đạo CDU, ban đầu không rõ ràng.

*** Tin giờ chót:** Soeder chấp nhận quyết định của CDU đối với ứng cử viên Thủ Tướng Laschet. Soeder nhấn mạnh rằng, như đã thông báo, ông chấp nhận kết quả cuộc bỏ phiếu rõ ràng của hội đồng quản trị CDU cho lãnh đạo đảng của họ và ủng hộ Laschet mà không oán giận và với đầy đủ sức mạnh. Bây giờ là việc đứng cùng nhau. "Cuối cùng chỉ có

một liên đảng đoàn kết mới có thể thành công."

*** Baerbock được đề cử làm ứng cử viên Thủ Tướng Đức của đảng Xanh:**

19. April 2021: Nhiều tháng suy đoán đã kết thúc. Ban lãnh đạo đảng Xanh đã quyết định ai sẽ trở thành Thủ Tướng Đức trong trường hợp thắng cử: Annalena Baerbock. Cô ấy tuyên bố rằng cô ấy muốn đổi mới cơ bản đất nước.

Chủ tịch đảng Annalena Baerbock lãnh đạo đảng Xanh, với tư cách là một ứng cử viên cho chức Thủ Tướng trong cuộc bầu cử Quốc hội liên bang. Hội đồng liên bang của Greens đã đề cử người phụ nữ 40 tuổi này vào vị trí cao nhất vào thứ Hai 19.4.2021. "Tôi tin tưởng sâu sắc rằng đất nước này cần một khởi đầu mới," cô nói sau đó. Tôi muốn đưa ra một chính sách hướng tới tương lai. Quyết định này còn phải được xác nhận tại đại hội đảng từ ngày 11 đến ngày 13 tháng 6. Sự đồng ý được coi là chắc chắn. Cuộc bầu cử Quốc hội sẽ diễn ra vào ngày 26.9.2021.

Nhiều tháng suy đoán kết thúc với quyết định. Đảng đã làm rõ câu hỏi về ứng cử viên cho hai lãnh đạo đảng của mình, Baerbock và Robert Habeck (51 tuổi), hai người đã đạt được sự thỏa thuận với nhau mà không có tiếng động.

*** Baerbeck là ai?**

Baerbock lớn lên ở một ngôi làng gần Hannover và theo học khoa học chính trị và luật quốc tế ở Đức và London. Bà mẹ của hai cô con gái đã nhanh chóng tạo dựng sự nghiệp cho đảng Xanh (Greens): thành viên hội đồng quản trị của Xanh Châu Âu (European Greens) năm 2009 và chủ tịch đảng Xanh ở tiểu bang Brandenburg; 2013 gia nhập vào Quốc hội Đức

(Bundestag); Chủ tịch liên bang của đảng Xanh năm 2018 cùng với Habeck.

Cho đến nay, chỉ có CDU/CSU và SPD thường đề cử các ứng cử viên cho chức Thủ Tướng Đức, ngoại trừ một ngoại lệ: Năm 2002 FDP bổ nhiệm Guido Westerwelle, nhưng với 7,4%, chỉ là lực lượng mạnh thứ tư trong Quốc hội sau đảng SPD, liên đảng CDU/CSU và Xanh...

Baerbock sẽ tranh cử với hai người đàn ông trong cuộc bầu cử: SPD đã đề cử Bộ Trưởng Tài chính và Phó Thủ Tướng Olaf Scholz, Liên đảng CDU/CSU với Armin Laschet. Ba đảng khác có đại diện trong Quốc hội đưa ra những ứng cử viên hàng đầu, nhưng họ không muốn gọi họ là những ứng cử viên cho chức Thủ Tướng. Đối với đảng FDP, lãnh đạo đảng và nhóm nghị sĩ sẽ là Christian Lindner. Đảng AfD và Tả khuynh (die Linke) vẫn chưa đưa ra quyết định.

Trái ngược với CDU và CSU, không có tranh luận hay thảo luận công khai lớn nào về việc lựa chọn ứng viên trong số những người thuộc Đảng Xanh. Đó là lý do tại sao dự kiến sẽ có sự chấp thuận lớn tại đại hội đảng vào tháng Sáu 2021.

*** Liên minh đèn đường ở Rheinland-Pfalz:**

Ngày 30.4.2021: SPD, Xanh và FDP đã kết thúc các cuộc đàm phán liên minh của họ tại Mainz. Rheinland-Pfalz tiếp tục được cai trị bởi liên minh chính phủ cũ.

Thống Đốc tiểu bang Rheinland-Pfalz, bà Malu Dreyer (giữa), ông Tổng Trưởng Kinh tế Volker Wissing (phải) và bà Tổng Trưởng Môi trường Ulrike Hoefken.

Mainz (dpa) - Hơn năm tuần sau khi bắt đầu các cuộc đàm phán liên minh tại Rheinland-Pfalz, SPD, Xanh và FDP đã đồng ý về một phiên bản mới của liên minh chính phủ của họ. Các cuộc đàm phán liên minh, bắt đầu vào ngày 23.3.2021 đã kết thúc, được cho biết

vào sáng thứ Sáu từ các vòng kết nối của ba bên liên quan. "Tất cả các câu hỏi liên quan đến nội dung và cấu trúc đã được quyết định", một người tham gia cho biết.

Chủ tịch tiểu bang và các ứng cử viên hàng đầu Malu Dreyer (SPD), Anne Spiegel (Xanh) và Daniela Schmitt (FDP) muốn thông báo cho công chúng về kết quả vào chiều thứ Sáu tại Alte Lokhalle ở Mainz. SPD, Xanh và FDP sẽ bỏ phiếu về thỏa thuận liên minh mới tại các đại hội đảng riêng biệt vào ngày 6 tháng 5.2021.

Ba bên đã thành lập liên minh chính phủ đầu tiên vào năm 2016. Trong cuộc bầu cử tiểu bang vào ngày 14 tháng 3.2021, họ lại nhận được đa số nghị sĩ. Tại phiên họp bầu cử của quốc hội tiểu bang mới vào ngày 18.5.2021, Thống đốc Dreyer sẽ được bầu lại làm người đứng đầu chính phủ.

*** Xanh trong một cuộc khảo sát mới của Forsa rõ ràng trước Liên đảng CDU/CSU:**

Ngày 28.4.2021: Theo một cuộc khảo sát gần đây của Forsa, đảng Xanh cũng đang tăng cao trong tuần sau khi Annalena Baerbock được đề cử làm ứng cử viên Thủ Tướng Đức. Với 28%, rõ ràng vẫn là lực lượng mạnh nhất, như "phong vũ biểu xu hướng RTL/ntv" được công bố hôm 28.4.2021 cho thấy. CDU/CSU đã tăng một điểm lên 22% so với tuần trước. SPD vẫn ở mức 13%. Các giá trị cũng được giữ nguyên đối với FDP ở mức 12, AfD là 11 và Tả Khuynh (die Linke) là 7%.

Theo đó, bốn chính phủ liên minh hiện có thể thành hình: Xanh và CDU/CSU, liên minh "đèn giao thông" gồm Xanh, SPD và FDP, liên minh xanh-đỏ-đỏ cũng như liên minh giữa CDU/CSU, SPD và FDP. Liên minh đỏ đen (CDU/CSU & SPD) đang cầm quyền hiện không có đa số.

Theo cuộc khảo sát của Forsa, chuyện thích Thủ Tướng của công dân Đức cũng không thay đổi. Nếu người Đức có thể tự chọn Thủ Tướng của họ, 32% sẽ chọn Annalena Baerbock và 15% cho ứng cử viên Liên minh Armin Laschet, như trong tuần trước. Ứng cử viên SPD Olaf Scholz 13% (mất 2%).

Forsa đã khảo sát 2.507 công dân Đức từ ngày 20 đến 26 tháng 4.2021. Độ sai số thống kê là cộng / trừ 2,5 điểm phần trăm.

*** Khảo sát: Liên đảng tăng trở lại - Xanh yếu hơn một chút:**

Ngày 11.5.2021: Ông Xếp CDU, Armin Laschet có thể vui mừng: Trong một cuộc khảo sát, Liên đảng đang tăng. Sau một thời gian dài suy thoái, Liên đảng dường như đang hồi phục phần nào trong các cuộc thăm dò. Mặt khác, đảng Xanh giảm một chút. SPD vẫn tiếp tục ở mức thấp.

Berlin (dpa) - Sự tăng vọt của Xanh đồng thời với xu hướng đi xuống của Liên đảng dường như đã dừng lại theo một cuộc khảo sát mới.

Trong xu hướng ý kiến Insa cho "Bild", CDU/CSU tăng một điểm phần trăm rưỡi lên 25,5 phần trăm. Xanh mất nửa điểm và lại đứng sau liên đảng CDU/CSU với 23,5%. SPD và FDP không thay đổi so với tuần trước ở mức lần lượt là 15 và 12%. Tả Khuynh (die Linke) thêm nửa điểm thành 7,5%. AfD giảm một điểm xuống còn 11%.

Theo cuộc khảo sát của Viện Insa với 2055 công dân, theo tính toán, một liên minh chính phủ gọi là Đen-Xanh, liên minh giữa CDU/CSU, SPD hoặc sẽ có thể là liên minh đèn giao thông gồm Xanh, FDP và SPD (*ghi chú thêm: Nếu trường hợp này xảy ra thì Xanh sẽ nắm chức Thủ Tướng Đức!*)...

*** Liên minh Xanh-Đen ở Baden-Wuerttemberg:**

Ngày 01.5.2021: Kretschmann (Xanh) bảo thủ, muốn cầm quyền với CDU một lần nữa. Nhưng Xanh-Đen thỏa hiệp trong nhiều lĩnh vực do thiếu tiền - cả về bảo vệ khí hậu.

Bảy tuần sau cuộc bầu cử tiểu bang ở Baden-Württemberg, đảng Xanh và CDU đã đồng ý về một phiên bản mới cho liên minh chính phủ của họ. Điều này đã được xác nhận bởi người đứng đầu Đảng Xanh, Oliver Hildenbrand, cho Cơ quan Báo chí Đức ở Stuttgart sau khi các cuộc đàm phán liên minh kết thúc. Nhóm đàm phán xung quanh Thống đốc Winfried Kretschmann (Xanh) cũng như lãnh đạo CDU tiểu bang và Bộ trưởng Nội vụ Thomas Strobl chụp ảnh nhóm tại L-Bank.

* Xung đột trong giai đoạn lập pháp sắp tới Xanh và CDU đã quyết định đầu tư vào bảo vệ khí hậu, mở rộng tốc độ cao Internet và giao thông địa phương, cũng như thúc đẩy đổi mới. Ngoài ra còn có kế hoạch tìm việc làm thêm

trong lực lượng cảnh sát và trường học. Nhưng trong thỏa thuận liên minh, hầu hết mọi dự án đòi hỏi chi phí phải được dự tính trong ngân sách. Những dự án này sau đó sẽ được thực hiện khi các nguồn thuế đang tăng trở lại sau khi đại dịch corona kết thúc. Theo dự tính mới nhất, khoảng 4 tỷ Euro sẽ bị thiếu trong ba năm tới.

Điều này tiềm ẩn nguy cơ xung đột cho giai đoạn lập pháp sắp tới, vì các đối tác cũng có những ưu tiên khác nhau. Những người Xanh đang thúc giục đầu tư mạnh mẽ vào bảo vệ khí hậu, trong khi CDU nhấn mạnh vào nhiều đồn cảnh sát hơn. Tuy nhiên, xét cho cùng, CDU đã phải nhượng bộ đáng kể trong quá trình đàm phán, sau thất bại trong cuộc bầu cử cấp tiểu bang, CDU rõ ràng là một đối tác cấp dưới đối với đảng Xanh.

* Không tăng lương hưu cho hàng triệu người về hưu:

Berlin (dpa) - Đối với nhiều người trong số 21 triệu người hưởng lương hưu ở Đức, sẽ không được tăng lương hưu thông thường vào tháng Bảy này. Do cuộc khủng hoảng Corona, lương hưu ở phía tây sẽ vẫn ở mức hiện tại và sẽ chỉ tăng tối thiểu 0,72% ở phía đông (cộng sản Đông Đức cũ).

Điều này đã được tính toán từ mùa hè năm ngoái, vào hôm thứ Năm, Bộ Trưởng Xã hội Liên bang Hubertus Heil đã chính thức đưa ra thông báo: "Với thời gian trì hoãn, cuộc khủng hoảng Corona hiện cũng đang ảnh hưởng đến việc điều chỉnh lương hưu", chính trị gia SPD nói. Vào năm Corona 2020, ban đầu, mức tăng mạnh mẽ là 4,2% ở phía đông và 3,45% ở phía tây. Tại sao Corona làm không tăng lương hưu trong năm nay đối với số người hưu trí ở phía Tây và chỉ tăng nhẹ ở phía Đông? Điều này dựa trên việc tính toán lại lương hưu hàng năm dựa trên một "công thức điều chỉnh lương hưu" phức tạp. Trong số những thứ khác, tỷ lệ số người đóng góp và người hưởng lương hưu được tính đến, nhưng trên hết là sự phát triển của tiền lương trong nước trong năm trước.

Do các vấn đề kinh tế của nhiều công ty, thời gian làm việc ngắn và tỷ lệ thất nghiệp gia tăng, mức lương đã giảm trung bình - theo Văn phòng Thống kê Liên bang ở phương Tây là 2,34%. Về mặt toán học, thậm chí sẽ có một khoản cắt giảm lương hưu trong năm nay. Tuy nhiên, điều này được loại trừ bởi một "bảo

lãnh lương hưu theo luật định". Do đó, mức thù lao vẫn ở mức hiện tại ở phương Tây. Heil đã nói: "Ngay cả và đặc biệt là trong thời điểm khủng hoảng như đại dịch Covid 19 hiện nay, những người hưởng lương hưu có thể dựa vào lương hưu theo luật định.

Thực tế là lương hưu ở phương đông đang tăng nhẹ, không giống như ở phương tây, bất chấp cuộc khủng hoảng, là do cái gọi là bậc thang điều chỉnh: đến năm 2024, giá trị lương hưu ở phương đông sẽ dần dần được điều chỉnh để bằng ở phương tây cho đến khi cao như nhau.

Lần cuối cùng xảy ra vào năm 2010 - sau cuộc khủng hoảng tài chính - việc tăng lương hưu bị hủy bỏ. Kể từ đó, lương hưu đã tăng hàng năm, riêng từ năm 2015 đến 2020 tổng cộng là 17% ở miền Tây và khoảng 23% ở miền Đông, như công ty bảo hiểm hưu trí của Đức cho biết. Bà chủ tịch Gundula Roßbach nói: "Qua đó, những người hưu trí có nhiều tiền hơn trong túi của họ, vì mức điều chỉnh lương hưu cao hơn đáng kể so với mức tăng giá".

Cụ thể, vào tháng 7 năm ngoái, mức lương hưu "tiêu chuẩn (*Standardrente*)" đã được tăng 51 lên 1539€ ở phía tây và khoảng 60 lên đến 1495€ ở phía đông, theo chính phủ liên bang. Lương hưu tiêu chuẩn là một con số so sánh được tính theo số học cho những người đã đóng góp vào quỹ hưu trí với tư cách là người có thu nhập trung bình trong 45 năm. Theo bảo hiểm hưu trí, tổng lương hưu trung bình được trả sau ít nhất 35 năm đóng bảo hiểm ở Đức hiện là 1.413€.

Tin tốt: Sau sự sút giảm vì dịch Corona trong năm nay, lương hưu dự tính sẽ tăng một lần nữa vào năm 2022. Trong báo cáo bảo hiểm hưu trí hàng năm được công bố vào tháng 11, chính phủ cho biết lương hưu có thể tăng 4,8% ở phía tây và 5,56% ở phía đông vào năm 2022, và sau đó là mức tăng khác hơn 3% vào năm sau 2023.

Cho đến năm 2025, vẫn còn có quy định mức lương hưu không được thấp hơn 48% mức lương và tỷ lệ đóng góp cho lương hưu không được vượt quá 20%. Vẫn chưa có giải pháp cho thời gian sau đó.

* **Lê Ngọc Châu** (M_Tháng 3, 4 & 5.2021)

Sưu tầm và biên dịch từ báo der Spiegel, SZ, FAZ, die Welt, Handelsblatt, Focus, ARD, ZDF, N-TV, AFP ...

* Việt Nam mới tiêm vaccine ngừa COVID-19 cho hơn 830.000 người:

Đến ngày 8/5, Bộ Y tế csVN cho biết chỉ mới có hơn 830.000 người được tiêm vaccine AstraZeneca phòng ngừa Covid-19 trong khi dịch đang hoành hành ở nhiều địa phương trên cả nước. Những người được tiêm là nhân viên y tế, thành viên các tổ cộng đồng trong phòng chống Covid-19, ban chống dịch các cấp, và một số cán bộ cao cấp thuộc quân đội và công an. Số người được tiêm hạn chế, vì cho tới nay Việt Nam mới tiếp nhận được chưa đến 1 triệu liều vaccine từ ngoại quốc trong khi vaccine nội địa mới đang ở giai đoạn thử nghiệm. Tin thêm, trong hai tuần gần đây, Việt Nam xác định 442 ca mắc Covid-19 tại 26 tỉnh và thành phố. Giới chuyên môn nhận định có bốn nguồn dịch và hiện nay cũng đã cơ bản kiểm soát các chùm ca bệnh từ bốn nguồn này. Bốn nguồn dịch bao gồm: Đà Nẵng, Yên Bái, BV K (tại Tân Triều) và BV Bệnh Nhiệt Đới Trung ương cơ sở 2 ở Hà Nội. Nguồn nhiễm Yên Bái là từ chuyên gia Ấn Độ và Hoa Lục rồi lan xuống Vĩnh Phúc và một số tỉnh.

Nguồn: <https://www.sbtn.tv/muc/tin-tuc/viet-nam/>

* 1.343 người Trung Cộng nhập cảnh trái phép vào Việt Nam trong bốn tháng đầu năm 2021:

Ngày 5/5 Bộ Công An cho biết, trong bốn tháng đầu năm 2021, công an của 39/63 tỉnh, thành đã phát hiện ra 199 vụ với 1.343 người Trung Cộng nhập cảnh trái phép vào Việt Nam. Hiện đã khởi tố 49 vụ với 141 đối tượng, trong đó có nhiều người Việt tiếp tay cho người Trung Cộng nhập cảnh trái phép. Nếu những người nhập cảnh trái phép không bị nhiễm dịch thì nhà cầm quyền nói sẽ đưa trở lại nơi xuất phát. Còn những người kinh doanh lưu trú nếu vi phạm sẽ bị rút giấy phép kinh doanh, xử phạt hành chính, hoặc xử phạt hình sự. Bộ Công An cho biết, hiện tại đã có 150.000 người nhập cảnh vào Việt Nam bao gồm các chuyên

gia người ngoại quốc, và những người Việt Nam trở về nước.

Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>

* Nhà hoạt động nhân quyền Cấn Thị Thêu và con trai Trịnh Bá Tư bị kết án tổng cộng 16 năm tù giam:

Bà Cấn Thị Thêu tham dự rất nhiều cuộc biểu tình đòi quyền đất đai và quyền làm người.

Ngày 05/5, tòa án cs Hà Nội đã kết án hai nhà hoạt động về quyền đất đai và quyền con người, bà Cấn Thị Thêu và con trai Trịnh Bá Tư mỗi người 8 năm tù giam và 3 năm quản chế về tội danh nguy tạo "tuyên truyền chống nhà nước" theo Điều 117 của Bộ luật Hình sự. Trong phiên tòa kéo dài chỉ một ngày tại trụ sở tòa án cộng sản tỉnh Hòa Bình, nhà cầm quyền địa phương đã sử dụng nhiều công an và dân phòng để ngăn đường gần khu vực xử án ở thành phố Hòa Bình. Công an chỉ cho 2 người trong gia đình vào phòng xử án, và buộc chống bà Thêu là cựu tù nhân lương tâm Trịnh Bá Khiêm cùng hàng chục người dân oan Dương Nội phải đứng xa tòa án. Chúng còn điều nhiều xe cứu hỏa đến để chặn tầm nhìn của họ. Theo luật sư nhân quyền Đặng Đình Mạnh, người bảo vệ cho hai mẹ con bà Thêu, khi chủ tọa phiên tòa hỏi họ tên gì thì cả hai đều trả lời tên họ là "**Nạn nhân của quân cướp đất**". Anh Trịnh Bá Tư có tố cáo kiểm sát viên Vũ Bình Minh xúc phạm và chửi rủa anh trong thời gian bị giam giữ trước xét xử, còn bà Thêu nói rằng bà bị giam chung với 9 người khác trong căn phòng chỉ có 7 mét vuông, trong số này có cả người nhiễm HIV. Cũng trong phiên tòa, phía công tố nói bà Thêu và con trai đăng tải trên Facebook

hiều video nói về vụ Đồng Tâm gây hoang mang trong dân chúng thì hai mẹ con đã phản bác, rằng không có người dân nào hoang mang mà chỉ tập đoàn cộng sản gây tội ác là hoang mang mà thôi. Khi được hỏi mục đích của việc đăng tải, cả hai nói các video đó nói lên sự thật khách quan trung thực về vụ Đồng Tâm để tố cáo tội ác viên chức cộng sản cho cả nước và thế giới biết nhằm chặn đứng những việc làm sai trái của chúng. Đây là lần thứ 3 bà Thêu bị tù vì hoạt động nhân quyền và bảo vệ đất đai. Trước đó, bà bị cầm tù tổng cộng gần 3 năm vì phản đối việc cướp đất của nhà cầm quyền thành phố Hà Nội ở xã Dương Nội, nơi hàng trăm hecta đất bị tịch thu với giá rẻ mạt để bán cho một số công ty bất động sản.

Nguồn: <https://www.sbtn.tv/muc/tin-tuc/viet-nam/>

*** Việt Nam mua hơn 1.5 triệu tấn lúa của Cambodia trong bốn tháng đầu năm 2021:**

Báo Nông nghiệp Việt Nam ngày 2/5/2021 loan tin, trong 4 tháng đầu năm 2021, nhà cầm quyền đã mua 1.529.280 tấn lúa của Cambodia với số tiền 221 triệu Mỹ kim, tăng 73% so với cùng thời kỳ năm 2020. Ngoài nhập cảng lúa của Cambodia, thì vào tháng 1 và tháng 2 năm 2021, Việt Nam cũng đã nhập cảng 70.000 tấn gạo của Ấn Độ. Ngược lại với hành động tăng cường mua lúa gạo của ngoại quốc, thì việc xuất cảng gạo của Việt Nam đã giảm mạnh trong 3 tháng đầu năm 2021. Theo báo Công thương, trong tam cá nguyệt đầu tiên năm 2021, số lượng gạo xuất cảng của Việt Nam chỉ đạt 1,1 triệu tấn thu về 606 triệu Mỹ Kim, giảm 30.4% so với cùng thời kỳ năm 2020. Theo thông tin trên truyền thông của nhà cầm quyền, thì tình trạng Việt Nam phải mua lúa gạo của các nước khác ngày càng tăng cao về số lượng. Ông Đỗ Minh Nhật, phó giám đốc sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn tỉnh Kiên Giang cho biết, tình trạng mua lúa gạo của Cambodia đã xảy ra trên địa bàn tỉnh nhiều năm. Nguyên nhân vì lúa gạo của Cambodia có vị ngon, và là loại gạo sạch. Ngoài thông tin nhập cảng lúa gạo ngày càng nhiều, thì truyền thông nhà cầm quyền đã loan tin, trong năm 2020, thị trường xuất cảng lúa gạo của Việt Nam đã tăng lớn, đứng đầu vị trí thứ 2 thế giới về xuất cảng gạo. Trước những dữ kiện trên, dư luận cho rằng, để có được vị

trí xuất cảng gạo đứng thứ 2 thế giới, nhà cầm quyền cs cũng đã phải sử dụng chiêu bài lừa dối, nhập cảng sản phẩm của nước khác để bán cho người dân trong nước sử dụng, và dùng sản phẩm của người dân sản xuất được mang xuất cảng để lấy danh đi lừa thiên hạ.

Nguồn: <https://www.sbtn.tv/muc/tin-tuc/viet-nam/>

*** Khách hàng phàn nàn về xe Vinfast, hãng xe của tỷ phú Phạm Nhật Vượng sử dụng công an để trấn áp:**

Hãng xe VinFast của tỷ phú Phạm Nhật Vượng đã đề nghị công an csVN trấn áp người sử dụng một xe VinFast Lux A2.0 khi người này phàn nàn về tình trạng chiếc xe hơi này. Cuối tháng trước, ông Trần Văn Hoàng nói về lỗi của một xe hơi VinFast Lux A2.0 mà ông đang sở hữu trên kênh Youtube, và video này được chia sẻ rộng rãi. Trong video, ông Hoàng liệt kê rất nhiều lỗi của xe nhưng hãng xe VinFast bác bỏ và cáo buộc người chủ xe đưa ra thông tin sai sự thật. Ông Hoàng, chủ kênh YouTube mang tên GoGo TV có hơn 450.000 người theo dõi, nói rằng mọi rắc rối của chiếc xe hơi VinFast bắt đầu sau hai tuần kể từ khi ông mua về. Sau khi gây sức ép buộc ông Hoàng gỡ bỏ các clip liên quan, VinFast gửi đơn tố cáo lên công an và đề nghị công an trừng phạt. VinFast khẳng định luôn lắng nghe và sẵn sàng kiểm tra, xử lý mọi vấn đề cho khách hàng trong quá trình sử dụng. Hãng xe đầu tiên của Việt Nam cũng nhấn mạnh trên trang Facebook của mình rằng sẽ kiên quyết làm rõ đến cùng các hành vi mà họ gọi là sai trái, gây ảnh hưởng tới thương hiệu. VinFast có ý định niêm yết ở Hoa Kỳ và bán xe hơi ở quốc gia này. Đây là lần thứ hai công ty này đối mặt với làn sóng chỉ trích về phẩm cấp của xe. Đầu năm, nhiều người chia sẻ thông tin một số xe hơi mới của hãng bị hỏng trục trước khi đang chạy trên đường.

Nguồn: <https://www.sbtn.tv/muc/tin-tuc/viet-nam/>

*** Người Việt mang tiền sang Hoa Kỳ đầu tư, người ngoại quốc mang tiền đến "thâu tóm" các công ty Việt:**

Trong khi người ngoại quốc mang tiền vào Việt Nam mua lại những công ty do người Việt sáng lập, thì người Việt lại làm ngược lại là mang tiền sang Hoa Kỳ đầu tư. Theo cơ quan Đầu tư ngoại quốc thuộc bộ Kế hoạch và Đầu tư cs, hiện có các nhà đầu tư từ Nam Hàn,

Trung Cộng, Tân Gia Ba và Nhật Bản là những quốc gia mua nhiều cổ phần của các công ty Việt Nam nhất. Trong 3 tháng qua, mua nhiều nhất là nhà đầu tư Nam Hàn đã có 211 dự án mua cổ phần công ty Việt với số tiền 110 triệu Mỹ kim, trung bình mỗi dự án là 12 tỷ đồng. Nhà đầu tư đến từ Trung Cộng đã có 103 dự án mua cổ phần công ty Việt với số vốn hơn 32,7 triệu Mỹ Kim, bình quân là hơn 7,3 tỷ đồng cho mỗi dự án. Mặc dù có số dự án ít hơn là 61 dự án, nhưng nhà đầu tư Tân Gia Ba đã bỏ ra tổng số vốn 188,5 triệu Mỹ Kim/dự án, trung bình mỗi dự án là 71 tỷ đồng. Còn Nhật Bản là 53 dự án với tổng số vốn là 59,8 triệu Mỹ Kim, trung bình mỗi dự án là 26 tỷ đồng. Ngược lại với các nhà đầu tư ngoại quốc, trong 4 tháng qua, các nhà đầu tư Việt Nam đã bỏ ra hơn 545 triệu Mỹ kim đầu tư ở ngoại quốc, tăng gấp 8 lần so với cùng thời kỳ năm 2020. Trong đó, Hoa Kỳ là thị trường được nhà đầu tư Việt Nam bỏ vốn nhiều nhất là 300 triệu Mỹ Kim. Trên thực tế, số tiền các nhà đầu tư VN ra nước ngoài là tiền tẩu tán tài sản hay rửa tiền tham nhũng của các cán bộ cs tham nhũng và phe cánh, vì luật csVN ngăn cấm tư nhân chuyển ngoại hối ra nước ngoài.
Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>

*** Trung Cộng điều thêm hàng không mẫu hạm vào biển Đông khiến tình hình ngày càng căng thẳng:**

*Hàng không mẫu hạm Sơn Đông với 7 chiến đấu cơ J-17 loại tiêm kích hạm duy nhất của Trung Quốc hiện nay cùng 2 trực thăng vận tải đa năng Z-18.
(Nguồn ảnh: Sina)*

Ngày 28/4/2021, nguồn tin của truyền thông Đài Loan cho hay Trung Cộng đã điều thêm hàng không mẫu hạm Sơn Đông và tàu đổ bộ tấn công Hải Nam tiến vào Biển Đông. Đây là lần thứ 2 trong tháng tư Trung Cộng điều hàng không mẫu hạm xuống Biển Đông.

Trước đó là vào đầu tháng 4, hàng không mẫu hạm Liêu Ninh tiến vào sâu trong Biển Đông, chỉ cách bờ biển Quy Nhơn của Việt Nam 300km.

Tiến sĩ Satoru Nagao, làm việc tại viện nghiên cứu Hudson của Hoa Kỳ đánh giá, hành động điều hàng không mẫu hạm Sơn Đông và tàu đổ bộ tấn công Hải Nam đến Biển Đông của Trung Cộng có ba vấn đề cần quan tâm là: Thứ nhất, Trung Cộng đang đưa ra tuyên bố chủ quyền đối với gần toàn bộ Biển Đông nên nhà cầm quyền Bắc Kinh muốn chứng minh khả năng hiện diện ở vùng biển mà họ tuyên bố chủ quyền. Và Trung Cộng muốn trả đũa hành động của Hoa Kỳ điều nhóm tác chiến hàng không mẫu hạm đến Biển Đông trong thời gian vừa qua. Thứ hai, Trung Cộng muốn thể hiện sức mạnh hải quân của mình. Và thứ ba, Trung Cộng muốn dùng hàng không mẫu hạm và tàu đổ bộ là vũ khí quan trọng để có thể tấn công Đài Loan, và thể hiện sức mạnh đối với các nước có tranh chấp trên Biển Đông. Vì vậy, tiến sĩ Nagao nhận định, hành động trên của Trung Cộng là điều đáng lo ngại đối với các nước trong khu vực, và ông khuyên các nước cần hợp tác để ứng phó với Trung Cộng.

Nguồn: <https://thanhnien.vn/thoi-su/>

*** Con 4 cựu viên chức đi du học bằng tiền ngân sách không chịu về làm việc, cũng không chịu hoàn lại tiền:**

Sở Nội vụ tỉnh Quảng Ngãi đang gặp khó khăn trong việc đòi lại gần 10 tỷ đồng của gia đình 4 cựu viên chức từng làm việc ở tỉnh này. Đây là 4 gia đình cựu viên chức có con nhận học bổng từ tiền ngân sách để đi đào tạo thạc sĩ ở ngoại quốc, nhưng sau khi học xong thì cả 4 người đều không chịu về tỉnh làm việc như đã cam kết. Ông Đoàn Dụng, Giám Đốc sở Nội vụ tỉnh Quảng Ngãi cho biết, cơ quan ông đã hai lần gửi văn bản đòi nợ đến với gia đình 4 cựu viên chức nhưng đến nay cả 4 gia đình này vẫn chưa chịu trả tiền đầy đủ, vì vậy, Sở Nội Vụ đang tính đến phương án khởi kiện để đòi nợ. Trước đó, vào tháng 11/2019, sở Nội Vụ tỉnh Quảng Ngãi đã ra quyết định thu hồi lại tiền hỗ trợ 4 con của cựu viên chức trong tình đi du học với số tiền gấp đôi số tiền đã chi ra, và được cho phép trả trong 2 năm. Mặc dù cả 4 cựu viên chức này từng là những người giữ chức vụ lớn trong bộ máy nhà cầm quyền

tỉnh Quảng Ngãi như: ông Huỳnh Chánh, cựu Giám Đốc Sở Tài chính; ông Phạm Tấn Hoàng, cựu Chủ tịch thành phố; ông Nguyễn Chín, cựu Trưởng ban Tổ chức tỉnh ủy; và ông Phạm Thanh Hải, cựu Trưởng ban Tuyên giáo tỉnh ủy. Tổng cộng số tiền mà 4 người con của các cựu viên chức trên phải trả là 9,8 tỷ đồng, nhưng họ mới chỉ trả lại gần 2,78 tỷ đồng.

Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>

*** Nhà cầm quyền cs sẽ diễn lại vở kịch bầu 3 chức danh tứ trụ khóa mới vào tháng 7/2021:**

Thông tin trong nước cho biết sắp tới vào ngày 20/7/2021, Quốc hội cs khóa 15 sẽ tổ chức phiên họp lần đầu tiên và các đại biểu QH cs khóa mới sẽ thực hiện vở kịch bầu 3 chức danh Chủ tịch nước, Thủ Tướng và Chủ tịch Quốc hội cs nhiệm kỳ mới 2021 đến 2026. Hành động này của nhà cầm quyền khiến dư luận thấy hài hước, vì trước đó, từ ngày 24/3 đến ngày 8/4 vừa qua, nhà cầm quyền cs đã chi hàng ngàn tỷ đồng để Quốc hội cs khóa 14 diễn vở kịch bầu 3 chức danh tứ trụ nhiệm kỳ 2021 đến 2026. Và cả 3 ông Nguyễn Xuân Phúc, Phạm Minh Chính và Vương Đình Huệ đã lần lượt tuyên thệ nhận chức Chủ tịch nước, Thủ Tướng và Chủ tịch Quốc hội cho khóa mới. Hành động giả dối đến ngớ ngẩn của nhà cầm quyền khiến dư luận mạng xã hội bình luận rằng, càng ngày các viên chức cộng sản càng bộc lộ sự nôn nóng được ngồi vào chiếc ghế quyền lực mới đến mức không chờ thêm được vài tháng nữa, khi vở kịch bầu cử đại biểu Quốc hội được diễn ra xong xuôi vào tháng 5 hoặc tháng 6 như những nhiệm kỳ trước đây. Dư luận cho rằng, có lẽ do cuộc tranh giành chiếc ghế quyền lực của các viên chức cs quá quyết liệt, họ sợ để lâu "đêm dài lắm mộng" nên cần phải làm gấp bất chấp quy trình. Vì thế, đến 20/7, vở kịch này được diễn lại với các đại biểu khóa mới!

Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>

*** Tỉnh Quảng Ninh muốn phá 32 ha rừng để cho tập đoàn Trung Cộng mở rộng diện tích:**

Hôm 27/4 tỉnh Quảng Ninh đã có văn bản xin tân Thủ Tướng csVN Phạm Minh Chính, cho phá 32,68 ha rừng phòng hộ ngập mặn để cho tập đoàn Texhong của Trung Cộng được mở

rộng khu công nghiệp cảng biển Hải Hà giai đoạn 1.

Trong 32,68 ha rừng phòng hộ này thì có 30,43 ha là rừng ngập mặn tự nhiên, 2,25 ha là rừng phòng hộ được trồng.

Quảng Ninh phá gần 32 ha rừng để mở rộng diện tích cho công ty Trung Cộng

Nhà cầm quyền tỉnh Quảng Ninh giải thích, lẽ ra diện tích rừng ngập mặn tự nhiên bị phá sẽ là 34,04 ha nhưng họ đã điều chỉnh quy hoạch để diện tích rừng bị phá xuống còn 30,43 ha. Dư luận chú ý rằng, sự việc xin phá rừng cho tập đoàn TC chỉ xảy ra sau khi Phạm Minh Chính, nguyên bí thư tỉnh Quảng Ninh, lên làm Thủ Tướng csVN.

Nguồn: <https://thanhnien.vn/thoi-su/>

*** Nguyễn Xuân Phúc đánh giá cao quyết tâm xây dựng không khí hoà bình của Trung Cộng trên Biển Đông:**

Sáng 26/4, Báo Quân đội Nhân dân loan tin Nguyễn Xuân Phúc, tân Chủ tịch nước csVN đã đón tiếp Ngụy Phượng Hòa, Bộ Trưởng Quốc phòng Trung Cộng tại Hà Nội. Trong buổi đón tiếp, Nguyễn Xuân Phúc nói rằng, hai nhà cầm quyền cần tăng cường hợp tác giữa cơ quan chính trị quân đội hai nước, phải đẩy mạnh tuyên truyền cho người dân, nhất là thể hệ trẻ về tình cảm của hai nhà cầm quyền, hai quân đội Cộng sản, không để cho các thế lực thù địch phá hoại. Về vấn đề Biển Đông, mặc dù nhiều quốc gia trên thế giới đang lên án hành động hung hăng của Trung Cộng, gần đây nhất là việc điều tàu dân quân biển ra các bãi đá trong nhóm Sinh Tồn ở quần đảo Trường Sa để xâm lược, nhưng Phúc lại tuyên bố ngược lại rằng hành động hung hăng muốn xâm lược của bộ Quốc phòng Trung Cộng trên Biển Đông chính là 'xây dựng không khí hoà bình'. Nguyễn Xuân Phúc nói rằng sự hợp tác giữa hai nhà cầm quyền đã đi vào thực tế, môi trường ở Biển Đông được giữ vững hòa bình,

đây chính là điều kiện thuận lợi để hai bên hiệp thương, giải quyết những vấn đề tồn tại. Trước đó, vào ngày 25/4, Ngụy Phượng Hòa và Phan Văn Giang, Bộ Trưởng Quốc phòng cs đã chứng kiến lễ ký kết bản ghi nhớ thiết lập quan hệ đơn vị hữu nghị trong lĩnh vực hợp tác quân sự quốc tế giữa hai bộ Quốc phòng Cộng sản.

Nguồn: <https://www.sbtn.tv/muc/tin-tuc/viet-nam/>

*** CSVN và Trung Cộng tổ chức giao lưu quốc phòng đập tan âm mưu chia rẽ của thế lực thù địch:**

Hôm 24/4, Bộ Quốc phòng csVN và Trung Cộng đã tổ chức giao lưu hữu nghị Quốc phòng biên giới Việt Nam và Trung Cộng lần thứ 6 tại thành phố Đông Hưng, tỉnh Quảng Tây, Trung Cộng và tại tỉnh Quảng Ninh, Việt Nam. Mục đích của hoạt động này là tăng cường tin cậy chính trị, xây dựng tình cảm hữu nghị, đoàn kết giữa hai nhà cầm quyền; đồng thời, thúc đẩy hợp tác giữa lực lượng bảo vệ biên giới của hai nhà cầm quyền.

Thượng Tướng Phan Văn Giang, Bộ Trưởng Quốc phòng csVN nói với phía Trung Cộng rằng, chương trình Giao lưu hữu nghị quốc phòng biên giới Việt Nam và Trung Cộng bắt đầu từ năm 2014 đến nay đã trở thành hoạt động biểu tượng, rất có ý nghĩa đối với hợp tác quốc phòng hai bên, củng cố tin cậy chính trị giữa hai nhà cầm quyền, và phản bác những luận điệu xuyên tạc, chia rẽ mối quan hệ giữa hai nhà cầm quyền của các thế lực thù địch.

Cũng trong buổi lễ, Bộ Trưởng Quốc phòng của hai nhà cầm quyền đã ký Bản ghi nhớ về việc tiếp tục hợp tác nghiên cứu khoa học giữa viện Chiến lược Quốc phòng Cộng sản Việt Nam và viện Khoa học quân sự Giải phóng Nhân dân Trung Cộng.

Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>

*** Nhà báo độc lập Trần Thị Tuyết Diệu bị kết án 8 năm tù vì chỉ trích chế độ:**

Ngày 23/4, tòa án cộng sản tỉnh Phú Yên đã kết án 8 năm tù giam đối với nhà báo tự do Trần Thị Tuyết Diệu về tội danh "tuyên truyền chống chế độ" theo Điều 117 của Bộ luật Hình sự trong bối cảnh đàn áp giới bất đồng chính kiến và tự do báo chí gia tăng ở Việt Nam.

Cáo trạng nói rằng cô Diệu, 33 tuổi, đã sử dụng nhiều tài khoản trên mạng xã hội Facebook như "Tuyết Diệu Babel" và "Trần Thị

Tuyết Diệu Journalist" hoặc YouTube Tuyết Diệu Trần... để đăng tải bài viết, hình ảnh, video clip có nội dung đòi đa nguyên đa đảng, truyền tải nhiều thông tin về hoạt động sai trái của cơ quan thực thi pháp luật, và tỏ thái độ không hợp tác với công an cộng sản khi bị triệu tập...

*Bà Trần Thị Tuyết Diệu tại phiên tòa ở Tòa án Nhân dân tỉnh Phú Yên hôm 23/4/2021.
(nguồn: Đài RFA Tiếng Việt)*

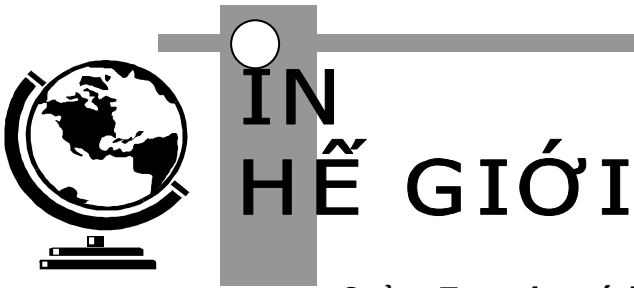
Cô Diệu từng làm phóng viên báo Phú Yên từ năm 2011 đến 2017 sau khi tốt nghiệp khoa báo chí và truyền thông của Đại học Khoa học Xã hội Nhân văn Sài Gòn. Bất mãn với việc đưa tin không trung thực cũng như kiểm duyệt báo chí nhà nước, cô bỏ việc và trở thành phóng viên tự do, đưa tin về tham nhũng, ô nhiễm môi trường, vi phạm nhân quyền và quan hệ Trung-Việt. Đến tháng 8/2020, cô bị bắt và bị biệt giam nhiều tháng trước khi được gặp luật sư. Cộng sản Việt Nam thường sử dụng cáo buộc "tuyên truyền chống chế độ" theo Điều 88 của Bộ luật Hình sự 1999 hoặc Điều 117 của Bộ luật Hình sự 2015 để bịt miệng người bất đồng chính kiến.

Liên Hiệp quốc và cộng đồng quốc tế đã kêu gọi Hà Nội xóa bỏ cáo buộc này và tuân thủ cam kết quốc tế về nhân quyền mà cộng sản Việt Nam đã ký kết. Biết thêm, từ đầu năm đến nay, cộng sản Việt Nam bắt giữ 4 Facebooker với cáo buộc "tuyên truyền chống chế độ" và kết án 9 người khác về tội danh này với mức án từ 5 đến 15 năm tù giam.

Năm 2021 và Việt Nam ở nhóm quốc gia không có tự do báo chí, xếp hạng 175 trong tổng số 180 quốc gia khảo sát.

Nguồn: <https://www.sbtn.tv/muc/tin-tuc/viet-nam/>

Quảng Trực
(Tháng 5.2021)

• Quảng Trực phụ trách

*** Nhóm tác chiến tàu sân bay Sơn Đông của Trung Cộng tập trận ở Biển Đông:**

Bộ Quốc phòng Trung Cộng hôm 2/5 cho biết nhóm tác chiến tàu sân bay Sơn Đông vừa tiến hành một cuộc tập trận ở Biển Đông, tuy nhiên không cho biết thời gian cụ thể của cuộc tập trận. Phát ngôn viên Hải quân Trung Cộng nói rằng cuộc tập trận là hoàn toàn hợp lệ và là một phần của việc bảo vệ chủ quyền, an ninh và lợi ích phát triển của quốc gia, đồng thời duy trì hòa bình và ổn định trong khu vực. Thông báo về cuộc tập trận được đưa ra khi Trung Cộng hôm 29/4 lên tiếng chỉ trích chính phủ của TT Joe Biden đã gia tăng các hoạt động do thám gần các vùng nước mà Bắc Kinh đòi chủ quyền. Phát ngôn nhân Bộ Quốc phòng Trung Cộng Ngô Kiên nói rằng các hoạt động do thám của Mỹ đã tăng hơn 20% đối với tàu chiến và 40% đối với máy bay ở các vùng nước mà Trung Cộng đòi chủ quyền, so với cùng kỳ năm ngoái. Ngô Kiên nói rằng việc Hoa Kỳ gia tăng các hoạt động do thám đã làm mất ổn định và dẫn đến một vụ chạm trán gần hồi đầu tháng tư khi một khu trục hạm có tên lửa dẫn đường của Mỹ là USS Mustin đã bị phía Trung Cộng cảnh báo phải dời đi khi tàu này thực hiện chuyển do thám gần tàu sân bay Liêu Ninh của Trung Cộng và nhóm tác chiến của tàu này. Trong thông báo mới, Hải quân Trung Cộng nói Bắc Kinh "hy vọng thế giới bên ngoài sẽ nhìn cuộc tập trận một cách tích cực và hợp lý. Trong tương lai, Hải quân Trung Cộng sẽ tiếp tục tiến hành các cuộc tập trận tương tự theo kế hoạch".

*** Biển Đông: Hai đội tàu chiến của Úc, Pháp tập trận lần hai trong vòng 30 ngày:**

Hải quân Hoàng gia Úc và Hải quân Pháp hôm 3/5 cùng hành trình qua Biển Đông và thực hiện một loạt các bài tập huấn luyện

trên đường đi. Trang web của Bộ Quốc phòng Úc cho hay, phía Hải quân Hoàng gia Úc có khinh hạm HMAS Anzac và tàu tiếp dầu HMAS Sirius, trong khi đó, Hải quân Pháp cử tàu sân bay trực thăng LHD Tonnerre có khả năng đổ bộ binh lính và thiết giáp cùng với khinh hạm lớp La Fayette mang tên Surcouf. Đây là lần thứ hai bốn chiến hạm của hai nước cùng tập trận ở Biển Đông chỉ trong vòng chưa đến 30 ngày, lần trước là hôm 19/4/2021. "*Pháp và Úc có mối quan hệ đối tác chặt chẽ và chia sẻ cam kết duy trì một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương cởi mở, bao trùm và bền vững.*" –

Bốn chiến hạm của hải quân Pháp và Úc cùng hiệp đồng trên Biển Đông – Royal Australian Navy

Chỉ huy trưởng Nhóm Đặc nhiệm Australia và Sĩ quan Chỉ huy Anzac, Tư lệnh Brendan Horn cho biết ông tự hào về những gì mà bốn tàu chiến của Pháp và Australia đã đạt được. Các hình ảnh từ Bộ Quốc phòng Úc hôm 1/5 và 4/5 cũng cho thấy, bốn chiến hạm của Hải quân nước này cũng liên thủ, diễn tập trên Biển Đông. Đội tàu này bao gồm: Khinh hạm HMAS Anzac, Parramatta, Ballarat và tàu tiếp dầu hải quân HMAS Sirius. Hoạt động trong hai Nhóm đặc nhiệm riêng biệt, bốn tàu đang tiến hành một số hoạt động trên khắp Đông Bắc Á, Đông Nam Á và Đông Bắc Ấn Độ Dương. Các hoạt động triển khai này theo Bộ Quốc phòng Úc là một phần trong chương trình hợp tác quốc tế lâu dài và mạnh mẽ của Lực lượng Phòng vệ Úc trong khu vực, thể hiện cam kết của Úc trong việc hợp tác với các đối tác để giải quyết những thách thức chung, bao gồm cả an ninh hàng hải trong khu vực.

*** Trung Cộng sẽ tập trận suốt tháng năm tại Vịnh Bắc Bộ:**

Quân Đội Trung Cộng vào tháng năm sẽ tiến hành tập trận suốt cả tháng tại phía tây bán

đảo Lôi Châu, tức Vịnh Bắc Bộ. Theo đó, tàu thuyền không được đi vào khu vực có bán kính 7 km từ điểm có tọa độ 21-14.23 Bắc và 109-32.80 Đông trong thời gian diễn tập suốt tháng 5/2021. Đây là cuộc diễn tập lần thứ sáu trong năm nay mà Trung Cộng cho tiến hành tại Vịnh Bắc Bộ như vừa nêu. Quy mô tập diễn tập trong tháng năm so với tháng tư tại Vịnh Bắc Bộ mà phía Trung Cộng tiến hành có mở rộng thêm. Ngoài hoạt động diễn tập tại Vịnh Bắc Bộ, trong hai tháng ba và tư vừa qua, Trung Cộng còn tiến hành những cuộc tập trận khác trên các vùng biển quanh Hoa Lục gồm Hoàng Hải, biển Hoa Đông và Biển Đông. Vào năm ngoái, Trung Cộng cho thực hiện chín cuộc tập trận tại Vịnh Bắc Bộ và 11 cuộc tập trận tại Biển Đông.

*** Các quốc gia trong nhóm G-7 cùng cố liên minh đôi đầu với Trung Cộng:**

Trong cuộc hội đàm trực tiếp đầu tiên hôm 4.5 của các Bộ Trưởng Ngoại giao trong vòng hai năm qua. Nhóm bảy quốc gia hàng đầu thế giới (G-7) đã thảo luận về cách thức hình thành một mặt trận chung đối đầu với Trung Cộng ngày càng hung hăng. Ủng hộ lời kêu gọi của Tổng Thống Hoa Kỳ Joe Biden về một liên minh dân chủ mạnh mẽ hơn, nước chủ nhà Anh Quốc đã mời Ấn Độ, Nam Hàn và Úc tham gia cuộc hội đàm kéo dài hơn ba ngày ở trung tâm Luân Đôn. Sau khi tập trung thảo luận các chương trình nguyên tử của Iran và Bắc Hàn hôm thứ Hai (3/5), các Bộ Trưởng Ngoại giao đã mở cuộc hội đàm chính thức tại tòa nhà Lancaster House. G-7 dành phiên họp đầu tiên vào thứ Ba để thảo luận về Trung Cộng, quốc gia có sức ảnh hưởng kinh tế và quân sự ngày càng tăng cũng như sẵn sàng mở rộng tầm ảnh hưởng của mình ở trong và ngoài nước. Trả lời các phóng viên vào hôm thứ Hai, Bộ Trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ Antony Blinken cho biết mục tiêu của các quốc gia là cố gắng kìm hãm Trung Cộng. Ông Blinken cam kết hợp tác mạnh mẽ với Anh Quốc trong việc gây sức ép Trung Cộng về đặc khu Tân Cương và Hong Kong. Nhưng để phù hợp với thái độ của chính quyền Tổng Thống Biden, Bộ Trưởng Ngoại giao Anh Dominic Raab cũng kêu gọi làm việc với Trung Cộng theo cách hợp lý

và tích cực nếu có thể. Các quốc gia G-7 bao gồm Gia Nã Đại, Pháp, Đức, Ý và Nhật Bản hầu hết đều chia sẻ mối lo lắng về Trung Cộng, nhưng một số có cách tiếp cận khác nhau.

*** Tổng thống Duterte nói Trung Cộng là người bạn tốt mà Phi Luật Tân phải chịu ơn (?):**

Tổng thống Phi Luật Tân Rodrigo Duterte hôm 28/4 phát biểu trên truyền hình nước này rằng Trung Cộng là một người bạn tốt và Phi Luật Tân phải chịu ơn Bắc Kinh vì Trung Cộng đã giúp Phi Luật Tân vaccine phòng COVID-19. Ông nói thêm "tôi thực sự yêu mến Chủ tịch Tập Cận Bình". Theo truyền thông Phi Luật Tân, ông Duterte đưa ra phát biểu này khi nói về căng thẳng gần đây ở Biển Đông sau khi Trung Cộng điều hàng trăm tàu dân quân biển ra đá Ba Đầu mà Phi Luật Tân đòi chủ quyền ở quần đảo Trường Sa. "*Chúng ta không muốn chiến tranh với Trung Cộng. Trung Cộng là người bạn tốt... Chúng ta không muốn có rắc rối với họ, đặc biệt là một cuộc chiến*", ông Duterte phát biểu. Mặc dù vậy, ông Duterte cũng nói Phi Luật Tân sẽ không nhượng bộ vấn đề chủ quyền với Trung Cộng: "*Nhưng có những thứ không thể nhượng bộ. Tôi hy vọng họ hiểu nhưng tôi có lợi ích của quốc gia mà tôi phải bảo vệ*". Cũng trong phát biểu này, Tổng Thống Phi Luật Tân đã chỉ trích những người trong chính phủ cũ đã để mất bãi cạn Scarborough Shoal về tay Trung Cộng vào năm 2012 dù chính phủ Phi Luật Tân lúc đó tỏ thái độ cứng rắn với Trung Cộng. Vài giờ sau phát biểu của Tổng thống Duterte, cựu Chánh án Tòa Tối cao của Phi Luật Tân Antonio Carpio - người tham gia vào vụ kiện giữa Phi Luật Tân và Trung Cộng ở Biển Đông hồi năm 2013 - nói rằng Tổng Thống Duterte đã gác lại phán quyết của Tòa Trọng Tài Quốc tế hồi năm 2016 vốn có lợi cho Phi Luật Tân để đổi lại 22 tỷ đô la đầu tư từ Trung Cộng. Nhưng cho đến lúc này, chỉ có ít hơn 5% khoản tiền này trở thành hiện thực trong khi cuộc bầu cử Tổng Thống ở Phi Luật Tân sẽ diễn ra vào năm tới. Hồi cuối tháng ba vừa qua, Phi Luật Tân chính thức lên tiếng tố cáo Trung Cộng điều hơn 200 tàu cá ra Đá Ba Đầu. Bộ Ngoại giao Phi Luật Tân đã nhiều lần

gửi công hàm phản đối tới Bắc Kinh, yêu cầu Trung Cộng rút tàu về nước nhưng không thành công. Bắc Kinh một mực khẳng định đá Ba Đầu thuộc chủ quyền của Trung Cộng và các tàu cá nước này chỉ vào đây tránh gió. Tuần duyên Phi Luật Tân mới đây cũng đã tăng cường tuần tra khu vực tranh chấp và tổ chức tập trận bảo vệ chủ quyền ở khu vực này.

*** Biến thể kép của chủng COVID-19 ở Ấn Độ đã xuất hiện tại 17 nước:**

Biến thể kép có tên B.1.617 gây mắc COVID-19 lần đầu tiên được tìm thấy ở Ấn Độ đã có mặt tại ít nhất 17 quốc gia trong đó đã xuất hiện ở các nước Anh, Mỹ, Tân Gia Ba. Theo WHO, tính đến ngày 27/4, biến thể B.1.617 đã được phát hiện trong hơn 1.200 trình tự gen trên cơ sở dữ liệu mở GISAID từ ít nhất 17 quốc gia. Đa số các chuỗi trình tự là của các nước Ấn Độ, Anh, Mỹ và Tân Gia Ba. WHO đã xếp B.1.617 vào nhóm "biến thể cần quan tâm" nhưng không xác nhận đây là "biến thể gây quan ngại". Tuy nhiên, WHO giải thích, điều đó cũng được xác nhận rằng biến thể B.1.617 nguy hiểm hơn phiên bản gốc của virus corona khi nó có nguy cơ lây nhiễm cao hơn, gây tử vong lớn hơn hoặc lẫn tránh vaccine dễ hơn. Cũng trong ngày 28/4, theo nguồn tin của Thông tấn xã VN, chánh Văn phòng nội các Katsunobu Kato của Nhật cho biết nước này đã phát hiện 21 ca nhiễm biến thể kép B.1.617, trong đó có một người trong nước và 20 người được phát hiện trong quá trình kiểm dịch ở sân bay. Do sự xuất hiện của các biến thể mới, ngày 27/4, Nhật Bản đã ghi nhận thêm 4.965 ca nhiễm mới và 63 ca tử vong. Trong khi đó, Ấn Độ vẫn đang đối mặt với tình trạng số ca nhiễm và tử vong mới tăng cao. Hiện Ấn Độ đứng thứ hai thế giới về tổng số ca nhiễm với hơn 17,9 triệu ca bệnh, trong đó có 201.165 người tử vong.

*** Trung Cộng tâng lờ mọi phản đối ngoại giao để thực hiện mục tiêu chiếm đóng Biển Đông:**

Cựu Chánh án Tòa Cấp cao Phi Luật Tân hôm 19/4 nói với báo giới Phi Luật Tân rằng Trung Cộng tâng lờ mọi phản đối ngoại giao từ Phi Luật Tân để thực hiện mục tiêu cuối cùng là chiếm đóng toàn bộ Biển Đông với

đường đứt khúc 9 đoạn. Vì vậy, ông thúc giục Phi Luật Tân nên tham gia các hoạt động tự do hàng hải của Mỹ ở Biển Đông, tham gia tuần tra trên biển chung với các nước đòi chủ quyền khác ở khu vực như Việt Nam, Mã Lai, và Nam Dương. Chánh án Antonio Carpio đưa ra nhận định này để trả lời câu hỏi về những căng thẳng gần đây giữa Phi Luật Tân và Trung Cộng liên quan đến việc Trung Cộng điều hơn 200 tàu dân quân biển ra đá Ba Đầu thuộc quần đảo Trường Sa đang tranh chấp giữa các nước. Trung Cộng gần như không có động thái nào trước hàng loạt các phản đối chính thức về mặt ngoại giao từ phía Phi Luật Tân. Bắc Kinh thậm chí đã lên tiếng nói rằng việc các tàu cá Trung Cộng xuất hiện ở đá Ba Đầu là để tránh gió bão và đây là việc làm hoàn toàn bình thường. Trong khi đó, các chuyên gia về an ninh và quân sự Phi Luật Tân cũng lên tiếng thúc giục chính phủ thúc đẩy việc mua các loại vũ khí để giúp bảo vệ vùng đặc quyền kinh tế của nước này trước sự đe dọa của Trung Cộng. Một trong những vũ khí được các chuyên gia đề nghị phải được mua nhanh là tên lửa siêu thanh Bramos của Ấn Độ. Tuy nhiên, các chuyên gia Phi Luật Tân lo lắng việc mua vũ khí nhằm hiện đại hóa quân đội nước này có thể gặp khó khăn vì dịch bệnh COVID-19 đang khiến chính phủ bị tăng nợ. Hiện chi tiêu quốc phòng của Phi Luật Tân chiếm khoảng 1,4% GDP.

*** Hamas bắn hỏa tiễn vào Israel. Do Thái đáp trả: 9 người chết ở Gaza:**

Các chiến binh Palestine ở Dải Gaza đã bắn hỏa tiễn về phía khu vực Jerusalem và miền nam Israel hôm thứ Hai, thực hiện lời đe dọa trừng phạt Israel vì các cuộc đối đầu bạo lực với người Palestine ở Jerusalem. Bộ Y tế Gaza

cho biết 9 người Palestine, trong đó có 3 trẻ em, đã thiệt mạng "trong một loạt các cuộc không kích của Do Thái ở phía bắc Gaza". Palestine không đổ lỗi cho Israel về cái chết trong một khu vực, mà vốn là nơi diễn ra các cuộc tấn công bằng hỏa tiễn xuyên biên giới của các chiến binh. Israel kỷ niệm "Ngày Jerusalem" trước đó vào thứ Hai, đánh dấu việc chiếm được các khu vực phía đông của thánh địa trong cuộc chiến giữa Ả Rập-Israel năm 1967, và bạo lực đã nổ ra tại nhà thờ Hồi giáo, địa điểm linh thiêng thứ ba của Hồi giáo. Các cuộc đụng độ khiến cộng đồng quốc tế lo sợ về một cuộc xung đột rộng lớn hơn. Tòa Bạch Ốc kêu gọi Israel bảo đảm trật tự trong "Ngày Jerusalem". Trong một nỗ lực nhằm xoa dịu tình hình, cảnh sát Israel cấm các nhóm Do Thái đến thăm thánh địa trong Ngày Jerusalem, nơi có al-Aqsa, cũng là nơi các tín đồ Do Thái tôn sùng là địa điểm của các ngôi đền Do Thái trong Kinh thánh. Các nhân chứng cho biết tại al-Aqsa, cảnh sát bắn hơi cay, lựu đạn gây choáng và đạn cao su vào hàng trăm người Palestine ném đá vào buổi sáng.

*** Các mảnh vỡ của hỏa tiễn Trung Cộng rơi ở Ấn Độ Dương:**

Vào hôm 9/5, mảnh vỡ của hỏa tiễn lớn nhất Trung Cộng đã rơi xuống Ấn Độ Dương, sau khi hầu hết các bộ phận đã bị thiêu rụi khi quay trở lại bầu khí quyển, kết thúc nhiều ngày suy đoán về vị trí các mảnh vỡ sẽ rơi. Tuy nhiên, Trung Cộng đã bị Cơ quan Hàng không Không gian Hoa Kỳ (NASA) chỉ trích vì thiếu tính minh bạch. Truyền thông nhà nước Trung Cộng trích dẫn Văn phòng Kỹ thuật Không gian Hoa Lục thông báo tọa độ nơi điểm va chạm là ở đại dương, phía tây quần đảo Maldives. Các mảnh vỡ từ hỏa tiễn Long March 5B đã làm một số người cảnh giác kể từ khi được phóng từ đảo Hải Nam của Trung Cộng vào ngày 29/4, nhưng Văn phòng Kỹ thuật Không gian Trung Cộng cho biết hầu hết các mảnh vỡ đã bị thiêu rụi trong bầu khí quyển. Bộ Tư lệnh Không gian Hoa Kỳ đã xác nhận hỏa tiễn rơi ở Bán đảo Arab, nhưng không rõ liệu mảnh vỡ rơi ở đất liền hay đại dương. Long March 5B là hỏa tiễn thứ hai kể từ lần phóng đầu tiên vào tháng 5/2020. Năm ngoái, các mảnh của hỏa tiễn Long March 5B đầu tiên đã rơi xuống Ivory Coast, làm hư hại

một số tòa nhà nhưng không có thương tích nào được báo cáo. Trong một tuyên bố, Quản trị viên NASA Bill Nelson, cựu Thượng nghị sĩ và phi hành gia cho biết các quốc gia khi du hành không gian phải giảm thiểu rủi ro đối với con người và tài sản trên trái đất khi các vật thể không gian rơi xuống khí quyển, đồng thời phải bảo đảm tính minh bạch. Ông khẳng định Trung Cộng rõ ràng không đáp ứng các tiêu chuẩn trách nhiệm cho các mảnh vỡ không gian của quốc gia này.

*** Miễn Điện đánh dấu tháng thứ ba bà Suu Kyi bị giam lỏng:**

Nhà lãnh đạo dân sự bị truất phế của Miến Điện, bà Aung San Suu Kyi đã bị quân đội quân thúc tại gia suốt ba tháng qua tính đến ngày 1/5. Quốc gia này đã chìm trong bạo lực và hỗn loạn kể từ khi quân đội lật đổ khôi nguyên Nobel Hòa Bình vào ngày 1/2, chấm dứt nền dân chủ ngắn ngủi của Miến Điện. Sự thống trị của quân đội đã đẩy nên làn sóng biểu tình và đàn áp tàn bạo khiến hơn 720 người chết. Bà Suu Kyi bị cáo buộc sáu tội danh bao gồm tội gây rối và chỉ được thực hiện một vài cuộc gọi video để nói chuyện với luật sư dưới sự giám sát của nhân viên an ninh ở cả hai đầu dây thay vì gặp mặt trực tiếp. Ông Min Min Soe, thành viên luật sư bên bị cáo, cũng nói rằng bà Suu Kyi không được biết tình hình bất ổn ở thủ đô Naypyidaw do không được tiếp xúc với báo đài. Bà Suu Kyi từng bị quân thúc tại gia suốt 15 năm trong thời quân đội cai trị. Sau khi được trả tự do vào năm 2010, bà nhanh chóng giành chiến thắng trong cuộc bầu cử diễn ra vào 5 năm sau. Hình ảnh của bà bị suy giảm sau làn sóng bạo lực quân sự nhắm vào cộng đồng người hồi giáo Rohingya, khiến hơn một triệu người phải di tản. Tuy nhiên, cuộc đảo chính đã đưa bà trở lại với vai trò một biểu tượng dân chủ không thể thay thế được. Dù quân đội truất phế bà Suu Kyi ra khỏi chính quyền, hình ảnh của bà vẫn hiện suốt trong các cuộc biểu tình yêu cầu bà được thả tự do.

*** Ấn Độ chấp nhận nguồn hỗ trợ Oxygen từ 40 quốc gia trong bối cảnh làn sóng COVID-19 mới:**

Trong một cuộc họp báo hôm 29/4, ông Harsh Vardhan Shringla, Ngoại Trưởng Ấn Độ

cho biết rằng, 40 quốc gia bao gồm cả Tân Gia Ba, đã gửi gần 550 thiết bị sản xuất Oxygen, 4.000 máy tạo Oxygen và 10.000 bình Oxygen cũng như một số loại thuốc đến cho Ấn Độ. Sự hỗ trợ quốc tế đã trở nên quan trọng đối với Ấn Độ, nơi người dân ở các thành phố như Delhi đang rất cần Oxygen và thuốc men. Ấn Độ đã bị ảnh hưởng bởi đợt dịch thứ hai có khả năng lây nhiễm cao hơn nhiều, với hơn 379.000 ca nhiễm tính đến hôm thứ năm, mức tăng đột biến lớn nhất trong một ngày và số ca tử vong hàng ngày cao nhất là hơn 3.600 ca. Theo tờ AFP đưa tin, Ngoại Trưởng cho rằng tình hình hiện nay là tình huống chưa từng có mà Ấn Độ đang phải đối phó. Bên cạnh đó, ông cho biết sự giúp đỡ cũng đến từ các công ty Ấn Độ và các cộng đồng Ấn Độ trên khắp thế giới đang nỗ lực bổ sung nguồn cung thiếu hụt. Mặc dù Ấn Độ là nhà sản xuất thuốc lớn thứ ba thế giới và cung cấp gần 60% nhu cầu vaccine toàn cầu nhưng hiện đang phải đối mặt với tình trạng thiếu hụt trong nước. Ông Shringla cho biết, trong cuộc khủng hoảng hiện tại, nhu cầu đối với remdesivir tại Ấn Độ đã tăng vọt từ 60.000 liều mỗi ngày lên 300.000 – 400.000 mỗi ngày.

Quảng Trực
(Tháng 5.2021)

TÌM THÂN NHÂN

Chúng tôi có tìm thấy một hài cốt của một người lính đã chết trận tại Nha Trang, thuộc tỉnh Khánh Hòa, có thẻ bài ghi rõ họ tên:

NGUYỄN VĂN LÂN
Số quân: 681137969.
Loại máu O+.

Nếu ai là thân nhân nói trên xin vui lòng liên lạc:

Điện thoại số: 0935.899.347
gặp Ni Sư Thông Mẫn.

Nhờ quý vị chuyển thông tin này đến những người mình quen biết hay trên các trang mạng internet; may ra chúng ta có thể tìm được thân nhân của người quá cố được đoàn tụ với gia đình.

Đây là việc làm nhân đạo, xin quý vị cố gắng chuyển tiếp để làm phước.

Mẹ và toàn thể Chị Em chúng Cháu
vô cùng thương tiếc nhận được hung tin

Chú PHAN TRỌNG THIỆN
Pháp danh HUỆ ĐỨC

Cựu Đại Tá
Quân Lực VIỆT NAM CỘNG HÒA
Cựu Cục Phó Cục Tâm Lý Chiến

đã từ trần ngày 17.05.2021
(nhằm ngày 6 tháng Tư năm Tân Sửu)
tại Unionville - Connecticut, Hoa Kỳ
Thượng thượng thọ 94 tuổi.

Nguyện xin Thập Phương Tam Bảo gia hộ
hương linh Chú yêu thương sớm được vãng
sanh Cực Lạc Quốc.

Và mong Thím cùng gia đình các Em giữ gìn
sức khỏe để vượt qua nỗi mất mát to lớn này.

- Mẹ Cháu Bà Quả Phụ Phan Trọng Hoan (Cali- USA)
- Gđ. Phan Thúy Hà (Kentucky-USA)
- Gđ. Phan Thúy Hải (Oregon-USA)
- Gđ. Phan Thu Nga (Bremen- Germany)
- Gđ. Phan Trọng Lân (Cali-USA)
- Gđ. Phan Tuyết Anh (Oregon- USA)
- Gđ. Phan Tuyết Mai (Cali- USA)
- Gđ. Phan Kỳ Anh (Oregon- USA)
- Gđ. Phan Kim Phượng (Cali- USA)

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin buồn, thân phụ của Đạo hữu Nguyễn Minh Nguyễn Minh Tiến, Tổng Thư Ký Liên Phật Hội (United Buddhist Foundation) tại Hoa Kỳ, là:

Cụ Ông Nguyễn Văn Lượng
Tên thường gọi: Nguyễn Minh Hiến
Pháp danh: An Hiến

- Sinh năm Quý Hợi 1923 tại xã Tư Hiền, huyện Tư Nghĩa, tỉnh Quảng Ngãi
- Qua đời ngày 8 tháng 5 năm 2021 nhằm ngày 27 tháng 3 Tân Sửu, tại Xã Sông Xoài, Thị xã Phú Mỹ, tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu, Việt Nam
- Thượng thượng thọ 99 tuổi.

*Cụ thanh thản ra đi không gì vướng bận
Trọn cuộc đời dù lưu lạc phong vân
Cũng lạc đạo an bản dựng thế gia đầm ấm
Và truyền đời nhiều dịch phẩm kinh văn.*

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

- Hòa Thượng Thích Như Điển, Phương Trưởng Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc
- Viên Giác Tùng Thư và Nhóm Chủ Biên Đặc San Văn Hóa Phật Giáo: Phù Vân, Nguyên Đạo, Thanh Phi, Hoa Lan.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin buồn Đạo hữu:

Trần Ngọc Mai
Pháp danh Diệu Minh
Bút hiệu Thanh Bình

Sinh ngày 22.3.1933 tại Chợ Lớn, Việt Nam
Mất ngày 01.5.2021 tại Genève, Thụy Sĩ
Thượng thượng thọ 89 tuổi.

Chúng tôi chân thành phân ưu cùng đại gia đình cháu Trần Văn An, đồng thời xin thành kính cầu nguyện cho hương linh cụ Bà Diệu Minh Trần Ngọc Mai sớm được vãng sanh Cực Lạc Quốc.

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

- Hòa Thượng Thích Như Điển, Phương Trưởng Chùa Viên Giác, Sáng lập Chủ Nhiệm Báo Viên Giác.
- Phù Vân, Chủ Bút và Ban Biên Tập Báo Viên Giác.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Vô cùng thương tiếc bạn

Phạm Ngọc Châu
Nguyên nhân viên hãng Philips Hamburg
và MWM Mannheim
Vừa qua đời tại Mannheim
ngày 27 tháng 3 năm 2021.

Tang lễ đã được cử hành tại Mannheim ngày 01.04.2021 và nơi an nghỉ cuối cùng tại Etzenricht, Bayern ngày 09.04.2021.

Xin thành kính chia buồn cùng Charlotte, Kien-Binh và Johannes Pham.

Nguyện cầu hương linh bạn hiền Phạm Ngọc Châu sớm tiêu diêu nơi miền an lạc.
Xin kính báo tin buồn đến bạn hữu gần xa.

- Gia đình Võ Ngọc Điệp

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin hiền thê của ông Trần Văn Các, nguyên Phó Nội Vụ của Tổ Chức Sinh Hoạt NVTN tại CHLB Đức, Cổ Vấn và Nguyên Chủ Tịch Hội Người Việt TNCS Bremen và VPC; là:

Đạo hữu Nguyễn Thị Lang
Pháp danh Thiện Thảo

Sinh ngày 13.10.1951 tại Long An, Việt Nam
Mất ngày 01.05.2021
nhằm ngày 20 tháng 3 năm Tân Sửu
tại Bremen, Đức Quốc.
Hưởng thọ 70 tuổi.

Chúng tôi xin chân thành Phân Ưu cùng đại gia đình Ông Trần Văn Các, đồng thời xin cầu nguyện cho hương linh Phật Tử Thiện Thảo Nguyễn Thị Lang sớm được vãng sanh miền Cực Lạc.

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

- Hòa Thượng Thích Như Điển, Phương Trưởng Chùa Viên Giác, Hannover, Đức Quốc
- Đại Đức Thích Hạnh Bốn, Trụ trì và Chư Tăng Ni Chùa Viên Giác, Hannover, Đức Quốc.
- Phù Vân, Chủ Bút và Ban Biên Tập Báo Viên Giác.
- Phạm Công Hoàng, Tổ Chức Sinh Hoạt Người Việt TNCS tại CHLB Đức
- Gđ. Tích Cốc Ngô Văn Phát, Như Thân

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin thân mẫu của Đạo hữu Diệu Nga Nguyễn Thúy Hồng là:

Bà NGÔ THỊ HIỀN
Pháp danh Hiền Ngọc

- Sinh năm 1934 tại Sài Gòn, Việt Nam
- Từ trần ngày 25.04.2021 nhằm ngày 14 tháng 3 năm Tân Sửu, tại Göttingen, Đức Quốc.
- Thượng thọ 88 tuổi.

Chúng tôi chân thành Phân Ưu cùng Đạo hữu Diệu Nga Nguyễn Thúy Hồng và đại gia đình tang quyến; đồng thời xin thành kính cầu nguyện cho hương linh Bà Hiền Ngọc Ngô Thị Hiền sớm được vãng sanh Cực Lạc Quốc.

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

- Hòa Thượng Phương Trưởng Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc
- Đại Đức Thích Hạnh Bốn, Trụ trì và Chư Tăng Ni, Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc
- Ban Trai Soạn và Ban Hộ Trì Tam Bảo Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin

Bà Quả Phụ Văn Công Hoàn
nhũ danh HUỲNH THỊ MÃNH
Pháp danh Thiện Hào
Sinh ngày 19.06.1940
Tạ thế ngày 24.04.2021
Thượng thọ 82 tuổi.

Chúng tôi chân thành Phân Ưu cùng tang quyến; đồng thời xin thành kính cầu nguyện cho hương linh Bà Huỳnh Thị Mãnh pháp danh Thiện Hào sớm được vãng sanh Cực Lạc Quốc.

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

- Hòa Thượng Phương Trưởng Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc
- Đại Đức Thích Hạnh Bốn, Trụ trì và Chư Tăng Ni, Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc
- Ban Trai Soạn và Ban Hộ Trì Tam Bảo Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc.
- Ngô Văn Phát. Võ Văn Lầu. Lương Hiền Sanh. Hà Phước Nhuận (Hannover).

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin chồng của
chị Thiện Duyên Trần Thị Mươi là:

Anh Trần Như Sơn
Pd. Nhật Cảnh
Sinh ngày 16.1.1943.
Tạ thế ngày 12.5.2021
(01.04 Năm Tân Sửu)
tại Hannover - Đức Quốc.
Hưởng thọ 78 tuổi

Chúng tôi thành kính phân ưu cùng gia đình chị Thiện Duyên Trần Thị Mươi.

- Trần Thị Kim Ngọc (Hannover - Đức Quốc)
- Gđ. Quảng Thái (Hannover - Đức Quốc)

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Được tin

Lý Thị Kim Oanh
Pháp danh Đồng Huỳnh
Sinh ngày 15.05.1953
Tạ thế ngày 07.05.2021

Hưởng thọ 69 tuổi.

*Vĩnh biệt Kim Oanh
Ngày một Oanh đi
Về miền miền viễn
Bỏ lại người thân
Bạn bè thân thiết!
Thôi thì an nghỉ
Thân xác về nơi
Bình an cõi Phật
Chúng tôi thương nhớ
Cô Út Kim Oanh
Ngày sau sẽ gặp.*

Anh chị em kết nghĩa
Vườn Đào Kiến Tường – Mộc Hóa.

Dương Đệ - Văn Trội- Tiêu Sơn
Văn Thừa – Văn Trắc – Kim Lan - Văn To

Thành thật chia buồn cùng Anh Nguyễn Hữu Hạnh và hai cháu Hiệp -Hòa.

CÁO PHÓ CẢM TẠ

Gia đình chúng con/chúng tôi đau buồn báo tin đến thân bằng quyến thuộc và các bạn hữu gần xa Mẹ, Bà chúng tôi là:

Bà NGÔ THỊ HIỀN

Pháp danh Hiền Ngọc

**Sanh năm 1934 tại Sài Gòn, Việt Nam,
Từ trần ngày 25.04.2021 vào lúc 7 giờ 10
phút (nhằm ngày 14 tháng 3 năm Tân Sửu)**

tại Göttingen, Đức Quốc.

Thượng thọ 88 tuổi.

Tang lễ được cử hành theo nghi thức Phật Giáo
vào lúc 10 giờ 30 phút ngày 06.05.2021

tại nghĩa trang Junkerberg, Göttingen, Đức Quốc.

Gia đình chúng con/chúng tôi kính tri ân và cảm tạ:

- Hòa thượng Thích Như Điển - Phương trưởng Tổ đình chùa Viên Giác.
- Đại đức Thích Hạnh Bốn - Trụ trì Tổ đình chùa Viên Giác.
- Cùng tất cả quý Chư Tăng - Ni Tổ đình chùa Viên Giác.

Cùng tất cả quý thân bằng quyến thuộc, bạn hữu gần xa đã thăm hỏi, điện thoại, cầu nguyện, cầu siêu và tiễn đưa Hương Linh của Mẹ, Bà chúng con/chúng tôi sớm về Cực Lạc Quốc.

Trong lúc tang gia bối rối không sao tránh khỏi thiếu sót, kính mong quý Thầy, Quý Sư Cô, Quý Bà con cô bác hoan hỷ lượng thứ.

Tang gia đồng kính bái và cảm tạ

Trưởng nam : Nguyễn Ngọc Thìn, pd. Thiện Hiểu

Trưởng nữ : Nguyễn Thuý Hồng, pd. Diệu Nga

Thứ nữ : Nguyễn Thuý Hà, pd. Hòa Nguyễn

Thứ nam : Nguyễn Ngọc Thông, pd. Thiện Tâm

Thứ nữ : Nguyễn Thuý Hạnh, pd. Thiện Phụng

Thứ nam: Nguyễn Ngọc Thái, pd. Thiện Bình

Đâu : - Huỳnh thị Ngọc Sương, pd. Thiện Vân. - Vương Tuyết Băng, pd. Thiện Nhựt. - Nguyễn Thị Hoài Dung.

Rể : Egbert Pietsch.

Cháu nội : - Nguyễn Tom-Jacob.- Nguyễn Ngọc Thomas Thy, pd. Thiện Hữu. - Nguyễn Ngọc Thịnh, pd. Nhuận Đạt. - Nguyễn Ngọc Tony Thanh, pd. Đồng Hòa. - Nguyễn Ngọc Lucky Thuận, pd. Đồng Tâm. - Nguyễn Kenny Thịnh, pd. Đồng Pháp. - Nguyễn Lucas. - Nguyễn Fabian.

Cháu ngoại : - Elisa Thao Pietsch. - Melanie Nguyen Pietsch.

Cháu dâu: - Nguyễn Saskia Negeli. - Nguyễn Ngọc Hồng Ân.

Cháu cố: - Nguyễn Timothy Jacob. - Nguyễn Helene Minh Thư

CÁO PHÓ & CẢM TẠ

Gia đình chúng con/chúng tôi vô cùng thương tiếc báo tin cùng Thân Bằng Quyển Thuộc và Bạn Hữu xa gần: Vợ, Mẹ, Bà Ngoại của chúng con/chúng tôi là:

Bà Nguyễn Thị Lang

Pháp danh Thiện Thảo

Sinh ngày 13.10.1951 tại Long An, Việt Nam

Từ trần lúc 06 giờ 33 ngày 01/05/2021

(nhằm ngày 20 tháng 03 năm Tân Sửu)

tại tư gia, thành phố Bremen, Đức Quốc

Hưởng thọ 70 tuổi

Tang lễ được cử hành vào Thứ Hai
ngày 10 tháng 05 năm 2021 lúc 11:00 giờ
tại GE.BE.IN Beerdigungsinstitut,
Kornstrasse 217, 28201 Bremen.

Tang gia thành kính tri ân:

- HT.Thích Như Điển, Phương Trưởng Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc.
- ĐĐ Thích Hạnh Giới, trụ trì Tịnh Thất Viên Lạc, Varel, Đức Quốc.
- Quý Chư Tôn Đức tại Đức Quốc.
- Ban Hướng Dẫn GDPT tại Đức Quốc.
- Chi Hội Phật Tử VNTN và GD Phật Tử Chánh Giác tại Bremen, Đức Quốc.
- Hội Người Việt TNCS tại Bremen.
- Cùng toàn thể thân bằng quyến thuộc, gia đình thông gia, quý Phật tử, quý thân hữu xa gần đã điện thoại, điện thư phân ưu...Trong lúc tang gia bối rối, không sao tránh khỏi những điều sơ suất, kính mong quý Chư Tôn Đức và quý vị niệm tình lượng thứ.

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật

TANG GIA ĐỒNG KÍNH BÁO

- *Chồng: Trần Văn Các*
- *Trưởng Nữ: Trần Thị Mai Phương & Chồng: Tôn Hoàng Anh cùng các con: Tôn Minh Tú, Tôn Minh Châu*
- *Thứ Nữ: Trần Thị Mai Loan*

**Cõi tây phương an vui giải thoát,
Kiếp phù sinh chuyển hóa luân hồi.**

Được tin

Cụ Bà NGUYỄN THỊ LANG

Pháp Danh: Thiện Thảo

Sinh ngày 03 tháng 10 năm 1951 tại Long An, Việt Nam.
Đã từ trần ngày 01 tháng 05 năm 2021 tại Bremen, Germany.
(nhằm ngày 20 tháng 03 năm Tân Sửu.)

Hưởng thọ 70 tuổi.

là hiền thê của Anh Trần Văn Các
Cựu chủ tịch Hội Người Việt Tỵ Nạn cộng sản tại Bremen.

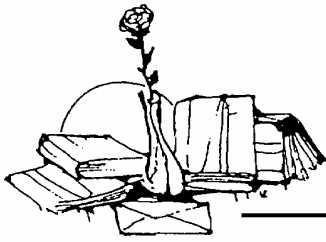
Gia đình các em, các cháu thành kính chia buồn
với gia đình Anh Trần Văn Các cùng toàn thể tang quyến.
Sự ra đi của Chị là một mất mát rất lớn đối với các em, các cháu nói riêng.
Là một thiếu sót không thể bù đắp cho Cộng Đồng Người Việt Tỵ Nạn nói chung.

Thành tâm nguyện cầu Hồng Ân Tam Bảo thùy từ gia hộ hương linh Thiện Thảo
sớm vắng sanh về Cực Lạc Quốc.

Gồm những gia đình:

Cẩm + Yến (Bremen)	Cô Dung + Diễm Thúy (Bremen)	Dieter + Phượng (Bremerhaven)
Đình + Phượng (Bremen)	Đình Thị Thu Hương (Bremen)	Đường + Kim (Bremen)
Hải + Oanh (Bremerhaven)	Heyer + Loan Mai (Bremen)	Hương + Hằng (Brinkum)
Kiên + Lan (Bremen)	Kiệt + Quỳnh (Bremen)	Ngọc + Việt (Bremen)
Lâm + Dung (Delmenhorst)	Linh + Dung (Bremen)	Nguyễn Thị Ngọc (?)
Nguyễn Xuân Đăng (Bremen)	Sơn + Chiến (Norden)	Tâm + Giàu (Bremerhaven)
Nguyen Thi Ngoc Co (?)	Nguyen Thi Thu Thuy (?)	Tâm + Hiếu (Breisach)
Toàn + Loan + Mai (Bremen)	Trung + Hà (Bremen)	Tuyết Anh (Bremen)
	Việt + Trang (Bremerhaven)	

ĐỒNG THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

HỘP THƯ VIÊN GIÁC

Trong thời gian qua VIÊN GIÁC đã nhận được những thư từ, tin tức, tài liệu, bài vở, kinh sách, báo chí của các Tổ Chức, Hội Đoàn, Tôn Giáo và các Văn Thi Hữu khắp các nơi gửi đến.

• THƯ TÍN

- **Đức:** HT Thích Như Điển, Ni Trưởng Thích Nữ Như Viên, Tùy Anh, Hoàng Quân, Trần Phong Lưu, Hoa Lan, Thi Thi Hồng Ngọc, Nguyễn Hạnh HTD, Văn Công Tuấn, Phù Vân, Nguyễn Quý Đại, Lê Ngọc Châu, Đỗ Trường.

- **Hoa Kỳ:** Tuệ Nga, Tràm Cà Mau, Trúc Lang OKC, Trần Trung Đạo, MD Đức Tâm, Hiếu Chân, Diễm Châu (Cát Đơn Sa).

- **Pháp:** Dr. Nguyễn Đức Tiến, Nguyễn Thùy, Mai Lý Cang, Chúc Thanh.

- **Bỉ:** Nguyễn Trí Hồ Thanh Trước.

- **Thụy Sĩ:** Thiện Nghiêm, Trần Thị Nhật Hưng.

- **Canada:** GS Thái Công Tụng, BS Thú Y Nguyễn Thượng Chánh & DS Nguyễn Ngọc Lan, GS Trần Gia Phụng.

- **Úc Châu:** Quảng Trực Trần Việt Dung.

• THƯ & SÁCH BÁO

- **Đức:** Buddhismus Aktuell 2/2021, D+C & E+Z 03&04/2021. Tibet und Buddhismus Nr. 124.

- **Pháp:** Bản Tin Khánh Anh 128.

- **Thụy Sĩ:** Mục Vụ số 394 & 395.

PHƯƠNG DANH CÚNG DƯỜNG

(Tính đến ngày 30.04.2021)

Trong thời gian gần đây, Chùa Viên Giác có nhận được tiền của quý Đạo Hữu gửi bằng cách chuyển qua Ngân Hàng hay bằng Bưu Phiếu, nhưng không ghi rõ mục đích. Thí dụ như Cúng Dường, Tu Bồ Chùa, Ấn Tống Kinh, Pháp Bảo v.v...

Ngoài ra có Đạo Hữu nhờ người khác đứng tên chuyển tiền nhưng không rõ chuyển tiền giùm cho ai để Cúng Dường hoặc thanh toán vấn đề gì. Do đó khi nhận được tiền, Chùa không thể nào ghi vào sổ sách được.

Để tránh những trở ngại nêu trên, kính xin quý Đạo Hữu khi chuyển tiền hoặc gửi tiền về Chùa nhớ ghi rõ Họ & Tên, địa chỉ đầy đủ và mục đích để Chùa tiện ghi vào sổ sách.

Ngoài ra khi quý vị xem Phương Danh Cúng Dường xin đọc phần trên cùng là tính đến ngày?... tháng?... để biết rằng tiền đã chuyển đi ngày nào và tại sao chưa có tên trong danh sách.

Chùa có sổ Konto mới và Tu Viện Viên Đức cũng đã có sổ Konto (xin xem phía sau). Kính xin quý vị thông cảm cho.

Thành thật cảm ơn quý Đạo Hữu.

Danh sách PDCD của quý Đạo Hữu & Phật Tử, chúng tôi xin phép chỉ đánh máy một lần chữ ĐH (Đạo Hữu) ở bên trên.

• TAM BẢO

ĐH. Ân Hồng 50€. Bành Tâm Sơn 10€. Blumenthal 50€. Bùi Thanh Hùng 200€. Bùi Thị Hằng 50€. Bùi Thị Thái Halder 30€. Cao Tran 15€. Chì Thu Tứ 10€ HHL Ba em Lan. Christine Pardey 20€. Chung Văn Lực & Hồ Mỹ Hoa 20€. Cord Tatge (Bhante Sukhacitto) 1.000€. Đặng Duy Hiền 300€. Đặng Minh Ivy 20€. Diệu Phương Huỳnh Thị Ngọc Châu & Thiện An Diệp Hoài Xương 50€ + đèn cây. Dirk Buhrun 20€. Đoàn Thị Thúy Nga 20€. Đồng Tâm Nguyễn Thị Thu 40€. Đồng Thuận Ngô Thị Chinh 70€. Dr. Thoai-Dao Trang 432€ HHL Tran Lien. Duy Thai Le 20€. Fam. Chan Swee Chinh & Chan Oai Chau 20€. Fam. Do 20€. Gđ. Chương Ngọc Diệp 50€. Gđ. Cô Đồng Chiêu & Chú Đồng Quang và các con 50€. Gđ. Đồng Huệ Đào Thị Lan 50€. Gđ. Dương Thanh Sang 50€. Gđ. Pt Diệu Hoa Nguyễn Thị Thu Hương 20€. Gđ. Pt Giác Tánh 50€. Gđ. Pt Ngọc Cẩn Trần Thị Lan 150€. Gđ. Thái Cẩm Vân 300€ HHL Thái Cẩm Vân. Gđ. Văn Pd Tuệ Thành 50€. Hàn Khánh Tùng & Bùi Minh Khánh 50€. HHL Wener Pardey 50€. HL. Trương Đình Thành 100€. HL. Werner Pardey 100€. Hoàng Đặng Anh Vũ 20€. Hoàng Thu Trang 500€. Hứa Xuân Mai 50€ HH cho ông Hứa Vĩnh Sĩ. Hugo Cardenas Krenz 100€. Huỳnh Hoài Phu & Huỳnh Thị Kim Hà 50€. Huỳnh Thị Lệ 30€. Johanna Pardey 20€. Johanna Pardey 220€ HHL Hund Luna Pardey. Kim Loan Blumenthal 120€ HHL Hứa Kinh Minh, Hứa Kim Ngọc, Don Blumenthal, Waltes Blumenthal, Elfriede Grezlak, Gisela Nehrkorn & Karin Milk. Lê Minh Hà 20€. Lê Thị Thục Nghi 250€. Lê Thị Việt Chinh 20€. Le, Quyen, Thao Thị Danh Le 100€. Lieu Gartenbach 20€. Luna Pardey 20€. Lý Khanh Minh (Thích

Văn Hách (Niederkassel) 50€. Trịnh Mai Thi Luebke (Schledehausen) 30€. Thiện Giới Trần Thị Ba (Tübingen) 300€. Nguyễn Bạch Yến Pd Đồng Nhi 100€ HH cho tất cả hương linh, vong linh, thai nhi, yếu tử.

- **Thiên Môn Nhứt Tụng :**

Chị Đồng (Yến) Nhi 100€. Đinh Tuyết Hạnh 35€. Thiện Giác (Laatzen) 10€.

Kinh Địa Tạng :

Nguyễn Thanh Nhã 210€.

● **TƯỢNG PHẬT**

- **Tượng Quan Âm:**

Vũ Công Định (Bremen) 50€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 20€. Minh Đạt Phạm Văn Đại (Bielefeld) 20€ Diệu Hòa Mai Thị Dậu 20€.

- **Tượng Thiên Thủ Thiên Nhãn:**

Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 30€

- **Tôn tượng hóa thân Quan Âm :**

Ma Thanh An, Ma Thanh My & Gđ. Lê Thị Thanh 200€.

● **TẾT & RTG**

Đặng Hữu Phát 32,50€. Nguyễn Thị Lệ Hằng (Düsseldorf) 20€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 15€. -Trần Văn Điệp 100€. Đỗ Quang Huy (Hamburg) 100€. Trần Bích Nga 50€. Đào Thu Hương (Hannover) 50€. Phạm Thị Yến, Phạm Hoài Đức & Hoàng Hồng Hà 50€. Pt. Nguyễn Thị Minh Phương 50€. Đỗ Việt Cường (Hamburg) 50€. Cao Phan Dung 25€. Lê Thị Anh Đào 25€. Nguyễn Thị Chi (Hildesheim) 25€. Gđ. Đào Tú Uyên (Zwickau) 40€. Nguyễn Mai Lan 20€ Đào Tú Oanh 30€. Nguyễn Đình Thống (Leipzig) 30€. Đồng Hướng Nguyễn Lan Phương 30€. Thủy Henne (Wesertal) 30€. Hương Hoàng (Bad Lauterberg) 30€. Thắm 30€. Cao Bích Ngân 15€. Hoàng Thị Thủy 15€. Trần Nga 20€. Nguyễn Đức Thành 20€. Đặng Thị Hà 20€. Lê Bích Hà 20€. Đỗ Minh Ngọc (Dresden) 20€. Ngô Thị Thanh Bình (Nürnberg) 20€. Vũ Tuấn Anh (Hildesheim) 20€. Pt. Ngô Văn Dũng 20€. Hoàng Thị Vinh 20€. Pt. Nguyễn Thế Dũng 20€. Nguyễn Công Bằng (Zeulenvoda-Triebes) 20€. Nguyễn Thị Thu Hà (*) 20€. Nguyễn Việt Trung (Plauen) 20€. Bùi Thị Nguyệt (*) 20€. Lưu Ánh Nguyệt (Dresden) 20€. Nguyễn Quốc Đạt (Nürnberg) 20€. Nguyễn Đức Hải Đông & Lương Phối Phối (Hannover) 20€. Phạm Ngọc Anh & Lê Bạch Yến (Northheim) 20€. Nguyễn Thanh Hương (Ingelfingen) 20€. Nguyễn Thị Kim Nhung (Hildesheim) 20€. Trịnh Thị Hào 20€. Nguyễn Thị Lương 20€. Ngô Nhật Thành (Schleiz) 20€. Nguyễn Thị Phương Lan 20€. Chan Thị Cúc 10€. Đinh Hùng Minh 10€. Nguyễn Lan Anh (Mrburg) 10€. Phạm Thị HồngVinh (Lachendorf) 10€. Ngô Nguyễn Khôi 10€. Lê Hưng (Bernburg) 10€. Lê Thị Đức Thủy (*) 10€. Dương HuyềnThi (Vechta) 10€. Lê Thị Minh 10€. NguyễnThị Loan (Dresden) 10€.bFam. Đoàn & Mai (Lehrte) 10€. Đoàn Bích Ngọc 10€. NguyễnThị Thập 10€. Trần Thị Ly 10€. Nguyễn Thị Mai Phương 10€. Triệu Huệ 5€. Nguyễn Quang Vinh 5€. Pt. Đinh Thiên Nhiên 5€.

● **Phật Đản :**

Trương Văn Ký (Villingen Schwenningen) 50€. Diệp Văn Sơn (Wuppertal) 50€.

● **Vu Lan :** Trương Văn Ký (Villingen Schwenningen) 50€.

● **Sửa chùa :** Phan Văn Hách (Niederkassel) 50€.

● **Đền Dược Sư:**

Christine Pardey & Johanna Pardey 50€ HHHL. Luna Pardey & Werner Pardey. Đinh Văn Hải 50€. Đồng Liên Nguyễn Thị Thanh Thủy 50€. Đồng Trí Nguyễn Anh Dũng 50€. Gđ. Cao Preule 100€. Gđ. Trần Minh Hoa 10€. Mai Diệu Hồng 10€. Medina 50€. Ngô Anh Đức 10€. Nguyễn Ngọc Thanh 30€. Staron, Jennifer Ngọc Phương 108€. Stephan Tomaszewski 50€. Tạ Thanh Bình 50€. Tan Zhuquin 20€. Trần Thị Hương (Hồng) 20€. Trần Tuyết 10€. Vũ Thị Hồng 5€. Nguyễn Đức Khương (Elmshorn) 50€. Phạm Thị Thủy Vân (Gardelegen) 20€. Gđ. Nguyễn Thị Thư (Hannover) 50€. Đỗ Thị Kim Oanh & Đỗ Trần Anh Tuyết (Oldenburg) 20€. Nguyễn Thị Thùy (Schorfrheide) 100€. Bùi Thị Thủy Linh (Uelzen) 50€. - Phan Thị Thanh Thủy (Lübeck) 50€. Minh Đạt Phạm Văn Đại (Bielefeld) 20€. Diệu Hòa Mai Thị Dậu (*) 20€. Phan Quốc Tuấn (Berlin) 20€. Bùi Quốc Việt (Halle) 20€. Trần-Cao Lê Sương (Ronnberg) 20€. Hồ Vinh (Hamburg) 50€. Nguyễn Thanh Tiên (Westesterde) 40€. Nguyễn Minh Nguyệt (Steihude) 30€. Gđ. Phan Lê Trung Quốc, Bá Thị Kim Loan & Phan Michelle Bảo Hân (Hannover) 30€. Nguyễn Thị Hoàng Giang 20€. Nguyễn Thị Bích Liên 10€. Bùi Thanh Hòa 20€. Trần Thị

Thiên Tân (Todtnau) 10€. Đặng Thị Kim Thu 20€. Nguyễn Thanh Bình 20€. Hoàng Lan & Thị Nu Nguyễn (Alfeld) 20€. Từ Tố Nga 20€. Gđ. Lê Hồ Nam (Papenburg) 20€. Trần Thị Hải Yến (Leipzig) 20€. Lê Văn Dung 20€. Hồng & Hương (Hannover) 20€. Bùi Đức Mạnh (Halle) 20€. Đặng Hồng Sơn & Huỳnh Thị Thanh 20€. Đào Ngọc Minh 20€. Vũ Lệ Thủy (Hannover) 20€. Ngô Thị Thức (Bad Nenndorf) 20€. Nguyễn Thị Quỳnh Chi 20€. Gđ. Nguyễn Ngọc Lâm (Hameln) 20€. Cao Thị Hương 20€. Lê Thị Ngọc Anh & Nguyễn Hữu Hùng (Kassel) 20€. PŨham Văn Thịnh 20€. Triệu Đình Hoàng 20€. Đỗ Thị Thanh Tâm (Hannover) 20€. Phạm Đức Thọ 10€. Đặng Hồng Sơn 10€. Đh. Thiện Giác (Laatzen) 10€. Ngô Lan Hương 10€. Ngô Thị Ngọc Oanh 10€. Trần Đức Triết (Hannover) 10€. Đỗ Thị Thủy & Nguyễn Thị Phương Lan 10€. Lương Thị Hải Yến (Hannover) 5€. Ân danh 5€. - Đỗ Việt Cường (Hamburg) 50€. Cao Phan Dung 25€. Lê Thị Anh Đào 25€. Nguyễn Thị Chi (Hildesheim) 25€. Nguyễn Mai Lan 20€. Cao Bích Ngân 15€. Hoàng Thị Thủy 15€. Chan Thị Cúc 10€. Đinh Hùng Minh 10€. Nguyễn Lan Anh 10€. Phạm Thị Hồng Vinh (Lachendorf) 10€. Ngô Nguyễn Khôi 10€. Lê Hưng (Bernburg) 10€. Lê Thị Đức Thủy (*) 10€. Triệu Huệ 5€. Nguyễn Quang Vinh 5€. Pt. Đinh Thiên Nhiên 5€.

● **Trai Tăng :**

Staron, Jennifer Ngọc Phương 150€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 15€. Diệu Thực Dương Thị Thắm & Diệu Huệ Dương Thị Thanh (Hasbergen) 100€. Gđ. Đức Hòa Nguyễn Thị Khanh 100€. Gđ. Bác Viên Tuyết (Laatzen) 300€. Minh Đạt Phạm Văn Đại (Bielefeld) 20€. Diệu Hòa Mai Thị Dậu (*) 20€.

● **Từ Thiện Xã Hội**

- **Cô nhi, Cùi, Mù & Dưỡng Lão:**

Hoàng Cường Nguyễn & Dr. Nguyễn Thị Minh Ngọc 40€. Nguyễn Văn An 200€. Đào Thị Hồng Nguyên (Edewecht) 50€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 15€. Lương Tô Tử & Trần Thị Minh Tâm (Hannover) 20€. Phạm Thị Liên (Holland) 100€. Phi Quang (Karlsruhe) 30€. Nguyễn Thị Gia Tuyết (München) 30€. Trần Văn Danh & Trần Thị Phúc (Nürnberg) 30€. Nguyễn Ngọc Đan Pd Diệu Tâm 40€. Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 10€.

- **Nôi cháo tình thương:**

Phạm-Nguyễn Thị Thu Thủy (Belgique) 200€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 20€. Huỳnh Hoàng Nam (Italia) 35€. Trần Văn Danh & Trần Thị Phúc (Nürnberg) 10€. Nguyễn Thanh Tâm (Trier) 30€.

- **Xe lăn:**

Trần Văn Danh & Trần Thị Phúc (Nürnberg) 50€. Li, Trần Thúy Phương (Pforzheim) 50€. Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 10€.

- **Mổ mắt tìm lại ánh sáng:**

Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 30€. Phi Nam (Karlsruhe) 30€. Trương Văn Ký (Villingen Schwenningen) 50€. Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 10€.

- **Phóng sanh:**

Đào Thị Hồng Nguyên (Edewecht) 50€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Bạch Tuyết (Vannaxay Tieng Kham) (France) 20€. Trương Văn Ký (Villingen Schwenningen) 50€.

● **Trung Tâm Nghiên Cứu & Tu Học VG**

- Bàn Tâm Sơn (Wiesbaden) 20€.

● **Học bổng Tăng Ni Việt Nam:**

- Bàn Tâm Sơn (Wiesbaden) 20€.

● **Quảng Cáo :**

Kim Loan 150€. KT Consulting & Service GmbH 280€. Mai Lâm 1400€. Nguyễn Công Phu (Thị Nail Shop) (Göppingen) 120€.

● **Định kỳ tháng 3 & 4/2021**

Anh Châu Thị Trần-Lê 5€. Châu Thanh Sơn 20€. Chöling 600€. Đặng Quốc Minh 20€. Diệu Khai, Diệu Ngọc & Quảng Tâm 50€. Đỗ Thái Bằng 60€. Đỗ Thị Hồng Hạnh 10€. Đoàn Vũ Phước Thanh 10€ HHHL Bà Võ Thị Hai Pd Đông Phước. Đồng Giới Nguyễn Thị Thu 20€. Hà Ngọc Kim 25€. Hà Ngọc Kim 25€ HHHL Diệu Hạnh Đinh Thị Hợi. Hồ Thị Nguyệt 50€. Hoàng Thị Phúc 50€.

Hoàng Thị Tân 120€. Hồng Nghiệp Phan Quỳnh Trâm 10€. Hứa Thiên Cao 10€. Hue Wollenberg 20€. Kim Loan Lam Thị Maier 20€. Lâm Đức Toàn 10€. Lâm Thị San 20€. Lê Hoàng Nhi 15€. Lê Minh Sang 40€. Lê Ngọc Phương 100€. Lê Thị Ngọc Hân 100€. Lê Thị Tiến 50€. Lê Thủy Dương 20€. Lê Văn Đức 20€. Lý Kiến Cường 30€. Lý Lăng Mai 30€. Manuela Horn 20€. Ngô Quang Huy 40€. Ngô Thị Thắng 20,46€. Nguyễn Hòa 30€. Nguyễn Hoàng Vũ & Nguyễn Thị Thanh Phương 10€. Nguyễn Hữu Mừng Chi 20€. Nguyễn Liên Hương 20€. Nguyễn Ngọc Đường 10€. Nguyễn Quốc Định 30€. Nguyễn Thị 20€. Nguyễn Thị Hồng Quyên 20€. Nguyễn Thị Kim Lê 20€. Nguyễn Thị Minh Sáu 20€. Nguyễn Thị Thanh Phương 10€. Nguyễn Thị Thu Nguyệt 20€. Nguyễn Việt Châu 20€. Phạm Thị Mai & Minh Trương 40€. Phạm Văn Dũng & Đỗ Thị Cúc 12€. Phan Thị Dương 25,56€. Phan Thị Lan 14€. Phùng Văn Thanh 30€. Pt. Thiện Hà (Bergheim) 10€. Quách-Lê Thị Kim Thu 50€. Sabine & Phan Trương Trần Vũ 100€. Tạ Thị Ngọc Dung 60€. Thái Kim Sơn 80€. Thái Quang Minh 200€. Thị Bích Lan Nguyễn-Erhart 30€. Thi Nguyen 20€. Thị Thiện Phạm Công Hoàng 50€. Thị Thúy Phương Weber 20€. Thiên Dat Mac 200€. Thiện Sinh Trần Văn Yên 20€. Thiện Thủy Vũ Thị Xuyên 30€. Thúy Trần 50€. Tôn Thủy 40€. Trần Lăng Hĩa 20€. Trần Mạnh Thắng 100€. Trần Tân Tiếng 22€. Trần Thị Kim Lệ 10€. Trần Thị Thu Thủy 10,22€. Trần Văn Dân 15€. Trần Văn Lục 30,68€. Trần-Lê Thị Anh Châu 5€. Trương Ngọc Liên 100€. Tu Bình Spyra 20€. Uông Minh Trung 20€. Viên Tú Nguyễn Thị Anh 20€. Võ Thị Mỹ 20,46€. Võ Thị Mỹ 20€. Võ Văn Hùng 30€. Vũ Đình Đức 30€. Vũ Quang Tú 100€. Vũ Thị Tường Nhân 20,46€. Young Thị Thanh 30€.

Tu Viện VIÊN ĐỨC (Tháng 1, 2 & 3/2021)

• Tam Bảo:

Bành Hên 60€. Chùa Viên Giác Thích Hạnh Bốn 1.000€. Đặng Thị Hải Vân 20€. Diệu Ngọc & Quảng Tâm 60€. Đỗ Văn Vinh 30€. Đoàn Thanh 30€ HHL Bà Đồng Phước Võ Thị Hai. Hoàng Sang Lưu & Đỗ Kiến Lưu 100€. Huỳnh Hoài Phú & Hà Thị Kim 50€. Kim Loan Lâm Thị Maier 30€. Lai Trung Việt & Lô Thị Phương 60€. Lê Minh Chu 10€. Lê Thị Kim Loan 60€. Lê Thủy Hà 30€. Liều Thái Hòa 300€. Nguyễn Anh Giang 30€. Nguyễn Hoài Trang 90€. Nguyễn Hữu Hậu 50€. Nguyễn Lê Phan 30€ HHL Nguyễn Văn Dung. Nguyễn Thanh Hai 90€. Nguyễn Thị Hạnh 92€. Nguyễn Thị Huệ 20€. Nguyễn Thị Minh Phương 30€. Nguyễn Thị Thúy Hà 30€. Nguyễn Tuyết Xinh 60€. Phạm Kim Hương 100€. Phạm Mỹ Hạnh Kathleen 150€. Phạm Thái Hùng 15€. Quách Thị Phương 50€. Thanh Hương Bauer 30€. Trần Hoàng Minh 90€. Trần Thị Nga 30€. Trần Thị Nở 60€. Trần Thị Tân 30€. Vũ Đình Đức 45€. Nguyễn Thị Minh Phương (Erbach) 60€. Gđ. Dương Minh Tâm (Göttingen) 100€. Nguyễn Thị Lan Anh (Neu-Ulm) 30€. Nguyễn Thanh Tâm & Phạm Thị Điền (Trier) 200€.

- Tượng Phật La Hán:

Quách Thị Phương & Văn Khanh 200€.

*

* *

Khi chuyển tịnh tài cúng Chùa, xin quý vị vui lòng ghi vào nơi (Verwendungszweck = mục đích cho việc gì) để văn phòng dễ làm việc. Quý vị ở xa ngoài nước Đức cũng có thể gửi tiền mặt hoặc Check trong thư, có thể gửi thường hoặc bảo đảm về chùa. Xin thành thật cảm ơn quý vị.

Tất cả mọi sự Cúng Dường định kỳ hoặc những lễ lạc khác cho Chùa, quý vị đều có thể lấy Giấy Khai Thuế lại (bằng tiếng Đức) để cuối năm quý vị có thể khai khấu trừ thuế với Chính Phủ. Quý vị nào cần, xin liên lạc về Chùa qua Email: buero@viengiac.de bằng thư hoặc điện thoại, cho đến cuối tháng 4 mỗi năm; chúng tôi sẽ gửi giấy đến quý vị.

Quý vị chuyển tịnh tài về Chùa, xin chuyển vào Konto mới như sau:

Congr.d.Verein Vietn.Buddh.Kirche Abteilung i.d

Sparkasse Hannover

Konto Nr. 910 403 066

BIC: SPKHDE2HXXX

IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

Ngoài ra Tu Viện Viên Đức ở
Ravensburg có số Konto như sau:

Kloster Vien Duc

BIC: SOLADES1RVB

IBAN: DE53 6505 0110 0111 3020 68

Kreissparkasse Ravensburg

Ngày..... tháng năm 20

PHIẾU ỦNG HỘ BÁO VIÊN GIÁC

Số hiệu độc giả (SH)

Họ và tên :

Địa chỉ :

Tel./Email :

Số tiền :

Giấy chứng nhận khai thuế : Có Không

Độc giả mới Độc giả cũ

Nếu thay đổi địa chỉ nhận báo, xin ghi rõ địa chỉ cũ dưới đây :

.....

.....

.....

Congr.d.Verein Vietn.Buddh.Kirche Abteilung i.d

Sparkasse Hannover

Konto Nr. 910 403 066

BIC: SPKHDE2HXXX

IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

VIÊN GIÁC

TẠP CHÍ CỦA KIỀU BÀO
VÀ PHẬT TỬ VIỆT NAM TỰ NẠN
TẠI CỘNG HÒA LIÊN BANG ĐỨC
*Zeitschrift der Vietnamesen und Buddhistischen Vietnam-
Flüchtlinge in der Bundesrepublik Deutschland*

CHỦ TRƯỞNG (HERAUSGEBER)

Congr. d. Verein Vietn. Buddh. Kirche e. V.
Karlsruher Str.6 - 30519 Hannover - Deutschland

SÁNG LẬP CHỦ NHIỆM

Hòa Thượng Thích Như Điển

CHỦ BÚT

Phù Vân Nguyễn Hòa

QUẢN LÝ TÒA SOẠN

Thị Tâm Ngô Văn Phát

BAN BIÊN TẬP & CỘNG TÁC VIÊN

HT. Thích Như Điển - Phù Vân - Lê Ngọc Châu - Quảng Trực
Trần Viết Dung — Đại Nguyên

✧ và Các Văn - Thi Hữu ✧

* **Canada:** Dr. Thái Công Tụng – GS. Trần Gia Phụng –
DVM Nguyễn Thượng Chánh,

* **Bi:** Nguyễn Trí-Hồ Thanh Trước.

* **Đức:** Tích Cốc Ngô Văn Phát – Nguyễn Đạo Văn Công
Tuần - Tử Hùng Trần Phong Lưu - Tùy Anh - Dr. Trương
Ngọc Thanh - Phan Ngọc - Trần Đan Hà - Đỗ Trường -
Lương Nguyễn Hiền - Nguyễn Quý Đại - Nguyễn Hạnh HTD
- Trần Thị Hương Cau - Hoa Lan Thiện Giới - Thi Thi Hồng
Ngọc - Phương Quỳnh - Dr. Văn Công Trâm - Quỳnh Hoa -
Trần Thế Thi - Hoàng Quân.

* **Hoa Kỳ:** Tuệ Nga - Họa Sĩ Vi Vi Võ Hùng Kiệt & Cát Đơn
Sa Diễm Châu - Lâm Minh Anh - thyanthao.

* **Pháp:** Dr. Hoang Phong Nguyễn Đức Tiến.

* **Thụy Sĩ:** Trần Thị Nhật Hưng - Song Thư LTH - Lưu An
Vũ Ngọc Ruăn.

* **Úc Châu:** TT. Thích Nguyên Tạng - TS. Lâm Như Tạng.

* **Ý Đại Lợi:** Huỳnh Ngọc Nga - TS. Elena Pucillo Trưởng &
Trưởng Văn Dân.

KỸ THUẬT AN LOÁT (Layout)

Chùa - Pagode Viên Giác - Hannover CHLB Đức

CÙNG SỰ CỘNG TÁC CỦA (Mitwirkung von)

Hội Phật Tử VNTN tại Cộng Hòa Liên Bang Đức
Vereinigung der Buddhistische-Vietnamflüchtlinge i. d. BRD

TÒA SOẠN

Chùa – Pagode Viên Giác

Karlsruher Str.6 - 30519 Hannover

Tel. 0511 - 87 96 30 . Fax : 0511 - 87 941 200

Homepage: <https://www.viengiact.info>

E-mail : info@viengiact.de

E-mail : buero@viengiact.de

E-mail : baoviengiact@viengiact.de

E-mail : vongatuong@yahoo.de

VIEN GIAC erscheint 6 mal jährlich

• Viên Giác phát hành mỗi 2 tháng vào những tháng chẵn.
Nhằm mục đích phục vụ lợi ích cộng đồng người Việt tự
nạn tại Đức Quốc trên mọi mặt.

• Viên Giác bảo tồn và phát huy truyền thống Văn Hóa
Phật Giáo và Dân Tộc Việt bên cạnh những sinh hoạt
Tôn Giáo, Xã Hội hoàn toàn không có tính cách thương
mại, tuy nhiên mọi ủng hộ qua hình thức cúng dường.
Viên Giác xin chân thành cảm tạ.

• Ủng hộ hiện kim cho Viên Giác. Quý vị sẽ nhận được
biên nhận theo sự yêu cầu để làm đơn xin quân bình
thuế lương bổng hoặc lợi tức hằng năm.

• Những bài viết được đăng hay trích đăng, cũng như
Quảng Cáo thuê đăng trên báo Viên Giác không nhất
thiết là tư tưởng, lập trường hay chủ trương của Ban
Biên Tập. Tác giả những bài viết, hay những người thuê
đăng quảng cáo chịu hoàn toàn trách nhiệm về việc này.

Ủng hộ tịnh tài xin gửi qua trương mục:

Congr. d. Verein Vietn. Buddh. Kirche

Abteilung i.d.

Sparkasse Hannover

Konto Nr. 910 4030 66

BIC: SPKHDE2HXXX.

IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

Mục Lục

Trang

• Thư Tòa Soạn	1
• Tôn Giáo	
- Tâm thư (HT. Thích Tuệ Sỹ)	3
- Vai trò của Chư Ni VN hải ngoại (HT Thích Như Điển)	6
- Lý tưởng của người Bồ Tát – bài 6 (Hoang Phong)	8
- Tìm hiểu Hạnh phúc (Nguyễn Trí Hồ Thanh Trước)	11
- Hạnh phúc là cái chi chi (Nguyễn Thượng Chánh)	15
- Thực vật trong văn hóa Phật giáo (Thái Công Tụng)	18

• Văn học Nghệ thuật – Chủ đề

- Bước chân hoẵng pháp (Thiện Nghiêm)	24
- Ngôi chùa bên dòng nước (Trần Phong Lưu)	27
- Ôn đời chứa chan (Tràm Cà Mau)	30
- Cơn bão đi qua (Diễm Châu Cát Đơn Sa)	34
- Lửa tắt bình khô rượu (Hoa Lan)	39
- Bà Bầu Show tí hon (Trần Thị Nhật Hưng)	41
- Đọc sách Vua là Phật – Phật là Vua (Đỗ Trường)	45
- Mất gốc (Thi Thi Hồng Ngọc)	49
- Cái lo của Nguyễn Du (Văn Công Tuấn)	51
- Myanmar đứng dậy trong cơn bão (Lương Nguyên)	54
- Vàm Cỏ Đông (An Tiêm Mai Lý Cang)	57

• Giới thiệu sách mới xuất bản: Phù Vân 61

• Tin Phật Sự (Phù Vân phụ trách) 62

• Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng (Đại Nguyên phụ trách) 69

• Tin Nước Đức (Lê Ngọc Châu phụ trách) 74

• Tin Việt Nam (Quảng Trực phụ trách) 78

• Tin Thế Giới (Quảng Trực phụ trách) 83

• Nhắn tin – Tìm thân nhân 87

• Phân Ưu- Cáo Phó – Cảm Tạ - Tri Ân (87, 88, 89, 90, 91) 88

• Hộp Thư Viên Giác – Phương Danh Cúng Dường 92

• Mục Lục 96

• Thơ:

14.- Có người nhớ nước thả vần thơ quên (Tuệ Nga). **17.-** Dự yến với Văn
Túc Vương (Thích Như Điển dịch từ Thị Thượng Hoàng Yến - Thơ Đường
của vua Trần Nhân Tông). **23.-** Tuyết rơi, tuyết lại rơi (Tùy Anh). **33.-**
Tường đồng vách sắt (Trúc Lang OKC)

• **Hình bìa:** Tượng Đức Phật Thích Ca Đản Sanh tại Hoa Viên
Tổ Đình Viên Giác, Hannover, Đức Quốc.

• **Cáo lỗi:** Vì số trang báo có giới hạn nên bài viết của
Quý Văn Thi Hữu gửi đến, cũng như Phương Danh Cúng
Dường không thể đăng hết trong kỳ này. Chúng tôi sẽ lần
lượt đăng trong các số báo tới. Xin thành thật cáo lỗi cùng
Quý Phật Tử và Độc Giả.

• **Báo Viên Giác**